

INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION

INSTAKAS

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನಾ'

ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉನ್ನತೀಕರಣ...

ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2025

**Essential for
success in
KAS,
FDA/SDA/PDO/
GROUP C, PSI/PC,
TEACHER'S EXAMS**

Coverage

- ✓ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ
- ✓ ಆರ್ಥಿಕತೆ
- ✓ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ
- ✓ ಪರಿಸರ
- ✓ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
- ✓ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
- ✓ ಭದ್ರತೆ
- ✓ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
- ✓ ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ
- ✓ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

☎ 080 69 405 206

🌐 www.insightsonindia.com

📌 t.me/InstaKASforKpsc

Subscribe to our channel

 INSTA KAS

ಶ್ರೀ ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಬಿ

ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐಎಎಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

Editor's page

What began in June 2013 as a small Daily Answer Writing Challenge soon grew into the Secure Initiative — connecting aspirants worldwide to learn and improve together. Over time, Insights IAS has become a trusted friend and guide for lakhs of UPSC aspirants, helping thousands achieve success. Your feedback, support, and trust have shaped our journey.

As we continue to evolve, our goal remains the same — to simplify your preparation, remove distractions, and help you give your best effort with confidence and clarity.

That's what matters most to us — your growth and satisfaction.

**Best Regards,
Vinay Kumar GB**

To the future administrators of Karnataka,

Success in KPSC and other state exams demands more than facts—it requires a Karnataka-centric mindset: understanding how state schemes shape districts, how budgets affect people, and how heritage connects to progress.

Ananya Sadhana is your focused companion in this journey—delivering analytical, state-specific content to strengthen your preparation for Prelims, Mains, and Interview. Your goal isn't just to clear an exam, but to help build Karnataka's future.

Let's shape a prosperous Karnataka, together.

Best,
Sharath Kumar S
Managing Director, Insights IAS | Insta IAS

Sources

ಪ್ರಜಾವಾಣಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿವಾಟು

VK
ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ

ವಿಜಯವಾಣಿ
ನಂ. 1
ಕನ್ನಡ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ

ಕನ್ನಡಪ್ರಭ

THE HINDU

The Indian EXPRESS
JOURNALISM OF COURAGE

DH
DECCAN HERALD

ಪಿಟಿ

Government Of India

GOVERNMENT OF
KARNATAKA

LSTV
ಲೋಕ ಸಭಾ
RSTV
RAJYA SABHA

ALL INDIA RADIO NEWS

About the Magazine

The magazine is a must-read for competitive exam aspirants of KAS, FDA/SDA, PSI/PC, Group C, PDO, Teacher Recruitment & Asst Prof Exams. It provides a 360-degree overview, covering both the current and the static part of the topics.

This magazine has been divided into two main parts. The first part consists of the analysis of the current affairs topics and associated information. The topics have been divided into different sections like Polity and Governance, Economy, Science and Technology etc for focussed approach.

The second part consists of fact oriented current affairs which is useful for all exams. This will act as a ready reckoner for most important facts.

The USP of the book is presentation of information in crisp format. Efforts have been made by the team to provide information in a very precise way.

The Team

- ✔ Nandan R(Faculty for Current affairs and Environment)
- ✔ Dinesh(Mentor)
- ✔ Vishwaprasanna (Content contributor)

ಪರಿವಿಡಿ

1. ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ 5

1. ಜನಗಣತಿ - 2027
2. "ಆದಿ ವಾಣಿ"ಯು ಬೀಟಾದ ಆವೃತ್ತಿ
3. ಡಿಜಿಪಿನ್ (DIGIPIN) ಉಪಕ್ರಮ
4. ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಜಿಯೋ-ಟ್ಯಾಗಿಂಗ್
5. ರಾಜಸ್ಥಾನ - ಹೊಸ ಧರ್ಮಾಂತರ ವಿರೋಧಿ ಮಸೂದೆ (2025)
6. ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ - ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರ ರಾಜ್ಯ
7. ಸಿ.ಪಿ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ - ಭಾರತದ 15ನೇ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ
8. ಮಹಿಳಾ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಕುರಿತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ/ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅನ್ಯುಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಆನ್ ವಮೆನ್ಸ್ ಸೇಫ್ಟಿ (NARI), 2025
9. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (NSTFDC)
10. ಸ್ಪೀ (SPREE)-2025 ಮತ್ತು ಅಮೈಸ್ಟಿ ಯೋಜನೆ
11. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಯೋಜನೆ
12. ಇ-ಆಡಳಿತದ ಕುರಿತು ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ ಘೋಷಣೆ
13. ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಬಿಲ್ಡ್‌ಫಾನ್ 2025
14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NAeG) 2025
15. ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ
16. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಫೆಲೋಶಿಪ್ (NFST) ಅಂಗೀಕಾರ 2025
17. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (NIRF) 2025

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ 11

1. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ -ಭಾರತೀಯರಿಗೆ 'ವೊಕಲ್ ಫಾರ್ ಲೋಕಲ್' ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರೆ
2. ಎಪೆಡಾ (APEDA) -ಕೃಷಿ- ಆಹಾರ ರಫ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಭಾರತಿ (BHARATI) ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿತು
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧಿಪತ್ಯದಾಚೆಗಿನ ಸಮುದ್ರ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ (BBNJ Agreement)
4. ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (Coconut Development Board)
5. 56ನೇ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಂಡಳಿ ಸಭೆಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು
6. ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಕಾಯಿನ್ಸ್ (Stablecoins)
7. ಭಾರತವು ವೆನೆಜುವೆಲಾದಲ್ಲಿ ಪೈಲಟ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು
8. ಭಾರತ-ILO ಉದ್ಯೋಗ ವರ್ಗೀಕರಣ ಒಪ್ಪಂದ
9. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ನೀತಿ (NLP) ಯ - 3ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ
10. ಗುಲಾಬಿ ತೆರಿಗೆ (ಪಿಂಕ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್)
11. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮುದ್ರತಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
12. ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಸಂಸ್ಥೆ (BIS)
13. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೀರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ

14. ನೀಲಿ ಬಂದರುಗಳು (ಬ್ಲೂ ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು)
15. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು
16. ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ (FCRA), 2010
17. ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿ ಇಂಟರ್‌ಫೇಸ್ (UPI)
18. ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯನ್ನು (GSTAT) ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು
19. ಭಾರತೀಯ ಚಹಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಅವಕಾಶಗಳು
20. ಮೈತ್ರಿ 2.0 ಕ್ರಾಸ್-ಇಂಕ್ಯುಬೇಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
21. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB) ಸಾಲ ಒಪ್ಪಂದ: ಅಸ್ಸಾಂ ನಗರೀಕರಣ ಯೋಜನೆ
22. ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಹನಿಯಾಗುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ
23. ನೀಲಗಿರಿ ಚಹಾ
24. ನೀಲಗಿರಿ ಚಹಾ
25. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಖಾನಾ ಮಂಡಳಿ
26. ಓಜು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ 20

1. ಅಕಾಂಥಾಮೀಬಾ (Acanthamoeba)
2. ಎನ್ಟಾಪೋಲಿಮಾಬ್ಬೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಯೋಗ
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಗುರಿ (NHM)
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ (ಮ್ಯಾಟರ್ನಲ್ ಮೋರಟಾಲಿಟಿ ರೇಟ್) 2021-23
5. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI)
6. ಸ್ವಸ್ಥ ನಾರಿ, ಸಶಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಅಭಿಯಾನ
7. ಟೈಲೆನಾಲ್ ಸುತ್ತಲಿನ ಆಟಸಂ ಕುರಿತ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳು
8. ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ ಯೋಜನೆಯ ಏಳು ವರ್ಷಗಳು

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ 23

1. ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪ
2. ಈಥಿಯೋಪಿಯಾ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡದಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ನೈಲ್ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದೆ.
3. ಹುವಾಂಗ್ಯಾನ್ ದ್ವೀಪ (ಸ್ಯೂರ್ಬರೋ ಶೋಲ್)
4. ಟೈಫೂನ್ ರಾಗಾಸಾ (Typhoon Ragasa)
5. ಹಸಿರು ಖಾತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ (Green Credit Programme - GCP) ಮಾನದಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
6. ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವ ಸೂಚ್ಯಂಕ (Air Quality Life Index - AQLI), 2025
7. ಸೆನ್ನಾ ಸ್ವೆಕ್ಟಾಬಿಲಿಸ್
8. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪೋರ್ಟಲ್
9. ದೂರವಾಯನ ಹಕ್ಕಿ/ ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಸರ್ಡ್ (Ardeotis Nigriceps)
10. ವೆಂಬನಾಡ್ ಸರೋವರ
11. ಸರಿಸ್ಕಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ
12. ಓಜೋನ್ ರಂಧ್ರದ ವೃದ್ಧಿ
13. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ
14. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಿದಿರು ಆಧಾರಿತ ಜೈವಿಕ

15. ಸಂಸ್ಕರಣಾಗಾರ ಕೇರಳವು ಕರಡು ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025 ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ
16. ಹಳದಿ-ಜುಟ್ಟುಳ್ಳ ಕಾಕಟೂಗಲು
17. ಭಾರತವು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP 30) ಪ್ರಾರಂಭದ ವೇಳೆಗೆ ನವೀಕರಿಸಿದ ಇಂಗಾಲದ ಕಡಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿದೆ
18. ಮಿಷನ್ ಮೌಸಮ್
19. ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಂತರ (ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಗ್ಯಾಪ್) ವರದಿ, 2025
20. ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (CPCB) ಯ 51ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
21. ಒರ್ಕಾಸ್ (Orcas)
22. ಪಲ್ಲಾಸ್ ಬೆಕ್ಕು (Pallas's Cat)
23. ಕ್ಲಮೈಡಿಯದಿಂದ ಕೋಲಾಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಮೊದಲ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ
24. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕಡಲ ಹಸು (ಡುಗೋಂಗ್) ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ
25. ಖಡ್ಗಮೃಗದ(ರೈನೋ) ಸ್ಥಿತಿ ವರದಿ, 2025

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ 35

1. ಗುಜರಾತನ ಕಛ್ ಬಳಿಯ ಮತಾನೋಮಧ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಜಾರೋಸೈಟ್ ಪತ್ತೆ
2. ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ 3.0 ವ್ಯಾಯಾಮ
3. ಮೈತ್ರಿ ಸೇನಾ ಅಭ್ಯಾಸ
4. ಯುದ್ಧಾಭ್ಯಾಸ ವ್ಯಾಯಾಮ (Exercise Yudh Abhyas)
5. ರಕ್ತ ಚಂದ್ರ (ಬ್ಲಡ್ ಮೂನ್)
6. ಫೋಸ್ಫ್ ಬ್ಯಾಟ್ ಡೋನ್
7. ಎಂಟರೋಮಿಕ್ಸ್ - mRNA ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಲಸಿಕೆ
8. ವ್ಯಾಯಾಮ ಜಪಾದ್ (ZAPAD) 2025
9. ಇಸ್ರೋ ಮತ್ತು ಹೆಚ್‌ಎಲ್ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಂದ : ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ವಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಸ್ತಾಂತರ
10. ಮೆಲಿಯೋಡೋಸಿಸ್ (Meloidosis)
11. ಅಡ್‌ಫಾಲ್‌ವಾಕ್ಸ್ (AdFalcivax)
12. ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ
13. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಭೂಶಾಖ ಶಕ್ತಿಯ (Geothermal) ಇಂಧನ ನೀತಿ
14. ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ 'ಆಂಡ್ರೋತ್'
15. ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ
16. ಭಾರತ - ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಪ್ರಭಾವ ಶೃಂಗಸಭೆ 2026
17. ಪೆಸಿಫಿಕ್ ರೀಚ್ ವ್ಯಾಯಾಮ 2025
18. ವಿಶ್ವ ನಾವಿನ್ಯತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GII)
19. ಅಗ್ನಿ-ಪ್ರೈಮ್ (Agni-P) ಕ್ಷಿಪಣಿ
20. ತೇಜಸ್ ಮಾರ್ಕ್-1A ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ (Tejas Mk-1A)
21. ಭೂಮಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಭಾಗಶಃ ಚಂದ್ರ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು
22. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಉಜ್ವಲಾ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 25 ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು
23. ಪಿಂಚಣಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ರಕ್ಷಾ (SPARSH)

ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ 40

1. ದಾದಾಭಾಯಿ ನೌರೋಜಿಯ 200ನೇ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ

2. ನಳಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
3. SAMHITA ಸಮ್ಮೇಳನ - ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಮೇಲೆ
4. ಬೋಡೋಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (BTR) ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕಕ್ಕೆ (GI) ಪ್ರಯತ್ನ
5. ತೀವಾ ಜನಾಂಗದ ಲಾಂಗ್ಬೋನ್ ಹಬ್ಬ
6. ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ
7. ಸಾರಾನಾಥ
8. ಕೊಲ್ಕನ್ ಅವರ ಮಂಕಿ-ಮುಂಡಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
9. ಯುನೆಸ್ಕೋ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡ ಏಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳು
10. ಪಂಡಿತ ದೀನದಯಾಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
11. ಮೊಹಂಜೋದಾರೋ ನೃತ್ಯ ಹುಡುಗಿ
12. ಆದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (Adi Sanskriti)

ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ 40

1. ಕುಕೀ- ರೋ ಗುಂಪುಗಳು
2. ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ ನಿಂದ- 1ನೇ ಸಿಲ್ವರ್ ನೋಟಿಸ್‌ಗಳು
3. ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (ED)
4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ (NIA)
5. ಭಾರತೀಯ ಕರಾವಳಿ ಕಾವಲು ಪಡೆ

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು 52

1. ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಭಾರತ: 'ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಲ್ಲ, ಸಹಭಾಗಿಗಳು' - ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (SCO) ಶೃಂಗಸಭೆ
2. ಭಾರತ-ಸಿಂಗಪುರ್ ಶೃಂಗಸಭೆ, 2025
3. ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ವಾಸ್ತವವಾದ ಶೃಂಗಸಭೆ
4. ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳು
5. ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆ ಮಾರ್ಗ (EACOP)
6. ಭಾರತ-ಇರಾನ್-ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್ ಮೊದಲ ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಭೆ
7. ದೋಹಾ ಮೇಲಿನ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿ ಖಂಡಿಸಿದ ಭಾರತ
8. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICC)
9. ಭಾರತ - ರಷ್ಯಾ: ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ಧಾನ್ಯ ವಿನಿಮಯ ಯೋಜನೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ
10. ಭಾರತ-ಪ್ರಶಾಂತ ಸಾಗರ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಕಾರ ವೇದಿಕೆ (ಫೋರಮ್ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯಾ -ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಐಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಕೋಆಪರೇಷನ್ / FIPIC)
11. ಕೆ ವೀಸಾ (K Visa)
12. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಮೊರೊಕ್ಕೊ ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಕಾರ ಒಪ್ಪಂದ
13. ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಟನೆ (SCO) ಶೃಂಗಸಭೆ 2025 - ತಿಯಾಂಜಿನ್
14. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಂಚೆ ಒಕ್ಕೂಟ/ ಯುನಿವರ್ಸಲ್ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಯೂನಿಯನ್ (UPU)

ವಿವಿಧ 57

1. ರಾಮೋನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
3. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ - 99ನೇ ಜನ್ಮವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ
4. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಜ್ಞಾ ಭಾಷಾ ದಿನ
5. ಸೆಶೆಲ್ಸ್ (Seychelles)

6. ಬಾಲ್ವಿಕ್ ಸಮುದ್ರ
7. ಪಪುವಾ ನ್ಯೂ ಗಿನಿಯಾ
8. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಥೋಟಗೊಂಡ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು
9. ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರು
10. ಸರ್. ಮೋ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ

2. ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ

ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳು 60

1. ಸಮೃದ್ಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆ (SGPP)
2. ಸಿದ್ದಿ ಸಮುದಾಯ
3. ಕಾಳಿ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ
4. ಹೊಸ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ-ನಿರೋಧಕ ರಾಗಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು
5. ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿ ಗಮನ ಆಪ್ ಮತ್ತು ಇ-ಆಸ್ತಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳು
6. ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಶು ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣ
7. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆ
8. ಕ್ವಾಂಟಂ ಸಿಟಿ (Q - City)
9. ಕಾಗ್ಲಿ ನಿಂಬೆ (Kagzi Lemon)
10. ಇ-ಸ್ವತ್ತು ಯೋಜನೆ
11. ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ಕಾಲೋನಿ ಪ್ರದೇಶ - ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ (BHS)
12. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಖುಷಿ
13. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ಆದಿವಾಸಿ ಗೃಹ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ
14. ಆಸ್ತಮ್ ಆಪ್
15. ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಯೋಜನೆ
16. ಕರ್ನಾಟಕ ಹೊಸ ಜವಳಿ ನೀತಿ 2025-2030
17. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಯೋಜನೆ
18. ಎಲಿವೇಟ್ (ELEVATE) 2025, ಎಲಿವೇಟ್ ಉನ್ನತಿ (ELEVATE Unnati) 2025 ಮತ್ತು ಎಲಿವೇಟ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು (ELEVATE Minorities) 2025
19. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025
20. ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ನಂದಿನಿ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಎಂಎಫ್
21. 'ದೀಪಿಕಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ': 37,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ₹30,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ
22. ಕರ್ನಾಟಕ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯಿದೆ (K-ESMA), 2013
23. ವೃದ್ಧರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮ್ಸ್ (NIMHANS) ಎರಡು ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಪ್ರಾರಂಭ
24. LEAP ಯೋಜನೆ: ನಾವಿನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ₹1,000 ಕೋಟಿ
25. ನಿಮ್ಮಾನ್ ನಿಂದ ಆಯುಷ್-ಮನ್ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ
26. ರಾಜ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿ 2025-2032
27. 2023ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಗರಿಷ್ಠ; ತಜ್ಞರು ತುರ್ತು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು

3. ವಿವಿಧ

1. ಸಮಿತಿಗಳು

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು 60

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
2. ವೆನಿಸ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಅನುಪರ್ಣಾ ರಾಯ್
3. ಬಿ.ಸರೋಜಾ ದೇವಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
4. ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
5. 71 ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು
6. ಮಲಯಾಳಂ ನಟ ಮೋಹನ್ ಲಾಲ್‌ಗೆ ದಾದಾ ಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2023
7. ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಇ-ಖಾತಾ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

ಕ್ರೀಡೆ 73

1. ಏಷ್ಯಾ ಕಪ್ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸಿದಭಾರತ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಸ್ಥಾನ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ
2. 2025 ರ ವಿಶ್ವ ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್; ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಪುರುಷರ ತಂಡ

ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ 76

1. ನೌಕಾಪಡೆಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ನೆಲೆ ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಾವಳಿ ಗುರುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ
2. ಆರು ದಶಕಗಳ ಸೇವೆಯ ನಂತರ ಹಾರಾಟ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿರುವ ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ ಅಪ್ರತಿಮ ಮಿಗ್ -21

ಪ್ರಮುಖ ದಿನಗಳು 77

1. ವಿಶ್ವ ಆಲ್ಟೈಮರ್ ದಿನ
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನ
3. ಹಿಂದಿ ದಿನ
4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಂತರರ (ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್) ದಿನ
5. ಹೈದರಾಬಾದ್ ವಿಮೋಚನಾ ದಿನ
6. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ದಿನ
7. ವಿಶ್ವ ಓಜೋನ್ ದಿನ
8. ವಿಶ್ವ ಔಷಧಗಾರರ ದಿನ
9. ವಿಶ್ವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ದಿನ
10. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸುಸ್ಥಿರ ವಿಮಾನ ಇಂಧನ (SAF)
11. 8ನೇ ಭಾರತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಹಾ ಸಮ್ಮೇಳನ (IITC), 2025

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು 79

4. ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು 80

1. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ MCQಗಳು
2. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು MCQ'S

ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳು

ಜನಗಣತಿ - 2027

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2/ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿಯ ಆಯುಕ್ತರು (Registrar General of India - RGI) ₹14,618.95 ಕೋಟಿ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಮೊದಲ "ಡಿಜಿಟಲ್ ಜನಗಣತಿ" ಆಗಿದ್ದು, ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಸಹ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಗಣತಿ

- ◆ ಜನಗಣತಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕುರಿತು ನಡೆಸುವ ಸಮೀಕ್ಷೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ, ಉದ್ಯೋಗ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವಾಸಸ್ಥಳ ಮುಂತಾದ ಜನಸಾಂಖ್ಯಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಇತಿಹಾಸ: W.C. ಫ್ಲೋಡೇನ್ ಅವರು ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಮೊದಲ ನಿಯಮಿತ ಜನಗಣತಿ 1881ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ◆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿ: 1951ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ◆ ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ದಶಕದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1961, 1971, 1981, 1991, 2001, 2011) ಜನಗಣತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.
- ◆ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಂಶ: ಸಂವಿಧಾನವು ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1948 ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಅವಧಿ ಅಥವಾ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ◆ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವವರು: ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿಯ ಆಯುಕ್ತರು (ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜನರಲ್) ಮತ್ತು ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಗೃಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ (MoHA) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ಆದಿ ವಾಣಿ”ಯು ಬೀಟಾದ ಆವೃತ್ತಿ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 / ಆಡಳಿತ)

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಆದಿವಾಸಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು “ಆದಿ ವಾಣಿ” ಆಪ್ಸ್ ಬೀಟಾ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

☐ ಆದಿ ವಾಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಇದು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ(AI) ಆಧಾರಿತ ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಭಾಷಾ

ಮಾದರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ನೆರವಾಗಲಿದೆ.

- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ, ಭಾರತದ ಆದಿವಾಸಿ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿ.
- ◆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ: ಇದು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ(AI) ಆಧಾರಿತ ಆದಿವಾಸಿ ಭಾಷಾ ಭಾಷಾಂತರಕ. ಇದನ್ನು “ಜನಜಾತೀಯ ಗೌರವ ವರ್ಷ” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಆದಿ ವಾಣಿ ಬೆಂಬಲಿತ ಭಾಷೆಗಳು: ಸಂತಾಲಿ (ಒಡಿಶಾ), ಭಿಲಿ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ), ಮುಂಡಾರಿ (ಝಾರ್ಖಂಡ್), ಗೊಂಡಿ (ಛತ್ತೀಸ್‌ಘಡ).

☐ ಮಹತ್ವ

- ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 461 ಆದಿವಾಸಿ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 81 ಭಾಷೆಗಳು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು 42 ಭಾಷೆಗಳು ತೀವ್ರ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿವೆ, ಕಾರಣ - ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಪೀಳಿಗೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಸಾರಣದ ಕೊರತೆ.
- ◆ ಆದಿ ವಾಣಿಯು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ(AI) ಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಿಸುತ್ತದೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಿಜಿಪಿನ್ (DIGIPIN) ಉಪಕ್ರಮ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 - ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ)

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಎಸ್ರಿ ಇಂಡಿಯಾ (ESRI India) ನಡುವೆ ಡಿಜಿಪಿನ್ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಒಪ್ಪಂದ (MoU) ಸಹಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

☐ ಡಿಜಿಪಿನ್ (Digital Postal Index Number)

- ◆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಮುಕ್ತವಾದ, ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಕೇತ ಆಧಾರಿತ, ಜಾಲಾಧಾರಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಳಾಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿದವರು: ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆ, ಖೆಖಿ ಹೈದರಾಬಾದ್, ಇಸ್ರೋ, ಮತ್ತು ಓಬಿಐಆ.
- ◆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಭಾರತವನ್ನು ಸುಮಾರು 4 ಮೀ x 4 ಮೀ ಜಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾಲಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷಾಂಶ-ರೇಖಾಂಶ ಆಧಾರಿತ 10 ಅಕ್ಷರಗಳ ಅಲ್ಫಾನೂಮೆರಿಕ್ ಕೋಡ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಇದು ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಒಂದು ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿ “ಅಡ್ರೆಸ್-ಅಸ-ಅ-ಸರ್ವಿಸ್ (AaaS)” - ವಿಳಾಸ ನಿರ್ವಹಣೆ ಆಧಾರಿತ ಸೇವೆಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಬಳಕೆದಾರರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಂವಹನ ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು.

☐ ಮಹತ್ವ

- ♦ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸೇವೆಗಳ ವಿಳಾಸ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಬೀಡುಬಿಡಿಸುವ (ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್) ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನಗಣತಿ 2027ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಜಿಯೋ-ಟ್ಯಾಗಿಂಗ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2- ಆಡಳಿತ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ♦ ಜನಗಣತಿ, 2027ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜನಗಣತಿ ನಡೆಸಲಿದೆ. ಈ ವೇಳೆ 33 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವಸತಿ ಮತ್ತು ಅವಸತಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಜಿಯೋ-ಟ್ಯಾಗ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿನ್ಯಾಸ ನಕ್ಷೆ ರಚನೆ (ಆಐಬಿ) ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS) ನಿರ್ದೇಶಾಂಕಗಳು (ಕೋ-ಆರ್ದಿನೇಟ್) ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹತ್ವ

- ♦ ಈ ಹಿಂದಿನ ಕೈಯಿಂದ ರಚಿಸಲಾದ ನಕ್ಷೆಗಳ ಬದಲು ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಭಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಶುದ್ಧತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯಕ.
- ♦ ಗಣನೆಗೊಳ್ಳುವವರು (Enumerators): ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೃಹ ಪರಿಷ್ಕಿತಿ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜಸ್ಥಾನ - ಹೊಸ ಧರ್ಮಾಂತರ ವಿರೋಧಿ ಮಸೂದೆ (2025)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2/ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ)

ಸಂದರ್ಭ

- ♦ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಧರ್ಮಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಮಸೂದೆ, 2025 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ♦ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಪರಾಧಗಳು: ಅಕ್ರಮ ಧರ್ಮಾಂತರಕ್ಕೆ 7 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ. ಕನಿಷ್ಠ ದಂಡ: ₹5 ಲಕ್ಷ. (ಹಿಂದಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ: 1 ರಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ₹15,000 ದಂಡ)
- ♦ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಗುಂಪುಗಳು: ಧರ್ಮಾಂತರಗೊಂಡವರು ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಸು, ಮಹಿಳೆ, ದಿವ್ಯಾಂಗ, ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದರೆ, 10 ರಿಂದ 20 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ₹10 ಲಕ್ಷ ದಂಡ.
- ♦ ಸಮೂಹ ಧರ್ಮಾಂತರ: ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ

ಧರ್ಮಾಂತರ ನಡೆಸಿದರೆ, 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆಯವರೆಗೆ. ಕನಿಷ್ಠ ದಂಡ: ₹25 ಲಕ್ಷ.

ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ - ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರ ರಾಜ್ಯ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 - ಆಡಳಿತ)

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ♦ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ದಿನದಂದು, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು -99.30% ಸಾಕ್ಷರತೆ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನದಂಡವಾದ 95% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು).

ಜನಗಣತಿ 2011ರ ಪ್ರಕಾರ, ಸಾಕ್ಷರತಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

- ♦ 7 ಅಥವಾ 7 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಹಾಗೂ ಬರೆಯಲು ಅರ್ಥೈಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕ್ಷರರು.
- ♦ ಯುನೆಸ್ಕೋದಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8ರಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ದಿನ (ILD) ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ 2025ರ ಥೀಮ್: ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಗತಿ

- ♦ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವು ತ್ರಿಪುರಾ, ಮಿಜೋರಾಂ ಮತ್ತು ಗೋವಾ ನಂತರ 4ನೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಲಡಾಖ್ = ಮೊದಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ.
- ♦ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತೆ: 74% (2011) → 80.9% (2023-24).
- ♦ ಉಲ್ಲಾಸ್ ನವ ಭಾರತ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ: 3 ಕೋಟಿ ಕಲಿಯುವವರು ದಾಖಲಾತಿ- 90% ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತಿದೆ.

ಸಿ.ಪಿ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ - ಭಾರತದ 15ನೇ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 - ಆಡಳಿತ)

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ♦ ಸಿ.ಪಿ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರನ್ನು ಭಾರತದ 15ನೇ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಹುದ್ದೆ ಕುರಿತು

- ♦ ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಅತಿ ಉನ್ನತ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಹುದ್ದೆ.
- ♦ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಹುದ್ದೆ ಖಾಲಿಯಾದಾಗ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವವರನ್ನು ಸಂವಿಧಾನವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ.
- ♦ ವಿಧಿ 63: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಇರಲೇ ಬೇಕು.

- ◆ ವಿಧಿ 64: ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ವಿಧಿ 65: ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಖಾಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

☐ **ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ (ವಿಧಿ 66)**

- ◆ ನಾಮಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಲು: 20 ಪ್ರಸ್ತಾಪಕರು + 20 ಅನುಮೋದಕರು, ₹15,000 ಠೇವಣಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ನಮೂದಿಸಿರುವ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಪ್ರತಿ.
- ◆ ಮತದಾನ: ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲೇಜು ಮೂಲಕ (ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಹಾಗೂ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಲೋಕಸಭೆ + ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು).
- ◆ ಮತದಾನವು ಏಕ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಮತದ ಮೂಲಕ ಅನುಪಾತದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತದಾನವು ರಹಸ್ಯ ಮತದಾನದ ಮೂಲಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನು (Anti-Defection Law) ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ (ವಿಪ್ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ).

☐ **ಅರ್ಹತೆಗಳು (Article 66)**

- ◆ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
- ◆ 35 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ಪೂರೈಸಿರಬೇಕು.
- ◆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರಬೇಕು.
- ◆ ಲಾಭದ ಹುದ್ದೆ ಹೊಂದಿರಬಾರದು (ಕೇಂದ್ರ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಡಿ).

ಮಹಿಳಾ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಕುರಿತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ

(ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅನ್ವಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಆನ್ ವಮೆನ್ಸ್ ಸೇಫ್ಟಿ - NARI), 2025
(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 - ಸಮಾಜ)

☐ **ಸಂದರ್ಭ**

- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ (NCW) ವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ NARI 2025 ವರದಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಕುರಿತು ನಗರಮಟ್ಟದ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

☐ **ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು**

- ◆ ಅತ್ಯಂತ ಸುರಕ್ಷಿತ ನಗರಗಳು: ಕೋಹಿಮಾ, ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ, ಭುವನೇಶ್ವರ, ಐಜ್ವಾಲ್, ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಗ್, ಇಟಾನಗರ, ಮುಂಬೈ.
- ◆ ಅತ್ಯಂತ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ನಗರಗಳು: ಪಾಟ್ನಾ, ಜಯಪುರ, ಫರಿದಾಬಾದ್, ದೆಹಲಿ, ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ, ಶ್ರೀನಗರ, ರಾಂಚಿ.
- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುರಕ್ಷತಾ ಸ್ಕೋರ್: 65% - ಇದನ್ನು

ನಗರಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಮಾನದಂಡವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

☐ **ಸರ್ಕಾರದ ಮಹಿಳಾ ಸುರಕ್ಷತಾ ಉಪಕ್ರಮಗಳು**

- ◆ ನಿರ್ಭಯಾ ನಿಧಿ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದಿಂದ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸುರಕ್ಷತಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ.
- ◆ SHe-Box ಪೋರ್ಟಲ್: “ಸೆಕ್ಸುಲ್ ಹರಾಸ್ಮೇಟ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬಾಕ್ಸ್” - ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ದೂರುಗಳಿಗೆ ವೇದಿಕೆ.
- ◆ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ/ ಸೆಕ್ಸುಲ್ ಹರಾಸ್ಮೇಟ್ ಆಫ್ ವಮೆನ್ಸ್ ಅಟ್ ವರ್ಕಪ್ಲೇಸ್ ಆಕ್ಟ್, 2013:
- ◆ ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನ, ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅನ್ವಯ. 10ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಆಂತರಿಕ ಸಮಿತಿಯನ್ನು (ಇಂಟರ್ನಲ್ ಕಮಿಟಿ) ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ರಚಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವು ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (NSTFDC)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ಆಡಳಿತ)

☐ **ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ**

- ◆ ಕೋಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (CIL) ಮತ್ತು NSTFDC ನಡುವೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದ (MoU) ಕ್ಕೇ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಏಕಲವ್ಯ ಮಾದರಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ (EMRS) ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಗಳನ್ನಾಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ.

☐ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (NSTFDC)**

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 2001ರಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉತ್ತೇಜನ. ಉತ್ತಮ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಲು ಸಹಾಯ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಯುವಕರಿಗಾಗಿ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ಪ್ರೀ (SPREE)-2025 ಮತ್ತು ಅಮೈಸ್ಟಿ ಯೋಜನೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ಆಡಳಿತ)

☐ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ರಾಜ್ಯ ವಿಮಾ ನಿಗಮ (ESIC) ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ - ಸ್ಪ್ರೀ (SPREE)-2025 ಮತ್ತು ಅಮ್ನಿಸ್ಟಿ ಯೋಜನೆ-2025.

☐ ಸ್ಪ್ರೀ (SPREE)-2025

- ◆ ವಿಸ್ತೀತ ರೂಪ: "ಸ್ಕ್ವಿಮ್ ಫಾರ್ ಪ್ರಮೋಟಿಂಗ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫ್ ಎಂಪ್ಲೋಯಿಸ್ ಅಂಡ್ ಎಂಪ್ಲೋಯೀಸ್".

☐ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

- ◆ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಉದ್ಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬಾಕಿ ಪಾವತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಇಎಸ್‌ಐ ಪೋರ್ಟಲ್, ಶ್ರಮ ಸುವಿಧಾ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಇಖಿಖ ಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ.
- ◆ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದಲೇ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆ ದಿನಾಂಕದಿಂದಲೇ ಇಎಸ್‌ಐ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ದಂಡಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಅನುಸರಣೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ - ಉದ್ಯೋಗದಾತ-ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ನಡುವೆ ನಂಬಿಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ.

☐ ಅಮ್ನಿಸ್ಟಿ ಯೋಜನೆ -2025

- ◆ ಅವಧಿ: 1 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2025 - 30 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2026.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ESIC ಯಿಂದ ಒಂದು ಬಾರಿಯ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ ಉಪಕ್ರಮ. ಇಎಸ್‌ಐ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಹಿಂಬಾಕಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು. ಉದ್ಯೋಗದಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹೊರಗೆ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ. ಅನುಸರಣೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಭತೆ.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಯೋಜನೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 17 2025 ರಂದು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಯೋಜನೆಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡವು.

☐ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು

- ◆ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ ಯೋಜನೆ (Central Sector).
- ◆ ಇದು 18 ವೃತ್ತಿಗಳ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಮುಖ್ಯ ಲಾಭಗಳು

- ◆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಮತ್ತು ID ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯತೆ.
- ◆ ಕೌಶಲ್ಯ ಉನ್ನತೀಕರಣ: 5-7 ದಿನಗಳ ಮೂಲಭೂತ

ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು 15 ದಿನ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅವಧಿಯ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ತರಬೇತಿ ಜೊತೆಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ₹500 ಭತ್ಯೆ.

☐ ಸಾಲದ ಸಹಾಯ

- ◆ 2 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಮೂಲಾಧಾರ ರಹಿತ ಉದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲಗಳು - ರೂ. 1 ಲಕ್ಷ 18 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಮತ್ತು ರೂ. 2 ಲಕ್ಷ 30 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ.
- ◆ ಶೇಕಡಾ 5 ರಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ.
- ◆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಶೇಕಡಾ 8 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನ.

☐ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬೆಂಬಲ

- ◆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ, ಬ್ರಾಂಡಿಂಗ್, ಇ-ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM) ಸೇರಿಕೆ, ಜಾಹೀರಾತು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕ.

ಇ-ಆಡಳಿತದ ಕುರಿತು ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ ಘೋಷಣೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಆಡಳಿತ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇ-ಆಡಳಿತದ ಕುರಿತು ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು 28ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

☐ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ಸಹ ಆಯೋಜಕರು: ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ (MeitY) ದ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಹವಾಲುಗಳ ಇಲಾಖೆ (DARPG) ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರ.
- ◆ ವಿಷಯ: "ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ: ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿವರ್ತನೆ" ಜೊತೆಗೆ "ಕನಿಷ್ಠ ಸರ್ಕಾರ, ಗರಿಷ್ಠ ಆಡಳಿತ" ದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ.
- ◆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ: ಇ-ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್ ಮುಂತಾದ ಸಂಪರ್ಕದ ಸವಾಲು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಒತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳ ವಿತರಣಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ (NeSDA) ಮೂಲಕ ಕಡ್ಡಾಯ ಇ-ಸೇವೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
- ◆ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ವೇದಿಕೆಗಳು: AI ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಭಾಷಿಣಿ (BHASHINI): ಬಹುಭಾಷಾ ಸಂವಹನ ವೇದಿಕೆ.
- ◆ ಡಿಜಿ ಯಾತ್ರಾ: ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ ಗುರುತಿನ ಮೂಲಕ ವೇಗದ ಪ್ರವೇಶ. ನಡ್ರೆಸ್ (NADRES) V2: ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ AI ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕ AI ಬಳಕೆಗೆ ಒತ್ತು

❑ ಇ-ಆಡಳಿತ

- ◆ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ICT) ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸೇವೆಗಳು ಒದಗಿಸುವುದು, ಮಾಹಿತಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವುದಾಗಿದೆ.

❑ ಉಪಯೋಗಗಳು

- ◆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ: ವೇಗವಾದ, ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ, ಕಾಗದರಹಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳು.
- ◆ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ: ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕಡಿತ, ನೇರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ.
- ◆ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು (CSCs) ಮೂಲಕ ಸೇವೆಗಳು.
- ◆ ನಾಗರಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ: 24x7 ಸೇವಾ ಪ್ರವೇಶ, ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಆಡಳಿತ.
- ◆ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ: ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್‌ಗಳು, ಐಟಿ ಉದ್ಯಮ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ.

❑ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- ◆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ: ರಾಷ್ಟ್ರದಾದ್ಯಂತ ಬಲವಾದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ◆ ಆಧಾರ್ ಮತ್ತು ಡಿಬಿಟಿ (DBT): ಆಧಾರ್ ಆಧಾರಿತ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಕೆವೈಸಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸರಳೀಕರಣ, ನೇರ ಪಾವತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ.
- ◆ ಕರ್ಮಯೋಗಿ ಭಾರತ: ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರಿಗೆ ಮನೋಭಾವ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಜ್ಞಾನ ಒದಗಿಸಿ “ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆ” ರೂಪಿಸುವುದು.
- ◆ ಡಿಜಿಟಲ್ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅವರ ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ◆ ಉಮಂಗ್ (UMANG): ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಎಲ್ಲಾ ಇ-ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಏಕೀಕೃತ ವೇದಿಕೆ.

ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಬಿಲ್ಡ್‌ಫಾನ್ 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 - ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಬಿಲ್ಡ್‌ಫಾನ್ 2025 ಎಂಬ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

❑ ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಬಿಲ್ಡ್‌ಫಾನ್ 2025

- ◆ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು.
- ◆ ಸ್ವರೂಪ: ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ವರ್ಚುವಲ್ (ಆನ್‌ಲೈನ್) ನವೋದ್ಯಮ ಸ್ಪರ್ಧೆ.
- ◆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊತ್ತ: ₹1 ಕೋಟಿಯ ಬಹುಮಾನ ನಿಧಿ.
- ◆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ 6 ಲಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ 6ರಿಂದ 12ನೇ ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ

ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ.

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ, ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರತೆ ಕುರಿತ ನವೀನ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರೇರಣೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ “2047ರೊಳಗೆ ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಸಾಧನೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ◆ ಆಯೋಜಕರು: ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇಲಾಖೆ, ಅಟಲ್ ಇನೋವೇಷನ್ ಮಿಷನ್ (ನೀತಿ ಆಯೋಗ), ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ (AICTE) ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NAeG) 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 / ಆಡಳಿತ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NAeG) 2025” ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

❑ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

- ◆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸೇವಾ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ (ತಳ) ಮಟ್ಟದ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ವರ್ಗ.
- ◆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಟ್ರೋಫಿ, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ — ₹10 ಲಕ್ಷ (ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ) ಮತ್ತು ₹5 ಲಕ್ಷ (ಬೆಳ್ಳಿಗೆ). ಇವುಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕ-ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆಗೆ ಮರುಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನ: ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿ ಸಚಿವಾಲಯ (MoPPGP). ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ ಸಚಿವಾಲಯ (MoPR) ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ.
- ◆ ಈ ರೀತಿಯ ಮೊದಲ ಮಾನ್ಯತೆ ಸರ್ಕಾರದ “ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ = ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಡಳಿತ” ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ರೋಹಿಣಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ): ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾಗದ ರಹಿತ ಇ-ಆಫೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ.

ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 / ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನೋಟಿಸ್ ನೀಡಿದೆ.
- ◆ ಕಾರಣ: ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರವು ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿಧಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ (RTE Act

2009) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರದಿಂದ (reimbursement) ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿತು.

☐ ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ: ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್ 2018-19ರಲ್ಲಿ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ : ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹನ್ನೆರಡನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ಪ್ರಕಾರ: ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ → ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ-4 (SDG 4) ಅನುಷ್ಠಾನ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ (RTE Act, 2009) ಜಾರಿ, ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP) ಅನುಷ್ಠಾನ.
- ◆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆಗಳು - 11.6 ಲಕ್ಷ ಶಾಲೆಗಳು, 156 ದಶ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, 57 ಲಕ್ಷ ಶಿಕ್ಷಕರು.

☐ ಒಳಗೊಂಡ ಹಳೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಗಳು

- ◆ ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ (SSA)
- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ (RMSA)
- ◆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ (TE)

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಷ್ಯವೇತನ (NFST)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು NFST ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಧನಸಹಾಯ ಬಿಡುಗಡೆ ವಿಳಂಬ ಹಾಗೂ ಅಸಂಗತತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

☐ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಷ್ಯವೇತನ (NFST)

- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನ: ಕೇಂದ್ರ ಆದಿವಾಸಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ವತಿಯಿಂದ ಶಿಷ್ಯವೇತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- ◆ ಹಣಕಾಸು: ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ ಯೋಜನೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಎಂ.ಫಿಲ್./ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಸೇರಿದಂತೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಶಿಷ್ಯವೇತನ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು: ಯುಜಿಸಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ/ಸಂಸ್ಥೆ/ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಎಂ.ಫಿಲ್./ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗೆ ನೊಂದಾಯಿತರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (NIRF) 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 / ಶಿಕ್ಷಣ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕೇಂದ್ರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯವು NIRF 2025 ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

☐ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಓಇಒಈ)

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 29 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2015.
- ◆ ಕಾರಣ: ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಮಾಪಕ.
- ◆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವವರು: ಕೇಂದ್ರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ

☐ ಮಾಪಕಗಳು

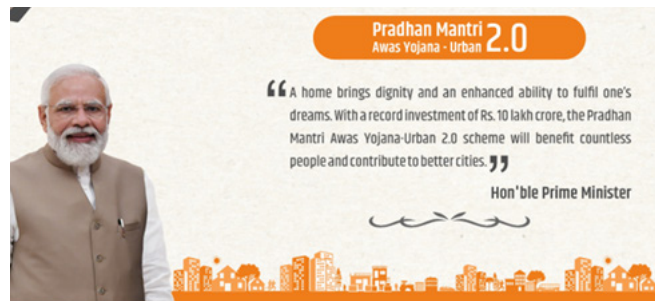
1. ಬೋಧನೆ, ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು
2. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
3. ಪದವಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು
4. ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳಿಕೆ
5. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ.

☐ NIRF 2025ರ ಪ್ರಮುಖ ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳು

- ◆ ಐಐಟಿ ಮದ್ರಾಸ್ - ಏಳನೇ ವರ್ಷವೂ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ; ಹತ್ತನೇ ವರ್ಷವೂ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ.
- ◆ ಐಐಎಸ್ಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು - ಹತ್ತನೇ ವರ್ಷವೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ; ಐದನೇ ವರ್ಷವೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ.
- ◆ ಐಐಎಂ ಅಹಮದಾಬಾದ್ - ಆರನೇ ವರ್ಷವೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ.
- ◆ ಐಎಮ್ ನವದೆಹಲಿ - ಎಂಟನೇ ವರ್ಷವೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ, ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಡೆಂಟಲ್ ವರ್ಗದಲ್ಲೂ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನ.

ಅಂಗೀಕಾರ್ 2025

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 / ಕಲ್ಯಾಣ ಉಪಕ್ರಮ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಗೃಹ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ “ಅಂಗೀಕಾರ್ 2025” ಅನ್ನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ - ನಗರ 2.0 (PMAY-U 2.0) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

☐ ಅಂಗೀಕಾರ್ 2025

- ◆ ಇದು ಜನಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದ್ದು, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ವ್ಯಾಪಕ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ PMAY-U 2.0 ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ನಗರ 2.0 (PMAY-U 2.0)

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ: ಆಗಸ್ಟ್ 2024.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಗರದ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಪಕ್ಕಾ (ಶಾಶ್ವತ) ಮನೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ-ಭಾರತೀಯರಿಗೆ 'ವೊಕಲ್ ಫಾರ್ ಲೋಕಲ್' ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 - ಆರ್ಥಿಕತೆ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇತ್ತೀಚಿನ "ಮನ ಕಿ ಬಾತ್" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ವೊಕಲ್ ಫಾರ್ ಲೋಕಲ್' ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುನಃ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಉದ್ದೇಶ: ಸ್ವದೇಶೀ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ, ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

☐ 'ವೊಕಲ್ ಫಾರ್ ಲೋಕಲ್' ಉಪಕ್ರಮ

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು: 2024ರಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ "ಅನ್ವಿ ರೇಷನಲ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್" ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ◆ ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಕರಕುಶಲ ಕಲಾವಿದರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ, ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಮದು ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.

☐ 'ವೊಕಲ್ ಫಾರ್ ಲೋಕಲ್'ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಗಳು

- ◆ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು: ಖಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಮ್ಮೆಗೂ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.
- ◆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಟ್ಯಾಗ್ ಪಡೆದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು: ಪೊಚಂಪಳ್ಳಿ ಇಕಾಟ್, ಪಾಶ್ಚಿಮ, ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಚಹಾ, ಮಧುಬನಿ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮುಂತಾದವು ಜಾಗತಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿವೆ.

- ◆ ಕೈಮಗ್ಗ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು: "ಒನ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಒನ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ (ODOP) ಮತ್ತು ಪಿಎಂ- ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಯೋಜನೆ" ಮೂಲಕ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.
- ◆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು: ಉಪಿಐ, ರೂಪೇ, ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಫಿನ್‌ಟೆಕ್ ಆಪ್‌ಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿವೆ.
- ◆ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಆಪ್‌ಗಳು ಮತ್ತು MSMEಗಳು: "ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಆಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ" ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿವೆ.
- ◆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಭಿಯಾನಗಳು: ದೀಪಾವಳಿ, ರಕ್ಷಾಬಂಧನ, ಮತ್ತು ಹೋಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ದೀಪಗಳು, ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಸ್ತಕಲೆಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.

ಎಪೆಡಾ (APEDA) - ಕೃಷಿ- ಆಹಾರ ರಫ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಭಾರತಿ (BHARATI) ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿತು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ ಆರ್ಥಿಕತೆ)

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು (APEDA) ತನ್ನ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮ ಭಾರತಿ (BHARATI) ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

☐ ಭಾರತಿ (BHARATI)

- ◆ ಪೂರ್ಣ ರೂಪ: "ಭಾರತ ಹಬ್ ಫಾರ್ ಅಗ್ರಿಟೆಕ್, ರೆಸಿಲಿಯೆನ್ಸ್, ಅಡ್ವಾನ್ಸೆಡ್ ಅಂಡ್ ಇಂಕ್ಯುಬೆಷನ್ ಫಾರ್ ಎಕ್ಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಏನಬ್ಲೆಮೆಂಟ್"
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತವನ್ನು ಕೃಷಿ-ಆಹಾರ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಆಪ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸತನಗಳ ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು

☐ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

- ◆ ಕೃಷಿ ರಫ್ತುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ: ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ರಫ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ತರಲು ಸಹಾಯಕ. ಜಾಗತಿಕ ನಿಶ್ಚಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಲಿದೆ: ಸಾವಯವ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಹೊಂದಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಆಯುಷ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು.
- ◆ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಆಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ: ಇಂಕ್ಯುಬೇಷನ್, ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು
- ◆ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ: ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ: ಸುತ್ತವಿಕೆ (ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್), ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಶೀತ ಸರಪಳಿ ಬೀಡುಬಿಡಿಸುವ (ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್), ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ನಾಶವಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯರ್ಥತೆ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿ.

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು (APEDA)

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 1986, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರಗಳ ಸೇರಿದಂತೆ ನಿಗದಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧಿಪತ್ಯದಾಚೆಗಿನ ಸಮುದ್ರದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ (BBNJ Agreement)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ಆರ್ಥಿಕತೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ದೇಶಗಳು ಸಮುದ್ರದಾಚೆಗಿನ ಒಪ್ಪಂದ (ಹೈ ಸೀಸ್ ಟ್ರಿಟಿ) ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧಿಪತ್ಯದಾಚೆಗಿನ ಸಮುದ್ರದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ (BBNJ) ಜಾರಿಗೆ ಕ್ರಮವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

■ BBNJ ಒಪ್ಪಂದ (ಹೈ ಸೀಸ್ ಟ್ರಿಟಿ)

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಇದು ಸಮುದ್ರದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ಬಳಕೆ ಕುರಿತ ಮೊದಲ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು “ಮಾನವಕುಲದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪರಂಪರೆ” ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಕಸಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.
- ◆ ಕಾಲರೇಖೆ: 2023ರಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮಾತುಕತೆಗಳ ನಂತರ ಒಪ್ಪಂದ. 2024ರಲ್ಲಿ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ತೆರೆದದ್ದು.
- ◆ ಇದು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾದ ಒಪ್ಪಂದ. ಭಾರತವು 2024ರಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿದೆ.

■ ಸಮುದ್ರ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಪ್ಪಂದ (UNCLOS)

- ◆ ಅಂಗೀಕಾರ: 1982; ಅನುಷ್ಠಾನ: 1994ರಲ್ಲಿ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಜಗತ್ತಿನ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಗರಗಳ ಸಮಗ್ರ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸುವುದು.
- ◆ ಗಮನಿಸಿ: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮುದ್ರ ತಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ISA) ಸ್ಥಾಪನೆ → ಸಮುದ್ರದ ಆಳದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣ.

ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ಆರ್ಥಿಕತೆ)

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ರಫ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠತಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವ ತೆಂಗಿನ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಿತು.

■ ವಿಶ್ವ ತೆಂಗಿನ ದಿನ

- ◆ ಆಚರಣಾ ದಿನಾಂಕ: ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2
- ◆ ಆಯೋಜಕರು: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೆಂಗಿನ ಸಮುದಾಯ (ಇದು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯೋಗದ (UNESCAP) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಂತರ್-ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ).
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ಅನ್ ಕವರಿಂಗ್ ಕೊಕೊನಟ್ಸ್ ಪವರ್, ಇನ್ಸ್ಪಿರಿಂಗ್ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಆಕ್ಷನ್ ”

■ ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆ → ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, 12 ಜನವರಿ 1981 ರಲ್ಲಿ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ತರಲು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದು.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ: ಕೊಚ್ಚಿ, ಕೇರಳ

56ನೇ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಂಡಳಿ ಸಭೆಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ಆರ್ಥಿಕತೆ)

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಂಡಳಿಯ 56ನೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಆಶಾವಾದಿ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ತೆರಿಗೆ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

■ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (ಜಿಎಸ್‌ಟಿ)

- ◆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಎಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ಪರೋಕ್ಷ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ.
- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ: 2017ರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

■ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳು

- ◆ ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ (CGST): ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು.
- ◆ ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ (SGST): ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು.
- ◆ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ (IGST): ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಸರಕು/ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು.

■ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಂಡಳಿ

- ◆ ಕಾನೂನು ಮಾನ್ಯತೆ: 101ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2016 ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಧಿ 279A ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ.

- ◆ **ಉದ್ದೇಶ:** ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾಯ್ದೆ/ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ, ಸಮನ್ವಯ ಅಥವಾ ರೂಪಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ.
- ◆ **ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಕಾರ್ಯಗಳು:** ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ◆ **ರಚನೆ:** ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು. ಸದಸ್ಯರು: ಹಣಕಾಸು/ಆದಾಯದ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು + ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಣಕಾಸು/ತೆರಿಗೆ ಸಚಿವರು.

ಸ್ವೇಬಲ್ಕಾಯಿನ್ಸ್ (Stablecoins)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಆರ್ಥಿಕತೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕಳೆದ 18 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಬಲ್ಕಾಯಿನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯವು ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿ ಸುಮಾರು 280 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ತಲುಪಿದೆ.

■ ಸ್ವೇಬಲ್ಕಾಯಿನ್ಸ್

- ◆ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿಗಳು.

■ ಇತರ ವಸ್ತುತಃ (ವರ್ಚುವಲ್) ಕರೆನ್ಸಿಗಳು

- ◆ **ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿ:** ಬ್ಲಾಕ್ಚೇನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ, ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ವರ್ಚುವಲ್ ಕರೆನ್ಸಿ.
- ◆ **ಬ್ಲಾಕ್ಚೇನ್:** ಅಕ್ರಮರಹಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಖಾತೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಾಖಲೆಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ◆ **ಬಿಟ್ಕಾಯಿನ್:** ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿಯ ಒಂದು ಮಾದರಿ, ಇದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತವು ವೆನೆಜುವೆಲಾದಲ್ಲಿ ಪೈಲಟ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು; ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ ಆರ್ಥಿಕತೆ)

ಸಂದರ್ಭ:

- ◆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ವೆನೆಜುವೆಲಾ ಕೃಷಿ, ಔಷಧ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪೈಲಟ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ.

■ ವೆನೆಜುವೆಲಾದ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ **ಸ್ಥಳ:** ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾದ ಉತ್ತರ ತುದಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ◆ **ನೆರೆಹೊರೆಯ ದೇಶಗಳು:** ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕರೀಬಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ; ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಗಯಾನಾ; ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬ್ರೆಜಿಲ್; ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ನೈರುತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಲಂಬಿಯಾ
- ◆ **ಒರಿನೊಕೊ ಪಟ್ಟಿ(ಬೆಲ್ಟ್):** ಭಾರೀ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಸಂಪತ್ತು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಮೀಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪ್ರದೇಶ.
- ◆ **ಮಾರಕೈಬೊ ಸರೋವರ:** ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸರೋವರ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಪುರಾತನ ಜಲಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.
- ◆ **ಏಂಜೆಲ್ ಫಾಲ್ಸ್:** ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ನಿರಂತರ ಜಲಪಾತ, ಕ್ಯಾನ್ಯೆಮಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿದೆ.

ಭಾರತ-ILO ಉದ್ಯೋಗ ವರ್ಗೀಕರಣ ಒಪ್ಪಂದ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ಆರ್ಥಿಕತೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆ (ILO) ನಡುವೆ “ವೃತ್ತಿಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಲ್ಲೇಖ ವರ್ಗೀಕರಣ” (IRCO) ಮುಂದುವರಿಸಲು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ.

■ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆ (ILO)ಯ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಇದು 1919 ರಲ್ಲಿ ವರ್ಸೈಲ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಭಾಗವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ.
- ◆ 1946 ರಿಂದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ

ಮೊದಲ ಸಂಸ್ಥೆ.

- ◆ **ಸದಸ್ಯತ್ವ:** 187 ದೇಶಗಳು, ಭಾರತ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ.
- ◆ **ವಿಶೇಷತೆ:** ಏಕೈಕ ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು - ಸರ್ಕಾರ, ಉದ್ಯೋಗದಾತರು, ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆ ತರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳು, ನೀತಿ ರೂಪಣೆ, ಸಮಾನ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ:** ಜೆನೆವಾ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲ್ಯಾಂಡ್.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ನೀತಿ (NLP)ಯ 3ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ 2022ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ನೀತಿ (NLP)ಯ 3ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಉತ್ತೇಜನ ಇಲಾಖೆ (DPIIT) ಆಚರಿಸಿದೆ.

■ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ◆ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದು ಉಳಿತಾಯ 10% ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು.
- ◆ 2030ರೊಳಗೆ “ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ” (LPI) ದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೇಲಿರುವ 25 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದು.
- ◆ ಬಲವಾದ, ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ನಿರ್ಧಾರ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸಿ ಸಮಗ್ರ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

■ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- ◆ ಪಿಎಂ ಗತಿಶಕ್ತಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ (2021): ವಿವಿಧ ಸಾರಿಗೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕೂಟಗೊಳಿಸಿ ಸಮನ್ವಯಿತ ಜಾಲವಲಯ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
- ◆ ಮಾರಿಟೈಮ್ ಅಮೃತ ಕಾಲ್ ದೃಷ್ಟಿಪತ್ರ 2047: ಕರಾವಳಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವೃದ್ಧಿ, ಸಮುದ್ರ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ಹಾಗೂ ಭಾರತವನ್ನು ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ದುರಸ್ತಿ ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಗುರಿ.

ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಹನಿಯಾಗುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ಕೃಷಿ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತದ ಕಾಫಿಯ ಹೃದಯಭಾಗವಾದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಮಳೆ, ಅತಿಯಾದ ಚಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿವೆ.

■ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದನೆ

- ◆ ಜಗತ್ತಿನ 10 ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಕೂಡ ಒಂದು, ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸುಮಾರು 3% ರಷ್ಟು (2020ರ ಪ್ರಕಾರ).

■ ಪ್ರಕಾರಗಳು

1. **ಅರೇಬಿಕಾ (Arabica):** ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ, ಮೃದುವಾದ ರುಚಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯ.
2. **ರೋಬಸ್ಟಾ (Robusta):** ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ 72% ಹಂಚಿಕೆ.

■ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹವಾಮಾನ

- ◆ ಮಧ್ಯಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆ
- ◆ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ-ಉಷ್ಣವಲಯ ತಾಪಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.
- ◆ ಎತ್ತರದ ಬೆಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೂಕ್ತ.
- ◆ ನೆರಳಿಗೆ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ.

ಅಂಶಗಳ	ಅರೇಬಿಕಾ	ರೋಬಸ್ಟಾ
ಮಣ್ಣು	ಆಳವಾದ, ಫಲವತ್ತಾದ, ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧ, ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುವ, ಸ್ವಲ್ಪ ಆಮ್ಲೀಯ (pH 6.0 - 6.5)	ಆಳವಾದ, ಫಲವತ್ತಾದ, ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧ, ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುವ, ಸ್ವಲ್ಪ ಆಮ್ಲೀಯ (pH 6.0 - 6.5)
ಇಳಿಜಾರು	ಸಾಧಾರಣ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಮ ಇಳಿಜಾರು	ಸಾಧಾರಣ ಅಥವಾ ಸಮತಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳು
ಎತ್ತರ	1000 - 1500 ಮೀ	500 - 1000 ಮೀ
ತಾಪಮಾನ	15°C - 25°C; ತಂಪಾದ ವಾತಾವರಣ	20°C - 30°C; ಬಿಸಿ ಮತ್ತು ಆರ್ದ್ರ
ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆ	70 - 80%	80 - 90%
ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ	1600 - 2500 ಮಿ. ಮಿ.	1000 - 2000 ಮಿ. ಮಿ.

ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು: ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ,

ತಮಿಳುನಾಡು - ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ 80% ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

■ ಭಾರತದ ಕಾಫಿ ಮಂಡಳಿ

- ◆ **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಕಾಫಿ ಕಾಯಿದೆ VII, 1942
- ◆ **ನಿರ್ವಹಣೆ:** ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
- ◆ **ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ:** ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ
- ◆ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪಾತ್ರ.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗತಿ ಶಕ್ತಿ (PM GatiShakti)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ)

□ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ 99ನೇ ನೆಟ್ಟರ್ಕ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಗ್ರೂಪ್ (NPG)ನ ಸಭೆ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗತಿ ಶಕ್ತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನವ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

□ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗತಿ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ: 2021
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ದೇಶದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರೂಪಾಂತರಕಾರಿ ಕ್ರಮವು ಏಳು ಎಂಜಿನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ: ರೈಲುಮಾರ್ಗ, ರಸ್ತೆ, ಬಂದರುಗಳು, ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಾರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ.
- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನ: ವಿವಿಧ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ: ಭಾರತಮಾಲಾ, ಸಾಗರಮಾಲಾ, ಆಂತರಿಕ ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು, ಡೈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪೋರ್ಟ್ಸ್, ಉಡಾನ್ (UDAN) ಇತ್ಯಾದಿ.

ನೀಲಗಿರಿ ಚಹಾ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ ಕೃಷಿ)

□ ಸಂದರ್ಭ

ನೀಲಗಿರಿ ಚಹಾ “ಚಹಾಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಂಪೇನ್” ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರು ಅಸ್ಥಿರ ಹಸಿರು ಚಹಾ ಎಲೆಯ ಬೆಲೆ, ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚದ ಏರಿಕೆ, ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬೆಂಬಲದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

□ ನೀಲಗಿರಿ ಚಹಾ

- ◆ ಪ್ರದೇಶ: ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನೀಲಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ), ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ 900–2,600 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ಇತಿಹಾಸ: ಮೊದಲ ಚಹಾ ತೋಟಗಳು 1850ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಕನೂರಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.
- ◆ ರುಚಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ: ಸುಗಂಧಭರಿತ, ಚುರುಕು, ಹೂವಿನ, ಸಿಟ್ರಸ್ ಹಣ್ಣುಗಳಂತಹ ಸ್ವಾದ; ತಂಪಾಗಿಸಿದ ಚಹಾ ತಯಾರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ.
- ◆ 2008ರಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಟ್ಯಾಗ್ ದೊರೆಯಿತು.

□ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಚಹಾ ಉದ್ಯಮ

- ◆ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪು ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶ.
- ◆ ರಫ್ತು: ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್, ಸಿರಿಯಾ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ರಷ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ◆ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಹಾ ರಫ್ತುದಾರ ದೇಶ.
- ◆ ಉದ್ಯೋಗ: ಸುಮಾರು 11.6 ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.
- ◆ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದನೆ: ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯವು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಚಹಾದ ಸುಮಾರು 55% ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ವೃದ್ಧಿ: 2008ರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 2022ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದನೆ 39% ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದೆ.

□ ಚಹಾ ಬೆಳೆಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರಿಸರ:

- ◆ ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪಉಷ್ಣವಲಯದ ಹವಾಮಾನ ಸೂಕ್ತ.
- ◆ ಆಳವಾದ, ಹ್ಯೂಮಸ್ ಸಮೃದ್ಧ, ಸರಿ ಹೀರುವ, ಜೈವಿಕಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧ ಮಣ್ಣು.
- ◆ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ 15–23°C ತಾಪಮಾನ.
- ◆ 150–200 ಸೆ.ಮೀ., ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಸಮವಿತರಿತ ಮಳೆ – ಚಹಾ ಎಲೆಗಳ ನಿರಂತರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯ.

□ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ರಾಜ್ಯಗಳು

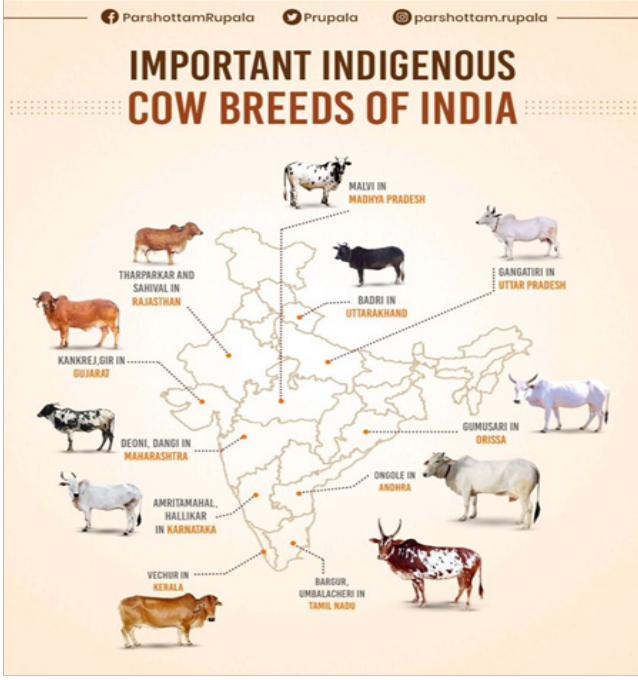
- ◆ ಅಸ್ಸಾಂ
- ◆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜಲೈಗುಡಿ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳು
- ◆ ತಮಿಳುನಾಡು
- ◆ ಕೇರಳ
- ◆ ಹಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ್, ಮೇಘಾಲಯ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ತ್ರಿಪುರಾ

□ ಏಷ್ಯಾ ಚಹಾ ಒಕ್ಕೂಟ/ ಏಷ್ಯಾ ಟೀ ಅಲಯನ್ಸ್

- ◆ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: ಭಾರತ, ಚೀನಾ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಜಪಾನ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಜಾಗತಿಕ ಚಹಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೀರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ಆರ್ಥಿಕತೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದ ಪುರ್ಣಿಯಾದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೀರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

- ಲಿಂಗ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (Semen sex-sorting technology) ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣು ಕರು ಹುಟ್ಟುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಸುಮಾರು 90% ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಆರ್ಥಿಕ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಬದಲಾದ ಹಸು ಕರುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಯೋಜನ

- ಬಿಹಾರದ ಪೂರ್ಣಿಯಾದಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಸೌಲಭ್ಯವು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಹೈನುಗಾರರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಣ್ಣ, ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಭೂಹೀನ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್ (RGM)

- 2014ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ದೇಶೀಯ ಹಸು ಹಾಗೂ ಎಮ್ಮೆ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ಪಶು ಜನ್ಯತೆಯನ್ನು (bovine genetics) ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳು

- ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಉನ್ನತ ಜನ್ಯಮೌಲ್ಯದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು.
- ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ (Artificial Insemination) ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
- ದೇಶೀಯ ತಳಿಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ನವೀಕರಣಗಳು

- ಮಾರ್ಚ್ 2025ರಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಪುನರ್ ಪರಿಷ್ಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್ (RGM) ಅನ್ನು ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ “ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ ಯೋಜನೆ” ಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 2021-2026 ಅವಧಿಗೆ ಒಟ್ಟು ₹3,400 ಕೋಟಿ ಅನುದಾನ (ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ₹1,000 ಕೋಟಿ ಸೇರಿ) ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.

ನೀಲಿ ಬಂದರುಗಳು (ಬ್ಲೂ ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಆರ್ಥಿಕತೆ)

ಸಂದರ್ಭ:

- ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯು, ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ (FAO) ಯೊಂದಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ.
- ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಉದ್ದೇಶ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀಲಿ ಬಂದರುಗಳು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

ನೀಲಿ ಬಂದರುಗಳು

- ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ
- ಉದ್ದೇಶ: ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮೀನುಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸುವುದು.

ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳು

- ಮೀನು ಹಿಡಿತದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ನಿರ್ವಹಣೆ.
- ಬಂದರುಗಳ ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ.
- ಮೀನುಗಾರ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಸುಧಾರಣೆ.

ಭಾರತದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಲಯದ ಬಗ್ಗೆ

- ಉತ್ಪಾದನೆ: ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ 3ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಮತ್ತು 2ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರ.
- ರಫ್ತು: ಭಾರತವು ಮೀನು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಫ್ತುಗಾರ.

- ◆ ಉದ್ಯೋಗ: ಈ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವಲಯವು 3 ಕೋಟಿ ಜನರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

📌 **ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು**

- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (NFDB): 2006ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು; ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ◆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ (PMMSY): 2020ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭ; ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ರೈತರ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿ.
- ◆ ನೀಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ (ಬ್ಲೂ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್): 2015ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭ; ಸುಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ.

📌 **ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ (FAO)**

- ◆ ಸ್ವರೂಪ: ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿಶ್ವದ ಹಸಿವು ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಸುಧಾರಣೆ.
- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 16 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1945
- ◆ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: 195 ಸದಸ್ಯರು (194 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು + ಯುರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟ)
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ: ರೋಮ್, ಇಟಲಿ

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಆರ್ಥಿಕತೆ)

📌 **ಸಂದರ್ಭ:**

- ◆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಭಾರತೀಯರು “ಮೇಡ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ” ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದ್ದು, 2047ರೊಳಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
- ◆ ಅವರು ಭಾರತದ ಮೊದಲ “ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮೆಗಾ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಟೆಕ್ನೊಲಾಜಿ ರೀಜನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಅಪರೆಲ್ (PM MITRA)” ಪಾರ್ಕ್ ಗೆ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಧಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಲಾನ್ಯಾಸ ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ◆ ಧಾರ್ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ) ಪಾರ್ಕ್ 7 ಪಿಎಂ ಮಿತ್ರ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಇವುಗಳನ್ನು ಜವಳಿ ಸಚಿವಾಲಯ ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

📌 **ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳು:**

1. ತಮಿಳುನಾಡು - ವಿರುದನಗರ
2. ತೆಲಂಗಾಣ - ವಾರಂಗಲ್
3. ಗುಜರಾತ್ - ನವಸಾರಿ
4. ಕರ್ನಾಟಕ - ಕಲಬುರಗಿ
5. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ - ಲಖ್ನೋ
6. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ - ಅಮರಾವತಿ

📌 **ಭಾರತದ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯ**

- ◆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದ ಜಿಡಿಪಿ ಯಲ್ಲಿ 17% ಕೊಡುಗೆ.
- ◆ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು 25% ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿ.
- ◆ ಪ್ರಮುಖ “ಸನ್ನೆಸ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು”: ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಶಕ್ತಿ ಘಟಕಗಳು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಕರಣಗಳು, ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ವಸ್ತ್ರಗಳಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು.
- ◆ 2022-23ರಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 22 ಲಕ್ಷ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ — ಇವುಗಳು ಈ ವಲಯದ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳು.

ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ (FCRA), 2010

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 / ಆಡಳಿತ; ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಆರ್ಥಿಕತೆ)

📌 **ಸಂದರ್ಭ**

- ◆ ಗೃಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ (MoHA) ವು ಪರಿಸರ ಹೋರಾಟಗಾರ ಸೋನಂ ವಾಂಗ್ವಾಕ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸೆಕ್ಯೂಲ್/SECMOL (ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಎಜುಕೇಷನಲ್ ಅಂಡ್ ಕಲ್ಚರಲ್ ಮೂವ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಲಡಾಖ್) ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆಯ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದೆ. ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ.

📌 **ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ, 1976 (2010ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ).**

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ, ಅವು ದೇಶದ ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟುಮಾಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ◆ ಅನ್ವಯ: ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಬಯಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಎನ್ಟಿಒಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ನಿಷೇಧ: ಈ ಕೆಳಗಿನವರು ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಿಷೇಧಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ:
 1. ವಿಧಾನಮಂಡಲ ಸದಸ್ಯರು
 2. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು
 3. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
 4. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
 5. ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು

📌 **ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯಿದೆ (FCRA), 2020**

- ◆ ಎಲ್ಲ ಎನ್ಟಿಒಗಳು ವಿದೇಶಿ ಅನುದಾನ ಪಡೆಯಲು

ದೆಹಲಿಯ ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (SBI) ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ ಎಂದು ನಿಬಂಧನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿ ಇಂಟರ್‌ಫೇಸ್ (UPI)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ಆರ್ಥಿಕತೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ:

- ◆ ಎನ್‌ಪಿಸಿಐ (NPCI) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾವತಿಗಳ ನಿಯಮಿತ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಡುವಿನ ಸಹಕಾರದ ಫಲವಾಗಿ, ಈಗ ಖತಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂ ಆರ್ ಕೋಡ್ ಆಧಾರಿತ ಯುಪಿಐ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

■ ಯುಪಿಐ ಕುರಿತು

- ◆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು: ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪೇಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (NPCI). ಇದು 2016 ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.
- ◆ ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನೈಜ ಸಮಯ (ರಿಯಲ್-ಟೈಮ್) ತ್ವರಿತ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಬಳಕೆದಾರರು ಒಂದೇ ಯುಪಿಐ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ (ಉದಾ: ಗೂಗಲ್ ಪೇ, ಫೋನ್ ಪೇ, ಪೇಟಿಎಂ, ಭೀಮ್) ಮೂಲಕ ಹಲವಾರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಲಿಂಕ್ ಮಾಡಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.
- ◆ 2024ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 12 ಬಿಲಿಯನ್ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಭಾರತದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿಗಳಲ್ಲಿ 65% ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಯುಪಿಐ ಮೂಲಕ ನಡೆದಿವೆ.
- ◆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: ಯು ಎಇ, ನೇಪಾಳ, ಭೂಟಾನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಸಿಂಗಪುರ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಮಾರಿಷಸ್ ಹಾಗೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಖತಾರ್.

ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯನ್ನು (GSTAT) ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ಆರ್ಥಿಕತೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ:

- ◆ ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ನಿಗಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (GSTAT)ಯನ್ನು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

■ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

- ◆ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (GST) ಎಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲೆಡೆ ಸರಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಸರಬರಾಜಿನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಡುವ ಏಕೀಕೃತ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ.
- ◆ ಇದು ಅಬಕಾರಿ, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಂತಹ ಬಹು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ, ಒಂದು

ಏಕೀಕೃತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

■ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯನ್ನು (GSTAT)

- ◆ ಕಾನೂನು ಮಾನ್ಯತೆ: ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಆದೇಶಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಮನವಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವೇದಿಕೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಶಾಖೆ: ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲೆಡೆ 45 ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ 31 ರಾಜ್ಯ ಶಾಖೆಗಳು. ಪ್ರತಿ ಶಾಖೆಯಲ್ಲೂ
- ◆ ಇಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸದಸ್ಯರು,
- ◆ ಒಬ್ಬರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸದಸ್ಯ (ಕೇಂದ್ರದಿಂದ),
- ◆ ಒಬ್ಬರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸದಸ್ಯ (ರಾಜ್ಯದಿಂದ) —ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಚಹಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಅವಕಾಶಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ಆರ್ಥಿಕತೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ:

- ◆ ಭಾರತವು ಚಹಾ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್ ಪವರ್ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹೇಳಿದರು.

■ ಭಾರತದ ಚಹಾ ಉದ್ಯಮ

- ◆ ಭಾರತವು 2ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಕ, ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪು ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರ.
- ◆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತ 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಹಾ ರಫ್ತು ದೇಶ. ಇದು ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್, ಸಿರಿಯಾ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ರಷ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ನೇರವಾಗಿ 11.6 ಲಕ್ಷ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.
- ◆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಏರಿಕೆ: 2008ರಿಂದ 2022 ರವರೆಗೆ 39% ಏರಿಕೆ.
- ◆ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದನಾ ರಾಜ್ಯಗಳು: ಅಸ್ಸಾಂ (ಉತ್ಪಾದನೆಯ 55%), ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ.
- ◆ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ: ಅಸ್ಸಾಂ, ದರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಚಹಾಗಳು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಖ್ಯಾತ.

■ ಚಹಾ ಬೆಳೆಯಲು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

- ◆ ಹವಾಮಾನ: ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪ-

ಉಷ್ಣವಲಯ.

- ◆ ಮಣ್ಣು: ಆಳವಾದ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತಾದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋದ ಮಣ್ಣು, ಹ್ಯೂಮಸ್ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ◆ ತಾಪಮಾನ: 15-23°C ವರ್ಷಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ.
- ◆ ಮಳೆ: 150-200 ಸೆಂ.ಮೀ. ವರ್ಷಾದ್ಯಂತ ಸಮತೋಲನದ ಮಳೆ.
- ◆ ಚಹಾ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯಗಳು: ಅಸ್ಸಾಂ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೆರಳ.
- ◆ ಇತರೆ: ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಮೇಘಾಲಯ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತ್ರಿಪುರಾ.

❑ ಏಷ್ಯಾ ಟೀ ಅಲೈಯನ್ಸ್ (Asia Tea Alliance)

- ◆ ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳು: ಭಾರತ, ಚೀನಾ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಜಪಾನ್ ಮುಂತಾದ ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶಗಳು.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿಶ್ವ ಚಹಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು.

❑ ಭಾರತದ ಚಹಾ ಮಂಡಳಿ

- ◆ ಚಹಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1953 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು 1954 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತೀಯ ಚಹಾ ಉದ್ಯಮದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ: ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ.

ಮೈತ್ರಿ 2.0 ಕ್ರಾಸ್-ಇಂಕ್ಯುಬೇಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ ಆರ್ಥಿಕತೆ)

❑ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (ICAR) ನವದೆಹಲಿ ಯಲ್ಲಿ ಬ್ರೆಜಿಲ್-ಭಾರತ ಕ್ರಾಸ್-ಇಂಕ್ಯುಬೇಷನ್ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿ “ಮೈತ್ರಿ 2.0” ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

❑ ಮೈತ್ರಿ 2.0

- ◆ ಇದು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬ್ರೆಜಿಲಿನ ನವೋದ್ಯಮಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಹ-ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಗೆ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಉದ್ದೇಶ — ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಬಲವಾದ, ನವೀನ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಂಡ ಕೃಷಿ-ಆಹಾರ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
- ◆ ಇಂಕ್ಯುಬೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು, ಸಹ-ಇಂಕ್ಯುಬೇಷನ್ ಅನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಕೃಷಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ತಂತ್ರಾತ್ಮಕ ಹೆಜ್ಜೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB) ಸಾಲ ಒಪ್ಪಂದ ಅಸ್ಸಾಂ ನಗರೀಕರಣ ಯೋಜನೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 - ನಗರೀಕರಣ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಆಡಳಿತ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB) ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯದ 6 ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಗೌಹಾಟಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಗರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ನಿರೋಧಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಸಲು 125 ಮಿಲಿಯನ್ ಅಮೇರಿಕಾದ ಡಾಲರ್ ಸಾಲ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ.

❑ ಏಷ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB)

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 1966
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ: ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲಿತ, ಸುಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಸ್ನೇಹಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯ.
- ◆ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: 69
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ: ಮನಿಲಾ, ಫಿಲಿಪ್ಪೀನ್ಸ್

❑ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಪಾಲುದಾರರು (2023)

1. ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕಾ - ತಲಾ 15.6%
2. ಚೀನಾ - 6.4%
3. ಭಾರತ - 6.3%
4. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ - 5.8%

ಓಜು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯದ ತಜ್ಞರ ಮಂಡಳಿ 2220 ಮೆ. ವಾ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಓಜು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಪರಿಸರೀಯ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.

❑ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ಸ್ಥಳ: ಸುಬನ್ನಿರಿ ನದಿಯ ಮೇಲೆ, ಅರುಣಾಚಲಪ್ರದೇಶ, ಚೀನಾ ಗಡಿಯ ತಾಕ್ಲಿಂಗ್ ಹತ್ತಿರ.
- ◆ ಇದು ಭಾರತದ ಮೂರನೆಯ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಆಗಲಿದೆ.
- ◆ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: 2,100 ಮೆ. ವಾ.

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ

ಅಕಾಂಥಾಮೀಬಾ (Acanthamoeba)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 / ಆರೋಗ್ಯ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕೇರಳ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಅಕಾಂಥಾಮೀಬಾ ರಾಜ್ಯದ ಜಲಮೂಲಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿರುವ ಭೀತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

☐ ಅಕಾಂಥಾಮೀಬಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ◆ ಜೀವಿ ಪ್ರಕಾರ: ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವ ಏಕಕೋಶಿಯ ಪ್ರೋಟೋಜೋವಾ ಅಮೀಬಾ. ಸ್ಥಳ: ಮಣ್ಣು, ಗಾಳಿ, ಧೂಳು, ಸಿಹಿ ನೀರು, ಸಮುದ್ರದ ನೀರು, ಸಂಪರ್ಕ ಮಸೂರ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಈಜುಕೊಳಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.
- ◆ ಅವುಗಳು ಪರೋಪಜೀವಿಗಳಲ್ಲ: ಏಕೆಂದರೆ, ಮಾನವ/ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನಚಕ್ರ ಪೂರೈಸಬಹುದು.

☐ ರೋಗಗಳು

☐ 1. ಅಕಾಂಥಾಮೀಬಾ ಕ್ಯಾರಟೈಟಿಸ್ (AK)

- ◆ ಕಣ್ಣಿನ ಸೋಂಕು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಮಸೂರ ಬಳಕೆದಾರರಲ್ಲಿ.
- ◆ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ತೀವ್ರ ನೋವು, ಕೆಂಪಾಗುವುದು, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ, ಬೆಳಕಿಗೆ ಅಸಹನೆ, ಕಾರ್ನಿಯಲ್ ಅಲ್ಟಿರೇಷನ್.
- ◆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಂಶಗಳು: ಸಂಪರ್ಕ ಮಸೂರಗಳ ಅನುಚಿತ ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಮಸೂರ ಧರಿಸುವಾಗ ಕಲುಷಿತ ನೀರಿಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

☐ 2. ಗ್ರಾನುಲೋಮೇಟಿಸ್ ಅಮೀಬಿಕ ಅನ್ಸೆಫಲೈಟಿಸ್ (GAE)

- ◆ ಅಪರೂಪದ ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾರಕವಾದ ಮೆದುಳಿನ ಸೋಂಕು.
- ◆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ (HIV/AIDS, ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗಿಗಳು) ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ತಲೆನೋವು, ಜ್ವರ, ಜಟಕೆ (seizures), ಗೊಂದಲ, ನರವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು.

☐ 3. ವ್ಯಾಪಕ ಸೋಂಕು (Disseminated infection)

- ◆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ -

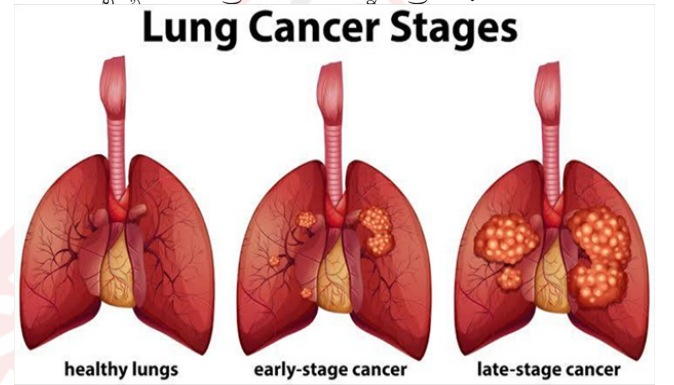
- ◆ ಚರ್ಮ, ಶ್ವಾಸಕೋಶ, ಸೈನಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ.
- ◆ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಗಾಯಗಳು, ಹುಣ್ಣುಗಳು ಅಥವಾ ಗುಳ್ಳೆಗಳು.
- ◆ ಕಷ್ಟಕರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ತ್ವರಿತ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ರೋಗಿಗಳ ದುರ್ಬಲ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಫಲಿತಾಂಶ ಮಿಶ್ರ.

ಎನ್ಟಾಪೋಲಿಮ್ಯಾಬ್ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಯೋಗ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 / ಆರೋಗ್ಯ)

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಗ್ಲೆನ್ಟಾರ್ಕ್ - 3ನೇ ಹಂತದ ಎನ್ಟಾಪೋಲಿಮ್ಯಾಬ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

☐ ಎನ್ಟಾಪೋಲಿಮ್ಯಾಬ್

- ◆ ಮೂರನೇ ಹಂತದ ಸಣ್ಣದಲ್ಲದ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ / ನಾನ್-ಸ್ಕ್ವಾಲ್ ಸೆಲ್ ಲಂಗ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ (NSCLC) ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಹೊಸ ಔಷಧಿ ಇದಾಗಿದೆ.
- ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಔಷಧಿ ನೀಡಲು ಭಾರತದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಕ (DCGI) ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ.

☐ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್

- ◆ ಎಂದರೆ ಶ್ವಾಸಕೋಶದಲ್ಲಿ ಅಸಹಜ ಕೋಶಗಳು ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್.
- ◆ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಕಡಿಮೆಯಾಗದ ಕೆಮ್ಮು, ಎದೆ ನೋವು, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ.

ಭಾರತದ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

☐ ಕೇಂದ್ರ ಔಷಧ ಮಾನಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆ (CDSCO)

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: ಔಷಧ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1940.
- ◆ ಪಾತ್ರ: ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.

☐ ಕಾರ್ಯಗಳು

1. ಔಷಧಗಳ ಅನುಮೋದನೆ.

2. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ.
 3. ಔಷಧಗಳಿಗೆ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು.
 4. ಆಮದು ಮಾಡಿದ ಔಷಧಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಿಯಂತ್ರಣ.
 5. ರಾಜ್ಯ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮನ್ವಯ.
- ◆ **CDSO, ಮುಖ್ಯಸ್ಥ:** ಭಾರತದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಕ/ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (DCGI): ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಔಷಧಗಳ ಪರವಾನಗಿ ನೀಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
 - ◆ **ಔಷಧ ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆದೇಶ (DPCO):** ಅಗತ್ಯ ಔಷಧಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
 - ◆ **ಔಷಧ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ಕಾಯ್ದೆ (ಡ್ರಗ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಮೆಟಿಕ್ಸ್ ಕಾಯ್ದೆ), 1940:** ದೇಶದೊಳಗಿನ ಔಷಧ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಗುರಿ (NHM)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 / ಆರೋಗ್ಯ)

- **ಸಂದರ್ಭ**
- ◆ ಭತ್ತೀಸ್ಥದಲ್ಲಿ 14,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಓಲೂಬ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೌಕರರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಗುರಿ (NHM)**
- ◆ **ಪ್ರಾರಂಭ:** 2013 (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಗುರಿ - 2005 ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರ ಆರೋಗ್ಯ ಗುರಿ - 2013 ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ).
- ◆ **ಸಚಿವಾಲಯ:** ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ (MoHFW).
- ◆ **ಉದ್ದೇಶ:** ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ನಗರ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ (MMR) 2021-23

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 / ಸಮಾಜ)

- **ಸಂದರ್ಭ**
- ◆ ಭಾರತದ ಗೃಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಭಾರತದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜನರಲ್ (ORGI) ಕಚೇರಿಯು ಮಾದರಿ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ/ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ (SRS) ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ "ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ (MMR) 2021-23" ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ಲಘು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.
- ◆ ಈ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, 2021-23 ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ (MMR) 1,00,000

- ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ 88 ಎಂಬ ಸ್ಥಿರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ**
 - ◆ **ತಾಯಿಯ ಸಾವು:** ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗರ್ಭಪಾತದ 42 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಮಹಿಳೆಯ ಸಾವು.
 - ◆ **ತಾಯಿಯ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ (MMR):** 1,00,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಸಾವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.
 - ◆ **ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 3.1:** 2030ರೊಳಗೆ ಜಾಗತಿಕ MMR ಅನ್ನು 1,00,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಸಾವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 70 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು.

- **ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು**
- 1. **ಜನನಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ (JSY):** 2005ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಕ ಹೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಸಾವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.
- 2. **ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮಾತೃ ವಂದನಾ ಯೋಜನೆ (PMMVY):** ಕುಟುಂಬದ ಮೊದಲ ಜೀವಂತ ಮಗು ಜನನಕ್ಕೆ ತಾಯಿಗೆ ₹5000 ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು.
- 3. **ಮಿಷನ್ ಶಕ್ತಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ (PMMVY 2.0),** ಎರಡನೇ ಮಗು ಹೆಣ್ಣು ಆಗಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಧನ ಸಹಾಯದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.
- 4. **ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮಾತೃತ್ವ ಅಭಿಯಾನ (PMSMA):** 2016ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ, ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ 9ನೇ ದಿನ ಉಚಿತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಗರ್ಭಪೂರ್ವ ಆರೈಕೆ.
- 5. **ಲಕ್ಷ್ಯ (LaQshya):** 2017ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ, ಹೆರಿಗೆ ಕೋಣೆ ಮತ್ತು ಮಾತೃತ್ವ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಯ ನಂತರ ತಕ್ಷಣ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೈಕೆ ಸುಧಾರಣೆ.

- **ನವೀನ ಮಾದರಿಗಳು**
- ◆ **ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ - ದಸ್ತಕ್ ಅಭಿಯಾನ:** ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ, ತಾಯಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ.
- ◆ **ತಮಿಳುನಾಡು - ತುರ್ತು ಪ್ರಸೂತಿ ಆರೈಕೆ ಮಾದರಿ:** ಬಲವಾದ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ತುರ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ತಲುಪಿಸುವುದು.

AI ಆಧಾರಿತ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ - "ನೆವರ್ ಅಲೋನ್", ದೆಹಲಿಯ ಐಎಮ್ (AIIMS) ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

- (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 / ಆರೋಗ್ಯ)
- **ಸಂದರ್ಭ**
 - ◆ ದೆಹಲಿಯ ಐಎಮ್ (AIIMS Delhi) ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ತಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಜಾಗೃತಿಗೆ - “ನೆವರ್ ಅಲೋನ್” ಎಂಬ AI ಆಧಾರಿತ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

☐ “ನೆವರ್ ಅಲೋನ್” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

- ◆ ವಿಶ್ವ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ತಡೆ ದಿನವಾದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 10ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ◆ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ವೆಬ್ ಆಧಾರಿತ ಆಪ್- 24/7 ವರ್ಚುವಲ್ ಹಾಗೂ ಆಫ್ಲೈನ್ ಸಲಹೆ ಲಭ್ಯ.
- ◆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಳಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶ.

☐ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆ

- ◆ 5,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಕೇವಲ 70 ಪೈಸೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ.
- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳ ಕಚೇರಿ (NCRB) 2022 ರ ಪ್ರಕಾರ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1.7 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, 18-30 ವರ್ಷದ ಯುವಕರು 35% ಪಾಲು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಸ್ಥ ನಾರಿ, ಸಶಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಅಭಿಯಾನ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಆರೋಗ್ಯ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಸ್ವಸ್ಥ ನಾರಿ, ಸಶಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಅಭಿಯಾನ ಹಾಗೂ 8ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೋಷಣ್ ಮಾಹ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

☐ ಸ್ವಸ್ಥ ನಾರಿ, ಸಶಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಅಭಿಯಾನ

- ◆ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ತಲುಪುವಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- ◆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ ಸಮಯಕ್ರಮಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಸಮುದಾಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತಡೆಗಟ್ಟುವ, ಉತ್ತೇಜಕ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನ: ದೇಶದಾದ್ಯಂತ 10 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂದಿರಗಳು, ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು (CHCs), ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಅಸಂಕ್ರಾಮಕ ರೋಗಗಳು, ರಕ್ತಹೀನತೆ, ಕ್ಷಯರೋಗ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಲ್ ಸೆಲ್ ರೋಗಗಳ ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್, ತ್ವರಿತ ಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು

ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ, ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಟೈಲೆನಾಲ್ ಸುತ್ತಲಿನ ಅಟಸಂ ಕುರಿತ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಆರೋಗ್ಯ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಅಮೆರಿಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಟೈಲೆನಾಲ್ (ಪ್ಯಾರಾಸಿಟಮಾಲ್ /ಅಸಿಟಾಮಿನೊಫೆನ್) ಬಳಕೆಯು ಆಸ್ಪಿಸಂ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅದರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು.

☐ ಟೈಲೆನಾಲ್

- ◆ ಇದು ಪ್ಯಾರಾಸಿಟಮಾಲ್ (Paracetamol) ಆಗಿದ್ದು, ನೋವು ನಿವಾರಕ ಮತ್ತು ಜ್ವರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಔಷಧಿ.
- ◆ ತಲೆನೋವು, ಸ್ನಾಯು ನೋವು, ಸಂಧಿವಾತ, ಶೀತ ಮತ್ತು ಜ್ವರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

☐ ಆಸ್ಪಿಸಂ (Autism Spectrum Disorder - ASD) ನ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಇದು ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ಇರುವ ನರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಸ್ಥಿತಿ, ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂವಹನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಅಡಚಣೆ. ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ವರ್ತನೆಗಳು ಅಥವಾ ಆಸಕ್ತಿಗಳು.

ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ ಯೋಜನೆಗೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಆರೋಗ್ಯ / ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ, ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ

ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣಕಾಸು ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆರೋಗ್ಯ ಭದ್ರತಾ ಯೋಜನೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತನ್ನ ಏಳನೇ ವರ್ಷವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

☐ ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ (AB)

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವರ್ಷ: 2018
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧಿಸುವುದು.

☐ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳು:

1. ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಜನ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆ (AB-PMJAY)
2. ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂದಿರ (Health and Wellness Centres)

☐ ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂದಿರ

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ: 2018ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 1.5 ಲಕ್ಷ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (ಊಫಾಫ) ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಘೋಷಿಸಿತು — ಇವು ಹಳೆಯ ಉಪಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.
- ◆ ಕಾರ್ಯಗಳು: ಜನರಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು (CPHC) ಒದಗಿಸುವುದು. ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು, ಅಸಂಕ್ರಮಕ ರೋಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಉಚಿತ ಔಷಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಒದಗಿಸುವುದು. ಮೊದಲ ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂದಿರ: ಭತ್ತೀಸ್ಕಡದ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಜನ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆ (PM-JAY)

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮಾ/ಭದ್ರತಾ ಯೋಜನೆ.
- ◆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ: ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ₹5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ವಿಮಾ ಕವಚ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಮಟ್ಟದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ.
- ◆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಸುಮಾರು 10.74 ಕೋಟಿ ಬಡ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ಕುಟುಂಬಗಳು (ಸುಮಾರು 50 ಕೋಟಿ ಜನರು) ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರು.
- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NHA) — ಯೋಜನೆಯ ದೇಶವ್ಯಾಪಿ ಜಾರಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ◆ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ ಆಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ ಯೋಜನೆಯಂತೆಯೂ ಇವೆ

Geography & Environment

ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲ ಭೂಕಂಪ

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ 6.0 ತೀವ್ರತೆಯ ಭೂಕಂಪ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಪರಿಣಾಮ: 800ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 2,000 ಜನರಿಗೆ ಗಾಯವಾಗಿದೆ.

☐ ಗಂಭೀರತೆಯ ಕಾರಣಗಳು

- ◆ ಭೂಕಂಪದ ಆಳ ಕಡಿಮೆ (shallow depth).
- ◆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ದುರ್ಬಲ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಕೊರತೆ.

☐ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು

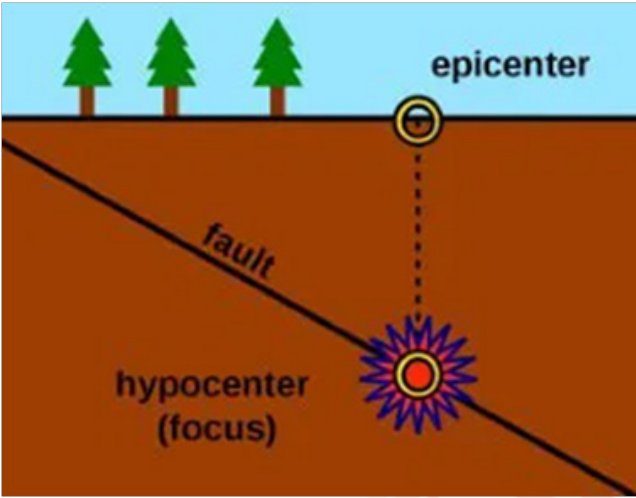
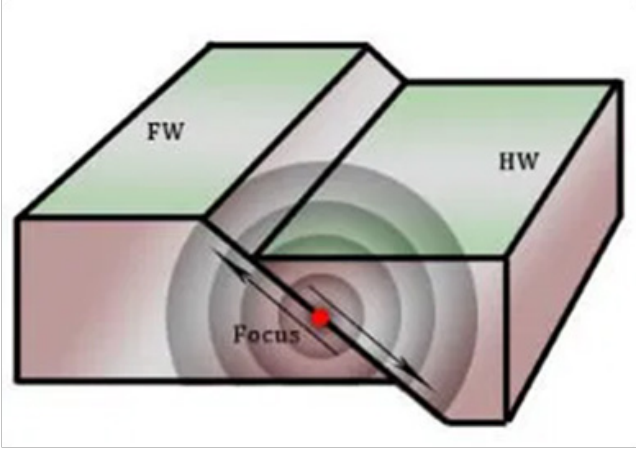
- ◆ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನವು ಭೂಕಂಪ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ.
- ◆ ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಕುಶ್ ಪರ್ವತಗಳು ಭೂಕಂಪ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿವೆ, ಕಾರಣವೆಂದರೆ: ಭಾರತೀಯ ಭೂಮಿಯ ಹೊರಪದರದ ಮತ್ತು ಯುರೇಷಿಯನ್ ಭೂಮಿಯ ಹೊರಪದರದ ನಡುವಿನ ಘರ್ಷಣೆ. ನಿರಂತರ ಒತ್ತಡ (compression) ಮತ್ತು ದೋಷರೇಖೆ (faulting) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಭೂಮಿಯ ಹೊರಪದರದ ಚಲನೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ಬಿಡುಗಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

☐ ಮೂಲಭೂತ ಭೂಗೋಳದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ - ಭೂಕಂಪ

- ◆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಭೂಕಂಪ ಎಂದರೆ ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಕಂಪನಗಳು, ಇವು ಭೂ ಕಂಪನ ಅಲೆಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಭೂಪಟಲದಲ್ಲಿ (crust) ಶಕ್ತಿಯ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಶಕ್ತಿ ಭೂಕಂಪ ಅಲೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಸೈಸ್ಮೋಗ್ರಾಫ್ / ಸೈಸ್ಮೋಮೀಟರ್, ಭೂಕಂಪ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಸಾಧನ.

☐ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು (Focus) ಮತ್ತು ಭೂಕಂಪಕೇಂದ್ರ (Epicentre)

- ◆ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು (focus/Hypocentre): ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಶಕ್ತಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಸ್ಥಳ.
- ◆ ಭೂಕಂಪಕೇಂದ್ರ (Epicentre): ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುಗಿಂತ ನೇರವಾಗಿ ಮೇಲಿರುವ ಬಿಂದು.

☐ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಭೂಕಂಪಗಳು

ಪ್ರದೇಶ	ಪ್ರಮಾಣ (ಗಳು)	ಆಳದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ (ಕಿಮೀ)
ಟಿಬೆಟ್ ಸ್ನಾಯತ್ ಪ್ರದೇಶ, ಚೀನಾ	7.1	10
ಸ್ವಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಹೊಂಡುರಾಸ್	7.6	10
ಸಾಗಯಿಂಗ್-ಮಾಂಡಲೆ ಪ್ರದೇಶ, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್	7.7	10
ಹಾಪೈ ಪ್ರದೇಶ, ಟೋಂಗಾ (ಕಡಲತೀರ)	7.0	31
ಚಿಲಿಯ ಕರಾವಳಿಯಿಂದ ಮೆಗೆಲ್ಲನ್ ಜಲಸಂಧಿ (ಡ್ರೇಕ್ ಪ್ಯಾಸೇಜ್)	7.4	10
ಅಲಾಸ್ಕಾ ಕರಾವಳಿ, ಅಮೆರಿಕ	7.3	38
ಕಮ್ಚಾಟ್ಕಾ ಕರಾವಳಿ , ರಷ್ಯಾ	7.4; 8.8;	19.5–39.5
ಮ್ಯಾಕ್ವಾರಿ ದ್ವೀಪ ಪ್ರದೇಶ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ	7.0	31

ಕೇಥಿಯೋಪಿಯಾ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡದಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ನೈಲ್ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದೆ

☐ ಸಂದರ್ಭ:

- ◆ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಾದ “ಗ್ರಾಂಡ್ ಇಥಿಯೋಪಿಯನ್ ರೆನೆಸಾನ್ಸ್ ಅಣೆಕಟ್ಟು” (GERD) ನ್ನು ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದೆ.

☐ ಗ್ರಾಂಡ್ ಇಥಿಯೋಪಿಯನ್ ರೆನೆಸಾನ್ಸ್ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ (GERD) ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಸ್ಥಳ: ಗೂಬಾ, ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ — ನೀಲ ನೈಲ್ ನದಿಯ (ನೈಲ್ ನದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿ) ಮೇಲೆ.
- ◆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: 6,450 ಮೆಗಾವಾಟ್ → ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ 20 ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ ಹಾಗೂ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆ.
- ◆ ವಿವಾದ: ಕೆಳಹೊರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸೂಡಾನ್ ನೀರಿನ ಹರಿವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿವೆ.

☐ ನೀಲ ನೈಲ್ ನದಿ

- ◆ **ಮೂಲ:** ನೀಲಿ ನೈಲ್ ನದಿ ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಟಾನಾ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.
- ◆ ಇದು ಸೂಡಾನ್ ರಾಜಧಾನಿ ಖಾರ್ಟೂಮ್ (ಅಲ್-ಮುಕ್ರಿಸ್) ನಲ್ಲಿ ವೈಟ್ ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಈ ಸಂಗಮದಿಂದ, ನದಿ ಉತ್ತರ ಸೂಡಾನ್ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಹರಿದು, ನೈಲ್ ನದಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಸೂಚನೆ:** ನೈಲ್ ನದಿ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದದ ನದಿ. ಇದು 11 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ: ಕಾಂಗೋ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯ, ಬುರುಂಡಿ, ಉಗಾಂಡಾ, ಕೀನ್ಯಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಸೂಡಾನ್, ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ, ಎರಿಟ್ರಿಯಾ, ರುವಾಂಡಾ, ಟಾಂಜಾನಿಯಾ, ಸೂಡಾನ್ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್.

ಟೈಫೂನ್ ರಾಗಾಸಾ (Typhoon Ragasa)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 - ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ)

☐ ಸಂದರ್ಭ:

- ◆ ಟೈಫೂನ್ ರಾಗಾಸಾ ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ನಾಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಅತಿಮಹತ್ವದ ಟೈಫೂನ್ ಆಗಿದೆ.

☐ ಟೈಫೂನ್ ರಾಗಾಸಾ

- ◆ **ವೇಗ:** ಸೂಪರ್ ಟೈಫೂನ್ಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರ ಚಂಡಮಾರುತಗಳು ಆಗಿದ್ದು, ವರ್ಗ-5ರ ಚಂಡಮಾರುತಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದವು. ಇವು 253 ಕಿಮೀ/ಗಂ (157 mph) ವೇಗದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

☐ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಚಂಡಮಾರುತಗಳು

- ◆ ಇವು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಭೀಕರ ಗಾಳಿಯ ಚಂಡಮಾರುತಗಳು. ಇವು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರಿದೂಗುತ್ತಾ, ಬಲವಾದ ಗಾಳಿ, ಅತೀವ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಅಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರಿ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ◆ **ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕು:** ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ: ಎಡದಿಕ್ಕಿಗೆ (ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ/ Counterclockwise). ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ: ಬಲದಿಕ್ಕಿಗೆ (ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ/ Clockwise).

☐ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಹೆಸರುಗಳು

- ◆ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ: ಚಂಡಮಾರುತಗಳು
- ◆ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ: ಹುರಿಕೇನೆಸ್
- ◆ ಪಶ್ಚಿಮ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ: ಟೈಫೂನ್ಸ್
- ◆ ಪಶ್ಚಿಮ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ: ವಿಲ್ಲಿ - ವಿಲ್ಲಿಸ್

☐ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಚಂಡಮಾರುತಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ

ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು:

1. ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲ್ಮೈ ತಾಪಮಾನ - 27°C ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.
2. ಕೋರಿಯಾಲಿಸ್ ಶಕ್ತಿ (Coriolis Force)ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ.
3. ಲಂಬ ಗಾಳಿಯ ವೇಗದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಡಿಮೆ ಇರಬೇಕು.
4. ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡದ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ಚಂಡಮಾರುತದ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ವಲಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವ.

5. ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ ಗಾಳಿಯ ಮೇಲ್ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಭಜನೆ ಇರುವುದು.

ಹಸಿರು ಖಾತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ (Green Credit Programme – GCP) ಮಾನದಂಡಗಳೆಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆ

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು ಹಸಿರು ಖಾತ್ರಿಗಳ ಗಣನೆಯ ವಿಧಾನ ಕುರಿತು ಹೊಸ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

☐ ಹಸಿರು ಖಾತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (GCP)

- ◆ ಆರಂಭವಾದ ವರ್ಷ: 2023
- ◆ ಆದೇಶ: ಇದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಧಾರಿತ ನವೀನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಪರಿಸರ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ.
- ◆ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ವಲಯಗಳು: ವೃಕ್ಷಗಳು, ಸಮುದಾಯಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಗಳು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ (Indian Council of Forestry Research and Education) ಅನುಷ್ಠಾನ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರರು.

ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವ ಸೂಚ್ಯಂಕ (Air Quality Life Index - AQLI), 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 – ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ)

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವ ಸೂಚ್ಯಂಕದ(೦ಕಿಐಐ) ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತವು ಜಗತ್ತಿನ ಎರಡನೇ ಅತ್ಯಂತ ಮಾಲಿನ್ಯಗ್ರಸ್ತ ದೇಶವಾಗಿದೆ.

☐ ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವ ಸೂಚ್ಯಂಕ (AQLI) ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು: ಪ್ರೊ. ಮೈಕೆಲ್ ಗ್ರೀನ್ಬೋನ್ ಮತ್ತು ಎನರ್ಜಿ ಪಾಲಿಸಿ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್, ಶಿಕಾಗೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (EPIC).
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಆಯುಷ್ಯದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿ – ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ಅತ್ಯಂತ ಮಾಲಿನ್ಯ ಪ್ರದೇಶ: ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ (ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಭಾರತ, ನೇಪಾಳ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ).
- ◆ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಟ್ಟು ಸ್ಥಿತಿ ಯ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೋಳಗಾಗಿದೆ (WHO ಮಿತಿಗಿಂತ 12 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು).

☐ ಭಾರತದ ಸ್ಥಿತಿ

- ◆ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಅಪಾಯ. ಸರಾಸರಿ ಆಯುಷ್ಯ

3.5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ – ಇದು ಕೋಪೋಷಣೆಯ ದ್ವಿಗುಣ ಪರಿಣಾಮ, ಹಾಗೂ ಅಶುದ್ಧ ನೀರು ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕಿಂತ ಐದು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು.

☐ ಭಾರತದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

- ◆ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ (ಉದಾ: ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕ್ಲೀನ್ ಏರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ, ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಇತ್ಯಾದಿ).

ಸೆನ್ಸಾ ಸೈಕ್ಲಾಬಲಸ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕೇರಳದ ವೈನಾಡಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ನೇತೃತ್ವದ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿತು, 383 ಎಕರೆ ಆಕ್ರಮಿತ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

☐ ಮೂಲಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಚಯ

- ◆ ಪರಿಚಯ: 1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.
- ◆ ಮೂಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ (ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಪೆರು ಇತ್ಯಾದಿ).
- ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ನೀಲಗಿರಿ ಜೀವಗೋಳದ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಿದೆ, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಮೂಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಬಳಕೆ: ಹಳದಿ ಹೂಗಳಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಯಾನವನ, ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೆಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

☐ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಜಾತಿಗಳು (Invasive Species)

- ◆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಸ್ಥಳೀಯವಲ್ಲದ ಜೀವಿಗಳು (ಸಸ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿ, ಹುಳು, ಶಿಲೀಂಧ್ರ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಜೀವಿಗಳು) → ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಜನನ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹರಡಿ → ಪರಿಸರ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುವವು.

- ◆ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಜಾತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು: ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಾಶ, ಪರಿಸರ ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ: ಕೃಷಿ, ಅರಣ್ಯ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿ.
- ◆ ಕಾರಣಗಳು: ಜಾಗತೀಕರಣ (ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಹೆಚ್ಚಳ), ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿವೆ.
- ◆ ಭಾರತದ ಪ್ರಸಂಗ - ಸಸ್ಯಗಳು: ಲಾಂಟಾನಾ ಕಮಾರಾ, ನೀರಿನ ಹೈಸಿಂತ್ (Water Hyacinth), ಪ್ರಾಣಿಗಳು: ಆಫ್ರಿಕನ್ ಕ್ಯಾಟ್ಫಿಷ್, ನೈಲ್ ತಿಲಾಪಿಯಾ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪೋರ್ಟಲ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಾಯನ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ವಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಗುವಾಹಟಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪೋರ್ಟಲ್ ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಜಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

ರಣಹದ್ದುಗಳ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ, ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಬೇಟೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು. ಇವು ಅಂಟಾರ್ಟಿಕಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- ◆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ 23 ಜಾತಿಗಳನ್ನು, ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿನ ರಣಹದ್ದುಗಳು (ಅಮೆರಿಕಾ) ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ರಣಹದ್ದುಗಳು (ಯೂರೋಪ್, ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ) ಎಂಬುವಂತೆ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿ (9 ಜಾತಿಯ ರಣಹದ್ದುಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ).

ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (ಅಡಿ. ಇಟಿ.)

ರಣಹದ್ದುಗಳು

1. ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಬಿಳಿ ಬೆನ್ನಿನ (ಓರಿಯಂಟಲ್ ವೈಟ್-ಬ್ಯಾಕ್) ರಣಹದ್ದು (ಜಿಪ್ಸ್ ಬೆಂಗಲೆಂಸ್ಸಿಸ್).
2. ತೆಳುವಾದ ಕೊಕ್ಕೆಯುಳ್ಳ (ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಲೆಡ್) ರಣಹದ್ದು (ಜಿಪ್ಸ್ ಟೇನುರೋಸ್ಟಿಸ್)
3. ಭಾರತೀಯ/ಉದ್ದನೆಯ ಕೊಕ್ಕೆಯುಳ್ಳ (ಇಂಡಿಯನ್/ಲಾಂಗ್-ಬಿಲ್ಲೆಡ್) ರಣಹದ್ದು (ಜಿಪ್ಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್).
4. ಕೆಂಪು ತಲೆ ರಣಹದ್ದು (ಸರ್ಕಜಿಪ್ಸ್ ಕಲವುಸ್)

ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (ಇಟಿ.) ರಣಹದ್ದುಗಳು

1. ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ ರಣಹದ್ದು (ನೀಫೈರೋನ್ ಪರ್ಸೆನ್ಸೋಪ್ಪರುಸ್)

ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (NT) ರಣಹದ್ದುಗಳು

1. ಹಿಮಾಲಯದ ಗ್ರಿಫ್ಟನ್ (ಜಿಪ್ಸ್ ಹಿಮಾಲಯೆನ್ಸಿಸ್)
2. ಸಿನೆರಿಯಸ್ ರಣಹದ್ದು (ಅಗ್ಯಾಫಿಸ್ ಮೋನಾಚುಸ್)
3. ದಾಡಿಯುಳ್ಳ (ಬೀಡೆಡ್) ರಣಹದ್ದು/ ಲ್ಯಾಮರ್ಗೇಯರ್ (ಜಿಪಾಟ್ಸ್ ಬರ್ಬಾಟಿಸ್)

ಕಡಿಮೆ ಕಾಳಜಿಯ (LC)

1. ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಿಫ್ಟನ್ ರಣಹದ್ದು (ಜಿಪ್ಸ್ ಫುಲ್ವುಸ್) ಅಪಾಯಗಳು
- ◆ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ ವಿಷಕಾರಿ ಔಷಧಿ.
- ◆ ವಾಸಸ್ಥಳ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ತುಂಡಾಗುವುದು.
- ◆ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಬಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಘಾತ, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಕ್ಕಿ.

ಮಾನವ ಅಡ್ಡಿಪಡಿತ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಕೊರತೆ

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

- ◆ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಣಹದ್ದು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪೋರ್ಟಲ್: ರಣಹದ್ದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಜಾಲ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
- ◆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಅಸ್ಸಾಮಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಜನರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದು.

ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು

- ◆ ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ 2006 ರಿಂದ ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ ನಿಷೇಧ.
- ◆ ರಣಹದ್ದು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು (ಪಿಂಜೋರ್, ಹರಿಯಾಣ).
- ◆ ರಣಹದ್ದು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ (2020-2025).

ದೂರವಾಯಿನ ಹಕ್ಕಿ/ ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಪರ್ಡ್ (Ardeotis Nigriceps)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ಪರಿಸರ)

ಸಂದರ್ಭ:

- ◆ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯದ ತಜ್ಞರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಮಿತಿಯು (EAC) ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಜೈಸಲ್ಮೇರ್ನಲ್ಲಿ 400 ಹಕ್ಕೇರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬಿರ್ಮಾನಿಯಾ ರಾಕ್ ಫಾಸ್ಟೇಟ್ ಗಣಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಪರಿಸರ ಪ್ರಭಾವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ (EIA) ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ದೂರವಾಯಿನ ಹಕ್ಕಿಯು/ ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಪರ್ಡ್ (GIB) ಪಕ್ಷಿಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ವಾಸಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

❑ ದೂರವಾಯನ ಹಕ್ಕಿ

- ◆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಅರ್ಡೇಟಿಸ್ ನಿಗ್ರಿಸಪ್
- ◆ ಆಕೃತಿ: ಹಾರಬಲ್ಲ ಅತಿ ಭಾರವಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು (ತೂಕ ~15 ಕೆ.ಜಿ.ವರೆಗೆ).
- ◆ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ: ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಪ್ಪು ಕಿರೀಟವು ಮಸುಕಾದ ಕುತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ತಲೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿದ್ದು.
- ◆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ: ಭಾರತದ ಉಪಖಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾದ ಹಕ್ಕಿ. ಇದು ರಾಜಸ್ಥಾನದ (ಮರುಭೂಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ), ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

❑ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ

- ◆ IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ: ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Critically Endangered)
- ◆ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1972: ಅನುಸೂಚಿತ 1 ರ ಅಡಿ ರಕ್ಷಣೆ..
- ◆ CITES: ಅಪ್ಪೆಡಿಕ್ಸ್ 1 ರ ಅಡಿ ಪಟ್ಟಿ.

❑ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

1. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಸಾರ್ಟ್
 - ◆ ಆರಂಭ: 2018, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ.
 - ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಉಳಿದಿರುವ ದೂರವಾಯನ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ-ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
2. ಬಸ್ಸಾರ್ಟ್ ರಿಕವರಿ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್
 - ◆ ಆರಂಭ: 2017, ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ
 - ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು.
3. ಡಬ್ಲ್ಯೂಡಬ್ಲ್ಯೂ ಫ್-ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು
 - ◆ ಮರುಭೂಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ದೂರವಾಯನ ಹಕ್ಕಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ವೆಂಬನಾಡ್ ಸರೋವರ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ಪರಿಸರ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕೇರಳದ ವೆಂಬನಾಡ್ ಸರೋವರ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸರ ಸಂಕಟವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ❑ ವೆಂಬನಾಡ್ ಸರೋವರ
 - ◆ ಇದು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದದ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರ.
 - ◆ ಇದು ರಾಂಸರ್ ತಾಣವಾಗಿದ್ದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ತೇವ ಪ್ರದೇಶ.
 - ◆ ಪಂಬಾ, ಮೀಣಚಿಲ್, ಆಚಂಕೋವಿಲ್, ಮಣಿಮಲ, ಪೆರಿಯಾರ್ ಸೇರಿ 10 ನದಿಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ, ಕೊನೆಗೆ ಅರೇಬಿಯನ್ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಸರಿಸ್ಕಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಪರಿಸರ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ (MoEFCC) ರಾಜಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದ ಸರಿಸ್ಕಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ (CTH) ಗಡಿ ಬದಲಾವಣೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಕುರಿತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ.

❑ ಸರಿಸ್ಕಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ

- ◆ ಸ್ಥಳ: ಅಲ್ವಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜಸ್ಥಾನ.
- ◆ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.

❑ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

1. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ: ಅಲ್ವಾರ್ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅರಸರ ಬೇಟೆ ಮೈದಾನವಾಗಿತ್ತು.
2. 1955: ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಘೋಷಣೆ.
3. 1978: ಭಾರತದ 11ನೇ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ.
4. 1982: ಸರಿಸ್ಕಾ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು ಮರು ಘೋಷಣೆ.

ಓಜೋನ್ ರಂಧ್ರದ ವೃದ್ಧಿ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1/ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ3/ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಾಯನ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾ ಮೇಲಿನ ಓಜೋನ್ ರಂಧ್ರವು 20 ದಶಲಕ್ಷ ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಬೆಳೆದಿದೆ – ಇದು ಸರಾಸರಿ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ನಾಸಾ ಹೇಳಿದೆ.

❑ ಓಜೋನ್ (O₃) ಪದರದ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಮೂರು ಆಪ್ತಜನಕ ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಣು.
- ◆ ಸ್ಥಾನ: ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ 10-50 ಕಿ.ಮೀ ಮೇಲಿರುವ ವಾಯುಗೋಳ (ಸ್ತ್ರಾಟೋಸ್ಪಿಯರ್)ದಲ್ಲಿ.
- ◆ ಕಾರ್ಯ: ಸೂರ್ಯನ ನೇರಳಾತೀತ (ಅಲ್ಟ್ರಾ-ವಯೋಲೆಟ್) ಕಿರಣಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚ.
- ◆ ಹೆಚ್ಚು: ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಾನವ ಜೀವನ, ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ.

ಓಜೋನ್ ಪದರದ ಕುಸಿತ:

- ◆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ವಾಯುಗೋಳ (ಸ್ತ್ರಾಟೋಸ್ಪಿಯರ್) ದಲ್ಲಿ ಓಜೋನ್ ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿನ ಇಳಿಕೆಯೇ ಓಜೋನ್ ಪದರದ ಕುಸಿತ.
- ◆ ಕಾರಣಗಳು: ಮಾನವಜನ್ಯ ಹ್ಯಾಲೋಜನೇಟ್ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್ಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಗಳು - ಸಿ ಎಫ್ ಸಿ, ಹೆಚ್ ಸಿ ಎಫ್ ಸಿ, ಹ್ಯಾಲೋನ್, ಕಾರ್ಬನ್ ಟೆಟ್ರಾಕ್ಲೋರೈಡ್, ಮೆಥೈಲ್ ಬ್ರೋಮೈಡ್.

ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಓಜೋನ್ ಪದರದ ಕುಸಿತ?

- ◆ "ಓಜೋನ್ ರಂಧ್ರ" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಓಜೋನ್ ಪದರದ ತೀವ್ರ ಸವಕಳಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ವಿಶೇಷ ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವಾಯುಗೋಳದ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ತಾಪಮಾನದಿಂದ ಧ್ರುವೀಯ ವಾಯುಗೋಳದ ಮೋಡಗಳು (ಪೋಲಾರ್ ಸ್ಟ್ರಾಟೋಸ್ಪಿಯರಿಕ್ ಕ್ಲೋಡ್ಸ್) ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ - ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅನುಕೂಲ.

ಓಜೋನ್ ಪದರದ ಕುಸಿತ ತಡೆಗೆ ಕ್ರಮಗಳು

1. ವಿಯೆನ್ನಾ ಒಪ್ಪಂದವು - ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ವಿಯೆನ್ನಾ ದಲ್ಲಿ 1985 ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, 1988 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆತಾರಲಾಯಿತು.
- ◆ ಇದು ಓಜೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿಯ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು.
2. ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವು - ಕೆನಡಾದ ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ನಲ್ಲಿ 1987 ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, 1989 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆತಾರಲಾಯಿತು.
- ◆ ಓಜೋನ್ ಸವಕಳಿ ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ.
3. ಕಿಗಾಳಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ/ಒಪ್ಪಂದವು - ರುವಾಂಡಾದ ಕಿಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ 2016 ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- ◆ ಹೈಡ್ರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್ಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಕಡಿತ.

ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ

ಜೀವ ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಜಾಗತಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ, ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬೆಳಕು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ನಂತರ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿವೆ.

ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ

- ◆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಕೃತಕ ಬಾಹ್ಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಅಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು.
- ◆ ಇದು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ರಾತ್ರಿ ಆಕಾಶವನ್ನು ಅಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ದಕ್ಷತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣಗಳು

1. ನಗರೀಕರಣ: ನಗರ ವಿಸ್ತರಣೆ → ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳು, ಜಾಹೀರಾತು ಫಲಕಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬೆಳಕು.
2. ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆ: ವಾಸ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕು.
3. ಹೆಚ್ಚಿದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ: ಮಲ್ಟ್‌ಗಳು, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್‌ಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಬೆಳಕು.
4. ಎಲ್ ಡಿ ಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದ ಬಳಕೆ: ಇಂಧನ ದಕ್ಷವಾಗಿದ್ದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ತೀವ್ರತೆಯ ನೀಲಿ ಬೆಳಕು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚದುರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಭಾವಗಳು

1. ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ: ರಾತ್ರಿಚರ ಜೀವಿಗಳು, ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬೆಳಕು ಚಕ್ರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿವೆ.
2. ಮಾನವರ ಆರೋಗ್ಯ: ರಾತ್ರಿ ಕೃತಕ ಬೆಳಕಿನ ಅತಿಯಾದ ಸಂಪರ್ಕ - ಮೆಲಟೊನಿನ್ ಹಾರ್ಮೋನ್ ತಡೆ, ನಿದ್ರಾಹೀನತೆ.
3. ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಸಂಪರ್ಕ - ಒತ್ತಡ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಕುಗ್ಗುವಿಕೆ.
4. ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ: ರಾತ್ರಿಯ ಆಕಾಶ ಮಸುಕಾಗುವುದರಿಂದ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅಡಚಣೆ.
5. ಶಕ್ತಿ ವ್ಯರ್ಥತೆ: ಕೋಟ್ಯಂತರ ಘಟ್ಟಲೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಘಟಕಗಳು ವ್ಯರ್ಥ → ಕಾರ್ಬನ್ ಉತ್ಪರ್ಗ ಹೆಚ್ಚಳ.

ಹಳದಿ-ಬುಟ್ಟುಳ್ಳ ಕಾಕಟೂಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಹಳದಿ - ಜುಟ್ಟುಳ್ಳ ಕಾಕಟೂಗಳು ಹಾಂಗ್ಕಾಂಗ್ ನಗರ ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತೀಕ್ಷಿತ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿವೆ. ಸುಮಾರು 2,000 ಪ್ರೌಢ ಪಕ್ಷಿಗಳ ವಿಶ್ವದ ಅರಣ್ಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸುಮಾರು 10% ಭಾಗ ಈಗ ಹಾಂಗ್ಕಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹಳದಿ-ಜುಟ್ಟುಳ್ಳ ಕಾಕಟೂಗಳು (ಕಾಕಟುವಾ ಸುಲ್ಫುರಿಯಾ)

- ◆ ವಿವಿಧ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಇವು ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ತೆರೆದ ಸಾವನ್ನಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತವೆ.
- ◆ ಮೂಲಸ್ಥಾನ: ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದ ಟಿಮೋರ್.
- ◆ 7ಆಹಾರ: ಹಣ್ಣುಗಳು, ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಹಲವು ಸಸ್ಯಗಳ ಎಲೆಗಳು.
- ◆ IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ: ತೀವ್ರ ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ

ಭಾರತವು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP 30) ಪ್ರಾರಂಭದ ವೇಳೆಗೆ ನವೀಕರಿಸಿದ ಇಂಗಾಲದ ಕಡಿತೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಸಲದೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ಪರಿಸರ)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತವು ತನ್ನ ನವೀಕರಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಾರ ನಿರ್ಧಾರಿತ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು (NDCs), ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP30) ದ ಪ್ರಾರಂಭದ ವೇಳೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿರ್ಧಾರಿತ ಕೊಡುಗೆಗಳು (NDCs):

- ◆ NDCಗಳು ಎಂದರೆ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸ್ವಯಂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪುನರುತ್ಪಾದಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬನ್ ಉತ್ಸರ್ಜನೆ ಕಡಿತೆ ಗುರಿಗಳು.
- ◆ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ NDCಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ 5 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನವೀಕರಿಸಬೇಕು.
- ◆ ಭಾರತದ ಹಿಂದಿನ NDC (ನವೀಕರಣೆ - 2022): ಭಾರತವು 2030ರೊಳಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.
 1. ಅದು ತನ್ನ ಜಿ ಡಿ ಪಿ ಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು 2005 ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ 45 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.
 2. ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ 50% ಅನ್ನು ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು.
 3. ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಬಿಲಿಯನ್ ಟನ್ಗಳ ಇಂಗಾಲ ಶೋಷಕ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣಾ ಸಮ್ಮೇಳನ

- ◆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP) ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಡೆಯುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಹಾಗೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ◆ ಇದು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟು ಸಮಾವೇಶ (UNFCCC) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, 1994ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಉದ್ದೇಶ — ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುವುದು.
- ◆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಡೆಯುವ ಈ COP ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಗತಿ

- ◆ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಗಳ ತೀವ್ರತೆ: ಜಿ ಡಿ ಪಿ (GDP)ಯ ಪ್ರತಿ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಟ್ಟು ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ಕಡಿತೆವಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ ಇಂಗಾಲದ ಪ್ರಮಾಣ.
- ◆ 2005 ರಿಂದ 2019ರವರೆಗೆ ಭಾರತವು ತನ್ನ ಜಿಡಿಪಿ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು 33% ಕಡಿತೆಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು 2023ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.
- ◆ ಜೂನ್ 2025ರ ವೇಳೆಗೆ, ಭಾರತವು ತನ್ನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕನಿಷ್ಠ 50% ಅನ್ನು ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

2035ರ ಗುರಿಗಳು (NDC 3.0)

- ◆ 2035ರೊಳಗಿನ ಇಂಗಾಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿತದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು NDC 3.0 ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಸುಮಾರು 190 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 30 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ನವೀಕರಿತ ಒಳಾಂಗಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿವೆ.
- ◆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು COP ಸಮ್ಮೇಳನದ ಮುಂಚೆಯೇ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಇತರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನೀರೀಕ್ಷಿತ ಗುರಿಗಳು

- ◆ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟ (EU) – 1990ರ ಮಟ್ಟದ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ 66.25% ರಿಂದ 72.5% ಇಂಗಾಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ 2035 ರೊಳಗೆ ಕಡಿತ.
- ◆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ – 2005ರ ಮಟ್ಟದ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ 62%–70% ಇಂಗಾಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ 2035ರೊಳಗೆ ಕಡಿತ.
- ◆ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ – ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು COP 30 ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಚೀನಾ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ NDC ಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳು

- ◆ ಭಾರತವು 2026ರೊಳಗೆ “ಭಾರತದ ಇಂಗಾಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (India Carbon Market)” ಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಿದೆ.
- ◆ ಇದರಲ್ಲಿ 13 ಪ್ರಮುಖ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಇಂಗಾಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ತೀವ್ರತೆ ಗುರಿಗಳು ನಿಗದಿಯಾಗಲಿವೆ.
- ◆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಉಂಟಾದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು “ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿತ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ” (ERC) ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಹಿವಾಟು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಿಷನ್ ಮೌಸಮ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಾಯನ)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತದ ಮಧ್ಯಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೇಂದ್ರ (NCMRWF) ಮತ್ತು ನ್ಯೂ ಸ್ಪೇಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (NSIL) ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಿಷನ್ ಮೌಸಮ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಬ್ರಾಡ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ನೆಟ್ವರ್ಕ್ (DBNet) ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ದೆಹಲಿ/NCR ಹಾಗೂ ಚೆನ್ನೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ (MoU) ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ.

ನೇರ ಪ್ರಸಾರ ಜಾಲ/ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಬ್ರಾಡ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ನೆಟ್ವರ್ಕ್ (DBNet) ಅಂದರೆ ಏನು?

- ◆ ಇದು ಭೂಮಿಯ ಕೆಳ ಕಕ್ಷೆಯ (LEO) ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಂದ ನೇರ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ

ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಜಾಗತಿಕ ತಂತ್ರಜಾಲವಾಗಿದೆ.

- ◆ ಈ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ವನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ (NWP) ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ 5 ನಿಮಿಷಗಳ ಒಳಗೆ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಇದು ಹವಾಮಾನ, ಚಂಡಮಾರುತ, ವಾತಾವರಣದ ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮಿಷನ್ ಮೌಸಮ್ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ: ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2024 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು.
- ◆ ವೆಚ್ಚ: ₹ 2,000 ಕೋಟಿ.
- ◆ ನಡೆಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ (MoES). ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತವನ್ನು “ಹವಾಮಾನ ಸಿದ್ಧ” ಮತ್ತು “ಹವಾಮಾನ ಬುದ್ಧಿವಂತ” ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿಸುವುದು.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

- ◆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ: ತ್ವರಿತ ಉಪಗ್ರಹ ದತ್ತಾಂಶ ಲಭ್ಯತೆ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ನೀಡಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ: ಚಂಡಮಾರುತ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಅಪಾಯಗಳ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ.
- ◆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ನೆರವು: ಹವಾಮಾನ-ಆಧಾರಿತ ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ.
- ◆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ: ಸ್ವದೇಶಿ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ.

ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಂತರ (ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಗ್ಯಾಪ್) ವರದಿ, 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 – ಪರಿಸರ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಈ ವರದಿ ಹವಾಮಾನ ಬದ್ಧತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

- ◆ ಸ್ವಾಕೋಮ್ ಎನ್ವಿರಾನ್ಮೆಂಟ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್
- ◆ ಕೈಮೇಟ್ ಅನಲಿಟಿಕ್ಸ್
- ◆ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಸಸ್ಟೇನಬಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ (IISD)

ಮುಖ್ಯ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು

- ◆ ಅತಿಯಾದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಂತರ: 2030ರ ವೇಳೆಗೆ

ಯೋಜಿತ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆ:

1. 1.5°C ಗುರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 120% ಅಧಿಕ,
 2. 2°C ಗುರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 77% ಅಧಿಕ.
- ◆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳು: ಚೀನಾ, ಅಮೇರಿಕಾ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಮತ್ತು ನೈಜೀರಿಯಾ.

ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (CPCB)ಯ 51ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (CPCB) ಯು ತನ್ನ 51ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದೆ.

☐ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (CPCB)

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1974
- ◆ ನೀರು (ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 1974 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ,
- ◆ ನಂತರ ವಾಯು (ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 1981 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ◆ ಪರಿಸರ (ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1986 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಜಲಮೂಲಗಳ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ: ನವದೆಹಲಿ — ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮಾಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲೂ ಭಾರೀ ಮಳೆಯ ಹಿಂದಿನ 2-ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 1 - ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತದ ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆ (IMD) ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಹವಾಮಾನದ ಕಾರಣದಿಂದ ಭಾರೀ ಮಳೆಯಿಂದ ಅತಿಭಾರೀ ಮಳೆಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಘಟನೆಗೆ “2-ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

☐ 2- ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ (ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟರಾಕ್ಷನ್) ಎಂದರೇನು?

- ◆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ ಅಂದರೆ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿ, ಪರಸ್ಪರ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡು (convergence) ತೀವ್ರ ಹವಾಮಾನ

ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು.

☐ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿರ್ದೇಶನ

1. ನೈರುತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ತೊಟ್ಟಿ: ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡದ ಪಟ್ಟಿ, ಇದು ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯಿಂದ ತೇವ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.
 2. ಪಶ್ಚಿಮದ ಅಶಾಂತಿ (Western Disturbance): ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಉಗಮಿಸುವ ಚಕ್ರಾಕಾರದ ಗಾಳಿ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತದೆ. (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ, ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿಬರುತ್ತದೆ).
- ◆ ಫಲಿತಾಂಶ: ಈ ಎರಡು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶದ ಸಂಯೋಜನೆ ಅತಿಯಾದ ಮಳೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಮಿತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒರ್ಕಾಸ್ (Orcas)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 - ಜೀವಜಗತ್ತು/ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜಾತಿಗಳು)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಶೋಧಕರು ಹಲವಾರು ಒರ್ಕಾಸ್ ಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಮನುಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ವರ್ತನೆ ತೋರಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

☐ ಒರ್ಕಾಸ್ (Orcas)

- ◆ ಇತರ ಹೆಸರು: ಕಿಲ್ಲರ್ ವೇಲ್ಸ್ (Killer Whales)
- ◆ (ಆದರೆ ತಿಮಿಂಗಿಲವಲ್ಲ, ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ).
- ◆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಒರ್ಕನಿಸ್ ಒರ್ಕ
- ◆ ಕುಟುಂಬ: ಡೆಲ್ಫಿನಿಡೇ (Delphinidae) → ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಕುಟುಂಬದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸದಸ್ಯರು.
- ◆ ಹಂಚಿಕೆ: ಎಲ್ಲಾ ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್, ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಸಮುದ್ರಗಳವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿವೆ.
- ◆ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಕಪ್ಪು-ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ವಿಶೇಷ ಶರೀರ.

- ◆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಣ್ಣಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆ (white patch) ಇರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಗುರುತು.
- ◆ ಅತ್ಯಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಪಾಡ್ಸ್ (Pods) ಎನ್ನುವ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ → ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 5-40 ಸದಸ್ಯರು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನೂರಾರು.

▣ **ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪರಭಕ್ಷಕಗಳು (Apex predators)**

- ◆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಕ್ಷಕರು ಇಲ್ಲ.
- ◆ ಮೀನು, ಸೀಲ್‌ಗಳು, ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳು, ಶಾರ್ಕ್‌ಗಳು, ದೊಡ್ಡ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳವರೆಗೂ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ.
- ◆ **ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಸ್ಥಳೀಕರಣ (Echolocation):** ಧ್ವನಿಯ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಹುಡುಕುವುದು ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು.

▣ **ಸಹಕಾರಿ ಬೇಟೆ (Cooperative Hunting)**

- ◆ ಪಾಡ್ ಸದಸ್ಯರು ಸಮೂಹವಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಪಾಡ್ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಬೇಟೆ ತಂತ್ರಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ (ಕಾಡು ತೋಳಗಳ ಗುಂಪಿನಂತೆ).

▣ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ**

- ◆ ಸಮುದ್ರದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮತೋಲನ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ.

▣ **ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿ**

- ◆ **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ:** ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ (Data Deficient)

ಪಲ್ಲಾಸ್ ಬೆಕ್ಕು (Pallas's Cat)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳು)

▣ **ಸಂದರ್ಭ**

- ◆ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಾಸ್ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮೊದಲ ಪೋಟೋ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ.

▣ **ಪಲ್ಲಾಸ್ ಬೆಕ್ಕಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು**

- ◆ **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:** ಓಟುಕಾಲೋಬುಸ್ ಮನುಲ್.
- ◆ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕಾಡು ಬೆಕ್ಕು.

ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ◆ ರೂಪ: ಬೂದು ಅಥವಾ ತಿಳಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚರ್ಮ; ಸ್ಥಳೀಯ ಭೂದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಋತು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು.
- ◆ **ಹಂಚಿಕೆ:** ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗಿರುವುದು ಈ ಪ್ರಜಾತಿಯ ಪೂರ್ವ ಹಿಮಾಲಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಿಕ್ಕಿಂ, ಭೂಟಾನ್, ಪೂರ್ವ ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿಯೂ ದಾಖಲೆ.
- ◆ ಇವು ತುರ್ಕೆನಿಸ್ತಾನ್, ಇರಾನ್, ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ್, ಕಝಾಕಿಸ್ತಾನ್, ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಚೀನಾ, ಮೊಂಗೋಲಿಯಾ, ರಷ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- ◆ **ಜೀವನ ಶೈಲಿ:** ರಾತ್ರಿಚರ, ಗುಂಡಿಗಳ ಬಳಿ ಬೇಟೆಗೆ ಕಾಯುವ “ಹೊಂಚುದಾಳಿ ಪರಭಕ್ಷಕ”.
- ◆ **IUCN ಸ್ಥಿತಿ:** ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕಡಲ ಹಸು (ಡುಗೋಂಗ್) ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 - ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜಾತಿ)

▣ **ಸಂದರ್ಭ**

- ◆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪಾಕ್ ಕೊಲ್ಲಿ (ಪಾಕ್ ಬೇ) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕಡಲ ಹಸು (ಡುಗೋಂಗ್) ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಒಕ್ಕೂಟ (IUCN) ದ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆತಿದೆ.

▣ **ಕಡಲ ಹಸು (ಡುಗೋಂಗ್) ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ**

- ◆ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರವು, ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ 1972ರಡಿ, 2022ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ◆ **ವಿಸ್ತೀರ್ಣ:** 12,250 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳ ಸಮುದ್ರಗಾವಲು (seagrass) ಪ್ರದೇಶಗಳು — ಡುಗೋಂಗ್‌ಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ಪ್ರದೇಶ.

▣ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ**

1. ಸಮುದ್ರಗಾವಲುಗಳು ಇಂಗಾಲದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ.
2. ಕರಾವಳಿ ಅರಣ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ.

3. ಮೀನು, ಆಮೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಮುದ್ರ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

❑ ಕಡಲ ಹಸು (ಡುಗೋಂಗ್) ಬಗ್ಗೆ

- ❖ ಉಷ್ಣ ಕರಾವಳಿ ನೀರಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುವ ದೊಡ್ಡ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಸಮುದ್ರ ಸಸ್ತನಿಗಳು.
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣೆ: ಮನ್ನಾರ್ ಕೊಲ್ಲಿ, ಪಾಕ್ ಕೊಲ್ಲಿ, ಕಚ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಂಡಮಾನ್-ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು.
- ❖ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ: ಕಡಿಮೆ ಆಳದ ಉಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶದ ಕೊಲ್ಲಿಗಳು ಅಥವಾ ಮಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಲುವೆಗಳು; ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮುದ್ರಗಾವಲು ಮೇಯಲು ಮತ್ತು ಆವಾಸ ಮಾಡಲು.
- ❖ ಆಪತ್ತುಗಳು: ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ನಾಶ, ಅಕ್ರಮ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ.

❑ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ

- ❖ IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ: ಅಸುರಕ್ಷಿತ (Vulnerable)
- ❖ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ, 1972: ಅನುಸೂಚಿತ ಪಟ್ಟಿ I

ಖಡ್ಗಮೃಗದ(ರೈನೋ) ಸ್ಥಿತಿ ವರದಿ, 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಚಾಪಿ)

 WHITE RHINO Ceratotherium simum	 GREATER ONE-HORNED RHINO Rhinoceros unicornis	 BLACK RHINO Diceros bicornis	 JAVAN RHINO Rhinoceros sondaicus	 SUMATRAN RHINO Dicerorhinus sumatrensis
IUCN Estimated Population: 15,752	IUCN Estimated Population: 4,075	IUCN Estimated Population: 6,788	IUCN Estimated Population: 50	IUCN Estimated Population: 34-47
IUCN Status: NEAR THREATENED	IUCN Status: VULNERABLE	IUCN Status: CRITICALLY ENDANGERED	IUCN Status: CRITICALLY ENDANGERED	IUCN Status: CRITICALLY ENDANGERED

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ❖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖಡ್ಗಮೃಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೈನೋ ಫೌಂಡೇಶನ್) ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ರೈನೋಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 27,000 ರಷ್ಟಾಗಿದೆ — ಇದು ಶತಮಾನ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ 5 ಲಕ್ಷದಿಂದ ಭಾರೀ ಕುಸಿತವಾಗಿದೆ.
- ❖ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ರೈನೋ ಸೆರೋಟಿಡೇ
- ❖ ಆವಾಸಸ್ಥಳಗಳು: ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ಉಪಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು, ಸಾವನ್ನಾ ಮತ್ತು ಪೊದೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಉಷ್ಣವಲಯದ ತೇವಾಂಶವುಳ್ಳ ಕಾಡುಗಳು, ಮರುಭೂಮಿಗಳು ಮುಂತಾದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು: ಅಸ್ಸಾಂ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ

1. ಕಾಜಿರಂಗಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ,
2. ಮನಾಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ,
3. ಪೋಬಿಟೋರಾ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ,
4. ಒರಾಂಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ,
5. ಲೋಖೋವಾ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ.

❑ ಏಷ್ಯಾದ ಮೂರು ರೈನೋ ಪ್ರಭೇದಗಳು

1. ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ದೊಡ್ಡ ಖಡ್ಗಮೃಗ.
 2. ಜಾವಾದ ಖಡ್ಗಮೃಗ.
 3. ಸೂಮಾತ್ರದ ಖಡ್ಗಮೃಗ
- ❖ ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದೇಶಗಳು: ಭಾರತ, ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಮಲೇಷ್ಯಾ — ಇವುಗಳನ್ನು ಏಷ್ಯದ ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದೇಶಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
 - ❖ ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ದೊಡ್ಡ ಖಡ್ಗಮೃಗ: ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಧಿಕ ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ದೊಡ್ಡ ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕಾಜಿರಂಗಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲೇ 90% ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿವೆ.
 - ❖ ವಿಶ್ವ ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ದಿನ: ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 22 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

❑ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ

- ❖ IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ: ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವ (Vulnerable)
- ❑ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ 1972: ಅನುಸೂಚಿತ ಪಟ್ಟಿ I (Schedule I)

❑ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

- ❖ ನವ ದೆಹಲಿ ಘೋಷಣೆ – ಏಷ್ಯದ ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ಕುರಿತು, 2019
- ❖ ಏಷ್ಯಾದ ಖಡ್ಗಮೃಗ ಶ್ರೇಣಿಯ ದೇಶಗಳು ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ: ಭಾರತ, ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್, ಮಲೇಷ್ಯಾ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ
- ❖ ಉದ್ದೇಶ: ಏಷ್ಯಾದ ಮೂರು ಖಡ್ಗಮೃಗ ಪ್ರಭೇದಗಳ, ಅದರಲ್ಲೂ ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದ ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ದೊಡ್ಡ ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಣತಂತ್ರ, 2019
- ❖ ಉದ್ದೇಶ: ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ದೊಡ್ಡ ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

❑ ಇಂಡಿಯನ್ ರೈನೋ ವಿಷನ್, 2020

- ❖ ಪ್ರಾರಂಭ: 2005
- ❖ ಉದ್ದೇಶ: 2020 ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದ ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯದ ಏಳು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ 3000 ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ದೊಡ್ಡ

ಘೇಂಡಾಮೃಗಗಳ ಕಾಡು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.

ಡೀಸೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಐಸೋಬ್ಯುಟಾನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ಪರಿಸರ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವ ನಿತಿನ್ ಗಡ್ಕರಿ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತೀಯ ಆಟೋಮೋಟಿವ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಘವು (ARAI) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಡೀಸೆಲ್‌ಗೆ 10% ಐಸೋಬ್ಯುಟಾನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

☐ ವಿವರಣೆಗಳು

- ◆ ಇಂಧನದಲ್ಲಿ 10% ಎಥನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಎಥನಾಲ್ ಬದಲಿಗೆ ಡೀಸೆಲ್‌ಗೆ ಐಸೋಬ್ಯುಟಾನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ◆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಐಸೋಬ್ಯುಟಾನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಐಸೋಬ್ಯುಟಾನಾಲ್ ಒಂದು ಮಧ್ಯಸಾರದ ಸಂಯುಕ್ತ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಹನೀಯ ಗುಣಗಳಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ, ಲೇಪನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

☐ ಎಥನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ

- ◆ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಗೆ ಎಥನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಎಥನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಇಂಧನ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಆಂತರಿಕ ದಹನ ಎಂಜಿನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಎಥನಾಲ್ ಮೂಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು: ಕಬ್ಬು, ಮೆಲಾಸಿಸ್, ಸಿಹಿ ಜೋಳ, ಸಕ್ಕರೆ ಬೀಟ್‌ಡೆ, ಜೋಳ, ಅಕ್ಕಿ, ಕಸಾವಾ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ◆ 2018ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ನೀತಿ ಪ್ರಕಾರ 2030ರೊಳಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ 20% ಎಥನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು 2025-26ರೊಳಗೆ ಸಾಧಿಸಲು ಮುಂದೂಡಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಈಗಾಗಲೇ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಥನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣದ

ಪ್ರಮಾಣವು 20% ತಲುಪಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎಥನಾಲ್ ಬಳಸಿ ಸಸ್ಟೇನಬಲ್ ಏವಿಯೇಷನ್ ಫ್ಯುಯೆಲ್ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಗುಜರಾತನ ಕಲ್ಹ್ ಬಳಿಯ ಮತಾನೋಮಧ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಜಾರೋಸೈಟ್ ಪತ್ತೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ1 - ಭೂಗೋಳ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 - ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಸಂಶೋಧಕರು ಗುಜರಾತ್ನ ಕಲ್ಹ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತಾನೋಮಧ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾರೋಸೈಟ್ ಖನಿಜ ಪತ್ತೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಖನಿಜವನ್ನು ಸುಮಾರು 20 ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

☐ ಜಾರೋಸೈಟ್ ಎಂದರೇನು?

- ◆ ಇದು ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಒಂದು ಸಲ್ಫೇಟ್ ಖನಿಜ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಪ್ಪೀಯ ಪರಿಸರಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

☐ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ: ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಖನಿಜ

- ◆ ಆಮ್ಲಜನಕ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಗಂಧಕ ಮತ್ತು ಫೋಸ್ಫೋರಿಸಿಯಮ್ ಸಮೃದ್ಧ ಖನಿಜಗಳು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದಾಗ ರಚನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ◆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ (volcanic conditions) ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

☐ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ

- ◆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು 2004ರಲ್ಲಿ ನಾಸಾದ “ಒಪೋರ್ಟುನಿಟಿ ರೋವರ್” ಪತ್ತೆಮಾಡಿತು.

- ◆ ಇದು ಮಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನೀರಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಸಾಕ್ಷಿ ಒದಗಿಸಿತು.

☐ **ಭಾರತದಲ್ಲಿ: ಮೊದಲು ಕೇರಳದ ವರ್ಕಲಾ**

ಬಂಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ (Varkala cliffs) ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ.

- ◆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಪತ್ತೆಗಳು:ಮೆಕ್ಸಿಕೋ, ಕೆನಡಾ, ಜಪಾನ್, ಸ್ವೀನ್, ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕಾದ ಯುಟಾ ಹಾಗೂ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದಲ್ಲೂ ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ.

☐ **ಭಾರತದ ಪತ್ತೆಯ ಮಹತ್ವ**

- ◆ ಕಚ್ಚಲ್ಲಿ ಜಾರೋಸೈಟ್ ಪತ್ತೆಯಾದದ್ದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ ಮಂಗಳದಂತೆಯೇ ಜಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.
- ◆ ಇದು ಭಾರತದ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಜಾಗತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ-ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕ.

ಮೈತ್ರಿ ಸೇನಾ ಅಭ್ಯಾಸ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ರಕ್ಷಣಾ)

☐ **ಸಂದರ್ಭ:**

- ◆ 14ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಭಾರತ-ಫೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಜಂಟಿ ಸೇನಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮೇಘಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ.

☐ **ವಿಶೇಷತೆಗಳು**

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ: 2006, ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಭದ್ರತಾ ಸಹಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗ
- ◆ ತರಬೇತಿ ಘಟಕಗಳು: ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಜಂಟಿ ಯೋಜನೆ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕೌಶಲ್ಯ, ದೈಹಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ದಾಳಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು.

ಯುದ್ಧಾಭ್ಯಾಸ (Exercise Yudh Abhyas)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 / ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)

☐ **ಸಂದರ್ಭ:**

- ◆ ಭಾರತ-ಅಮೆರಿಕಾ ನಡುವಿನ ಜಂಟಿ ಸೇನಾಭ್ಯಾಸ ಯುದ್ಧಾಭ್ಯಾಸದ 21ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು ಅಮೆರಿಕಾದ ಅಲಾಸ್ಕಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ.
- ◆ ಯುದ್ಧಾಭ್ಯಾಸ: ಎಂದರೆ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ "ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ" ಎಂಬ ಅರ್ಥ.
- ◆ ಇದು 2004ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕಾದ ನಡುವೆ ದಂಗೆ ನಿಗ್ರಹ ತರಬೇತಿ ವಿವಿಮಯ.

☐ **ಭಾರತದ ಭೂಸೇನೆ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸೇನಾಭ್ಯಾಸಗಳು:**

ಸೇನಾಭ್ಯಾಸಗಳು	ದೇಶ
--------------	-----

Ex. ಖಂಜರ್	ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ್
Ex. ಆಷ್ಟ್ರ ಹಿಂದ್	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ
Ex. ಯುದ್ಧ ಅಭ್ಯಾಸ	ಅಮೆರಿಕಾ
Ex. ಗರುಡ ಶಕ್ತಿ	ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ
Ex. ಲ್ಯಾಮಿತಿ ಯೇ	ಸೆಶೆಲ್
Ex. ವಜ್ರ ಪ್ರಹಾರ್	ಅಮೆರಿಕಾ
Ex. ಏಕುವೇರಿನ	ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್
Ex. ಮೈತ್ರಿ	ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್
Ex. ನೋಮಾಡಿಕ್ ಎಲಿಫೆಂಟ್	ಮಂಗೋಲಿಯಾ
Ex. ಶಕ್ತಿ	ಫ್ರಾನ್ಸ್
Ex. ಸಂಪೀತಿ	ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ
Ex. ಪ್ರಬಲ ದೋಸ್ತಕ್	ಕಝಾಕಿಸ್ತಾನ್
Ex. ಇಂದ್ರ	ರಷ್ಯಾ
Ex. ಅಜೇಯ ವಾರಿಯರ್	ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್ಡಮ್
Ex. ಮಿತ್ರ ಶಕ್ತಿ	ಶ್ರೀಲಂಕಾ
Ex. ಅಲ್ ನಾಗಹ್	ಓಮಾನ್
Ex. ಹ್ಯಾಂಡ್ ಇನ್ ಹ್ಯಾಂಡ್	ಚೀನಾ
Ex. ಇಂಬೇಕ್ಸ್	ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್
Ex. ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣ	ನೇಪಾಳ

☐ **ಭಾರತದ ನೌಕಾಸೇನೆ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಮುಖ ನೌಕಾಭ್ಯಾಸಗಳು**

ನೌಕಾಭ್ಯಾಸಗಳು	ದೇಶ
ಸೀ ಡ್ರ್ಯಾಗನ್	ಭಾರತ, ಅಮೆರಿಕಾ, ಜಪಾನ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ, ಕೆನಡಾ (2023), ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ (2024)
ಆಸಿಂಡೆಕ್ಸ್	ಭಾರತ - ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ
ಕೊಂಕಣ	ಭಾರತ - ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್ಡಮ್
ವರುಣ	ಭಾರತ - ಫ್ರಾನ್ಸ್
ಅಲ್-ಮೋಹೇದ್, ಅಲ್-ಹಿಂದಿ	ಭಾರತ - ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ
ಸಿಂಬೆಕ್ಸ್	ಭಾರತ - ಸಿಂಗಾಪುರ
ಸಮುದ್ರ ಶಕ್ತಿ	ಭಾರತ - ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ
ಬ್ರೈಟ್ ಸ್ಟಾರ್	ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಮೆರಿಕಾ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ತ್ರಿಸೇವಾ (ಭೂ ಸೇನೆ, ವಾಯುಸೇನೆ, ನೌಕಸೇನೆ)
ಲಾ ಪೇರಸ್	ಭಾರತ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಅಮೆರಿಕಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಜಪಾನ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್ಡಮ್
ಏಮ್ & ಇಂಡೆಕ್ಸ್	ಭಾರತ - ಆಸಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು
ಸ್ವೀನೆಕ್ಸ್	ಭಾರತ - ಶ್ರೀಲಂಕಾ

ಸೇಲೇಕ್ಸ್	ಭಾರತ - ಅಮೆರಿಕಾ
ಕೊಮಾಡೋ	ಭಾರತ + 36 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು
ಮಲಬಾರ್	ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತ-ಅಮೆರಿಕಾ, ಜಪಾನ್ (2015ರಿಂದ), ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ (2020ರಿಂದ)

ಭಾರತದ ವಾಯುಸೇನೆ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಮುಖ ವಾಯು ಅಭ್ಯಾಸಗಳು:

ವಾಯು ಅಭ್ಯಾಸಗಳು:	ದೇಶ
Ex. ಕೋಪ್ ಇಂಡಿಯಾ	ಭಾರತ - ಅಮೆರಿಕಾ (ಜಪಾನ್ ವೀಕ್ಷಕ ರಾಷ್ಟ್ರ)
Ex. ಇನಿಯಚೋಸ್	ಭಾರತ-ಗ್ರೀಸ್ ನಡುವಿನ ಮೊದಲ ವಾಯು ಅಭ್ಯಾಸ
Ex. ಡಿಸೇಟ್ ಫ್ಲಾಗ್ - 8	ಭಾರತ - ಯು ಎ ಈ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾಯು ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ ವಿಮಾನದ ಮೊದಲ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಿಕೆ
Ex. ಕೋಬ್ರಾ ವಾರಿಯರ್	ಭಾರತ, ಅಮೆರಿಕಾ, ಫಿನ್ಲ್ಯಾಂಡ್, ಸ್ವೀಡನ್, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್ಡಮ್, ಇತ್ಯಾದಿ
Ex. ವೀರ ಗಾರ್ಡಿಯನ್	ಭಾರತ-ಜಪಾನ್ ನಡುವಿನ ಮೊದಲ ವಾಯು ಅಭ್ಯಾಸ
Ex. ಒರಿಯನ್	ಫ್ರಾನ್ಸ್ ನೇತೃತ್ವದ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಫೇಲ್ ಯುದ್ಧವಿಮಾನಗಳ ಮೊದಲ ವಿದೇಶಿ ಅಭ್ಯಾಸ

ರಕ್ತ ಚಂದ್ರ (ಬ್ಲಡ್ ಮೂನ್)

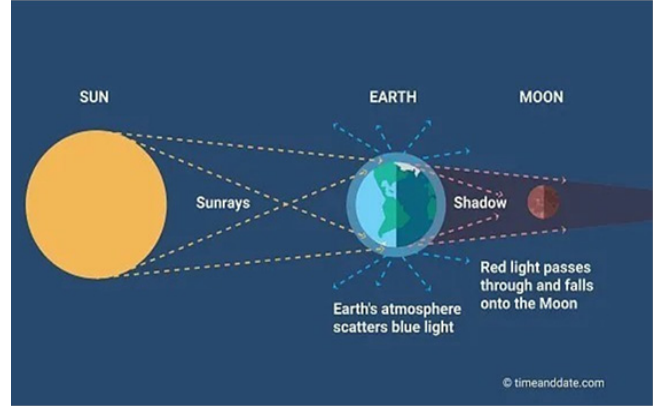
ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 - ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ/ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವಿಜ್ಞಾನ)

ಸಂದರ್ಭ

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವನ್ನು, (ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ "ರಕ್ತ ಚಂದ್ರ/ ಬ್ಲಡ್ ಮೂನ್" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದನ್ನು), ವೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು.

ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ (ಲೂನರ್ ಎಕಲಿಪ್ಸ್)

- ಅರ್ಥ:** ಭೂಮಿ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನ ನಡುವೆ ಬಂದಾಗ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ನೇರವಾಗಿ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

ವಿಧಗಳು

- ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ:** ಚಂದ್ರನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಕತ್ತಲು ನೆರಳು (ಉಂಜ್ರಾ) ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು.
- ಅಂಶಿಕ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ:** ಚಂದ್ರನ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಉಂಜ್ರಾದೊಳಗೆ ಸೇರುವುದು.
- ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ:** ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವನ್ನು ನೇರ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಚಂದ್ರನು ಏಕೆ ಕೆಂಪು (ಬ್ಲಡ್ ಮೂನ್) ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ? ಕಾರಣ

- ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣದ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಚದುರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.
- ರೇಲೇಗ್ ಸ್ಕಾಟರಿಂಗ್ (Rayleigh Scattering): ನೀಲಿ ಬೆಳಕು (ಕಡಿಮೆ ತರಂಗಾಂತರ) ವಾತಾವರಣದಲ್ಲೇ ಚದುರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
- ಕೆಂಪು/ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳಕು (ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಂಗಾಂತರ) ಚಂದ್ರನತ್ತ ಬಾಗುತ್ತದೆ.

ಫೋಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಟ್ ಡೋನ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ)

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಒಕಿ-280 ಫೋಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಟ್ ಡೋನ್ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ವಿವರಣೆ

- 38 ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳು - "ರೋಬೋಟ್ ವಿಂಗ್ಸ್" ಎಂಬ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ದೂರಸ್ಥ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಬಹುದು, ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಿದ ಮಿಷನ್ಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಾರಾಡಿಸಬಹುದು.
- ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕ್ರೂರ ಬಾವಲಿ (Ghost

Bat) ಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದಿವೆ.
ಹಾರಾಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಸುಮಾರು 2,300 ಮೈಲುಗಳು -
ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾವನ್ನು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಆವರಿಸಿದೆ.

ಎಂಟರೋಮಿಕ್ಸ್ - mRNA ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಲಸಿಕೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ರಷ್ಯಾ ಎಂಟರೋಮಿಕ್ಸ್ ಎಂಬ mRNA ಆಧಾರಿತ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ 100% ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

☐ ಎಂಟರೋಮಿಕ್ಸ್ ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

- ◆ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವುದು, ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು. ಕೀಮೋಥೆರಪಿ ಅಥವಾ ಕಿರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ತೀವ್ರ ಪಾರ್ಶ್ವ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಲ್ಲದೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ.
- ◆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೋಗಿಯೂ RNA ಆಧರಿಸಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಔಷಧೋಪಚಾರ.
- ◆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ: 4 ಹಾನಿಯಿಲ್ಲದ ವೈರಸ್‌ಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ → ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕೋಶಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು + ದೇಹದ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

☐ mRNA ಲಸಿಕೆಗಳು

- ◆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಲಸಿಕೆಗಳು: ಸತ್ತ/ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ/ಬದಲಾಗಿಸಿದ ವೈರಸ್ ಭಾಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು.
- ◆ ಹೊಸ ವಿಧದ ಲಸಿಕೆ, ಜೀವಂತ ವೈರಸ್ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ. mRNA ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ದೇಹದ ಕೋಶಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರೋಟೀನ್ (ಉದಾ: SARS-CoV-2 spike protein) ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ → ರೋಗನಿರೋಧಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ನಂತರ ದೇಹವು ಆ ವೈರಸ್ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿರೋಧಕಾಂಶಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಯಾಮ ಜಪಾದ್ (ZAPAD) 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ರಕ್ಷಣಾ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತದ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ದಳವು ರಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಸೈನಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ ವ್ಯಾಯಾಮ ಚಂಕಂಆ 2025 ನಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ತೆರಳಿದೆ.

☐ ವ್ಯಾಯಾಮ ಚಂಕಂಆ 2025

- ◆ ಚೀನಾ ಸೇರಿದಂತೆ 20 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಆಪರೇಷನ್ ಸಿಂಧೂರ್ ನಂತರ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸೇನೆಗಳು ಒಂದೇ ಸೈನಿಕ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.
- ◆ ಈ ಅಭ್ಯಾಸದ ಉದ್ದೇಶ: ಸೈನಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಸುಧಾರಿತ ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಸೇನೆಗಳ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

ಇಸ್ರೋ ಮತ್ತು ಹೆವಿಜ್‌ಎಲ್ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಂದ : ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ವಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಸ್ತಾಂತರ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಆರ್ಥಿಕತೆ / ಬಾಹ್ಯಕಾಶ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO) ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (HAL) ನಡುವೆ ಸಣ್ಣ ಉಪಗ್ರಹ ಉಡಾವಣೆ ವಾಹನ (SSLV) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಸ್ತಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕೃತ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

☐ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

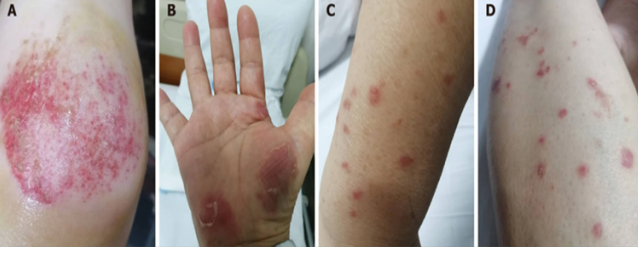
- ◆ ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆ.
- ◆ ಇದು INSPACe (ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಂಸ್ಥೆ) ಮೂಲಕ ನೆರವೇರಿಸಲಾದ 100ನೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಸ್ತಾಂತರ ಒಪ್ಪಂದ.
- ◆ ಒಪ್ಪಂದದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 24 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಇಸ್ರೋ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಸ್ತಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಸಣ್ಣ ಉಪಗ್ರಹ ಉಡಾವಣೆ ವಾಹನ (ಖುಖಿಗಿ)

- ◆ ಇದನ್ನು ಇಸ್ರೋ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
- ◆ 10 ಕೆ.ಜಿ.ದಿಂದ 500 ಕೆ.ಜಿ. ತೂಕದ ಸಣ್ಣ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿಯ ಕಕ್ಷೆಗೆ (LEO) ಉಡಾಯಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ, ವೇಗವಾಗಿ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಮೆಲಿಯೋಡೋಸಿಸ್ (Meliodosis)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 / ಆರೋಗ್ಯ; ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ
3 / ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ತುರಕಪಾಲೆಂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ದೃಢಪಟ್ಟ ಮೆಲಿಯೋಡೋಸಿಸ್ ಪ್ರಕರಣ ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅರ್ಧವಾಗದ 23 ಸಾವುಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಮೆಲಿಯೋಡೋಸಿಸ್

- ◆ **ರೋಗಕಾರಕ:** ಬಕ್ಟೋರಿಯಾ ಸ್ಯೂಡೋಮಲೈ (Burkholderia pseudomallei) ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸೋಂಕು.
- ◆ **ಸೋಂಕಿನ ಹರಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಶೇಖರಣೆ:** ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಈ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಕಲುಷಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಬದುಕಬಲ್ಲದು.
- ◆ ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಮನುಷ್ಯಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯಿಗೆ ಅಥವಾ ಕೀಟದಿಂದ ಮನುಷ್ಯಿಗೆ ಹರಡುವುದರ ಸಾಕ್ಷಿ ಇಲ್ಲ.
- ◆ **ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವವರು:** ಮಧುಮೇಹಿಗಳು, ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ/ಮೂತ್ರಕೋಶ ರೋಗಿಗಳು, ಮದ್ಯಪಾನ ಅವಲಂಬಿತರು, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗಿಗಳು.
- ◆ **ಲಕ್ಷಣಗಳು:** ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ವರ, ತಲೆನೋವುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗಂಭೀರ ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ನಿರಂತರ ಕೆಮ್ಮು, ಎದೆನೋವು, ಚರ್ಮದ ಗಾಯಗಳು, ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಗಳು ರೂಪಿಸುವವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ **ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ:** ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು, ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಳಕೆ, ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು.
- ◆ **ಚಿಕಿತ್ಸೆ:** ಪ್ರಸ್ತುತ ಲಸಿಕೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ; ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಆಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಗತ್ಯ.

ಅಡ್ಫಾಲ್ಸಿವ್ಯಾಕ್ಸ್ (AdFALCIvax)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (ICMR) ತನ್ನ ಬಹು ಹಂತದ ಮಲೇರಿಯಾ ಲಸಿಕೆ AdFALCIvax ಗೆ ಐದು ಔಷಧ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ

ವಿಶೇಷವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಅಡ್ಫಾಲ್ಸಿವ್ಯಾಕ್ಸ್

- ◆ ಇದು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸ್ವದೇಶೀ ಬಹು ಹಂತದ ಮಲೇರಿಯಾ ಪುನಃಸಂಯೋಜಿತ ಲಸಿಕೆ.
- ◆ **ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು:** ICMR ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ (RMRC).
- ◆ **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ:** ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ಫಾನ್ಸಿಪಾರುಮ್ ಸೋಂಕು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ **ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ಫಾನ್ಸಿಪಾರುಮ್:** ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮಲೇರಿಯಾ ಪರಾವಲಂಬಿಜೀವಿ, ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕಷ್ಟ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ.

ಮಲೇರಿಯಾ

- ◆ **ರೋಗಕಾರಕ:** ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ಪರಾವಲಂಬಿಜೀವಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಜ್ವರದ ತೀವ್ರ ರೋಗ.
- ◆ **ವಾಹಕಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗ:** ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಮನುಷ್ಯಿಗೆ ಸೋಂಕಿತ ಹೆಣ್ಣು ಅನೋಫಿಲಿಸ್ ಸೊಳ್ಳೆ ಕಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಸೋಂಕಿನ ಸ್ವರೂಪ:** ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಮನುಷ್ಯಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ.
- ◆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಸೋಂಕು ಉಂಟುಮಾಡುವ 5 ಜಾತಿಯ ಪರಾವಲಂಬಿಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ- ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ಫಾನ್ಸಿಪಾರುಮ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ವಿವಾಕ್ಸ್ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತವೆ.

ಅಪಾಯದ ಗುಂಪುಗಳು

- ◆ ಶಿಶುಗಳು, 5 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು, ಗರ್ಭಿಣಿಯರು, ಪ್ರಯಾಣಿಕರು, ಹೆಚ್ ಐ ವಿ/ಏಡ್ಸ್ ರೋಗಿಗಳು.
- ◆ **ಗಂಭೀರ ಲಕ್ಷಣಗಳು:** ಅತಿಯಾದ ದಣಿವು, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಜ್ಞಾಪನಸ್ಥಿತಿ, ಬಹು ಸೆಳೆತಗಳು, ಎದೆ ಉಸಿರಾಟದ ಕಷ್ಟ, ಕಪ್ಪು ಅಥವಾ ರಕ್ತಸಿಕ್ತ ಮೂತ್ರ, ಜಾಂಡಿಸ್, ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ◆ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಹೆಚ್ ಓ (WHO) ದ ಯೋಜನೆಗಳು
- ◆ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಟ್ರಾಟೆಜಿ (2016–2030): 2015 ರ ಮೂಲ ದರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ – 2020ರೊಳಗೆ 40%, 2025ರೊಳಗೆ 75%, 2030ರೊಳಗೆ 90% ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾವುಗಳ ಕಡಿತದ ಗುರಿ.
- ◆ **ಇ-2025 ಉಪಕ್ರಮ:** 2025ರೊಳಗೆ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ 25 ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ.
- ◆ **ಹೈ ಬರ್ಡನ್ ಟು ಹೈ ಇಂಪಾಕ್ಟ್ (HBHI) ಉಪಕ್ರಮ:** ಮಲೇರಿಯಾ ಭಾರ ಹೆಚ್ಚಿರುವ 11 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ಆರಂಭಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದೆ).

☐ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ

ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿ: 2027ರೊಳಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆ.
- ◆ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೌಕಟ್ಟು (NFME), 2016: ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಹೆಚ್ ಓ ದ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಟ್ರಾಟಜಿ (2016-2030) ಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಬಿಡುಗಡೆ.
- ◆ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಒಕ್ಕೂಟ (MERA-India): ICMR ನೇತೃತ್ವದ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಸಂಶೋಧನಾ ಒಕ್ಕೂಟ.

ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ರಕ್ಷಣಾ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯವು ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ — ಐತಿಹಾಸಿಕ ತ್ರಿಸೈನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ನೌಕಾಯಾನ ಸಂಚಲನವನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

☐ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ

- ◆ ಇದು ತನ್ನ ರೀತಿಯ ಮೊದಲ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ನಾರಿ ಶಕ್ತಿ, ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಸಂಯುಕ್ತತೆ, ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಜಾಗತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ.
- ◆ ಮುಂದಿನ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇನೆ, ನೌಕಾಪಡೆ ಮತ್ತು ವಾಯುಪಡೆಯ 10 ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವದೇಶೀ ನಿರ್ಮಿತ ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಯ ನೌಕಾಯಾನ ಹಡಗು- ತ್ರಿವೇಣಿ ನೌಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ಅವರು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಸುಮಾರು 26,000 ನಾಟಿಕಲ್ ಮೈಲುಗಳು ಸಾಗಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವೇಳೆ ಅವರು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ದಾಟಿ, ಮೂರು ಮಹಾ ತೀರಗಳನ್ನು (ಕೇಪ್ ಲೀವುವಿನ್, ಕೇಪ್ ಹಾರ್ನ್, ಮತ್ತು ಕೇಪ್ ಆಫ್ ಗುಡ್ ಹೋಪ್) ಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ.
- ◆ ಸಂಚಲನದ ವೇಳೆ, ನೌಕಾಪಡೆ ತಂಡವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಗರಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ (NIO) ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ರೋ-ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಾಗರ ಜೀವ ಜಗತ್ತಿನ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ◆ ಈ ತಂಡವು ಮೇ 2026ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈಗೆ ಮರಳಲಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಭೂಶಾಖ ಶಕ್ತಿಯ (Geothermal) ಇಂಧನ ನೀತಿ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ ಇಂಧನ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ “ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯ” (MNRE) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೂಶಾಖೀಯ ಶಕ್ತಿಯ ಇಂಧನ ನೀತಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

☐ ಭೂಶಾಖ ಶಕ್ತಿಯ ಕುರಿತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ

☐ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳು

- ◆ ಭೂಶಾಖೀಯ ಇಂಧನವನ್ನು ಭಾರತದ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಇಂಧನವನ್ನಾಗಿಸಲು.
- ◆ ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಹಸಿರು ಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು, ಸುಸ್ಥಿರವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೆಂಬಲ.

☐ ಭೂಶಾಖ ಶಕ್ತಿಯ ಇಂಧನ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿ

(Geo = Earth, Thermal = Heat → ಭೂಮಿಯ ಒಳಗಿನಿಂದ ಬರುವ ತಾಪ)

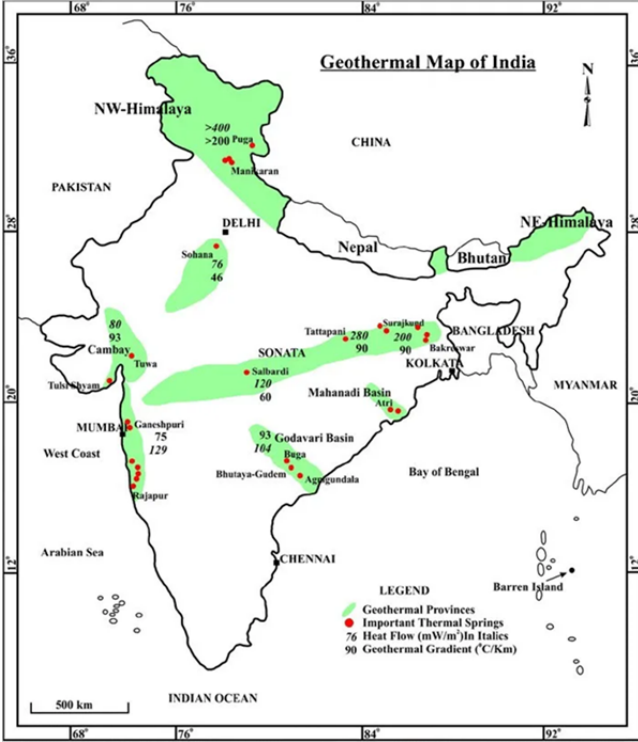
- ◆ ಮೂಲ: ಇದು ಭೂಮಿಯ ಹೊರಪದರದೊಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶಾಖವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಯುರೇನಿಯಂ, ಥೋರಿಯಂ ಮತ್ತು ಪೋಟ್ಯಾಸಿಯಂಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ವಿಕಿರಣಶೀಲ ಐಸೋಟೋಪ್‌ಗಳ ಕೊಳೆಯುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಜಾಗತಿಕ ಭೂಶಾಖ ಶಕ್ತಿಯ ಇಂಧನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:
 1. ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: 15.4 GW.
 2. ಮುಂಚೂಣಿ ದೇಶಗಳು: ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್, ಟರ್ಕಿ, ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್.

☐ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂಶಾಖ ಶಕ್ತಿಯ ಇಂಧನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

- ◆ 1973ರಿಂದ “ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆ” (GSI) 381 ಬಿಸಿನೀರಿನ ಬುಗ್ಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ (ಮೇಲ್ಮೈ ತಾಪಮಾನ 35°C – 89°C).
- ◆ ಭಾರತದ ಭೂಶಾಖದ ನಕ್ಷೆ(Geothermal Atlas of India), 2022: 10,600 ಮೆಗಾವಾಟ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ ಭಾರತದ ಭೂಶಾಖ ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳು

1. ಹಿಮಾಲಯ ಪಟ್ಟಿ (ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ, ಹಿಮಾಚಲ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ)
2. ಸೋನ-ನರ್ಮದಾ-ತಾಪ್ತಿ ಪ್ರದೇಶ
3. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ)
4. ಕೃಷ್ಣ - ಗೋದಾವರಿ ಕಣಿವೆ
5. ಅಂಡಮಾನ್-ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು

ಭಾರತ - ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಪ್ರಭಾವ ಶೃಂಗಸಭೆ 2026

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

☑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ (MeitY) ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಭಾರತ - ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಪ್ರಭಾವ ಶೃಂಗಸಭೆ 2026ರ ಲೋಗೋ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಇದು ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ವೇದಿಕೆ, ಇದು ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಕರ್ತರು, ಆವಿಷ್ಕಾರಕರು, ಸಂಶೋಧಕರು, ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಾಯಕರನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಿದೆ.
- ◆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಯು ಮಾನವಕುಲ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಪರಿವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಇದು ಜಾಗತಿಕ ದಕ್ಷಿಣ (ಗ್ಲೋಬಲ್ ಸೌತ್) ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ಮೊದಲ ರೀತಿಯ ಶೃಂಗಸಭೆ. ಇದು ಭಾರತವನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಂಖ ಬಳಕೆಯ ವಿಚಾರಧಾರಕ ನಾಯಕ ಎಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ.

☑ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ತತ್ವಗಳು (ಮೂರು ಸೂತ್ರಗಳು)

1. ಜನರು: ಮಾನವ ಘನತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಒಳಗೆಳಿತ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳಿಗಾಗಿ ಂಖ.
2. ಭೂಮಿ: ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ-ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮ AI.

3. ಪ್ರಗತಿ: AI ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚುವುದು.

ಪೆಸಿಫಿಕ್ ರೀಜ್ ವ್ಯಾಯಾಮ 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)

☑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸ್ವದೇಶಿ ವಿನ್ಯಾಸದ ನೌಕೆ INS ನಿಸಾರ್ ಸಿಂಗಪೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ರೀಜ್ 2025 ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದೆ.

☑ ವ್ಯಾಯಾಮದ ವಿವರಗಳು

- ◆ ಆಯೋಜಕ ದೇಶ: ಸಿಂಗಪೂರ್, ವ್ಯಾಯಾಮದ ಹಂತಗಳು: ಹಾರ್ಬರ್ ಹಂತ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಹಂತ
- ◆ ಆರಂಭ: 1996ರಲ್ಲಿ, ದ್ವಿವಾರ್ಷಿಕ (ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ) ವ್ಯಾಯಾಮ
- ◆ ಆತಿಥೇಯತೆ: ಭಾಗವಹಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸುತ್ತವೆ.

ವಿಶ್ವ ನಾವಿನ್ಯತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GII) 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

☑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ವಿಶ್ವ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (WIPO) ತನ್ನ 18ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ವಿಶ್ವ ನಾವಿನ್ಯತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GII) 2025 ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

☑ ವಿಶ್ವ ನಾವಿನ್ಯತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ 2025

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 2007ರಲ್ಲಿ.
- ◆ ಇದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 140 ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳ ನಾವಿನ್ಯತೆ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

☑ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದ ವಿಷಯಗಳು

- ◆ ಅಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ 15ನೇ ವರ್ಷವೂ ವಿಶ್ವದ ಅಗ್ರ ಹೊಸತನ ನಾಯಕರಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದರ ನಂತರ ಸ್ವೀಡನ್, ಅಮೆರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ ಮತ್ತು ಸಿಂಗಾಪುರ ಅಗ್ರ ಐದು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದವೆ.
- ◆ ಭಾರತ: ಭಾರತವು 2020ರಲ್ಲಿ 48ನೇ ಸ್ಥಾನದಿಂದ 2025ರಲ್ಲಿ 38ನೇ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

☑ ನಾವಿನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು

- ◆ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ (2016): DPIIT ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು, ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು, ನಿಧಿಯ ನಿಧಿ (Fund of Funds), ಸಾಲದ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು

ಸುಲಭ ಅನುಸರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

- ◆ **ಅಟಲ್ ಇನ್ನೋವೇಷನ್ ಮಿಷನ್ (AIM):** ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಯೋಜನೆ; ಅಟಲ್ ಟೆಂಕರಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳು (ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ), ಇಂಕ್ಯೂಬೇಶನ್ ಕೇಂದ್ರಗಳು (ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ) ಮತ್ತು “ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ ಚಾಲೆಂಜರ್ಸ್” ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾವಿನ್ಯತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಉಪಕ್ರಮ (NIDHI):** ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ (DST) ಯೋಜನೆ; ಇದು “ಪ್ರಯಾಸ” (ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಮಾದರಿಯವರೆಗೆ), ಉದ್ಯಮಿ-ನಿವಾಸ (ಫೆಲೋಶಿಪ್‌ಗಳು), ಮತ್ತು ಇಂಕ್ಯೂಬೇಶನ್ ಬೆಂಬಲದ ಮೂಲಕ ಹೊಸತನಗಾರರನ್ನು ಸಹಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (WIPO)

- ◆ 1967ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ◆ ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ವಯಂ- ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ; ಇದು ವಿಶ್ವದ ಆವಿಷ್ಕಾರಕರು ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲರ ಪರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತಲುಪಲು ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಸದಸ್ಯರು:** 193 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (ಭಾರತ, ಇಟಲಿ, ಇಸ್ರೇಲ್, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಭೂಟಾನ್, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಚೀನಾ, ಕ್ಯೂಬಾ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಅಮೆರಿಕಾ, ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್ ಸೇರಿದಂತೆ).
- ◆ ಭಾರತವು 1975ರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಿತು.
- ◆ **ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ:** ಜಿನೀವಾ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್.

ಅಗ್ನಿ-ಪೈಮ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ (Agni-P)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)

- **ಸಂದರ್ಭ**
 - ◆ ಭಾರತವು ರೈಲು ಆಧಾರಿತ ಚಲಿಸುವ ಲಾಂಚರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಗ್ನಿ-ಪೈಮ್ ಮಧ್ಯಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಯಶಸ್ವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದೆ.
- **ವಿವರಗಳು**
 - ◆ **ವಿಕಸಿಸಿದವರು:** ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (DRDO).
 - ◆ **ಪ್ರಕಾರ:** ಎರಡು ಹಂತದ, ಘನ ಇಂಧನ ಚಾಲಿತ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ.
 - ◆ **ದೂರ:** 2000 ಕಿಮೀವರೆಗೆ.
 - ◆ **ಪೇಲೋಡ್:** ಅತೀ ಸ್ಫೋಟಕ, ತಾಪ-ದಹನ (thermobaric), ಅಥವಾ ಪರಮಾಣು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ.
 - ◆ **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ:** ರೈಲು ಆಧಾರಿತ ಚಲಿಸುವ ಲಾಂಚರ್‌ನಿಂದ

ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕ್ಷಿಪಣಿ.

- ◆ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು — ರಷ್ಯಾ, ಅಮೆರಿಕಾ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯಾ ಮಾತ್ರ. ಈಗ ಭಾರತವೂ ಈ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ.

ತೇಜಸ್ ಮಾರ್ಕ್-10 ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ (Tejas Mk-1A)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)

- **ಸಂದರ್ಭ**
 - ◆ ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯವು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (HAL) ನಿಂದ ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯಿಗಾಗಿ 97 ತೇಜಸ್ ಮಾರ್ಕ್-1A ಲಘು ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳ (LCA) ಖರೀದಿಯ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ.
- **ತೇಜಸ್ Mk-1A (ಲೈಟ್ ಕಂಬಾಟ್ ಏರಕ್ರಾಫ್ಟ್):**
 - ◆ 4.5ನೇ ಪೀಳಿಗೆಯ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ.
 - ◆ ಎಲ್ಲಾ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ, ಬಹುಭೂಮಿಕೆಯ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ.
 - ◆ ಇದು ಲಘು ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳ ಸರಣಿಯ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಆವೃತ್ತಿ.

ಭೂಮಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಭಾಗಶಃ ಚಂದ್ರ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

- **ಸಂದರ್ಭ**
 - ◆ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 2025 PN7 ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಅತಿಸಣ್ಣ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 60 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ “ಭಾಗಶಃ ಚಂದ್ರ” (quasi-moon) ಇದಾಗಿದೆ.
- **2025 PN7 ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು:**
 - ◆ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹದ ವ್ಯಾಸ ಸುಮಾರು 62 ಅಡಿ (19 ಮೀ).
 - ◆ ಹವಾಯಿ (ಅಮೆರಿಕಾ) ಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ಯಾನ್-ಸ್ಟಾರ್ಸ್ (Pan-STARRS) ವೀಕ್ಷಣಾಲಯವು ಇದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದೆ.
- **ಭಾಗಶಃ ಚಂದ್ರನ ಬಗ್ಗೆ**
 - ◆ ಇದು ಭೂಮಿಯ ಸಹಜ ಉಪಗ್ರಹದಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸೂರ್ಯನ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಭೂಮಿಯ ಪಥವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
 - ◆ ಇದು ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂ 60 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

- ◆ ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ಪತ್ತೆಯಾದ ಭೂಮಿಯ ಭಾಗಶಃ ಚಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸಣ್ಣದು ಮತ್ತು ಅತಿ ಅಸ್ಥಿರವಾದದ್ದು.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಉಜ್ವಲಾ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 25 ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ ಇಂಧನ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಉಜ್ವಲಾ ಯೋಜನೆ (PMUY) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ 25 ಲಕ್ಷ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ನೀಡಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ.
- ◆ ಈ ವಿಸ್ತರಣೆ ಬಳಿಕ, ಒಟ್ಟು ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 10.58 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿಕೆ ಆಗಲಿದೆ.

■ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಉಜ್ವಲಾ ಯೋಜನೆ (PMUY)

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ: 1ನೇ ಮೇ 2016
- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದವರು: ಇಂಧನ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಸಚಿವಾಲಯ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಮತ್ತು ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಂತಹ ಹಾನಿಕಾರಕ ಅಡುಗೆ ಇಂಧನಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ಎಲ್‌ಪಿಜಿಯಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಓಕಾಂಗಣ ಹೊಗೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ◆ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು, ಮೊದಲ ರಿಫಿಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಿತ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಗುರಿಯಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ: ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 12 ರಿಫಿಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ 14.2 ಕೆ.ಜಿ ಸಿಲಿಂಡರ್ಗೆ ₹300 ಸಬ್ಸಿಡಿ.
- ◆ ಆರಂಭಿಕ ಗುರಿ: ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 8 ಕೋಟಿ ಉಚಿತ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಸಂಪರ್ಕ — ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019 ರಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ.
- ◆ PMUY 2.0: ಆಗಸ್ಟ್ 2021 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಜನವರಿ 2022 ರ ವೇಳೆಗೆ 1.6 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿತು.

ಪಿಂಚಣಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ರಕ್ಷಾ (SPARSH)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ ಆಡಳಿತ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ
3/ ರಕ್ಷಣಾ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ “ಸ್ಪರ್ಶ್” ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿ 6.43 ಲಕ್ಷ ಹಳೆಯ ವೃತ್ತಾಸ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ 5.60 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು (87%) ಪರಿಹರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ರಕ್ಷಣಾ ಪಿಂಚಣಿದಾರರ

ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

■ ಪಿಂಚಣಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ರಕ್ಷಾ (SPARSH):

- ◆ ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರಕ್ಷಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪಿಂಚಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವವರು: ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ರಕ್ಷಣಾ ಪಿಂಚಣಿಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದು.

■ “ಸ್ಪರ್ಶ್” ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು

- ◆ ಇವು ಪಿಂಚಣಿದಾರರಿಗೆ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ.
- ◆ ಪೋರ್ಟಲ್ಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಂಚಣಿದಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಸೆರೆಬೋ (CEREBO)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (ICMR) ಸೆರೆಬೋ ಸಾಧನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ತೀವ್ರ ಮೆದುಳಿನ ಗಾಯಗಳ (Traumatic Brain Injury – TBI) ವೇಗದ ನಿರ್ಣಯ.

■ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

- ◆ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ (Handheld), ಅಪ್ರವೇಶಕಾರಿ (Non-invasive) ಮತ್ತು ಕಿರಣರಹಿತ (Radiation-free) ಸಾಧನ.
- ◆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೊರತೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಅಖಿ ಅಥವಾ MRI ಸ್ಕ್ಯಾನ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ದುಬಾರಿ ಆಗಿರುವಾಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮೆದುಳಿನ ಒಳಗಿನ ರಕ್ತಸ್ರಾವ (Intracranial bleeding) ಮತ್ತು ಊತ (Edema) ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತದೆ.
- ◆ ಕೇವಲ 30 ನಿಮಿಷ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಪರಾಮೆಡಿಕಲ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಥವಾ ಅಪ್ರಶಿಕ್ಷಿತರು ಸಹ ಈ ಸಾಧನವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರತೂಷ್ (PRATUSH) ಮಿಷನ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 - ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಭಾರತವು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಾತ್ರದ ಕಂಪ್ಯೂಟರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿಶ್ವದ ಆರಂಭಿಕ ಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅತೀ ಕ್ಷಣ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡುವುದು.

■ ಪ್ರತೂಷ್ ಎಂದರೇನು?

- ◆ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು: 'ಪ್ರೀಸೈಸ್ ರೇಡಿಯೋ ಆಸ್ಟೋನಮಿ ಫಾರ್ ಟ್ರಾನ್ಸಿಯೆಂಟ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸ್ಟಡೀಸ್ ಫ್ರಮ್ ಹೈ-ಲೂನರ್ ಓರ್ಬಿಟ್' (PRATUSH).
- ◆ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ: ಸಂಕಲ್ಪದ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ.

ಮಿಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

- ◆ ಚಂದ್ರನ ದೂರದ ಭಾಗದ ಸುತ್ತಲೂ ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ಯಂತ್ರ(ಪೇಲೋಡ್) ವನ್ನು ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವುದು.
- ◆ ಚಂದ್ರನ ದೂರದ ಭಾಗದ "ರೇಡಿಯೋ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ವಾತಾವರಣ (radio-quiet environment)" ವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆ ಆವೃತ್ತಿಯ ರೇಡಿಯೋ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದು.
- ◆ ಇದು ಭೂಮಿಯ ರೇಡಿಯೋ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಕೆಗಳು (radio interference) ಮತ್ತು ಐಯಾನೋಸ್ಫಿಯರ್ನ ವಕ್ರತೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ 3.0 ವ್ಯಾಯಾಮ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3 - ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕಮೆಂಗ್ ಉನ್ನತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ನಡೆಸಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ಡ್ರೋನ್ ನಿಗಾವಳಿ, ನಿಖರ ದಾಳಿಗಳು, ತ್ವರಿತ ಗುರಿ ಪತ್ತೆ, ಗಾಳಿಯ-ಜಲಸಂಚಾರ ಸಂಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯಿತ ಯುದ್ಧಭೂಮಿ ತಂತ್ರಗಳು.

ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ

- ◆ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಶನಿ (ASHNI) ದಳಗಳು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವು.
- ◆ ಇವು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಯುದ್ಧ ಲಾಭ ಒದಗಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಏಡಿಸ್ ಜನ್ಯ ವೈರಲ್ ರೋಗಗಳು (OBVD)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2/ಆರೋಗ್ಯ; ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಡಿಸ್ ಜನ್ಯ ವೈರಲ್ ರೋಗಗಳು ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿವೆ. ಇವು ತೀವ್ರ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಉಂಟುಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೂ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಏಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿ (Aedes aegypti)

- ◆ ಇದು ಹಳದಿ ಜ್ವರ, ಡೆಂಗ್ಯೂ, ಚಿಕುಂಗುನಿಯಾ ಮತ್ತು ಜಿಕಾ ವೈರಸ್‌ಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಹರಡುವ ವಾಹಕ.
- ◆ ಮೂಲತಃ ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾದದ್ದು, ಆದರೆ ಈಗ ಇದು ವಿಶ್ವದ ಉಷ್ಣ, ಉಪಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ.
- ◆ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ವೋಲ್ಟಾಸಿಯಾ ವಿಧಾನ: ವೋಲ್ಟಾಸಿಯಾ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಇರುವ ಏಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಾಡಿನ ಏಡಿಸ್ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ◆ ವೋಲ್ಟಾಸಿಯಾ ವೈರಸ್‌ಗಳ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
- ◆ ವೋಲ್ಟಾಸಿಯಾ ಹೊಂದಿರುವ ಗಂಡು ಏಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು, ಕಾಡಿನ ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭೋಗಿಸಿದಾಗ, ಅವು ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಇಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ◆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಏಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಸ್ಪರ್ಜಿಲ್ಲಾಸ್ (Aspergillus)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 3/ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಶೋಧಕರು ಅಸ್ಪರ್ಜಿಲ್ಲಾಸ್ (ನಿಗ್ರಿ ವಿಭಾಗ) ಎಂಬ ಕಪ್ಪು ಅಸ್ಪರ್ಜಿಲ್ಲಾಸ್ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಎರಡು ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಸ್ಪರ್ಜಿಲ್ಲಾಸ್‌ನ ಕುರಿತು

- ◆ ಅಸ್ಪರ್ಜಿಲ್ಲಾಸ್ ಎಂಬುದು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುವ ಸೂತ್ರಾಕಾರದ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳ ಗುಂಪು.
- ◆ ಇವು ಸಾಪ್ರೋಫೈಟ್ಸ್ (ಜೈವಿಕ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಕುರುಚುವ), ಎಂಡೋಫೈಟ್ಸ್ (ಸಸ್ಯಗಳೊಳಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡದೆ ಬದುಕುವ), ಅಥವಾ ಅವಕಾಶವಾದಿ ರೋಗಕಾರಕಗಳು (ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ಉಂಟುಮಾಡುವ) ಆಗಿರಬಹುದು.
- ◆ ಕಪ್ಪು ಅಸ್ಪರ್ಜಿಲ್ಲಾಸ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಆಹಾರ ಶಿಲೀಂಧ್ರಶಾಸ್ತ್ರ, ಫರ್ಮೆಂಟೇಷನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ದಾದಾಭಾಯಿ ನೌರೋಜಿಯ 200ನೇ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 1 / ಇತಿಹಾಸ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ 'ಭಾರತದ ವೃದ್ಧ ಪಿತಾಮಹ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ದಾದಾಭಾಯಿ ನೌರೋಜಿಯು 200ನೇ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೆರವೇರಿತು.

☐ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆಗಳು

- ◆ ಜನನ: 1825 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 4ರಂದು ಮುಂಬೈನ ಪಾರ್ಸಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ.
- ◆ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರವರ್ತಕ ವ್ಯಕ್ತಿ.
- ◆ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸದ: 1892ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದವರು.
- ◆ ಡ್ರೇನ್ ಆಫ್ ವೆಲ್ಸ್ ತತ್ವ: ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ವಾದ.
- ◆ ಪ್ರಪಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆ: 1906ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಧ್ವನಿ ನೀಡಿದರು.
- ◆ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಷ್ಯರು: ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ಫೆರೋಜ್ ಷಾ ಮೆಹ್ತಾ.
- ◆ "ವಾಯ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ" ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು; 1883ರಲ್ಲಿ Justice of the Peace ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು.
- ◆ 1886 ಮತ್ತು 1893ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು.
- ◆ 1905ರಲ್ಲಿ ಆಮ್ನಡ್ಯಾಮ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಫ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಡೆಮೋಕ್ರಾಟ್ಸ್ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು.
- ◆ 1908ರಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ ನಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು, 1917ರಲ್ಲಿ ನಿಧನ.

ನಳಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 / ಇತಿಹಾಸ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭೂತಾನ್ ಪ್ರಧಾನಿ ರುಪಾ ಶೋ ಛೇರಿಂಗ್ ಟೋಬ್ಬೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾಲಂದಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು.

☐ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಳಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

- ◆ ಗುಪ್ತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಒಂದನೇ ಕುಮಾರಗುಪ್ತನು ಕ್ರಿ. ಶ. 427 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ◆ ಮೊದಲ ವಸತಿನಿಲಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ - 2,000 ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, 10,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, 800 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಏಷ್ಯಾದಾದ್ಯಂತದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು.
- ◆ ಇರುವ ಸ್ಥಳ: ರಾಜಗೃಹ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಮೀಪ, ಪ್ರಕೃತಿ-

ಆಧ್ಯಾತ್ಮ-ಜ್ಞಾನ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಪ್ರತೀಕ.

- ◆ ಬುದ್ಧ, ಮಹಾವೀರ, ನಾಗಾರ್ಜುನ, ಆರ್ಯಭಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಿಂತಕರು ಇಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಕಲಿಸಿರುವ ತಾಣ.

☐ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ

- ◆ 2006ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಈಸ್ಟ್ ಏಷ್ಯಾ ಶೃಂಗಸಭೆ, ಸಿಂಗಪುರ್ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಬೆಂಬಲವಿದೆ.
- ◆ 2010ರಲ್ಲಿ ನಳಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಾಯ್ದೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು; 2014ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರವೇಶ.
- ◆ ಆಧುನಿಕ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ, ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗತಿಕ, ಸ್ಥಿರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ದೀಪಸ್ತಂಭವಾಗುವ ಗುರಿ.

SAMHiTA ಸಮ್ಮೇಳನ - ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಮೇಲೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 / ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತ ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಮೇಲೆ SAMHiTA ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

☐ SAMHiTA (South Asia's Manuscript Histories and Textual Archive)

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ◆ ಕೇಂದ್ರಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು: ಗಣಿತ, ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಹಿತ್ಯ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಭಾರತದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮರುಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಳಿವು ತಪ್ಪಿಸಲು ನೆರವು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ದಾರಿ.

☐ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇತರ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- ◆ ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯ 2003ರಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮಿಷನ್ ಫಾರ್ ಮನುಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ಸ್ - ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ದಾಖಲೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ◆ ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ (IGNCA)-ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಭಂಡಾರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

- ◆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (NDLI) ಭಾರತವಾಣಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಕಲ್ಚರ್ ಪೋರ್ಟಲ್ - ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆಗಳು.

ಬೋಡೋಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (BTR) ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕಕ್ಕೆ (GI) ಪ್ರಯತ್ನ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 / ಸಂಸ್ಕೃತಿ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಅಸ್ಸಾಂನ ಬೋಡೋಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (BTR) ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶದ 26 ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ GI ಟ್ಯಾಗ್ ನೋಂದಣೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಭಿಯಾನ ಆರಂಭಿಸಿದೆ.

■ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI)

- ◆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ನಿಗದಿತ ಪ್ರದೇಶ, ಪಟ್ಟಣ ಅಥವಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಗುರುತು.
- ◆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ: ಭೌಗೋಳಿಕ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದ ವಿಶೇಷ ಗುಣಮಟ್ಟ ಅಥವಾ ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ GI ಟ್ಯಾಗ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು: ವೈನ್, ಪಾನೀಯಗಳು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಹಸ್ತಕಲೆಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು.
- ◆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣ: ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO)ಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಂಶಗಳು (TRIPS) ಒಪ್ಪಂದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ.
- ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ: ಸರಕುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕಗಳು (ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1999, ಇದು 2003ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.
- ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ ಪಡೆದ ಉತ್ಪನ್ನ: ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಚಹಾ (2004-05).

ತೀವಾ ಜನಾಂಗದ ಲಾಂಗ್ಬೋನ್ ಹಬ್ಬ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 - ಸಂಸ್ಕೃತಿ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಅಸ್ಸಾಂನ ಕರಬಿ ಆಂಗ್ಲಾಂಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಮ್ಮೊವಾಯಿ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೀವಾ ಜನಾಂಗದವರು ಲಾಂಗ್ಬೋನ್ (ಲಾಂಗ್ಬುನ್) ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು.

■ ವಿವರಣೆ

- ◆ ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಅತಂತ್ರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಬಿದಿರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಆಚರಣೆ.
- ◆ ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಸ್ಸಾಂನ ಕರಬಿ ಆಂಗ್ಲಾಂಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1/ಇತಿಹಾಸ)

■ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರ ಜನ್ಮವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

■ ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ

- ◆ ಅವರು 11 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1895ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಅವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುರು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಾಗಿದ್ದರು.
- ◆ 1916ರಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿದ ನಂತರ ಅವರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಗೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕೊಞ್ಜಾಬ್ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದರು.
- ◆ ಅವರನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

■ ಸೇವಾ ಕೊಡುಗೆಗಳು

- ◆ 1934ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸೇವಾ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು.
- ◆ 1951ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಭೂದಾನ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ, ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಚಳವಳಿ ಆಗಿದ್ದು, ಭೂಹೀನ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು.
- ◆ ಅವರು ಸಬರಮತಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಖಾದಿ, ಗ್ರಾಮೋದ್ಯಮ, ನೈ ತಾಲೀಮ್ (ಶಿಕ್ಷಣ) ಹಾಗೂ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.
- ◆ ಅವರು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಗೀತಾಯಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದರು.

ಸಾರಾನಾಥ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1/ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾರಾನಾಥ ಅನ್ನು 2025-26 ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪಟ್ಟಿಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದೆ.

☐ ಸಾರಾನಾಥ

- ◆ ಸ್ಥಳ: ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ವಾರಾಣಸಿಯ ಹತ್ತಿರ.
- ◆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು (ಇತರೆ: ಲುಂಬಿನಿ, ಬೋಧಗಯ, ಕುಶೀನಗರ).

☐ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

- ◆ ಬೋಧಗಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ, ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನು ಕ್ರಿ.ಪೂ. 528ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಸಾರಾನಾಥದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ ನೀಡಿದರು.
- ◆ ಈ ಘಟನೆ "ಧರ್ಮಚಕ್ರವರ್ತನ" ಅಥವಾ "ಟರ್ನಿಂಗ್ ಆಫ್ ದಿ ವೀಲ್ ಆಫ್ ಧರ್ಮ" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಬೌದ್ಧ ಸಂಘ (ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಸಮುದಾಯ) ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

☐ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ರಚನೆಗಳು

- ◆ ಧರ್ಮೇಕ್ ಸ್ತೂಪ: ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತ, ಬುದ್ಧನ ಮೊದಲ ಉಪದೇಶದ ಸ್ಮರಣೆ.
- ◆ ಚೌಖಂಡಿ ಸ್ತೂಪ: ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದ ಸ್ಥಳ.
- ◆ ಅಶೋಕ ಸ್ತಂಭ: ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅಶೋಕನಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ; ಇದರ ಸಿಂಹ ಶಿಲ್ಪವು 1950 ರಿಂದ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಹ್ನೆ.
- ◆ ಮಠಗಳು ಮತ್ತು ಅವಶೇಷಗಳು: ಪ್ರಾಚೀನ ವಿಹಾರಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು, ಶಿಲ್ಪಗಳ ಅವಶೇಷ.
- ◆ ಅಶೋಕನ ಕೊಡುಗೆ: ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕನ ಸಾರಾನಾಥ ಭೇಟಿ.
- ◆ ಸ್ತೂಪಗಳು, ಮಠಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದರು.

ಯುನೆಸ್ಕೋ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡ ಏಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 - ಸಂಸ್ಕೃತಿ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತದ ಏಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳು ಯುನೆಸ್ಕೋದ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- ◆ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದಿಂದ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ

ತಾಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 62ರಿಂದ 69ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

☐ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಾಣಗಳು

1. ಡೆಕ್ಕನ್ ಟ್ರ್ಯಾಪ್ಸ್ (ಪಂಚಗಣಿ ಮತ್ತು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ):
 - ◆ ಈ ತಾಣಗಳು ವಿಶಾಲ ಡೆಕ್ಕನ್ ಟ್ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಭಾಗವಾಗಿವೆ.
 - ◆ ಇವು ಕೋಯ್ನಾ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಸ್ಥಿತವಾಗಿದ್ದು, ಕೋಯ್ನಾ ಈಗಾಗಲೇ ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣವಾಗಿದೆ.

2. ಸೆಂಟ್ ಮೇರಿ ದ್ವೀಪಗಳ ಸಮೂಹ - ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣ (ಕರ್ನಾಟಕ)
 - ◆ ಅಪರೂಪದ "ಸ್ತಂಭಾಕಾರದ ಬಸಾಲ್ಟ್ ಶಿಲಾ" ರಚನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.
 - ◆ ಈ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹವು ಅಂತಿಮ ಕ್ರಿಟೇಷಿಯಸ್ ಅವಧಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಅಂದಾಜು 85 ದಶಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಶ್ಯವಳಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಮೆಫಾಲಯನ್ ಅವಧಿಯ ಗುಹೆಗಳು (ಮೆಫಾಲಯ)
 - ◆ ಮೆಫಾಲಯದ ಅದ್ಭುತ ಗುಹಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾವ್ಲಹ್ ಗುಹೆ, ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿವೆ.
 - ◆ ಈ ಗುಹೆಗಳು ಹೋಲೋಸೀನ್ ಯುಗದ ಮೆಫಾಲಯನ್ ಅವಧಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಸೂಚಕ ಬಿಂದು

ಆಗಿವೆ.

- ◆ ಇವು ಮಹತ್ವದ ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

4. ನಾಗಾ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಓಫಿಯೋಲೈಟ್ (ನಾಗಾಲಾಂಡ್)
- ◆ ಅಪರೂಪದ ಓಫಿಯೋಲೈಟ್ ಶಿಲಾರಚನೆಗಳ ಅನಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.
 - ◆ ಈ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಭೂಖಂಡದ ಫಲಕಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಗರ ಹೊರಪದರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.
 - ◆ ಇವು ಟೆಕ್ಟೋನಿಕ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ-ಸಾಗರದ ಪರ್ವತ ಚಲನಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

5. ಎರ್ಫ ಮಟ್ಟ ದಿಬ್ಬಲು (ಕೆಂಪು ಮರಳು ಬೆಟ್ಟಗಳು), ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ
- ◆ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಆಕರ್ಷಕ ಕೆಂಪು ಮರಳು ರಚನೆಗಳು ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
 - ◆ ಇವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ಯಾಲಿಯೋ-ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಭೂಶಾಸ್ತ್ರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.
 - ◆ ಭೂಮಿಯ ಹವಾಮಾನ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಚುರುಕಾದ ಭೂವಿಕಾಸ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು

ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

6. ತಿರುಮಲ ಬೆಟ್ಟಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣ (ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ)

- ◆ ಇಲ್ಲಿ ಎಪಾರ್ಕಿಯನ್ ಅಸಂಗತಿ ಮತ್ತು ಸಿಲಾಥೋರಣಂ (ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕಮಾನು) ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.
- ◆ ಈ ತಾಣವು ಭೂಮಿಯ 1.5 ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

7. ವರ್ಕಲಾ ಕಣಿವೆ ಬಂಡೆಗಳು (ಕೇರಳ)

- ◆ ಕೇರಳದ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸುಂದರ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳು ತಮ್ಮ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ.
- ◆ ಇವು ಮಿಯೋ-ಪ್ಲಿಯೋಸಿನ್ ಯುಗದ ವರ್ಕಳಿ ಶಿಲಾರಚನೆಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
- ◆ ಇಲ್ಲಿ ಸಹಜ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬುಗ್ಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕ ಸವೆತದ ಭೂರೂಪಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

☐ ನಿಮಗಿದು ಗೊತ್ತೇ ?

- ◆ ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಇಲಾಖೆ (ASI) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಭಾರತವು 46ನೇ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು 2024 ಜುಲೈನಲ್ಲಿ, ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಿತು.

ಪಂಡಿತ ದೀನದಯಾಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1/ ಇತಿಹಾಸ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಪಂಡಿತ ದೀನದಯಾಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಜನ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನು “ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ” ಯಾತ್ರೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆದರು.

☐ ಪಂಡಿತ ದೀನದಯಾಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ (1916–1968)

- ◆ ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತಕ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಜನಸಂಘದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.
- ◆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಿದ್ವಾಂಸ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರು.
- ◆ ಸಿದ್ಧಾಂತ: ಅಖಂಡ ಮಾನವತಾವಾದ (ಏಕಾತ್ಮ ಮಾನವ ದರ್ಶನ) ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು – ಇದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಮತ್ತು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗ್ರಾಮಾಧಾರಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು.
- ◆ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಧಾರಿತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರು: ರಾಷ್ಟ್ರ ಧರ್ಮ (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ), ಪಂಚಜನ್ಯ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆ), ಸ್ವದೇಶ (ದೈನಿಕ).

ಮೊಹಂಜೋದಾರೋ ನೃತ್ಯ ಹುಡುಗಿ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1/ ಇತಿಹಾಸ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಹರಿಯಾಣದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೊಬ್ಬರನ್ನು

ದೆಹಲಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಿಂದ ಮೊಹಂಜೋದಾರೋ ‘ನೃತ್ಯ ಹುಡುಗಿ’ ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕಳವು ಮಾಡಿದ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ ಮೊಹಂಜೋದಾರೋ ನೃತ್ಯ ಹುಡುಗಿ ಮೂರ್ತಿ

- ◆ ಇದು ಸುಮಾರು 4,500 ವರ್ಷ ಹಳೆಯದಾದ ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಂಚಿನ ಮೂರ್ತಿ.
- ◆ ಶೋಧನೆ: 1926ರಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಇಂದಿನ ಮೊಹಂಜೋದಾರೋ ಯಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವಜ್ಞ “ಎರ್ನೆಸ್ಟ್ ಮ್ಯಾಕೇ” ಅವರಿಂದ ಪತ್ತೆಯಾಯಿತು.
- ◆ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ: ಈ ಮೂರ್ತಿ ಕಂಚಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೇಣದ ಎರಕಹೊಯ್ತು (lost-wax casting) ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಹರಪ್ಪ ನಾಗರಿಕರ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಲೋಹಶಿಲ್ಪದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ: ಮೂರ್ತಿಯ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು 10.5 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್. ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾರ, ಹಾಗೂ ಭುಜಗಳಿಂದ ಕೈಮಣಿವರೆಗೂ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಬಳೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.
- ◆ ಪ್ರತೀಕಾತ್ಮಕ ಅರ್ಥ: ಇದು ಹರಪ್ಪ ಸಮಾಜದ ಕಲಾ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಂದರ್ಯ, ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ-ನೃತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (Adi Sanskriti)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 / ಸಂಸ್ಕೃತಿ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಆದಿವಾಸಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು ಆದಿ ಕರ್ಮಯೋಗಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಆದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೇಟಾ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಲಾಯಿತು.

☐ ಆದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

- ◆ ಕಾರಣ: ಆದಿವಾಸಿ ಕಲಾ ರೂಪಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಚಾರ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಸೃಷ್ಟಿ, ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಲಿಕಾ ವೇದಿಕೆ.
- ◆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ: ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.

☐ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ಆದಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ: 45 ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆದಿವಾಸಿ ಕಲೆ ಅಕಾಡೆಮಿ — ನೃತ್ಯ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಸಂಗೀತ, ಜನಪದ.
- ◆ ಆದಿ ಸಂಪದ: ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲೆಯ— ನೃತ್ಯ, ವಸ್ತ್ರಗಳು,

ವಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಕುರಿತು 5000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಂಡಾರ.

- ◆ **ಆದಿ ಹಾಟ್:** TRIFED ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ — ಆದಿವಾಸಿ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ಜೀವನೋಪಾಯ.
- ◆ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ @2047 ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಸಬಲೀಕರಣದ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆ.

ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಕುಕೀ- ರೋ ಗುಂಪುಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಅಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಅಮಾನತು/ ಸಸ್ಪೆನ್ಷನ್ ಆಫ್ ಆಪರೇಷನ್ಸ್ (SoO) ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ, ಮಣಿಪುರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು 24 ಕುಕೀ-ರೋ ದಂಗೆಕೋರರ ಗುಂಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪುನರ್ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

■ ಕುಕೀ-ರೋ ಗುಂಪುಗಳು

- ◆ ಸ್ಥಳ: ಮಣಿಪುರ, ಮಿಜೋರಂ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮುದಾಯ.

■ ದಂಗೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ

- ◆ 1980-90ರ ದಶಕಗಳಿಂದ ಹಲವು ಕುಕೀ -ರೋ ದಂಗೆಕೋರರ ಗುಂಪುಗಳು ಶಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿದವು. ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಬೇಡಿಕೆಗಳು

1. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ / ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಧಾರದ ಹಕ್ಕು.
2. ಗಿರಿಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ರಕ್ಷಣೆ.
3. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ (NIA)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಭದ್ರತಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಿಶೇಷ NIA ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿತು. ತೀವ್ರ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಬೇಲ್ ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ತೀವ್ರ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬಜೆಟ್ ಮೀಸಲಿಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿತು.

■ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ

- ◆ **ಸ್ಥಾಪನೆ:** 26/11 ಮುಂಬೈ ದಾಳಿಯ ನಂತರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾಯಿದೆ, 2008ರ ಪ್ರಕಾರ
- ◆ **ಕಾರ್ಯಪದ್ಧತಿ:** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ವಿರೋಧಿ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ◆ **ಕಾರಣ:** ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ, ಭದ್ರತೆ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪರಾಧಗಳ ತನಿಖೆ.

■ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯಿದೆ 2019

- ◆ **ಅಧಿಕಾರ ವಿಸ್ತರಣೆ:** ಭಾರತ ಹೊರಗಿನ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ/ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಅಪರಾಧಗಳ ತನಿಖೆ.
- ◆ **ವಿಸ್ತೃತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಸ್ಪೋಟಕ ಪದಾರ್ಥ ಕಾಯಿದೆ 1908, ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ, ಸೈಬರ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕಾಯಿದೆ 1959.
- ◆ **ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ:** ನವದೆಹಲಿ.
- ◆ **ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು:** ಒಟ್ಟು 51.
- ◆ **ವಿಶಿಷ್ಟ NIA ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು:** ಕೇವಲ 2 - ರಾಂಚಿ ಮತ್ತು ಜಮ್ಮು.

ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ ನಿಂದ-1ನೇ ಸಿಲ್ವರ್ ನೋಟಿಸ್‌ಗಳು

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಅಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ/ ನಾರ್ಕೋಟಿಕ್ಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬ್ಯೂರೋ (NCB) ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 82 ಕೆ.ಜಿ. ಕೋಕೇನ್ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ತನ್ನ ಮೊದಲ ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ನೋಟಿಸ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

■ ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ನೋಟಿಸ್

- ◆ **ಅರ್ಥ:** ಅಪರಾಧಿಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧದ ಮೂಲಕ ಗಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು, ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ ಹೊರಡಿಸುವ ನೋಟಿಸ್.
- ◆ **ಉದ್ದೇಶ:** ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಅಪರಾಧ ಆಸ್ತಿಗಳ ಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು.
- ◆ **ಹೊಸ ಸೇರ್ಪಡೆ:** ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ನ ಬಣ್ಣದ ಆಧಾರದ ನೋಟಿಸ್‌ಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

■ ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ / ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ಪೊಲೀಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ (Interpol/ICPO)

- ◆ **ಸ್ಥಾಪನೆ:** 1923
- ◆ **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:** 196
- ◆ **ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ:** ಲಿಯಾನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್

- ◆ ಸ್ವಭಾವ: ಸ್ವತಃ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲ; ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಪಾತ್ರ.

❑ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು

- ◆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು:
 1. ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
 2. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಂಧನ ವಾರಂಟ್ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು.
 3. ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ತನಿಖೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
 4. ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು: ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ, ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧ, ಮಾದಕ ವಸ್ತು ಸಾಗಾಟ, ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ, ಹಣಕಾಸು ಅಪರಾಧ.

❑ ಇಂಟರ್ಪೋಲ್ ನ ಸೂಚನೆಗಳ (ನೋಟೀಸ್‌ಗಳ) ಪ್ರಕಾರಗಳು

1. ಕೆಂಪು ನೋಟೀಸ್: ವಿಚಾರಣೆ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಬಂಧಿಸಲು.
2. ಹಳದಿ ನೋಟೀಸ್: ಕಾಣೆಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು (ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು) ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಗುರುತನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು.
3. ನೀಲಿ ನೋಟೀಸ್: ಅಪರಾಧ ತನಿಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುರುತು, ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು.
4. ಕಪ್ಪು ನೋಟೀಸ್: ಗುರುತಿಸಲಾಗದ ಶವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು.
5. ಹಸಿರು ನೋಟೀಸ್: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಅಪಾಯವಾಗಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಪರಾಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಲು.
6. ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ ನೋಟೀಸ್: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತ ಅಪಾಯ ತರುವ ಘಟನೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ.
7. ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ನೋಟೀಸ್: ಅಪರಾಧಿಗಳು ಬಳಸುವ ವಿಧಾನಗಳು, ಸಾಧನಗಳು, ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಮರೆಮಾಚುವ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ.
8. ಇಂಟರ್ಪೋಲ್- ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ವಿಶೇಷ ನೋಟೀಸ್: ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ.

ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (ED)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3 / ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಹಣ ಅಕ್ರಮ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ (PMLA) ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ 94% ಶಿಕ್ಷಾ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಧಿಸಿದೆ.

❑ ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 1 ಮೇ 1956 ರಲ್ಲಿ "ಜಾರಿ ಘಟಕ" ನಂತರ 1957ರಿಂದ ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ.
- ◆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ: ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ ಆದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಶೇಷ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ: ಇದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ,
 1. ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯ್ದೆ (FEMA), 1999
 2. ಹಣ ಅಕ್ರಮ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ (PMLA), 2002

ಚೀನಾ ಗಡಿ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 3/ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ)

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ (MHA) ಚೀನಾ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಡಿ ವಿಭಾಗದ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ದಳ/ ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಂಗ್ ಹೋಮ್ ಗಾರ್ಡ್ಸ್ (BWHG) ರಚಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆಯೇ, ಚೀನಾ ಗಡಿಗೂ ಇಂತಹ ಪಡೆಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವಿದೆ.

❑ ಗಡಿ ವಿಭಾಗದ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ದಳ (BWHG)

- ◆ ಇವರು ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಂಡವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇನೆ ಮತ್ತು ಗಡಿ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯ ಸಹಾಯಕ ಪಡೆ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿರುವ ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 3-4 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ಇವರ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನ 25% ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಇದುವರೆಗೆ 15 ಬಟಾಲಿಯನ್ಗಳ ಃಘಲೂಲು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ: ಪಂಜಾಬ್ - 6; ರಾಜಸ್ಥಾನ - 4; ಗುಜರಾತ್ - 2; ಮೇಘಾಲಯ, ತ್ರಿಪುರಾ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ - ತಲಾ 1

❑ ಚೀನಾ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ BWHG ಅಗತ್ಯ ಏಕೆ?

- ◆ ಚೀನಾ ಗಡಿಯು ಕಠಿಣ ಭೂಪ್ರದೇಶ, ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಹಕಾರವು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬಹುದು.
- ◆ ಅನುಪ್ರವೇಶ, ಗಡಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮತ್ತು ನುಸುಳುವಿಕೆಗಳ

ಅಪಾಯ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾಗರಿಕರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮೂಲ್ಯಮಾಪನ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಮಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಕಾರಿ.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು

ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಭಾರತ: 'ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಲ್ಲ, ಸಹಭಾಗಿಗಳು' - ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (SCO) ಶೃಂಗಸಭೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2/ ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶಿ ಜಿನ್ಪಿಂಗ್ ಅವರು ಟಿಯಾಂಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಖಾಸಗಿ ಶೃಂಗಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗಿ, ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ನಡುವೆಯೂ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು.

■ ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (SCO)

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 2001ರಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ(ಶಾಂಘೈ ಆರು - 1996ರಿಂದ ವಿಸ್ತರಣೆ).
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಉಗ್ರವಾದ, ವಿಭಜನೆ, ಅತಿರೇಕವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭದ್ರತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು.

■ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು

- ◆ ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯರು: ಚೀನಾ, ರಷ್ಯಾ, ಕಝಾಕಿಸ್ತಾನ, ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ, ತಜಿಕಿಸ್ತಾನ, ಉಜ್ಬೆಕಿಸ್ತಾನ.
- ◆ ನಂತರ ಸೇರ್ಪಡೆ: ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ (2017), ಇರಾನ್, ಬೆಲಾರಸ್.
- ◆ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ: ಬೀಜಿಂಗ್.
- ◆ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳು: ರಷ್ಯನ್ ಮತ್ತು ಚೈನೀಸ್.
- ◆ ಪರಿವೀಕ್ಷಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಮೊಂಗೋಲಿಯಾ.
- ◆ "RATS" (ರಿಜನಲ್ ಆಂಟಿ - ಟೆರರಿಸ್ಟ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್): ಇದು SCO ನ ಶಾಶ್ವತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಉಜ್ಬೆಕಿಸ್ತಾನದ ತಾಷ್ಕೆಂಟ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದ ಮತ್ತು ಉಗ್ರವಾದವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಗುಪ್ತಚರ ನಿಗ್ರಹ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಗುಪ್ತಚರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಕುರಿತು ಡೇಟಾಬ್ಯಾಂಕ್ ಅನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು, ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ವಿರೋಧಿ ವ್ಯಾಯಾಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸೇರಿವೆ.
- ◆ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ: 2005ರಿಂದ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವೀಕ್ಷಕ.

■ SCO ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತ-ಚೀನಾ ಸಂಬಂಧ

- ◆ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿವೆ.
- ◆ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಉಗ್ರವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕತೆ ಕುರಿತ ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ವೇದಿಕೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸೀಮಾ ವಿವಾದಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪೈಪೋಟಿ ಕಾರಣ ವಿಶ್ವಾಸದ ಕೊರತೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ:
 1. ಸೀಮಾ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಗಳು
 - ◆ ಡೋಕ್ಲಾಂ ಅಡಚಣೆ (2017).
 - ◆ ಗಲ್ಫನ್ ಕಣಿವೆಯ ಘರ್ಷಣೆ (2020).
 - ◆ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಸಿಕ್ಕಿಂ ಮತ್ತು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರುಕಳಿಸುವ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಗಳು.
 2. ಬೆಲ್ಟ್ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಉಪಕ್ರಮ (BRI)
 - ◆ ಪಾಕ್ ಆಕ್ರಮಿತ ಕಾಶ್ಮೀರ (POK)ದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಚೀನಾ- ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಿಡಾರ್ (CPEC) ಗೆ ಭಾರತ ವಿರೋಧ.
 - ◆ SCO ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಘರ್ಷಣೆಗೆ ಕಾರಣ.
 3. ತಾಂತ್ರಿಕ ಪೈಪೋಟಿ
 - ◆ ಅಮೇರಿಕಾದೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ↔ ಚೀನಾದ ಬಿಆರ್ಐ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಭಾವ.

■ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ

- ◆ ಲೈನ್ ಆಫ್ ಆಕ್ಟಿಯಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ (LAC) ವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಮಾಣ ಕ್ರಮಗಳು.
- ◆ SCO ಮೂಲಕ ಉಗ್ರವಿರೋಧಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- ◆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಇಂಧನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ.
- ◆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ನಡುವೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ತಂತ್ರ ಅನುಸರಿಸಿ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು.

ಭಾರತ-ಸಿಂಗಪುರ್ ಶೃಂಗಸಭೆ, 2025

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ 2 / ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಪುರ್ ಪ್ರಧಾನಿ ಲಾರೆನ್ಸ್ ವಾಂಗ್ ಅವರನ್ನು ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಿದರು.

■ ಮುಖ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು

- ◆ ಸಮುದ್ರಯಾನದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮಲಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿ ಗಸ್ತು - ಮಲಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿಯ ಪಹರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಭಾರತ ಆಸಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಇದು ಇಂಡೋ-ಪ್ಯಾಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದ ಭದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

- ◆ ಮಲಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಹತ್ವ:
- ◆ ಜಾಗತಿಕ ವಾಣಿಜ್ಯ ಧಮನಿ: ಭಾರತದ ಸುಮಾರು 40% ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಚೀನಾದ 80% ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಆಮದು ಈ ದಾರಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಶಕ್ತಿಯ ಭದ್ರತೆ: ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ನಿರಂತರ ತೈಲ-ವಾಯು ಪೂರೈಕೆಗೆ ಇದು ಜೀವನಾಡಿ.
- ◆ ಭೌಗೋಳಿಕ-ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ: ಅಂಡಮಾನ್-ನಿಕೋಬಾರ್ ಕಮಾಂಡ್ ಭಾರತದ ಹತ್ತಿರವಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಜಲಸಂಧಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ವಾಸ್ತವವಾದ ಶೃಂಗಸಭೆ

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ವಾಸ್ತವವಾದ ಶೃಂಗಸಭೆಯು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದ ತೆರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಿಂತನೆಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯಿತು.
- ◆ ಅಮೆರಿಕವು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಎರಡರ ಮೇಲೂ 50% ತೆರಿಗೆ ಹೇರಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಕರೆಯಿತು.

■ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS)

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 2009
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ: ಶಾಂಘೈ
- ◆ ಅರ್ಥ: ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ (2010ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ) ದೇಶಗಳ ಗುಂಪು.
- ◆ ಆರಂಭ: 2001ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞ ಜಿಮ್ ಓ'ನೀಲ್ "BRIC" ಪದವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.
- ◆ ಹಂಚಿಕೆ: ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ನ ದೇಶಗಳು ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ 41%, ಜಾಗತಿಕ GDPಯ 24%, ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದ 16% ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. (2028ರ ವೇಳೆಗೆ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ 35% ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಲಿದೆ).
- ◆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ: ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ತಿರುಗಿಸಲಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. (2023ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿತು).

■ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ನ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

1. ನ್ಯೂ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (NDB)
2. ಕಂಟಿಂಜೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವ್ ಅರೆಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ (CRA)
3. ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಪೇಮೆಂಟ್ ಸಿಸ್ಟಂ
4. ಕಸ್ಪಮ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದಗಳು
5. ರಿಮೋಟ್ ಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಗುಂಪು

■ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮ

- ◆ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹೊಸ ಕರೆನ್ಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಡಾಲರ್ ಅಪಮೌಲ್ಯೀಕರಣ/ ಡಿ-ಡಾಲರ್‌ಸೇಶನ್ (ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್ ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು) ದ ಕಡೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ.

ನೇಪಾಳದಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳು

■ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ನೇಪಾಳದ ಜನರೇಷನ್ ಝಡ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ವ್ಯಾಪಕ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದವು, ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿಗಳು ಸೇರಿವೆ.

■ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು

- ◆ ಜನರೇಷನ್ ಝಡ್ ಅಸಮಾಧಾನ: ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ನಾಯಕತ್ವದ ವೈಭವಮಯ ಜೀವನಶೈಲಿ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಕೊರತೆ, ಹಾಗೂ 20% ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ.
- ◆ ವಿಮರ್ಶೆ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದು: ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ 26 ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲ ತಾಣಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.
- ◆ ರಾಜ್ಯದ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: ಪೊಲೀಸರು ನೇರ ಗುಂಡು ಹಾರಾಟ, ರಬ್ಬರ್ ಗುಂಡುಗಳು, ಕಠಿಣ ಕರ್ಪೂರ್ಯ → 20ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾವು, ನೂರಾರು ಗಾಯಗಳು.

■ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಗಳು

1. ಭದ್ರತಾ ಬೆದರಿಕೆಗಳು: ಅಸ್ಥಿರತೆ + ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಚಿಂತನೆಗಳ ಏರಿಕೆ → ಭಾರತದ ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅಪಾಯ. ನೇಪಾಳದ ತೆರೆಯಾದ ಗಡಿ → ಉಗ್ರ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಚಲನವಲನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ.
2. ದೌತ್ಯ ಸವಾಲುಗಳು: ನೆರೆಹೊರೆಯ ಸಂಕಷ್ಟ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ-ಶಕ್ತಿ ವ್ಯಯವಾಗುವುದು. "ವಿಸ್ತೃತ ನೆರೆಹೊರೆಯ" ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು → ಜಾಗತಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಕನಸಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ.
3. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು: ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೆರವು/ ಮಾನವೀಯ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಹೊಣೆ.
4. ದೇಶೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮ: ನೇಪಾಳದ ಗಡಿಭಾಗದ ಸಮುದಾಯ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು → ದೇಶೀಯ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಬಹುದು.

ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆ ಮಾರ್ಗ (EACOP)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಪರಿಸರ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಂದ ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆ ಮಾರ್ಗ (EACOP) ಯೋಜನೆಗೆ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧ.

■ ಯೋಜನೆ ವಿವರಗಳು

- ◆ ಉದ್ದ: 1,443 ಕಿ.ಮೀ.
- ◆ ಸಂಪರ್ಕ: ಉಗಾಂಡಾದ ಲೇಕ್ ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ತೈಲ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ತಾಂಜಾನಿಯಾದ ಟಾಂಗಾ ಬಂದರಿನವರೆಗೆ.
- ◆ ವಿಮರ್ಶೆ: 44 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, 7 ಜೈವ ವೈವಿಧ್ಯ ವಲಯಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತದೆ → ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯ.

ದೋಹಾ ಮೇಲಿನ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿ ಖಂಡಿಸಿದ ಭಾರತ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತವು ಇಸ್ರೇಲ್ ನಡೆಸಿದ ದೋಹಾ(ಕತಾರ್) ಮೇಲಿನ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದೆ.
- ◆ ಇಸ್ರೇಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆ (IDF) ದೋಹಾದಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹಮಾಸ್ ನಾಯಕರು ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದರು ಎಂಬ ವರದಿಯಿದೆ.
- ◆ ಭಾರತವು ಈ ದಾಳಿಯನ್ನು ಕತಾರ್ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಎಂದು ಖಂಡಿಸಿದೆ.

☐ ಭಾರತದ ನಿಲುವಿನ ಕಾರಣಗಳು

1. ಶಕ್ತಿಯ ಭದ್ರತೆ: ಕತಾರ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ದ್ರವೀಕೃತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (LNG) ಪೂರೈಕೆದಾರ.
2. ಭಾರತೀಯ ವಲಸೆ ಸಮುದಾಯ: ಕತಾರ್‌ನಲ್ಲಿ 8 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರತೀಯರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ರವಾನೆ (remittances) ಮತ್ತು ಜನರಿಂದ-ಜನರಿಗೆ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
3. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಸಮತೋಲನ
 - ◆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇಸ್ರೇಲೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಬಲ ರಕ್ಷಣಾ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಇವೆ.
 - ◆ ಜೊತೆಗೆ, ಕತಾರ್ ಸೇರಿ ಅರಬ್ - ಗಲ್ಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಗಾಢವಾಗಿವೆ.

ಕತಾರ್

- ◆ ಸ್ಥಳ: ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಭೂಗೋಳ: ಅರೇಬಿಯನ್ ಉಪಖಂಡದ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದೆ.
- ◆ ಭೂಸೀಮಾ: ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಭೂಸೀಮೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ◆ ಬಹ್ರೈನ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಕತಾರ್ ಅನ್ನು ಬಹ್ರೈನ್ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ವಿಭಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ರಾಜಧಾನಿ: ದೋಹಾ (ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿದೆ).
- ◆ ಭಾಷೆಗಳು: ಅರೇಬಿಕ್ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆ.
- ◆ ಅಧಿಕೃತ ಚಲಾವಣೆಯ ನಾಣ್ಯ: ರಿಯಾಲ್ (QAR).

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICC)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

■ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಇಸ್ರೇಲ್ ತನ್ನ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಮಾಸ್ ನಾಯಕರನ್ನು ಗುರಿ ಮಾಡಿದ ದಾಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಕತಾರ್ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICC) ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಂದಿಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಕೇಳಿದೆ.

■ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕುರಿತು

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾರಣ: ಇದನ್ನು ರೋಮ್ ಶಾಸನ (ರೋಮ್ ಸ್ಟಾಟ್ಯೂಟ್) ದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ: 1998; 60 ದೇಶಗಳ ಸಮ್ಮತಿಯ ನಂತರ ಜುಲೈ 1, 2002 ರಿಂದ ಜಾರಿಯಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ: ಹೇಗ್ (ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್)
- ◆ ಕಾರ್ಯಗಳು: ಇದು ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಏಕೈಕ ಶಾಶ್ವತ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತನ್ನ ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ನರಮೇಧ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳು, ಯುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಅಪರಾಧಗಳಂತಹ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧಗಳಿಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
- ◆ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ: ಇದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಥರಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ತನ್ನ ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದು.

■ ಜಾರಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಸವಾಲುಗಳು

- ◆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕೊರತೆ - ಐಸಿಸ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಳಗೆ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು.
- ◆ ಐಸಿಸ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಂಧನಗಳು ಮತ್ತು ಹಸ್ತಾಂತರಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ◆ ಸದಸ್ಯೇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಹಕರಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ (ಉದಾ. ಇಸ್ರೇಲ್, ಯುಎಸ್, ರಷ್ಯಾ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಭಾರತ).

■ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICC)	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICJ)
ಸ್ಥಾಪನೆ	2002 (ರೋಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1998)	1945 (ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಘೋಷಣಾಪತ್ರ)
ಸ್ಥಳ	ಹೇಗ್, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್	ಹೇಗ್, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್
ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಆರೋಪಿತರಾದ ಗಂಭೀರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು	ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ವಿವಾದಗಳು
ನಿಭಾಯಿಸುವ ಅಪರಾಧಗಳು	ಸಂಹಾರ, ಯುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು, ಮಾನವತೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳು, ಆಕ್ರಮಣದ ಅಪರಾಧ	ಕಾನೂನು ವಿವಾದಗಳು (ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ, ಗಡಿಗಳು, ಒಪ್ಪಂದ ಉಲ್ಲಂಘನೆ) ಮತ್ತು ಸಲಹಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು
ತೀರ್ಪುಗಳ ಬಲ	ತೀರ್ಪುಗಳು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ.	ತೀರ್ಪುಗಳು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಆದರೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಬಹುದು (ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ).
ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು	125 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (ರೋಮ್ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಂಗ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು)	ಎಲ್ಲಾ 193 ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು
ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಗುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ನಾಗರಿಕ ವಿವಾದಗಳು
ಮನವಿ	ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.	ಅಧಿಕೃತ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ.

ಭಾರತ - ರಷ್ಯಾ: ಜುಕ್ಸ್ (BRICS) ಧಾನ್ಯ ವಿನಿಮಯ ಯೋಜನೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

■ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ, BRICS ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ

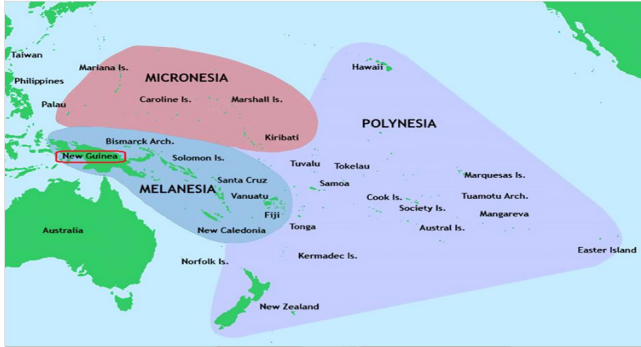
ಮಧ್ಯೆ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ಆಹಾರ ವಿನಿಮಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫುಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್) ರಚನೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿವೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಧಾನ್ಯ ವಿನಿಮಯ ಯೋಜನೆ

- ◆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗೊಂಡ ಸ್ಥಳ: ಕರೂನ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 2024ರ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಶೃಂಗಸಭೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- ◆ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ವೃದ್ಧಿ: ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಲವಾದ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕಾಸ್ಪದ ಸರಕು ಸರಪಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

ಭಾರತ-ಪ್ರಶಾಂತ ಸಾಗರ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಕಾರ ವೇದಿಕೆ (ಫೋರಮ್ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯಾ -ಪ್ಯಾಸಿಫಿಕ್ ಐಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಕೋಆಪರೇಷನ್ / FIPIC)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವ ಡಾ. ಎಸ್. ಜೈಶಂಕರ್ ಅವರು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತ-ಪ್ರಶಾಂತ ಸಾಗರ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಕಾರ ವೇದಿಕೆಯ (ಈಐಕಐಎ) ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವರ ಸಭೆಯ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಿದರು.

ಭಾರತ-ಪ್ರಶಾಂತ ಸಾಗರ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಕಾರ ವೇದಿಕೆ (FIPIC)

- ◆ 2014ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ವೇದಿಕೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತ ಮತ್ತು 14 ಪ್ರಶಾಂತ ಸಾಗರದ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- ◆ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: ಕೂಕ ದ್ವೀಪಗಳು, ಫಿಜಿ, ಕಿರಿಬಾಟಿ, ಮಾರ್ಷಲ್ ದ್ವೀಪಗಳು, ಮೈಕ್ರೋನೇಷಿಯಾ, ನೌರು, ನಿಯು, ಪಲಾವು, ಪಪುವಾ ನ್ಯೂಗಿನಿಯ, ಸಮೋವಾ, ಸೊಲೊಮನ್ ದ್ವೀಪಗಳು, ಟೊಂಗಾ, ತುವಾಲು, ಮತ್ತು ವನೂತು.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಹೂಡಿಕೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ.

- ◆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಾಂತ ಸಾಗರದ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮಗ್ರ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಹಕಾರದ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೆ ವೀಸಾ (K Visa)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಚೀನಾ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತದ ಯುವ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವೃತ್ತಿಪರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಕೆ ವೀಸಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಕೆ ವೀಸಾದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ◆ ಅರ್ಹತೆ: ಚೀನಾ ಅಥವಾ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ STEM (ಸೈನ್ಸ್, ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಮ್ಯಾತಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್) ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಯುವ ವಿದೇಶಿ ವೃತ್ತಿಪರರು.
- ◆ ಆರ್ ವೀಸಾದ ವಿಸ್ತರಣೆ: ಇದು 2013ರಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರತಿಭೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಆರ್ ವೀಸಾದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

- ◆ ಚೀನಾ ತನ್ನನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.
- ◆ ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರವಾಹದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಭಾಗವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಮೊರೊಕ್ಕೊ ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಕಾರ ಒಪ್ಪಂದ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2/ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವ ರಾಜನಾಥ್ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೊರೊಕ್ಕೊ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವರು ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಕಾರ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದ (MoU) ಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊರೊಕ್ಕೊ

- ◆ ಮೊರೊಕ್ಕೊ ವಾಯುವ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಸ್ವೇನ್ರಿಂದ ಜಿಬ್ರಾಲ್ಟರ್ ಜಲಸಂಧಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಇದೆ.
- ◆ ಇದರ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಜೀರಿಯಾ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಹಾರಾ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರಗಳಿವೆ.
- ◆ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಲತೀರ ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಆಫ್ರಿಕನ್ ದೇಶ ಇದು.

ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಟನೆ (SCO) ಶೃಂಗಸಭೆ 2025 - ತಿಯಾಂಜಿನ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಟನೆ (SCO) 2025ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಶೃಂಗಸಭೆಯನ್ನು ಚೀನಾದ ತಿಯಾಂಜಿನ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಸ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿರಹಿತತೆ (Non-Proliferation):
- ◆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವ ನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- ◆ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ಗಡಿ ದಾಟುವ ಚಲನೆ ತಡೆಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಯಿತು.
- ◆ ಪಹಲ್ಗಾಮ್ (ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ) ದಾಳಿಗೆ ಖಂಡನೆ.
- ◆ ಇರಾನ್ ಮೇಲೆ ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ನಡೆಸಿದ ಸೈನಿಕ ದಾಳಿಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ.
- ◆ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಭಾರತದ “ಏಕ ಭೂಮಿ, ಏಕ ಕುಟುಂಬ, ಏಕ ಭವಿಷ್ಯ” (One Earth, One Family, One Future) ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ.
- ◆ SCO ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ - ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲು.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಂಚೆ ಒಕ್ಕೂಟ / ಯುನಿವರ್ಸಲ್ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಯೂನಿಯನ್ (UPU)

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 2 - ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು)

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ 28ನೇ ಯುನಿವರ್ಸಲ್ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಉಪು ನ ಉನ್ನತ ತೀರ್ಮಾನಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆ) ದುಬೈನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಂಚೆ ಒಕ್ಕೂಟ

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 9 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1874, (ಬರ್ನ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ)
- ◆ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆ: 1948ರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಯಿತು.

ಉದ್ದೇಶ

- ◆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂಚೆ ನೀತಿ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
- ◆ ಸದಸ್ಯತ್ವ: 192 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ಹಳೆಯ ಹಾಗೂ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು).
- ◆ ಭಾರತ: 1876ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿತು.

ವಿವಿಧ

ರಾಮೋನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

(ಇತರೆ / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು)

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ ‘ಫೌಂಡೇಶನ್ ಟು ಎಜುಕೇಟ್ ಗರ್ಲ್ಸ್ ಗ್ಲೋಬಲ್ಲಿ’ (ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿದೆ) ಗೆ 2025ರ ರಾಮೋನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

ರಾಮೋನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 1958 ರಲ್ಲಿ, ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ 7ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ರಾಮೋನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ - ಅವರು ನೈತಿಕತೆ, ದೈರ್ಯ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಪರ ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ.
- ◆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು: ರಾಕಿಫೆಲ್ಲರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಫಂಡ್ (RBF), ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ.
- ◆ ನಿರ್ವಹಣೆ: ರಾಮನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಅವಾರ್ಡ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ (ಖಿಟಾ), ಮನಿಲಾ
- ◆ ಸ್ವಭಾವ: ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನಾತ್ಮಕ ನಾಯಕತ್ವ ತೋರಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ: ಇದನ್ನು ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿ ಉನ್ನತ ಗೌರವ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. “ಏಷ್ಯಾದ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ” ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5, ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನದಂದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ದೇಶದಾದ್ಯಂತದ 81 ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ: 1958
- ◆ ಆಯೋಜಕರು: ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ
- ◆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವವರು: ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5, ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನದಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ (ಅಥವಾ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ) ಯವರು.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರೌಢ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
- ◆ ಸಂದರ್ಭ: ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನದಂದು ಅಂದರೆ ಡಾ. ಸರ್ವಪಳ್ಳಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ (ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ-ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞ) ರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿನ: ನವೆಂಬರ್ 11ರಂದು ಮೌಲಾನಾ ಅಬುಲ್ ಕಲಾಂ ಆಜಾದ್ (ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವ) ಅವರ ಗೌರವಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ - 99ನೇ ಜನ್ಮವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ

ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಅವರ 99ನೇ ಜನ್ಮವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಭಾವಪೂರ್ಣ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಡಾ. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ

- ◆ ಈ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು: ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರದ ಕವಿ ಹಾಗೂ ಹಾಡುಗಾರ, ಸುದಾಕಂಠ (ನೈಟಿಂಗೇಲ್).
- ◆ ಜನನ: ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8, 1926, ಸಾಧಿಯಾ, ಅಸ್ಸಾಂ.
- ◆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ: ಅಸ್ಸಾಂನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಹಾಗೂ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಅವರ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿತು.
- ◆ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು
- ◆ ಅವರ ಸಂಗೀತವು ಪ್ರಕೃತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಸಹೋದರತ್ವದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು.
- ◆ ಅಸ್ಸಾಂನ ದೃಶ್ಯಾವಳಿ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು.
- ◆ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ತೊಡಗು
- ◆ 1967ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾಂ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರು.
- ◆ 1993ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

☐ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳು

- ◆ ದಾದಾಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - 1992
- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (1975) - Chameli Memsahabಗಾಗಿ
- ◆ ಪದ್ಮಶ್ರೀ - 1977
- ◆ ಪದ್ಮಭೂಷಣ - 2001
- ◆ ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ - 2012 (ಮರಣೋತ್ತರ)
- ◆ ಭಾರತ ರತ್ನ - 2019 (ಮರಣೋತ್ತರ)
- ◆ ಮುಕ್ತಿ ಯೋಧ ಪದಕ - 2011 (ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಮರಣೋತ್ತರ)

☐ ಇತರೆ ಗೌರವಗಳು

- ◆ ಸ್ಮಾರಕ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿಗಳು ಬಿಡುಗಡೆ.
- ◆ ಡಾ. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಸೇತು - ಭಾರತದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿಸೇತುವೆಗೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

☐ ಡಾ. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಸೇತು (ಢೋಲಾಸಾಧಿಯಾ ಸೇತು)

- ◆ ಉದ್ದ: 9.15 ಕಿಮೀ - ಭಾರತದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿಸೇತುವೆ.
- ◆ ನದಿ: ಲೋಹಿತ್ ನದಿಯ ಮೇಲೆ (ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿ) ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- ◆ ಸಂಪರ್ಕ: ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಜ್ಞಾ ಭಾಷಾ ದಿನ

(ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: ವಿವಿಧ)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಜ್ಞಾ ಭಾಷಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

☐ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಜ್ಞಾ ಭಾಷಾ ದಿನ (ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೇ ಆಫ್ ಸೈನ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್)

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿಶ್ವದ ಮೂಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಸಂಜ್ಞಾ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವುದು.
- ◆ ಆಯೋಜನೆ: ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶ (ಗುಟುಕು) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಭಾರತವು 2007ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ.

- ◆ ದಿನಾಂಕದ ಮಹತ್ವ: 1951ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಕಿವುಡರ ಒಕ್ಕೂಟ (WFD) ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ದಿನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲು ಈ ದಿನ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ◆ 2025ರ ಥೀಮ್: "ಸಂಜ್ಞಾ ಭಾಷಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲ" (ನೋ ಹ್ಯೂಮನ್ ರೈಟ್ಸ್ ವಿಥೌಟ್ ಸೈನ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ರೈಟ್ಸ್).
- ☐ ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?
 - ◆ ವಿಶ್ವ ಕಿವುಡರ ಒಕ್ಕೂಟ (WFD)ದ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ 7 ಕೋಟಿಗು ಹೆಚ್ಚು ಮೂಗರು ಇದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ 80% ಮಂದಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
 - ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, 2011ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ಮೂಗರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಸೆಶೆಲ್ಸ್ (Seychelles)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ INS ತೀರ್, INS ಶಾರ್ದೂಲ್ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಕರಾವಳಿ ರಕ್ಷಣಾ ನೌಕೆ (ಐಅಉಖ) ಸಾರಥಿ- ಪ್ರಥಮ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನೌಕಾತಂಡ ಸೆಶೆಲ್ಸ್ ಆಗಮಿಸಿವೆ.

☐ ಸೆಶೆಲ್ಸ್ ನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ

- ◆ ದ್ವೀಪಸಮೂಹ: 115 ದ್ವೀಪಗಳು
- ◆ ಸ್ಥಳ: ಕೀನ್ಯಾದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಡಗಾಸ್ಕರ್ನ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಇದೆ.
- ◆ ರಾಜಧಾನಿ: ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ → ಮಹೆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಇದೆ
- ◆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಹತ್ವ: ಪ್ರಮುಖ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಗರ ಭದ್ರತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಾನ.

☐ ಭಾರತ-ಸೆಶೆಲ್ಸ್ ಸಂಬಂಧಗಳು

- ◆ 1770ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಲಸಿಗರ ಆಗಮನದಿಂದಲೇ ಆಳವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಂಟು.
- ◆ ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಕಾರ, ಸಮುದ್ರ ಭದ್ರತೆ, ಹವಾಮಾನ ಪ್ರತಿರೋಧ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವರ್ಧನೆ.
- ◆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಸಹಾಯ (Grant assistance) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು.
- ◆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ.

ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯನ 1 / ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳು)

☐ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಸ್ವೀಡನ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಷ್ಯಾವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿದೆ, ಕಾರಣ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಜಿಪಿಎಸ್ ಸಿಗ್ನಲ್ ಜಾಮಿಂಗ್ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿರಿಕೆಗೆ ಅದು ಕಾರಣ ಎಂದು. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆ ವಿಮಾನಯಾನ ಭದ್ರತೆಗೆ ತೀವ್ರ ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ.

☐ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರ - ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿವರ

- ◆ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಒಂದು ಭಾಗ.
- ◆ ಸ್ಥಳ: ಉತ್ತರ ಯೂರೋಪ್.
- ◆ ಸುತ್ತವರಿದ ದೇಶಗಳು: ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್, ಎಸ್ಪೇನಿಯಾ, ಫಿನ್ಲ್ಯಾಂಡ್, ಜರ್ಮನಿ, ಲಾಟ್ವಿಯಾ, ಲಿಥುವೇನಿಯಾ, ಪೋಲ್ಯಾಂಡ್, ರಷ್ಯಾ, ಸ್ವೀಡನ್

❑ ವಿಶೇಷತೆ

- ◆ ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.
- ◆ ಈಶಾನ್ಯ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಉಪ್ಪುನೀರು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ನದಿಗಳ ಸಿಹಿ ನೀರು ಇಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಪುವಾ ನ್ಯೂ ಗಿನಿಯಾ

❑ ಸಂದರ್ಭ

- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಸ್ವದೇಶಿ ನಿರ್ಮಿತ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ವಿರೋಧಿ ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ವೆಟ್, ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಕಡ್ಮಟ್, ಪಪುವಾ ನ್ಯೂ ಗಿನಿಯಾದ 50ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ವೇಳೆ ನಡೆದ ನೌಕಾಪಡೆ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ನೇತೃತ್ವ ನೀಡಿತು.

❑ ಪಪುವಾ ನ್ಯೂ ಗಿನಿ

- ◆ ಇದು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರ.
- ◆ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಭೂಕಂಪನಗಳ 'ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್' ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.
- ◆ ರಾಜಧಾನಿ: ಪೋರ್ಟ್ ಮೋರ್ಸ್ಬಿ
- ◆ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳು: ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಟೋಕ್ ಪಿಸಿನ (ಒಂದು ಕ್ರಿಯೋಲ್), ಹಿರಿ ಮೊಟು.
- ◆ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಸಂಸತ್ತಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಕಾಮನ್ವೆಲ್ತ್ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ.

❑ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಪುವಾ ನ್ಯೂ ಗಿನಿ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧ

- ◆ ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಕಡ್ಮಟ್ನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಭಾರತವು ತನ್ನ "ಆಕ್ಟ್ ಈಸ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿ" ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ತಂತ್ರಾತ್ಮಕ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬಲಪಡಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ.

❑ ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್

- ◆ ಪರಿಚಯ: ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್ ಅಥವಾ ಸರ್ಕ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಬೆಲ್ಟ್ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಭೂಭಾಗ ಸೀಮೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದೆ.
- ◆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು: ಇಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು ಹಾಗೂ ನಿಯಮಿತ ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಭೂಮಿಯ 75% ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು (ಸುಮಾರು 450 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು) ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ.
- ◆ ಕಾರಣ: ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಕ್ತಪಟಲಗಳ (Tectonic plates) ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ಫೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಕಂಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು

1. ಸಾಂಗಯ್ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ - ಇಕ್ವಡಾರ್
2. ಟಾಲ್ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ - ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್

3. ಸಿನಾಬಂಗ್, ಮೆರಾಪಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು - ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾ

❑ ಭಾರತದ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು

1. ಬರನ್ ದ್ವೀಪ, ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು (ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಸಕ್ರಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ)
2. ನಾಕೊಂಡಮ್, ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು
3. ಬರಟಾಂಗ್, ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು
4. ಡೆಕ್ಕನ್ ಟ್ರಾಪ್ಸ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
5. ಧಿನೋಧರ್ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಗುಜರಾತ್
6. ಧೋಸಿ ಬೆಟ್ಟ, ಹರಿಯಾಣ

ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರು

❑ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರು ಅವರ ಜನ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

❑ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರು (1856-1928)

- ◆ ಜನನ: 1856, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, ಎರ್ಮುವಾ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ (ತೀವ್ರ ಜಾತಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಸಮುದಾಯ).
- ◆ ಪರಿಚಯ: ಸಂತ, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು.
- ◆ ದರ್ಶನ: ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದರು.
- ◆ ತತ್ವಸಮೀಕ್ಷೆ: ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಕರೆ ಜೊತೆ ಬೆರೆಸಿದರು.

❑ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳು

- ◆ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವ: "ಮಾನವರಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಒಂದು ಧರ್ಮ, ಒಂದು ದೇವರು".
- ◆ ಜನ್ಮಾಧಾರಿತ ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಗೌರವವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು.
- ◆ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ: ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಧರ್ಮ ಪರಿಪಾಲನ ಯೋಗಂ (SNDP, 1903) ಸ್ಥಾಪಿಸಿ - ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಕ್ತಿಕರಣ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು.
- ◆ ಅರವಿಪುರಂ ಚಳುವಳಿ (1888): ಸ್ವತಃ ಶಿವನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ, ದೇವಾಲಯದ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದರು. ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು, ಆಶ್ರಮಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.
- ◆ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- ◆ ವೈಕೊಮ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (1924-25) - ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶ ಹಕ್ಕು ನೀಡುವ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನೈತಿಕ/ವಿಚಾರಧಾರಾ ಬೆಂಬಲ.
- ◆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉತ್ತೇಜನ: ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಶಕ್ತಿಕರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯ ಆಧಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು.

ಸರ್. ಮೋ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ

(ವಿವಿಧ: ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ)

❑ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ಅವರು ಸರ್ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನಾಚರಣೆಯಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು, ಇದನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅಭಿಯಂತರರ (ಎಂಜಿನಿಯರ್) ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

☐ ಸರ್. ಮೋ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಜನನ - ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15, 1861.
- ◆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕಾರ್ಯವು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನ ದಿವಾನರಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘಟನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.
- ◆ 1955 ರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಭಾರತ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು.

☐ ಸರ್. ಮೋ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- ◆ ನವೀನ ಪ್ರವಾಹ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು: 1908 ರ ಮೂಸಿ ನದಿ ಪ್ರವಾಹದ ನಂತರ, ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಉಸ್ಮಾನ್ ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಯತ್ ಸಾಗರ ಅಂತಹ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು.
- ◆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರವರ್ತಕ: ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ, ಸರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ 1932 ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ಸಾಗರ (ಕೆಆರ್‌ಎಸ್) ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು, ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದು ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು.
- ◆ ಅವರ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ತೂಬು (ಸ್ಲೂಯಿಸ್) ದ್ವಾರಗಳು ಬಹು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದವು.
- ◆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳು: ಭಾರತವನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸುವುದು (1920), ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ: ಅದರ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ (1932) ಮತ್ತು ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆ (1936).
- ◆ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ: ನನ್ನ ಕೆಲಸದ ಜೀವನದ ನೆನಪುಗಳು (1951).

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ

ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳು

ಸಮೃದ್ಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆ (SGPP)

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಸಮೃದ್ಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ (SGPP) 205 ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೈ-ಸ್ಪೀಡ್ ಬ್ರಾಡ್ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸಂಪರ್ಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

☐ ಸಮೃದ್ಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಆರಂಭ: ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2025
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವುದು.
- ◆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು: ಭಾರತ್‌ನೆಟ್ ಆಪ್ಟಿಕಲ್ ಫೈಬರ್ ಕೇಬಲ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ 205 ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಿಗೆ ವೇಗದ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವವರು: ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಆಪ್ಟಿಕಲ್ ಫೈಬರ್ ಕೇಬಲ್ (OFC) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ವೇಗದ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸುವುದು.

☐ ಭಾರತ್‌ನೆಟ್ (BharatNet) ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಆರಂಭ: 2011ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಪ್ಟಿಕಲ್ ಫೈಬರ್ ನೆಟ್ವರ್ಕ್ (NOFN) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು ಮತ್ತು 2015ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ್‌ನೆಟ್ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಮರುಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು.
- ◆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವವರು: ಸಂವಹನ ಸಚಿವಾಲಯ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗೆ ವೇಗದ ಬ್ರಾಡ್ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ◆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ: ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇ-ಆರೋಗ್ಯ, ಇ-ಶಿಕ್ಷಣ, ಮತ್ತು ಇ-ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಿದ್ಧಿ ಸಮುದಾಯ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಧುನಿಕ ಕಲಾ ಗ್ಯಾಲರಿ (NGMA) ಯಲ್ಲಿ, ಸಿದ್ಧಿ ಸಮುದಾಯದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದೆ.

☐ ಸಿದ್ಧಿ ಸಮುದಾಯ

- ◆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ಥಳ: ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ವಾಸಿಸುವ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಮೂಲದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮುದಾಯ.

- ◆ **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ:** ಸಿದ್ದಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಮೂಲದ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಜನಾಂಗ.

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಮೂಲ

- ◆ **ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮನ:** ಇವರಿಗೆ ಹಬ್ಶಿಗಳು (Habshis) ಅಥವಾ ಅಬಿಸೀನಿಯನ್ನರು (Abyssinians) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಇವರು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಬಂಟು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನಾಂಗದ ಸಂತತಿಗಳು.
- ◆ ಇವರನ್ನು ಅರಬ್, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ಗುಲಾಮರು, ಸೈನಿಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ 7ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲೇ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ◆ **ಜನಸಂಖ್ಯೆ:** ಭಾರತದ ಸಿದ್ದಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸುಮಾರು 50,000 ಮಂದಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ◆ **ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿದ್ದಿಗಳು ಹಿಂದೂ, ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಅವರ ಸಮುದಾಯದೊಳಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ◆ **ಭಾಷೆಗಳು:** ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಆಫ್ರಿಕನ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಇಂದಿನ ಸಿದ್ದಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾಳಿ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಳಿ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ವರದಿ ಕೇಳಿದೆ.

ಕಾಳಿ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ **ಸ್ಥಳ:** ಕಾಳಿ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಹಳೆಯ ಹೆಸರು ದಾಂಡೇಲಿ-ಅಂಶಿ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ.
- ◆ ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.
- ◆ **ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು:** ಈ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ —1. ದಾಂಡೇಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಮತ್ತು 2. ಅಂಶಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ
- ◆ **ನದಿ:** ಕಾಳಿ ನದಿಯು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಜಲಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.
- ◆ **ಸಸ್ಯವರ್ಗ:** ಅರಣ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೇವಾಂಶವುಳ್ಳ ಎಲೆಯುದುರುವ (Moist Deciduous) ಮತ್ತು ಅರೆ-ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ (Semi-evergreen) ಪ್ರಕಾರದವು.

ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ (evergreen) ಅರಣ್ಯಗಳ ಭಾಗಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

- ◆ **ಸಸ್ಯ ವರ್ಗ:** ಬಿಂತಂಗುರ, ಕ್ಯಾಲೋಫಿಲಂ ವೈಟಿಯಾನಂ, ಮಾಲಬಾರ್ ತಾಮರಿಂಡ್, ಗಾರ್ಸಿನಿಯಾ ಮೊರೆಲ್ಲಾ, ಹೋಪಿಯಾ ವೈಟಿಯಾನಾ, ಟೆಟ್ರಮಿಲಿಸ್ ನುಡಿಪ್ಲೋರಾ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ.
- ◆ **ಪ್ರಾಣಿ ವರ್ಗ:** ಹುಲಿ, ಕಪ್ಪು ಚಿರತೆ, ಆನೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- ◆ **ಇತರೆ ದೊಡ್ಡ ಸಸ್ತನಿಗಳು:** ಭಾರತದ ಕಾಡೆಮ್ಮೆ, ಸೋಮಾರಿತನದ ಕರಡಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕುಲಾಯಿ ಕೋತಿ (ಬೊನೆಟ್ ಮಕಾಕ್), ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಮಂಗ, ತೆಳ್ಳಗಿನ ಕಾಡು ಪಾಪ ಹಾಗೂ ಬೊಗಳು ವ ಜಿಂಕೆ, ಇಲಿ ಬಾಯಿಯ ಜಿಂಕೆ, ಸಾಂಬಾರ್ ಜಿಂಕೆ ಮತ್ತು ಚುಕ್ಕೆ ಜಿಂಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು

1. ಬಂಡೀಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ: ಮೊದಲು ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಖಾಸಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು.
2. ಭದ್ರಾ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ: ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ, ಭದ್ರಾ ನದಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿದೆ.
3. ನಾಗರಹೋಳೆ (ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ: ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ವನ್ಯಜೀವಿ ಪ್ರದೇಶ.
4. ದಾಂಡೇಲಿ-ಅಂಶಿ (ಕಾಳಿ) ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ: ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ; ದಾಂಡೇಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಶಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಕಾಳಿ ನದಿ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ.
5. ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟ (BRT) ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ: ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಾಗಮಂಗಲಂ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಆನೆ ಮಾರ್ಗದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಹೊಸ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ-ನಿರೋಧಕ ಸಿರಿಧಾನ್ಯದ ಪ್ರಭೇದಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (UAS-D), ಎಂಟು ಹೊಸ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ನಿರೋಧಕ ಸಿರಿಧಾನ್ಯದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
- ಈ ಹೊಸ ತಳಿಗಳು ನೆರೆ ಮತ್ತು ಬರ ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಹನಶೀಲವಾಗಿವೆ.

ಹೊಸ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಸಿರಿಧಾನ್ಯದ ಪ್ರಭೇದಗಳು

- ನರಿ ಬಾಲದ ರಾಗಿ - DFT-3
- ಸಣ್ಣ ರಾಗಿ - DLTM-5
- ಬಾನ್ಯಾರ್ಡ್ ರಾಗಿ - DBRM-5
- ರಾಗಿ - DFM-3
- ಕೊಡೋ ರಾಗಿ - DKM-1
- ಪೊಸೋ ರಾಗಿ - DPrM-5
- ಎಳ್ಳು - DSM-4
- ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ತಳಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

- ಭಾರತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ 20% ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ 80% ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಜಾಗತಿಕ ಹಂಚಿಕೆ: ಭಾರತ, ನೈಜೀರಿಯಾ ಮತ್ತು ಚೀನಾ - ಈ ಮೂರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ 55% ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ.
- ಹಿಂದಿನ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ

- ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ: ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ, ಉಪೋಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಒಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಳೆಗಳು: ಸಜ್ಜೆ - ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ; ಜೋಳ ಮತ್ತು ರಾಗಿ.
- ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದನಾ ರಾಜ್ಯಗಳು: ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ಹರಿಯಾಣ

ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಪೋಷಕ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- ಭಾರತದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು 2023ರನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ವರ್ಷ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ.
- 2018ನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ವರ್ಷ ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು "ಪೋಷಕ ಧಾನ್ಯಗಳು" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪೋಷಣ ಮಿಷನ್ ಅಭಿಯಾನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿ ಗಮನಾ ಆಪ್ ಮತ್ತು ಈ - ಆಸ್ತಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಗಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿತ ನಿಗಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ ನಕ್ಷೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಆಪ್‌ಗಳು ಆದ ಗುಂಡಿ ಗಮನಾ, ಈ ಆಸ್ತಿ, ಮತ್ತು ಆನ್ಲೈನ್ ದೂರು ಪೋರ್ಟಲ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಈ-ಸೇವೆಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರಲಿವೆ.

ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿ ಗಮನಾ ಆಪ್

- ಇದು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮೊಬೈಲ್ ಆಪ್.
- ಉದ್ದೇಶ: ನಾಗರಿಕರು ನಗರದಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಯ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
- ಜಿಪಿಎಸ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಆಪ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಬಳಕೆದಾರರು ರಸ್ತೆಯ ಗುಂಡಿಗಳ ಪೋಟೋಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಿ, ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಇದು ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸಲು, ಹಾಗೂ ಸಚಿವಾಲಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ.

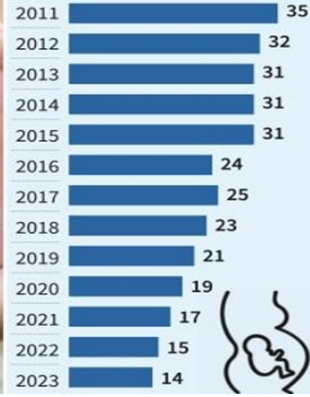
ಈ - ಆಸ್ತಿ

- ಇದು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಆನ್ಲೈನ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆ.
- ಉದ್ದೇಶ: ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆಸ್ತಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಿಸಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು.
- ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು: ಇದು ಆಸ್ತಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ನವೀಕೃತ ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಸ್ತಿ ಗುರುತು ಸಂಖ್ಯೆ (PID) ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
- ನಾಗರಿಕರು ಕೆಳಗಿನ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಆನ್ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು: ಖಾತಾ ನೋಂದಣಿ, ಮಾಲೀಕತ್ವ ಬದಲಾವಣೆ, ರೂಪಾಂತರ (ಮ್ಯೂಟೇಶನ್), ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗದೇ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಆನ್ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಅನುಮೋದನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದ ನವೀಕರಣಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು, ಇದರ ಮೂಲಕ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಶು ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣ

Infant mortality rate in State

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

ಭಾರತದ ಮಹಾನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿ (Registrar-General of India) ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಈ ವಾರ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ಮಾದರಿ ನೋಂದಣಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ (SRS) 2023 ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯದ ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ (IMR) 2022ರಲ್ಲಿ 15ರಿಂದ 2023ರಲ್ಲಿ 14ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೂಲಭೂತ ಮಾಹಿತಿ

- ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ (IMR): ಇದು ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಶಿಶುಗಳ ಮರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ 1,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಒಂದು ದೇಶದ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕ, ಮತ್ತು ಗರ್ಭಪೂರ್ವ ಆರೈಕೆ, ವಾಸ್ತವಿಕ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಂತಹ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅವಲೋಕನೆಗಳು

- ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬುದು ಆತಂಕಕಾರಿ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಗಳ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.
- 2023ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 1,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ 16 ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶು ಮರಣಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ 14 ಆಗಿದೆ.
- ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಸರಾಸರಿ IMR 2022ರಲ್ಲಿ 26 ಇಂದ 2023ರಲ್ಲಿ 25ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಮೂರನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಅಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು 519.6 ಮೀಟರಿಂದ 524.25 ಮೀಟರ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು, ಇದರಿಂದ 130 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆ

- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಬಹುಉದ್ದೇಶದ ದೊಡ್ಡದಾದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಆಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ: ಬರಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ವಿಜಯಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಯಾದಗಿರಿ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಹಂತ 1: 119 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಎಡದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 4.25 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ. ಜೊತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಾದ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು.
- ಹಂತ 2: 54 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಬಲದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1.97 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ. ಇದು ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆ: ಕೃಷ್ಣಾ ಭಾಗ್ಯ ಜಲ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (KBJNL). ಇದು 19 ಆಗಸ್ಟ್ 1994ರಂದು ಕಂಪನಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 1956ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತ. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಸಂಸ್ಥೆ.

ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

- ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ನದಿಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದವು ಸುಮಾರು 1,400 ಕಿಲೋಮೀಟರ್.

- ◆ ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನ : ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸತಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸಮೀಪದ ಜೋರ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.
- ◆ ನದಿಯ ಪಥ: ಉತ್ತರಕ್ಕೆ - ಬಾಲಾಘಾಟ್ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿ; ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ - ಪೂರ್ವಘಟ್ಟಗಳು; ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ - ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳು

❑ ಬಲದಂಡೆಯ ಉಪನದಿಗಳು

1. ವೆನ್ನಾ,
2. ಕೋಯ್ನಾ,
3. ಪಂಚಗಂಗಾ,
4. ದುಧಗಂಗಾ,
5. ಘಟಪ್ರಭಾ,
6. ಮಲಪ್ರಭಾ,
7. ತುಂಗಭದ್ರಾ.

❑ ಎಡದಂಡೆಯ ಉಪನದಿಗಳು

1. ಭೀಮಾ,
2. ದಿಂಡಿ,
3. ಪೆದ್ದವಗು,
4. ಹಾಲಿಯಾ,
5. ಮುಸಿ,
6. ಪಲೇರೂ,
7. ಮುನ್ನೇರು.

ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಸಿಟಿ (ಕ್ಯೂ - ಸಿಟಿ)

❑ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಂಗಳೂರು ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗದ ಹೆಸರಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ 6.17 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಸಿಟಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದೆ.

❑ ಹೆಸರಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಸಿಟಿ

- ◆ ಅತೀ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳು (state-of-the-art labs), ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್‌ಗಳ ಇಂಕ್ಯುಬೇಶನ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ-ಔದ್ಯಮಿಕ ಸಹಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಗುರಿ: 2035ರೊಳಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವು 20 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಮೌಲ್ಯದ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.

❑ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್

- ◆ ಬಿಟ್ (Bit): ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ (ಬೈನರಿ ಅಂಕ) ಎಂಬುದು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯ ಘಟಕ. ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಅನೇಕ ಬಿಟ್‌ಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

❑ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್

- ◆ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್: ಇದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಜ್ಞಾನ,

ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾದ ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ (ಮೇಕ್ಯಾನಿಕ್ಸ್) ದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ.

- ◆ **ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ (ಮೇಕ್ಯಾನಿಕ್ಸ್) ಎಂದರೆ:** ಪರಮಾಣು ಮತ್ತು ಉಪಪರಮಾಣು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.

❑ ಉಪಯೋಗಗಳು

- ◆ **ಔಷಧ ಸಂಶೋಧನೆ:** ಹೊಸ ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಅಣುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವುದು.
- ◆ **ಆರ್ಥಿಕ ಮಾದರಿಕರಣ:** ನಿಖರವಾದ ಮತ್ತು ವೇಗವಾದ ಹೂಡಿಕೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಅಪಾಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.
- ◆ **ಸಂಗ್ರಹ ಶಾಸ್ತ್ರ (ಕ್ರಿಪ್ಟೋಗ್ರಫಿ):** ಪ್ರಸ್ತುತ ಗೂಢಲಿಪೀಕರಣ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಕ್ವಾಂಟಮ್-ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ◆ **ಯಂತ್ರ ಕಲಿಕೆ (ಮಷಿನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್):** AI ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವೇಗವಾದ ತರಬೇತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ದೃಷ್ಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ.
- ◆ **ವಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ:** ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳು — ಉದಾ: ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನದ ಸೂಪರ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸೌರ ಕೋಶಗಳು.

❑ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯ ಗುರಿ (National Mission on Quantum Technologies and Applications - NM-QTA)
- ◆ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಲ್ಯಾಬ್ (QCAL)

ಕ್ಯಾಜಿ ನಿಂಬೆ (Kagzi Lemon)

❑ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿಂಬೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (KSLDB) ಯು ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ ಟೀ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆ ಚಹಾ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದೆ.
- ❑ **ಕಾಫಿ ನಿಂಬೆ (ಸಿಟ್ರಸ್ ಔರಾಂಟಿಫೋಲಿಯೇ ಸ್ಲಿನ್)**
- ◆ ಇದು ಕಾಫಿರ್ ನಿಂಬೆ (Kaffir Lime) ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದ್ದು, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಟಮಿನ್ ಅ ಅಂಶ, ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳು ಹಾಗೂ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಮಹತ್ವದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ◆ ಇದರ ರಸವು ವಿಟಮಿನ್ ಅ, ಪೋಟ್ಯಾಸಿಯಂ ಮತ್ತು ಫೋಲೇಟ್ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲ.
- ◆ ಅಸ್ಸಾಂ ನ ರಾಜ್ಯ ಹಣ್ಣು: ಫೆಬ್ರವರಿ 2024ರಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಸಾಂ ಸರ್ಕಾರವು ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಪಡೆದ “ಕಾಜಿ ನೇಮು”ವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಹಣ್ಣೆಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿತು.
- ◆ **GI ಟ್ಯಾಗ್:** ಕಾಜಿ ನೇಮುಗೆ 2019ರಲ್ಲಿ GI ಟ್ಯಾಗ್ ಲಭಿಸಿತು.
- ◆ **ಆರ್ಥಿಕ ಮಹತ್ವ:** ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅಸ್ಸಾಂನ ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಪ್ರಚಾರ, ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಫ್ತು ಹೆಚ್ಚಳ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ◆ GI ಟ್ಯಾಗ್ ನಂತರ ಯುಕೇ (UK) ಮತ್ತು ಯುಎಇ (UAE) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ನಿಂಬೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಪಡೆದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು GI ಟ್ಯಾಗ್ ಪಡೆದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ❑ **ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು**
- ◆ **ಬೀದ್ರಿ ಲೋಹದ ಕಲೆ:** ಬೀದರ್ನಿಂದ ಉಗಮಿಸಿದ ಲೋಹದ ಹಸ್ತಕಲೆ, ಕಪ್ಪಾದ ಜಿಂಕ್ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ ಮಿಶ್ರಲೋಹದ ಮೇಲಿನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಅಲಂಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ◆ **ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಆಟಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಗೊಂಬೆಗಳು:** “ಗೊಂಬೆಗಳ ಊರು” ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಬಣ್ಣದ ಮರದ ಆಟಕೆಗಳು, ವಿಷರಹಿತ ಸಸ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- ◆ **ಮೈಸೂರು ಗಣ್ಣೆಣ್ಣೆ ಆಟಪತ್ರಗಳು:** ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜವಂಶದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರೀಕೃತ ಆಟಪತ್ರಗಳ ಕಲೆ.
- ◆ **ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ ಖಾನಾ:** ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕೈಮಗ್ಗ ಬಟ್ಟೆ.
- ◆ **ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆಗಳು:** ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಂಪರೆಯ ಸೀರೆಗಳು, ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹ ಮತ್ತು ಪಲ್ಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೆಯ್ದು ನಂತರ ಜೋಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂಚಿನ ಕಲೆಗಳು:** ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕಂಚಿನ ಹಸ್ತಕಲೆಗಳು.

- ◆ **ಕಸೂತಿ ಎಂಬರೋಯಿಡಿ:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ನೇಕಾರಿಯ ಶೈಲಿ, ರಂಗೋಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಸೂತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ◆ **ಕಿಣ್ಣಾಳ ಆಟಕೆಗಳು:** ಕೋಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಿಣ್ಣಾಳ ಪಟ್ಟಣದ ಮರದ ಕಲೆ, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಕೊಲ್ಲಾಪುರಿ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು:** ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೈಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಚರ್ಮದ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು.
- ◆ **ಮೊಳಕಾಲ್ಕೂರು ಸೀರೆಗಳು:** ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗಳು.
- ◆ **ಮೈಸೂರು ಗುಲಾಬಿ ಮರದ ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸ:** ಹೂವು, ದಂತ ಅಥವಾ ಶಂಖದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುಲಾಬಿ ಮರದ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಅಲಂಕಾರಕಲೆ.
- ◆ **ಮೈಸೂರು ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆ:** ಅದರ ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಹೊಳಪಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರೇಷ್ಮೆ; ಕರ್ನಾಟಕ ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (KSIC) ನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಮೈಸೂರು ಪರಂಪರೆಯ ಚಿತ್ರಗಳು:** ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಶೈಲಿಯ ಕಲೆಯಾಗಿ, ಮೈದುವಾದ ಬಣ್ಣಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ.
- ◆ **ನವಲಗುಂದ ಡೂರಿಗಳು:** ನವಲಗುಂದ ಪ್ರದೇಶದ ಕೈಯಿಂದ ನೆಯ್ದ ಬಣ್ಣದ ನೆಲದ ಹಾಸುಗಳು, ನವಿಲುಗಳಂತಹ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- ◆ **ಸಂಡೂರು ಲಾಂಬಾಣಿ ಕಸೂತಿ:** ಲಾಂಬಾಣಿ ಸಂಚಾರಿ ಜನಾಂಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಸೂತಿ, ಅಡ್ಡ ಹೊಲಿಗೆ, ಎಳೆ ತುಂಬುವಿಕೆ (ಡಾರ್ನಿಂಗ್) ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಉಡುಪಿ ಸೀರೆಗಳು:** ಕರಾವಳಿ ಉಡುಪಿ ಪ್ರದೇಶದ ಕೈಮಗ್ಗ ಹತ್ತಿ ಸೀರೆಗಳು.
- ❑ **ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು**
- ◆ **ಅಪ್ಪೆಮಿಡಿ ಮಾವು:** ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಳಸುವ ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಹುಳಿ ರುಚಿಯ ಮಾವು, ದೀರ್ಘ ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ◆ **ಬಾಬಾಬುಡನಗಿರಿ ಅರಬಿಕಾ ಕಾಫಿ:** ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕಾಫಿ; ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮೂಲಸ್ಥಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ **ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನೀಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ:** ಮೃದು ಚರ್ಮ, ರಸಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ “ಫಾಕ್ಸ್” ರುಚಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ.
- ◆ **ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗುಲಾಬಿ ಈರುಳ್ಳಿ:** ಆಳವಾದ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ರುಚಿಯ ಈರುಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ **ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ:** ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ, ಕಡಿಮೆ ಕಾರದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ.
- ◆ **ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಅರಬಿಕಾ ಕಾಫಿ:** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಪ್ರದೇಶ.
- ◆ **ಕೂರ್ಗ್ ಅರಬಿಕಾ ಕಾಫಿ:** ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅರಬಿಕಾ ಕಾಫಿ.
- ◆ **ಕೂರ್ಗ್ ಹಸಿರು ಏಲಕ್ಕಿ:** ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸುಗಂಧ ಮತ್ತು ರುಚಿಯ ಏಲಕ್ಕಿ.

- ◆ ಕೂರ್ಗ್ ಕಿತ್ತಳೆ: ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶದ ಬಂಗಾರದ ಹಚ್ಚುಳ್ಳ ಕಿತ್ತಳೆ ಜಾತಿ.
- ◆ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ಚಕ್ಕೋತ್ತಾ: ಸಿಹಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಳಿ ರುಚಿಯ ಸಿಟ್ರಸ್ ಹಣ್ಣು.
- ◆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ತೊಗರಿ ಬೆಳೆ: ವಿಶಿಷ್ಟ ರುಚಿ, ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಹುರಿಯುವ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೊಂದಿರುವ ತೊಗರಿ ಬೆಳೆ.
- ◆ ಹಡಗಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ: ಹಡಗಲಿ ಪ್ರದೇಶದ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಮಲ್ಲಿಗೆ.
- ◆ ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆ: ವಿಶೇಷ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗುಣಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಂಬೆ ಜಾತಿ.
- ◆ ಕಮಲಾಪುರ ಕೆಂಪು ಬಾಳೆ: ಕಮಲಾಪುರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಸುವ, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಕೆಂಪು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು.
- ◆ ಕರಿ ಈಶದ್ ಮಾವು: ವಿಶಿಷ್ಟ ರುಚಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾವು.
- ◆ ಮಲಬಾರ್ ಮೆಣಸು: ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮೆಣಸು ಜಾತಿ.
- ◆ ಮುಂಗಾರು ಮಾಲಬಾರ್ ಅರಬಿಕಾ ಮತ್ತು ರೋಬಸ್ತಾ ಕಾಫಿ: ಮಳೆಗಾಲದ ಗಾಳಿಗೆ ತೋರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ರುಚಿಯುಳ್ಳ ಕಾಫಿ ಬೀಜಗಳು.
- ◆ ಮೈಸೂರು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ: ಹೃದಯಾಕಾರದ, ಮೃದುವಾದ ಮತ್ತು ತೀಕ್ಷ್ಣ ರುಚಿಯ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ.
- ◆ ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ: ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ.
- ◆ ನಂಜನಗೂಡು ರಸ ಬಾಳೆ: ಸಿಹಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧದಿಂದ ವಿಶ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು.
- ◆ ಸಿಸಿ ಅಡಿಕೆ: ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಸಿ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪ, ರುಚಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಡಿಕೆ.
- ◆ ಉಡುಪಿ ಮಟ್ಟು ಗುಳ್ಳೆ ಬದನೆಕಾಯಿ: ಉಡುಪಿ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ, ಸಣ್ಣ ಬೀಜಗಳ ಬದನೆಕಾಯಿ.
- ◆ ಉಡುಪಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ: ಉಡುಪಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಮತ್ತೊಂದು ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾತಿ.

☐ ಉತ್ಪಾದಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

- ◆ ಧಾರವಾಡ ಪೇಡಾ: 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಹಾಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ.
- ◆ ಮೈಸೂರು ಅಗರ್ಬತ್ತಿ: ಶ್ರೀಗಂಧ ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಧೂಪಕಡ್ಡಿಗಳು.
- ◆ ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಸಾಬೂನು: 100% ಶುದ್ಧ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಿಶ್ವದ ಏಕೈಕ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಸಾಬೂನು.
- ◆ ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ: 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಲ್ಪಡುವ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರದ ಪರಿಮಳದ ಎಣ್ಣೆ.

ಇ-ಸ್ವತ್ತು

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಇ-ಸ್ವತ್ತು ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ (RDPR) ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

☐ ಇ-ಸ್ವತ್ತು ಕುರಿತು

- ◆ ಆರಂಭಿಸಿದ ವರ್ಷ: 2021 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಆರಂಭಿಸಿದೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆಸ್ತಿಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕರು ಆನ್ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ (RDPR).
- ◆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಕಲಿ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅನಧಿಕೃತ ಪ್ಲಾಟ್ಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ಯಾಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ಕಾಲೋನಿ ಪ್ರದೇಶ - ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ 8.61 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಕ್ಯಾಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ರೈಲ್ವೆ ಕಾಲೋನಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು, 50 ವಿಭಿನ್ನ ಜಾತಿಗಳ 371 ಮರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

☐ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆ ತಾಣಗಳು (BHS)

- ◆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಅವು ಭೂಮಂಡಲ, ಕರಾವಳಿ, ಒಳನಾಡಿನ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಶ್ರೀಮಂತ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಮೃದ್ಧ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ.
- ◆ ಅಧಿಸೂಚನೆ ನೀಡುವವರು: ಇವುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು 2002ರ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ (Biological Diversity Act, 2002) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ◆ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ:

ನಲ್ಲೂರು ಹುಣಸೆ ಮರದ ತೋಟ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು 2007ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.

- ◆ **ಉದ್ದೇಶ:** ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಜನಜೀವನದ ಸುಧಾರಣೆ. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಮುಖಾಂತರ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆ ತಾಣಗಳು				
ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ	ಸ್ಥಳ	ವರ್ಷ	ಪ್ರದೇಶ / ವಿವರಗಳು	ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ
ನಲ್ಲೂರು ಹುಣಸೆ ಮರದ ತೋಟ	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	2007	54 ಎಕರೆ	ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ; ಪುರಾತನ ಹುಣಸೆ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಸಸ್ಯ-ಜೀವಜಾಲ
ಹೋಗೈಕಾನ್ ತೋಲಾ ಅರಣ್ಯ	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	2020ರ ಒಳಗೆ	ತೋಲಾ ಅರಣ್ಯ ಭಾಗ	ಕುದ್ರೆಮುಖ ಮತ್ತು ಭದ್ರ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ವನ್ಯಜೀವಿ ಮಾರ್ಗ; ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಸ್ಯಾವಳಿ
ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (GKVK)	ಬೆಂಗಳೂರು	2020ರ ಒಳಗೆ	ವಿಶಾಲ ಹಸಿರು ಆವರಣ	ನಗರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಪರಿಸರ ಹಾಟ್‌ಸ್ಪಾಟ್
ಅಂಬರಗುಡ್ಡ	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2020ರ ಒಳಗೆ	ತೋಲಾ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು	ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾತಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
ಮಮದಾಪುರ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ	ವಿಜಯಪುರ	2024	ಸುಮಾರು 1,494 ಎಕರೆ	ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ; ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವೃಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಜಾಲ ಹೊಂದಿದೆ.

ಖುಷಿ ಯೋಜನೆ (Project Khushi)

- ◆ **ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ**
- ◆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಪ್ಪಿಯೆಸ್ಸ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ “ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಖುಷಿ” ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ◆ **ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಖುಷಿ ಕುರಿತು**
- ◆ **ಉದ್ದೇಶ:** ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿ ಸಂಬಂಧಿತ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇಮತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಮಧುಮೇಹ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಅತಿಯಾದ ದೇಹಭಾರ, ಹಾಗೂ ಮೆಟಾಬಾಲಿಕ್ ವ್ಯಾಧಿಗಳು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದಿವಾಸಿ ಗೃಹ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ₹160 ಕೋಟಿಯ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಅನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದು, ಇದು 11 ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ - ಸೋಲಿಗ, ಹಸಲಾರು, ಗೌಡಲು, ಸಿದ್ದಿ, ಕುಡಿಯ, ಮಲೆಕುಡಿಯ, ಕಾಡುಕುರುಬ, ಇರುಳಿಗ, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ, ಯಾರವಾ, ಪಣಿಯನ್ ಮುಂತಾದವರ - 6,856 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದಿವಾಸಿ ಗೃಹ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ **ಆರಂಭಿಸಿದ ವರ್ಷ:** 2023ರಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ.
- ◆ **ಉದ್ದೇಶ:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಕ್ಕಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅವರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.

ಅರ್ಹತೆ

- ◆ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ.
- ◆ ಕುಟುಂಬವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿ ಆಗಿರಬೇಕು.
- ◆ ಈಗಾಗಲೇ ಪಕ್ಕಾ ಮನೆ ಹೊಂದಿರಬಾರದು.
- ◆ ಆಸರೆ ಇಲ್ಲದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ಆದಿವಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ.
- ◆ ಮಾನ್ಯವಾದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ, ವಾಸಸ್ಥಳದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಪತ್ರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ.
- ◆ **ನಿರ್ವಹಣಾ ಇಲಾಖೆ:** ಈ ಯೋಜನೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಸ್ತ್ರಮ್ ಆಪ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಆಸ್ಟ್ರಮ್ ಅಪ್ ಮತ್ತು 'ಗುಂಡಿ ಗಮನಾ' ಅಪ್ಪಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ, ನಗರದ ಗುಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ಮೇಲಿನ ನಿಗಾವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

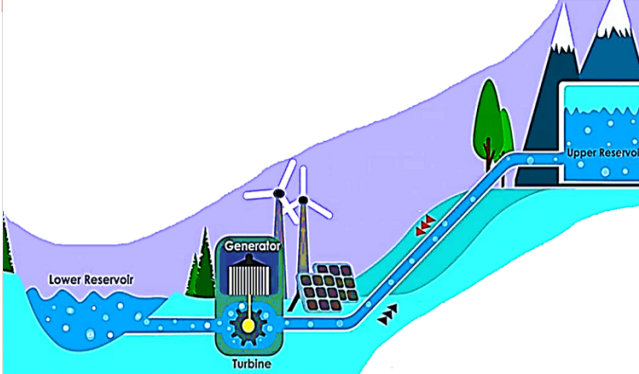
ASTraM ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಸಂಕ್ಷೇಪ ರೂಪ: "ಆಕ್ಸನಬಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆಂಟ್ಸ್ ಫಾರ್ ಸ್ಪೆನ್ಸಿವಿಟಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್" (ASTraM).
- ◆ ಆರಂಭಿಸಿದವರು: ಬೆಂಗಳೂರು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೊಲೀಸ್ ಜನವರಿ 2024 ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ◆ ಬೆಂಗಳೂರು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೊಲೀಸ್ ನೈಜ-ಸಮಯ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಟ್ರಾಫಿಕ್ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ◆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು 15 ನಿಮಿಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಂಚಾರ ತೀವ್ರತೆ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುವುದು, ಇದರಿಂದ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ನಾಗರಿಕರು ಅಪಘಾತಗಳು, ನಿಯಮ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ದಂಡ ಪಾವತಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುವ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಜಾರ್ಜ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿದೆ.

ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ

- ◆ ಸ್ಥಳ: ಕರ್ನಾಟಕದ ಶರಾವತಿ ನದಿಯ ಮೇಲೆ
- ◆ ಒಟ್ಟು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: 2000 ಮೆಗಾವಾಟ್.
- ◆ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎರಡು ಇತಿಹಾಸಪೂರ್ಣ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಡುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ◆ ತಲಕಳಾಲೆ ಡ್ಯಾಂ (62.48 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರ) – ಮೇಲಿನ ಜಲಾಶಯ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶರಾವತಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ನೀರಿನ ಸಮತೋಲನ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಗೆರುಸೊಪ್ಪ ಡ್ಯಾಂ (64 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರ) – ಕೆಳಗಿನ ಜಲಾಶಯ.
- ◆ ಗ್ರಿಡ್ ಶಕ್ತಿ ಬಳಸಿ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇತ್ತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗರಿಷ್ಠ ಬೇಡಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಹರಿಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- ◆ ತೆಲಂಗಾಣದ ಕಾಲೇಶ್ವರಂ ಯೋಜನೆಯ ಮಾದರಿಯಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರೈಸಲು ಸಹ ಈ ಯೋಜನೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.
- ◆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು: ಈ ಯೋಜನೆ 16ನೇ ಶತಮಾನದ ಪುರಾತನ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬಹುದು, ಅವು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರದೇವಿಯವರ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ.

ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರದೇವಿಯ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಶಾಸನಾವಧಿ: ಕ್ರಿ. ಶ. 1552-1606 ರಾಜಧಾನಿ – ಗೇರುಸೊಪ್ಪ
- ◆ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಆಳಿದ ರಾಣಿ.
- ◆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದು, ಅವರು 'ರೈನ್ಡ್ ಡಿ ಪಿಮೆಂಟ್' (ಮೆಣಸಿನ ರಾಣಿ) ಎಂಬ ಪಟ್ಟವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು.
- ◆ ಯೂರೋಪ್ ಮತ್ತು ಅರಬ್ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಸಾಲೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು

ಶರಾವತಿ ನದಿಯ ಕುರಿತು

- ◆ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನದಿ.
- ◆ ಬಹುತೇಕ ಜಲಾನಯನವು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ.
- ◆ ಹರಿಯುವ ದಿಕ್ಕು: ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಹೊನ್ನಾವರದ ಬಳಿ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.
- ◆ ನದಿಯ ಉದ್ದ: 128 ಕಿ.ಮೀ; 2,985 ಚ.ಕಿ.ಮೀ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಜೋಗ್ ಫಾಲ್ಸ್: 253 ಮೀ ಎತ್ತರದಿಂದ ಬಿದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಲಪಾತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ◆ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳು: ನಂದಿಹೊಳೆ, ಹರಿದ್ರಾವತಿ, ಮಾವಿನಹೊಳೆ, ಹಿಲ್ಕುಂಜಿ, ಎಣ್ಣೆ ಹೊಳೆ, ಹುರ್ಲಿಹೊಳೆ, ನಾಗೋಡಿಹೊಳೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಜವಳಿ ನೀತಿ, 2025-2030

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕವು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ 2025-2030ರ ರಾಜ್ಯ

ಜವಳಿ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಜವಳಿ ನೀತಿ, 2025-2030 ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಜವಳಿ ಮತ್ತು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತೋದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು. ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.
- ◆ ಸೂಚನೆ: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಜವಳಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಮತ್ತು ಕೈಮಗ್ಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜವಳಿ: ಹೊಸ ನೀತಿಯು ತಾಂತ್ರಿಕ ಜವಳಿ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ರಾಜ್ಯವು ಕಿತ್ತೂರು ಕರ್ನಾಟಕ, ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ (ರಾಯಚೂರು) ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ (ಪಿಪಿಪಿ) ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜವಳಿ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ◆ ಮೆಗಾ ಜವಳಿ ಪಾರ್ಕ್: ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ 1,000 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಮೆಗಾ ಜವಳಿ ಪಾರ್ಕ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಗಮನಾರ್ಹ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ.
- ◆ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಜವಳಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಯೋಜನೆ (Bengaluru Water Resilience Project)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು (GBA) ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ 426 ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಸಾಲ ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಯೋಜನೆ

- ◆ ಇದು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಲಾದ ಯೋಜನೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು

1. ನಗರದ ನೀರಿನ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಪ್ರತಿರೋಧ ಶಕ್ತಿ ವೃದ್ಧಿ.
2. ನಗರ ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ.

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

- ◆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಲಪಡಿಸುವುದು: ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮಳೆನೀರು ಚರಂಡಿ (SWD) ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ◆ ನೀರಿನ ಭದ್ರತೆ ಸುಧಾರಣೆ: ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಕೆರೆಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ: ಈ ಯೋಜನೆಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆರೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಮರುಸಂಘಟಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆ: ಇದು ಪ್ರವಾಹ ಮಾದರಿ, ಬೋರ್ವೆಲ್‌ಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಹಭಾಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

1. ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (GBA) ಪ್ರಮುಖ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆ.
2. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ - ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ.
3. ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (IISc), ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರ ಪ್ರವಾಹ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಭಾರತೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮದ್ರಾಸ್ (IIT-M), ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
5. ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ (BWSSB), ನೀರು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ.
6. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಕೇಂದ್ರ (KSNDMC), ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಒಳಹರಿವು ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
7. ವೆಲ್ ಲ್ಯಾಬ್ಸ್ ಮತ್ತು CSTEP: ಯೋಜನೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
8. ಬೆಂಗಳೂರು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಇನ್ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (BSMILE): ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶದ ವಾಹನ.

ಎಲವೇಟ್ - 2025, ಎಲವೇಟ್ ಉನ್ನತಿ - 2025 ಮತ್ತು ಎಲವೇಟ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು - 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನವೋದ್ಯಮ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಂತಿಮ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿ

- ◆ ಆಯೋಜಕರು: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ

ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸುವುದು.

1. ಎಲಿವೇಟ್, 2025 - ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
2. ಎಲಿವೇಟ್ ಉನ್ನತಿ, 2025 - ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ SC/ST ಸಂಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ.
3. ಎಲಿವೇಟ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, 2025 - ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ನೇತೃತ್ವದ ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

□ ಎಲಿವೇಟ್, 2025

- ◆ ವಿವರಣೆ: ನಾವಿನ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- ◆ ಅರ್ಹತೆ: ನವೋದ್ಯಮಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತವಾದ ಖಾಸಗಿ ಸೀಮಿತ ಕಂಪನಿ, ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸೀಮಿತ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ (LLP) ಆಗಿರಬೇಕು, 10 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹಳೆಯದಾಗಿರಬೇಕು, ₹100 ಕೋಟಿ ಮೀರದ ವಹಿವಾಟು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನಾವಿನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.
- ◆ ಬೆಂಬಲ: ₹50 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ಅನುದಾನ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

□ ಎಲಿವೇಟ್ ಉನ್ನತಿ, 2025

- ◆ ಗುರಿ ಸಮೂಹ: ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ (SC) ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ST) ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಅರ್ಹತೆ: ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಪಾಲುದಾರರು SC/ST ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೊಂದಿಗೆ, ಮುಖ್ಯ ELEVATE ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಹತಾ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

□ ಎಲಿವೇಟ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, 2025

- ◆ ಗುರಿ ಸಮೂಹ: ಕರ್ನಾಟಕದ ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸದಸ್ಯರ ನೇತೃತ್ವದ ನವೋದ್ಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಅರ್ಹತೆ: ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಹತಾ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು, ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬ ನಿರ್ದೇಶಕ ಅಥವಾ ಪಾಲುದಾರ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೊಂದಿಗೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ತಿದ್ದುಪಡಿ)

ಮಸೂದೆ, 2025

□ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಧಾವರ್ಚಂದ್ ಗೆಹ್ಲೋಟ್ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025 ಅನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಬಫರ್ ವಲಯಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ.

□ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ 0 ಮೀಟರ್ ಮತ್ತು 100 ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿರುವ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ 30 ಮೀಟರ್‌ಗಳವರೆಗೆ, ಅವುಗಳ ಗಾತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆರೆಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಬಫರ್ ವಲಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಇದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.

□ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು

- ◆ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಬಫರ್ ವಲಯಗಳು: ಮಸೂದೆಯು ಕೆರೆಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬದಲಾಗುವ ಬಫರ್ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ 0.05 ಎಕರೆ (5 ಗುಂಟಾ) ವರೆಗಿನ ಕೆರೆಗಳು 0-ಮೀಟರ್ ಬಫರ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
- ◆ 100 ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆರೆಗಳು 30-ಮೀಟರ್ ಬಫರ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
- ◆ ಈ ಗಾತ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಬಫರ್ ವಲಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ಮಸೂದೆ ಉದ್ದೇಶ: ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ಬಫರ್ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತಾ ಮಾರ್ಗಗಳಂತಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲ ನಂದಿನಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಎಂಎಫ್

□ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟ (ಕೆಎಂಎಫ್) ತನ್ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ನಂದಿನಿ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳನ್ನು - ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿನ ಫ್ಲೋರಿಡಾದ ಲೇಕ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎಂಟನೇ ನಾವಿಕ (NAVIKA) ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ 2025 ರಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು.

□ 8ನೇ ನಾವಿಕ (NAVIKA) ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ

- ◆ ಸ್ಥಳ - ಲೇಕ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ಫ್ಲೋರಿಡಾ.
- ◆ ಆಯೋಜಕರು - ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ (ನಾವಿಕ)

- ◆ ಉದ್ದೇಶ - ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎನ್. ವಿ. ಪ್ರಸಾದ್ ಸಮಿತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಚಿಸಿದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯಾಗಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೈಕ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಇದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ

- ◆ 2025ರ ಏಪ್ರಿಲ್ನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನೀಡಿದ ಆದೇಶದಂತೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಯಮಗಳು ರೂಪಿಸುವವರೆಗೆ ಬೈಕ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿತ್ತು. ಅದರ ಅನ್ವಯ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೀಪಿಕಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್ಜಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ 'ದೀಪಿಕಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ದೀಪಿಕಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಯೋಜನೆ

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: 2025-26 ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ 37,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ, ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು - ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕೋರ್ಸ್ (ಪಿಯುಸಿ) ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದವಿ, ವೃತ್ತಿಪರ ಪದವಿ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್ ದಾಖಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ₹30,000 ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯ್ದೆ (K-ESMA), 2013

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2013 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 12 ಸೇವೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಪುನರ್ರಚಿಸಿದೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಆಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಮಶಾನ ಸೇವೆಗಳು ಸೇರಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2013

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರಗಳು ಮತ್ತು ಬೀಗಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಇದು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಡಚಣೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2025

ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

ಮುಷ್ಕರಗಳ ನಿಷೇಧ

- ◆ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು.
- ◆ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ, ಮುಂದುವರಿಯುವ ಅಥವಾ ಘೋಷಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಮುಷ್ಕರವು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿದೆ.

ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸೇವೆಗಳು

- ◆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು:
- ◆ ನೀರು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೇವೆಗಳು (ಉತ್ಪಾದನೆ, ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ).
- ◆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳು.
- ◆ ಕೆಲಸದ ನಿಲುಗಡೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾದರೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸೇವೆಯನ್ನು "ಅಗತ್ಯ" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಬಹುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸೇರಿಸಲಾದ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಯ ನೀರಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಸೇರಿವೆ.

ಅವಧಿ

- ◆ ಮುಷ್ಕರ ನಿಷೇಧಿಸುವ ಆದೇಶವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ನಿಷೇಧವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗೆ ದಂಡ

- ◆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಮುಷ್ಕರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅಥವಾ ಬೆಂಬಲಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:
- ◆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ: ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ₹5,000 ವರೆಗೆ

ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡೂ.

- ◆ ಪ್ರಚೋದಕರು: ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ₹5,000 ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನೂ ವಿಧಿಸಬಹುದು.
- ◆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು: ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ₹5,000 ವರೆಗೆ ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನೂ ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ವಾರಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಬಂಧನ: ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ಎಸಗುವ ಶಂಕಿತ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ವಾರಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಬಂಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಇದೆ.
- ◆ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ: ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ದಂಡಗಳು ನೌಕರನ ವಿರುದ್ಧ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮದ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿವೆ.

ವೃದ್ಧರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮ್ಸ್ (NIMHANS)ನ ಎರಡು ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ವೃದ್ಧರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು, ನಿಮ್ಮಾನ್ಸ್ ಎರಡು ಪ್ರವರ್ತಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸಜ್ಜಾಗಿದೆ
1. ನಿಮ್ಮಾನ್ಸ್-ವಯೋಮಾನಸ ಸಂಜೀವಿನಿ (ವಿಎಂಎಸ್) ಗೃಹ, ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಪರ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಮತ್ತು
 2. ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ (ಡಿಮೆನ್ಟಿಯಾ ಇಂಡಿಯಾ ಅಲೈಯನ್ಸ್) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ರೋಗನಿರ್ಣಯದ ನಂತರದ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಆರೈಕೆ ಕೇಂದ್ರ.

ನಿಮ್ಮಾನ್ಸ್-ವಯೋಮಾನಸ ಸಂಜೀವಿನಿ ಗೃಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

- ◆ ಉದ್ದೇಶ - ಇದು ವಿಶೇಷ ಮನೋವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ವೃದ್ಧ ನಾಗರಿಕರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು - ರಾಜ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ನಿಮ್ಮಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ (ಡಿಐಎ) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ.
- ◆ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆಯು ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ, ಅರಿವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ, ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದವಾಗಿದೆ.

- ◆ ಆಲ್ಟಿಮರ್ ಕಾಯಿಲೆಯು ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧವಾಗಿದೆ.
- ◆ ಈ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 21 ರಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ, ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವ ಆಲ್ಟಿಮರ್ ದಿನವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವ ಆಲ್ಟಿಮರ್ ಜಾಗೃತಿ ತಿಂಗಳು ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ವೇಗವರ್ಧಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (LEAP)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್, ಐಟಿ ಮತ್ತು ಬಿಟಿ ಇಲಾಖೆಯು ₹1,000 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ಸ್ಥಳೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ವೇಗವರ್ಧಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (LEAP)ವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ### ಐಇಂಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ
- ◆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, 5 ಲಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಮತ್ತು ದೃಢವಾದ ನವೋದ್ಯಮ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
 - ◆ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೀರಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸಮಾನ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
 - ◆ ಮೈಸೂರು-ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಮಂಗಳೂರು-ಉಡುಪಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಬೆಳಗಾವಿ-ಧಾರವಾಡ, ತುಮಕೂರು, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಂತಹ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅನ್ಲಾಕ್ ಮಾಡಲು LEAP ಅನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಎಂಜಿನ್ ಆಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮಾನ್ಸ್ ನಿಂದ ಆಯುಷ್-ಮನ್ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಆಯುಷ್ ಸಚಿವಾಲಯದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನರವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (ನಿಮ್ಮಾನ್ಸ್) ಆಯುಷ್-ಮನ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನರವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನಗಳ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ರಾಜ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿ 2025-2032

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 2025-32 ರ ರಾಜ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ₹4,432.5

ಕೋಟಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ◆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು
- ◆ ಐಟಿಐಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ: ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಐಟಿಐ) ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಪರಿಕರ ಕೊಠಡಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು (ಜಿಟಿಟಿ) ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಜರ್ಮನ್ ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಕೆಜಿಟಿಟಿಐ) ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
- ◆ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ತರಬೇತಿ: ಯಾಂತ್ರೀಕೃತಗೊಂಡ, ರೋಬೊಟಿಕ್ಸ್, ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ, ಮುಂದುವರಿದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತೆಯಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.
- ◆ ಸುಧಾರಿತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು: ಸರ್ಕಾರಿ ಐಟಿಐಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು. ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೊರತೆಯಿರುವ 26 ಸರ್ಕಾರಿ ಐಟಿಐಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಏಕೀಕರಣ

- ◆ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಪ್ರೆಂಟಿಸ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯಮದೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಈ ನೀತಿಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಭಾಷಾ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯ ಚಲನಶೀಲತೆಗೆ ಇದು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

- ◆ ತರಬೇತಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ AI-ಚಾಲಿತ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ಬೆಂಬಲ

- ◆ ಮಹಿಳಾ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕ ವಿನಾಯಿತಿಗಳ ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನೀತಿಯು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಒಳಗೊಂಡ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು, ಅಂಗವಿಕಲರು, ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳು, ನಗರ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ ಈ ತಿಂಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮಾದರಿ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (SRS), 2023 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕದ MMR 2020-22 ರಲ್ಲಿ 58 ರಿಂದ 2021-23 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ 68 ಸಾವುಗಳಿಗೆ ಏರಿತು.
- ◆ ತಾಯಂದಿರ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ (MMR) - ಇದನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 100,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ ತಾಯಂದಿರ ಮರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ◆ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO) ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ - ಇದು ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ಮುಕ್ತಾಯದ 42 ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ಮಹಿಳೆಯ ಸಾವು.

ವಿವಿಧ

ಸಮಿತಿಗಳು

1. ಮುಡಾ ಹಗರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಪಿ.ಎನ್.ದೇಸಾಯಿ ನೇತೃತ್ವದ ಆಯೋಗವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಕ್ಲೀನ್ ಚಿಟ್ ನೀಡಿದೆ.
2. ಟಿ.ಎಂ.ವಿಜಯ್ ಭಾಸ್ಕರ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ರಚಿಸಲಾದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯಾಗಿದೆ.
 - ◆ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಏಕೀಕೃತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ
3. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ನವೀ ಪಿಳ್ಳೆ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ರಮಿತ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೀನಿಯನ್ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಆಯೋಗವಾಗಿದೆ.
 - ◆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2023 ರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಇಸ್ರೇಲ್ ಗಾಜಾದಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೀನಿಯರ ವಿರುದ್ಧ ನರಮೇಧ ಎಸಗಿದೆ ಎಂದು ದೃಢಪಡಿಸುವ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.
4. ಕೇಶವ ನಾರಾಯಣ ಆಯೋಗ - 2016ರಲ್ಲಿ ಉಪ ಪೊಲೀಸ್ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿ ಎಂ.ಕೆ.ಗಣಪತಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿತ್ತು.
5. ಎಂ.ಗೋವಿಂದ ರಾವ್ ಸಮಿತಿ - ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ 'ಸಮಿತಿಯು ಎಲ್ಲಾ 31 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿತು, ಇದರ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ'.
6. ಆಳಂದ ಮತದಾರರ ವಂಚನೆ ಪ್ರಕರಣದ ತನಿಖೆಗೆ ಎಸ್ ಐಟಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಬಿ.ಕೆ.ಸಿಂಗ್ ರಚನೆ.

2023ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಗರಿಷ್ಠ

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ◆ ಕೆ.ಎಸ್.ಮಧುಸೂದನ್ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನ ಹಿಣಕಲ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025 ರ ಪುರಸ್ಕೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ◆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ-ಚಾಲಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ , ವಿಶೇಷವಾಗಿ “ಎಂ ಲೌಂಜ್ ಸ್ಟುಡಿಯೋ” (ಮೀಟ್, ಮೇಕ್, ಮಾವೆಲ್) ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರು.
- ◆ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ “ಸಿ-ಲೌಂಜ್” ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರೊಬೊಟಿಕ್ಸ್, ಆರ್ಟಿಫಿಷಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್, ಡ್ರೋನ್ಗಳು, ವರ್ಚುವಲ್ ರಿಯಾಲಿಟಿ ಮತ್ತು 3 ಡಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ನೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಇದು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನೀಡಲಾಗುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ದೇಶದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವರ ಆಸಾಮನ್ಯ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ◆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಮಾರಂಭವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5ರಂದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನವನ್ನು ಭಾರತದ ದ್ವಿತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹಾಗೂ ಖ್ಯಾತ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಸರ್ವಪಳ್ಳಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಂಪಣ್ಣರವರಿಗೆ ಗೊರೂರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ.

- ◆ ಗೊರೂರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸ ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ◆ ಕವಿ ಎಚ್.ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ವೆನಿಸ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಅನುಪರ್ಣಾ ರಾಯ್

- ◆ 2025 ರಲ್ಲಿ 82 ನೇ ವೆನಿಸ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಒರಿಜೊಂಟಿ (ಹೊರೈಜನ್ಸ್) ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನುಪರ್ಣಾ ರಾಯ್ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.
- ◆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುವವರು: ವೆನಿಸ್

- ◆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಹಬ್ಬ (ಫೆಸ್ಟಿವಲ್). ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.
- ◆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಅವರ ಚೊಚ್ಚಲ ಚಲನಚಿತ್ರ “ಸಾಂಗ್ ಆಫ್ ಫಾರ್ಗಟನ್ ಟ್ರೀಸ್” ಗಾಗಿ ನೀಡಿದರು.

ಬಿ.ಸರೋಜಾ ದೇವಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.

- ◆ ನಟಿ ಬಿ.ಸರೋಜಾ ದೇವಿ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ.
- ◆ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ‘ಅಭಿನಯ ಸರಸ್ವತಿ’ ಎಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ◆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ₹ 1 ಲಕ್ಷ ನಗದು ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಫಲಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ◆ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಕವಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಗೆ ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ಭಾರತ ರತ್ನ ನೀಡುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಗುರುವಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.
- ◆ ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು.
- ◆ ಕುವೆಂಪು ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಮೊದಲಿಗರು.
- ◆ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ್ ಮತ್ತು ಸರೋಜಾ ದೇವಿ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ 11 ಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ◆ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುವವರು: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ.
- ◆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಿನಿಮಾ, ರಾಜಕೀಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಸಂಗೀತ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ◆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು 1992ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ ಅವರ ಆಡಳಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ◆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ 50 ಗ್ರಾಂ ತೂಕದ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ, ಒಂದು ಪ್ರಶಂಸಾಪತ್ರ, ಸ್ಮಾರಕ, ಮತ್ತು ಶಾಲು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಜೇತರು	ಕ್ಷೇತ್ರ	ವರ್ಷ
ಕುವೆಂಪು	ಸಾಹಿತ್ಯ	1992
ಡಾ.ರಾಜ್ ಕುಮಾರ್	ಸಿನೆಮಾ	1992
ಎಸ್.ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ	ರಾಜಕಾರಣ	1999
ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್.ರಾವ್	ವಿಜ್ಞಾನ	2000
ದೇವಿ ಶೆಟ್ಟಿ	ಔಷಧ	2001
ಭೀಮಸೇನ ಜೋಶಿ	ಸಂಗೀತ	2005
ಶಿವಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ	ಸಮಾಜ ಸೇವೆ	2007
ಜವರೇಗೌಡ	ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ	2008
ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆ	ಸಮಾಜ ಸೇವೆ	2009
ಪುನೀತ್ ರಾಜ್ ಕುಮಾರ್	ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸೇವೆ	2022
ಬಿ. ಸರೋಜಾ ದೇವಿ	ಸಿನೆಮಾ	2025
ಡಾ.ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ್	ಸಿನೆಮಾ	2025

71 ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- ◆ 71 ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭವು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23, 2025 ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ◆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು ಅವರು ಖ್ಯಾತ ಚಲನಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದ ದಿಗ್ಗಜರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ನಟನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

- ◆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಟ: ಶಾರುಖ್ ಖಾನ್ (ಜವಾನ್), ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಮ್ಯಾಸ್ಸಿ (12ಐ ಫೇಲ್).
- ◆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಟಿ: ರಾಣಿ ಮುಖರ್ಜಿ (ಶ್ರೀಮತಿ ಚಟರ್ಜಿ ವರ್ಸಸ್ ನಾರ್ವೆ).
- ◆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪೋಷಕ ನಟ: ವಿಜಯರಾಘವನ್ (ಪೂಕ್ಕಲಂ - ಮಲಯಾಳಂ), ಮುತ್ತುಪೆಟ್ಟಿ ಸೋಮು ಭಾಸ್ಕರ್ (ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ - ತಮಿಳು).
- ◆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪೋಷಕ ನಟಿ: ಊರ್ವಶಿ (ಉಲ್ಲೋಯುಕ್ಕು - ಮಲಯಾಳಂ), ಜಾನಕಿ ಬೋಡಿವಾಲಾ (ವಾಶ್ - ಗುಜರಾತಿ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಾಲ ಕಲಾವಿದರು

1. ಸುಕೃತಿ ವೇಣಿ ಬಂಡ್ರೆಡ್ಡಿ (ಗಾಂಧಿ ತಥಾ ಚೆಟ್ಟು - ತೆಲುಗು).
2. ಕಬೀರ್ ಖಂಡಾರೆ (ಜಿಪ್ಲಿ - ಮರಾಠಿ).

3. ಶ್ರೀಶಾ ಥೋಸರ್, ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಪೋಕಲೆ, ಭಾರ್ಗವ್ ಜಗತಾಪ್ (ನಾಲ್ 2 - ಮರಾಠಿ)

ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

1. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಲನಚಿತ್ರ: 12ಐ ಫೇಲ್
2. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶನ: ಸುದೀಪ್ಪೋ ಸೇನ್ (ದಿ ಕೇರಳ ಸ್ಟೋರಿ - ಹಿಂದಿ)
3. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚೊಚ್ಚಲ ನಿರ್ದೇಶಕ ಚಿತ್ರ: ಆಶಿಶ್ ಬೆಂಡೆ (ಆತ್ಮ ಮಂಫಲ - ಮರಾಠಿ)
4. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮನರಂಜನೆ ಒದಗಿಸುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜನಪ್ರಿಯ ಚಿತ್ರ: ರಾಕಿ ಔರ್ ರಾಣಿ ಕಿ ಪ್ರೇಮ್ ಕಹಾನಿ (ಕರಣ್ ಜೋಹರ್ ನಿರ್ದೇಶನ)
5. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಲನಚಿತ್ರ: ಸ್ಯಾಮ್ ಬಹದ್ದೂರ್ (ಮೇಘನಾ ಗುಲ್ಜಾರ್ ನಿರ್ದೇಶನ)
6. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಕ್ಕಳ ಚಿತ್ರ: ನಾಲ್ 2 (ಮರಾಠಿ, ನಿರ್ದೇಶನ ಸುಧಾಕರ್ ರೆಡ್ಡಿ ಯಕ್ಕಂತ್ರಿ)
7. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅನಿಮೇಷನ್, ವಿಎಫ್‌ಎಕ್ಸ್, ಗೇಮಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕಾಮಿಕ್: ಹನು-ಮ್ಯಾನ್ (ತೆಲುಗು)

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

1. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ: ಪ್ರಶಾಂತನು ಮಹಾಪಾತ್ರ (ದಿ ಕೇರಳ ಸ್ಟೋರಿ - ಹಿಂದಿ)
2. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಿತ್ರಕಥೆ: ಸಾಯಿ ರಾಜೇಶ್ ನೀಲಂ (ಬೇಬಿ - ತೆಲುಗು); ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ (ತಮಿಳು); ಚಲೇಯ (ಜವಾನ್ ಹಾಡು - ಹಿಂದಿ)
3. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಭಾಷಣೆ ಬರಹಗಾರ: ದೀಪಕ್ ಕಿಂಗ್ರಾಣಿ (ಸಿಫ್ಟ್ ಏಕ್ ಬಂದಾ ಕಾಫಿ ಹೈ - ಹಿಂದಿ)

ಸಂಗೀತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

1. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗಾಯಕ: ಪಿ.ವಿ.ಎನ್.ಎಸ್.ರೋಹಿತ್ (ಬೇಬಿ - ತೆಲುಗು)
2. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಹಿಳಾ ಗಾಯಕಿ: ಶಿಲ್ಪಾ ರಾವ್ (ಬೇಬಿ - ತೆಲುಗು)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶನ:

1. ಜಿ.ವಿ.ಪ್ರಕಾಶ್ ಕುಮಾರ್ (ವಾಢಿ - ತಮಿಳು)
2. ಹರ್ಷವರ್ಧನ್ ರಾಮೇಶ್ವರ್ (ಪ್ರಾಣಿ - ಹಿಂದಿ)
- ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಕರ್ಸರ್ಲಾ ಶ್ಯಾಮ್ (ಊರು ಪಲ್ಲೇತುರು - ಬಾಲಗಂ - ತೆಲುಗು)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು.

1. ಅಸ್ಸಾಮಿ: ರೊಂಗಟಪು 1982
2. ಬಂಗಾಳಿ: ಡೀಪ್ ಫ್ಲಿಡ್ಸ್
3. ತಮಿಳು: ಪಾರ್ಕಿಂಗ್
4. ಕನ್ನಡ: ಕಂದಿಲು
5. ಮರಾಠಿ: ಶಂಚಿ ಆಯಿ
6. ಒಡಿಯಾ: ಪುಸ್ಕರ
7. ಪಂಜಾಬಿ: ಗಾಡ್ಲೇ ಗಾಡ್ಲೇ ಚಾ
8. ತೆಲುಗು: ಭಗವಂತ ಕೇಸರಿ

ಮಲಯಾಳಂ ನಟ ಮೋಹನ್ ಲಾಲ್‌ಗೆ ದಾದಾ ಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2023

- ◆ **ನವದೆಹಲಿ:** ನಟ ಮೋಹನ್ ಲಾಲ್ ಅವರಿಗೆ 2023 ರ ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ದಾದಾಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23 ರಂದು ನಡೆಯುವ 71 ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- **ದಾದಾ ಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:**
 - ◆ ಭಾರತೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
 - ◆ ಇದು 1969ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
 - ◆ **ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುವವರು:** ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
 - ◆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಭಾರತೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗದ ಪಿತಾಮಹರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಧುಂಡಿರಾಜ್ ಗೋವಿಂದ ಫಾಲ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ◆ ಫಾಲ್ಕೆ ಅವರು 1913ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಲನಚಿತ್ರವಾದ "ರಾಜಾ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ" ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.
 - ◆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜೀವನಪರ್ಯಂತ ನೀಡಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ◆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಕಮಲ ಪದಕ, ಶಾಲು, ಪ್ರಶಂಸಾಪತ್ರ, ಮತ್ತು ₹10 ಲಕ್ಷ ನಗದು ಬಹುಮಾನ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
 - ◆ 1969ರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಮೊದಲ ಪುರಸ್ಕೃತೆಯಾದವರು ನಟಿ ದೇವಿಕಾ ರಾಣಿ.
- **ನಟ ಮೋಹನ್ ಲಾಲ್ ಬಗ್ಗೆ**
 - ◆ ಮಲಯಾಳಂ ಸೂಪರ್ ಸ್ಟಾರ್ ಸುಮಾರು 400 ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಐದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
 - ◆ ಅವರಿಗೆ 2001 ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಮತ್ತು 2019 ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿತ್ತು.

ಬ್ಯಾಲನ್ ಡಿ'ಓರ್ 2025 ಫ್ರೆಶ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು

- ◆ ಪುರುಷರ ಬ್ಯಾಲನ್ ಡಿ'ಓರ್: ಉಸ್ಮಾನ್ ಡೆಂಬೆಲೆ (ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಸೇಂಟ್-ಜರ್ಮೈನ್)
- ◆ ಮಹಿಳಾ ಬ್ಯಾಲನ್ ಡಿ'ಓರ್: ಐಟಾನಾ ಬೊನ್ನಾಟಿ (ಸ್ವೀನ್, ಎಫ್ಐ ಬಾರ್ಸಿಲೋನಾ)

ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಇ-ಖಾತಾ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

- ◆ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 28 ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ (ಬಿಬಿಎಂಪಿ) ಇ-ಖಾತಾ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025 ಅನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

□ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇ-ಆಡಳಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ **ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುವವರು:** ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಇಲಾಖೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.
- ◆ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸೇವಾ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ನವೀನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಡಳಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

□ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಇ-ಖಾತಾ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ **ಉದ್ದೇಶ:** ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ವಿವರಗಳ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು.
- ◆ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒದಗಿಸುವುದು, ಆಸ್ತಿ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಸುಲಭ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು.
- ◆ **ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:** ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮೊದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು, ಆದರೆ ಜುಲೈ 1, 2025 ರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಇ-ಖಾತಾವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ◆ **ಅರ್ಹತೆ:** ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿ ಮಾಲೀಕರು ಆಸ್ತಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಲು, ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು, ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ನವೀಕರಿಸಲು ಬಯಸುವ ಆಸ್ತಿ ಮಾಲೀಕರು ಇ-ಖಾತಾ ಪಡೆಯಬೇಕು.
- ◆ **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಈಗ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ತನ್ನ ಇ-ಆಸ್ತಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಸ್ತಿ ದಾಖಲೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ.

ಕ್ರೀಡೆ

ಏಷ್ಯಾ ಕಪ್ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸಿದ ಭಾರತ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಸ್ಥಾನ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ

- ◆ ಏಷ್ಯಾ ಕಪ್ ಫೈನಲ್ ನಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ ವಿರುದ್ಧ 4-1 ಗೋಲುಗಳಿಂದ ಜಯ ಸಾಧಿಸಿ, 2026 ರ ವಿಶ್ವಕಪ್ ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

2025 ರ ವಿಶ್ವ ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್ ನ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತನ್ನ ಜೊಚ್ಚಲ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಪುರುಷರ ತಂಡ

- ◆ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದ ಗ್ವಾಂಗ್ಜುನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್ ನಲ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತನ್ನ ಜೊಚ್ಚಲ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಪುರುಷರ ತಂಡವು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು.

- ◆ ರಿಷಭ್ ಯಾದವ್, ಅಮನ್ ಸೈನಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಥಮೇಶ್ ಪೂಜ್ ಮೂವರು 235-233 (57-59, 60-58, 59-59, 59-57) ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದರು.
- ◆ ನಂತರ, ರಿಷಭ್ ಜ್ಯೋತಿ ಜೋಡಿ ಡಬ್ ಜೋಡಿ ವಿರುದ್ಧ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ.

ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

ನೌಕಾಪಡೆಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ನೆಲೆ ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಾವಳಿ ಗುರುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ

- ◆ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ನೌಕಾ ನೆಲೆಯಾದ ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಾವಳಿಯನ್ನು ಶುಕ್ರವಾರ ಗುರುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿಸಿದೆ, ಇದು ಅದರ ಭೂ ಆಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತದ ಕಡಲ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜಾಗೃತಿ

ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು.

ಆರು ದಶಕಗಳ ಸೇವೆಯ ನಂತರ ಹಾರಾಟ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾದ ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ ಅಪ್ರತಿಮ ಮಿಗ್ -21 ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ.

- ◆ ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯು ತನ್ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಿಗ್ -21 ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಲಿದೆ, ಇದು ಭಾರತದ ವಾಯು ರಕ್ಷಣೆಯ "ವರ್ಕ್ಹೌಸ್" ಎಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಮಾನದ ಸುಮಾರು ಆರು ದಶಕಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಮಿಗ್ 21

- ◆ 1963 ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡ ಮಿಗ್ -21.
- ◆ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸೂಪರ್‌ಸೌನಿಕ್ ಫೈಟರ್ ಜೆಟ್ ಆಗಿದ್ದು, ಅದರ ಮೊದಲ ಸ್ವಾಡ್ಜನ್ - ಚಂಡೀಗಡದಲ್ಲಿ 28 ಸ್ವಾಡ್ಜನ್ - 'ಫಸ್ಟ್ ಸೂಪರ್‌ಸೌನಿಕ್' ಎಂಬ ಅಡ್ಡಹೆಸರನ್ನು ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಿತು.
- ◆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದವರು: ಮಿಕೋಯನ್ - ಗುರವಿಚ್ ವಿನ್ಯಾಸ ಬ್ಯೂರೋ, ಹಳೆಯ ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟ.
- ◆ ಭಾರತವು ವಿವಿಧ ರೂಪಾಂತರಗಳ 700 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಿಗ್ -21 ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿತು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ದೇಶೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.
- ◆ 1963, 1965 ಮತ್ತು 1971 ರ ಯುದ್ಧಗಳು, 1999 ರ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ, 2019 ರ ಬಾಲಕೋಟ್ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿ ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಪರೇಷನ್ ಸಿಂಧೂರ್ ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ದಿನಗಳು

ವಿಶ್ವ ಅಲ್ಪೈಮರ್ ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 21 ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ

(WHO) ಯ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ - ಅಲ್ಟಿಮರ್ಸ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೋಗ (ADI) ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದ ಅಲ್ಟಿಮರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಅಲ್ಟಿಮರ್ಸ್ ರೋಗದ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು, ಅದರ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಲಂಕವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು, ಶೀಘ್ರ ಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಹಾಗೂ ಡಿಮೆನ್ಷಿಯಾಗೆ ಒಳಗಾದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ (ಥೀಮ್): “ಡಿಮೆನ್ಷಿಯಾ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ” (Ask About Dementia)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5 ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಡಾ. ಸರ್ವಪಳ್ಳಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ದೇಶ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ದೃಢವಾದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಬಲೀಕರಣ” (Empowering Teachers for a Resilient Future)

ಹಿಂದಿ ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8 ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ಹಿಂದಿ: ಭಾರತದ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸೇತುವೆಯಾಗಿದೆ” (Hindi: Bridging India's Linguistic Diversity)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಂತರರ (ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್) ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15 ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ (ಇಂಡಿಯಾ), ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ಸುಸ್ಥಿರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್” (Engineering Sustainable Progress)

ಹೈದರಾಬಾದ್ ವಿಮೋಚನಾ ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 17 ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಗೃಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: 1948ರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂ ಶಾಹಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಹೈದರಾಬಾದ್ - ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ವಿಮೋಚನೆಯಾದುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅದು ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೇ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲು.
- ◆ ಇದು ಆಪರೇಶನ್ ಪೋಲೊ ಮತ್ತು ನಿಜಾಂ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ದಿನವೂ ಆಗಿದೆ.
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಘನತೆ” (Unity in Action, Dignity in Freedom)

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 21 ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ವಿಶ್ವದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಜನಾಂಗಗಳ ನಡುವೆ ಶಾಂತಿಯ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ: ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೌರವ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಘನತೆ” (Together for Peace: Respect, Safety and Dignity for All)

ವಿಶ್ವ ಓಜೋನ್ ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 16ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNEP)
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಓಜೋನ್ ಪದರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಓಜೋನ್ ಹಾನಿಯ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ಓಜೋನ್ ಪದರ ರಕ್ಷಣೆ: ಒಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ” (Ozone Layer Protection: A Collective Responsibility).

ವಿಶ್ವ ಔಷಧಿಗಾರರ ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 25ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಔಷಧ ಸಂಘಟನೆ (FIP).
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಾರರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಔಷಧ ಸೇವೆಗಳ ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ತೇಜನ
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ಔಷಧಿಗಾರರು: ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು” (Pharmacists: Advancing Health Together)

ವಿಶ್ವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ದಿನ

- ◆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 27ರಂದು ಆಚರಿಸುವರು.
- ◆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆ (UNWTO).
- ◆ ಉದ್ದೇಶ: ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮಹತ್ವದ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು
- ◆ 2025ರ ವಿಷಯ: “ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ” (Tourism for Inclusive Growth)

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸುಸ್ಥಿರ ವಿಮಾನ ಇಂಧನ (SAF)

- ◆ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತೀಯ ತೈಲ ನಿಗಮ (IOC) ಹರಿಯಾಣದ ಪಾಣಿಪತ್ ಸಂಸ್ಕರಣಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ವಿಮಾನ ಇಂಧನದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ◆ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಸಚಿವಾಲಯವು ಸುಸ್ಥಿರ ವಿಮಾನ ಇಂಧನವನ್ನು ತನ್ನ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ, ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬನ್ ಉತ್ಪಾದನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದೆ.

8ನೇ ಭಾರತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಹಾ ಸಮ್ಮೇಳನ (IITC), 2025

- ◆ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ
- ◆ 8ನೇ ಭಾರತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಹಾ ಸಮ್ಮೇಳನ (IITC) 2025 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 18 ರಿಂದ 20, 2025ರವರೆಗೆ ಕೇರಳದ ಕೊಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ◆ ಭಾರತದ ಚಹಾ ಉದ್ಯಮ
- ◆ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ 2ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಮತ್ತು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪು ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಕವಾಗಿದೆ.
- ◆ ರಫ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್, ಸಿರಿಯಾ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ರಷ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ. ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಹಾ ರಫ್ತುದಾರ ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ◆ ಉದ್ಯೋಗ: ಭಾರತದ ಚಹಾ ಉದ್ಯಮವು ಸುಮಾರು 11.6 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿದೆ.
- ◆ ಅಸ್ಸಾಂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಚಹಾದ ಸುಮಾರು 55% ಭಾಗವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದನೆ 2008ರಿಂದ 2022ರವರೆಗೆ 39% ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

1. ಅನುಟಿನ್ ಚಾರ್ನಿರಾಕುಲ್ ಸಂಸತ್ತಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಧೈರ್ಯಾಂಡಿನ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.
2. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ

ಆಚರಿಸಲಿರುವ ಅಸ್ಸಾಂ.

- ◆ ಖ್ಯಾತ ಗಾಯಕ-ಸಂಯೋಜಕ ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಅವರ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಅಸ್ಸಾಂ ಸರ್ಕಾರ ಸೋಮವಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವ ಅಮಿತ್ ಶಾ ಅವರು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಬಗ್ಗೆ

- ◆ ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ (1926–2011) ಅಸ್ಸಾಂನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕ, ಗೀತರಚನೆಕಾರ, ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಐಕಾನ್ ಆಗಿದ್ದರು.
- ◆ ಇವರು “ಸುಧಾ ಕೊಂತೋ” (ನೈಟಿಂಗೇಲ್ ಧ್ವನಿ) ಮತ್ತು “ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರದ ಕವಿ” ಎಂದು ಜನಪ್ರಿಯರು.
- ◆ ಅವರ ಹಾಡುಗಳು ಮಾನವೀಯತೆ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಭ್ರಾತೃತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿವೆ.
- ◆ ಅಸ್ಸಾಮಿ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೇದಿಕೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

- ◆ 2019 ರಲ್ಲಿ ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ಭಾರತ ರತ್ನ (ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ).
- ◆ 2012 ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ (ಮರಣೋತ್ತರ) ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ◆ ಪದ್ಮಭೂಷಣ (2001).
- ◆ ಪದ್ಮಶ್ರೀ (1977).
- ◆ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರರಂಗಕ್ಕೆ ಜೀವಮಾನದ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ ದಾದಾಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (1992).
- ◆ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಫೆಲೋಶಿಪ್.
- ◆ ಅವರು 1975 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾಮಿ ಚಲನಚಿತ್ರ “ಚಮೇಲಿ ಮೆಮ್ಸಾಬ್” ಗಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದರು.
- ◆ 1998 ರಿಂದ 2003 ರವರೆಗೆ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು

ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ MCQಗಳು

1). ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (SCO) ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು?

- ಎ) ಶಾಂಘೈ ಬಿ) ಟಿಯಾಂಜಿನ್
ಸಿ) ಬೀಜಿಂಗ್ ಡಿ). ಚಿಂಗ್ಡು

2). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಚಿ) ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಇರಾನ್, ತಜಕಿಸ್ತಾನ, ಬೆಲಾರಸ್, ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ
ಬಿ) ಚೀನಾ, ರಷ್ಯಾ, ಕಝಾಕಿಸ್ತಾನ, ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ, ಜಪಾನ್
ಸಿ) ಚೀನಾ, ರಷ್ಯಾ, ಕಝಾಕಿಸ್ತಾನ, ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ, ಭಾರತ
ಡಿ). ಯುಎಸ್‌ಎ ಚೀನಾ, ರಷ್ಯಾ, ಕಝಾಕಿಸ್ತಾನ, ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಜೋಡಿಗಳು ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ (SCO) ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲ?

- A). ಕೇವಲ 1 ಹೇಳಿಕೆ
B). ಕೇವಲ 2 ಹೇಳಿಕೆಗಳು
C). ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವೂ
D). ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

3) ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ (SCO) ಸಚಿವಾಲಯ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.

- ಎ) ಶಾಂಘೈ ಬಿ) ಚಿಂಗ್ಡು
ಸಿ) ಬೀಜಿಂಗ್ ಡಿ). ಟಿಯಾಂಜಿನ್

4). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- a) SCO ಒಂದು ಅಂತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದ ಮತ್ತು ಉಗ್ರವಾದವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
b) ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

5). "RATS" (ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ವಿರೋಧಿ ರಚನೆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ?

- ಎ). ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಬಿ) ಬ್ರಿಕ್ಸ್
ಸಿ) ಆಸಿಯಾನ್ ಡಿ). ಎಸಿಒ

6) ಡೋಕ್ಲಾಮ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ, ಗಾಲ್ಜನ್ ಕಣಿವೆ ಮತ್ತು ತವಾಂಗ್ ಕಣಿವೆ ಇವುಗಳು?

- ಎ) ಭಾರತವು ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸಿದ ಚೀನಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು
ಬಿ) ಚೀನಾದಿಂದ ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತದ ಪ್ರದೇಶಗಳು
ಸಿ) ಭಾರತವು ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು
ಆ). ಪಾಕಿಸ್ತಾನವು ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಭಾರತದ ಪ್ರದೇಶಗಳು

7). "ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಗಣತಿ" ನಡೆಸುವ ಭಾರತದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ?

- ಎ) ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಬಿ) ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
ಸಿ) ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ
ಡಿ). ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ

8). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಗಣತಿ-2027, ಮೊದಲ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗಣತಿಯಾಗಲಿದ್ದು, ಜಾತಿ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿದೆ.
ಬಿ). ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ, ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು 1871 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತ ಡಬ್ಲ್ಯೂಸಿ ಪ್ಲೋಡೆನ್ ಅವರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
ಸಿ). ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು 1951 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅಂದಿನಿಂದ ಇದು ಪ್ರತಿ ದಶಕದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಡಿ). ಎ ಮತ್ತು ಸಿ

9). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಜನಗಣತಿ ಎಣಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
ಬಿ). 1948 ರ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅದರ ಸಮಯ ಅಥವಾ ಆವರ್ತಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

10). "ಆದಿ ವಾಣಿ" ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

- ಎ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ೦೫ ಚಾಲಿತ ಅನುವಾದ ಸಾಧನ .
ಬಿ) ಬಹುಪಯೋಗಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ನ್ಯಾನೋ ರೋಬೋಟಿಕ್.

- ಅ) ಭಾರತದ ಮೊದಲ AI ಚಾಲಿತ ಸಂವಹನ ಉಪಗ್ರಹ.
ಆ). ಭಾರತದ ಮೊದಲ AI ಚಾಲಿತ ಟೆಲಿಮೆಡಿಸಿನ್.

11). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) "ಆದಿ ವಾಣಿ" ಸಂತಾಲಿ, ಭಿಲಿ, ಮುಂಡರಿ ಮತ್ತು ಗೊಂಡಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.
ಬಿ). ಆದಿ ವಾಣಿಯು ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು, ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ೦೫ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

12). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) ಹಸಿರು ಸಾಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (GCP) ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಪರಿಸರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಒಂದು ನವೀನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
ಬಿ). ಜಿಸಿಪಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿಯು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

13. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ

ಇದು "ಡೆಲ್ಫಿನಿಡೀ (Delphinidae)" ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಜಾತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ವಿನ್ಯಾಸ, ಪ್ರತಿಕಣ್ಣಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಿಳಿಚುಕ್ಕೆ ಇರುವುದು. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಾಣಿ. "ಪಾಡ್‌ಗಳು (Pods)" ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. "ಈಕೋಲೋಕೇಶನ್ (Echolocation)" ಉಪಯೋಗಿಸಿ "ಸಹಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೇಟೆ" (Cooperative hunting) ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಇದು "ಅಪೆಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಡೇಟರ್" (Apex Predator) ಆಗಿದ್ದು, ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಉಷ್ಣವಲಯ ಸಮುದ್ರಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ) ತಿಮಿಂಗಿಲ ಬಿ) ಡಾಲ್ಫಿನ್
ಸಿ) ಓರ್ಕಾಸ್ ಡಿ). ಶಾರ್ಕ್

14. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, 2025 ರ ರಾಮನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಇವರಿಂದ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಎ) ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ಬಿ) ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಶನ್
ಸಿ). ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ (SEWA)
ಡಿ) ಟಾಟಾ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳು

15. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) ರಾಮನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು 1958 ರಲ್ಲಿ ಮನಿಲಾದಲ್ಲಿ ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ 7 ನೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಮನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
ಬಿ). ಇದು ವಿಷ್ಣುವನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ರಾಮೋನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಕೆಟ್ ಲಬ್‌ರೇಟರಿ ಡೆ ಸಂಫೆರ್ನಾಂಡೊ ನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

16. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವು ಮತಾಂತರ ವಿರೋಧಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ?

- ಎ) ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಬಿ) ಉತ್ತರಾಖಂಡ
ಸಿ) ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿ) ರಾಜಸ್ಥಾನ
ಇ). ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಎಫ್). ಗುಜರಾತ್

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A). a, b, c, d B). c, d, e, f
C). ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವೂ D). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

17. ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಭೂಕಂಪ (6.0 ತೀವ್ರತೆ) ಪ್ರಮುಖ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರಿಂದ:

- ಎ) ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸಾಂದ್ರತೆ
ಬಿ) ಭೂಕಂಪದ ಆಳ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಕಳಪೆ ಕಟ್ಟಡ ರಚನೆಗಳು
ಸಿ) ಭೂಕಂಪದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಮಳೆ
ಡಿ) ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ಫೋಟ

18. ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಕುಶ್ ಪರ್ವತಗಳು ಭೂಕಂಪಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಏಕೆಂದರೆ:

- ಎ) ಅವು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್ ಬಳಿ ಇವೆ
ಬಿ) ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ
ಸಿ) ಯುರೇಷಿಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಚಲನ ಫಲಕಗಳ ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.
ಡಿ) ಅವು ಸಾಗರ ರೇಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ

19. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) ಭೂಕಂಪವು ಉಂಟಾಗುವ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಬಿಂದುವನ್ನು ಭೂಕಂಪಕೇಂದ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಬಿ) ಭೂಕಂಪದ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿರುವ ಬಿಂದುವನ್ನು ಭೂಕಂಪನಾಭಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

20. ಭೂಕಂಪಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ದಾಖಲಿಸಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ:

- ಎ) ಬ್ಯಾರೋಮೀಟರ್ ಬಿ) ಭೂಕಂಪ ಮಾಪಕ
ಸಿ) ಅನಿಮೋಮೀಟರ್ ಡಿ) ಹೈಡ್ರೋಮೀಟರ್

21. 2025 ರಲ್ಲಿ SCO ಯಾವ ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು?

- ಎ) ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ
ಬಿ) ಸಾಗರ್ (ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ)

- ಸಿ) ಒಂದು ಭೂಮಿ, ಒಂದು ಕುಟುಂಬ, ಒಂದು ಭವಿಷ್ಯ
ಡಿ) ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ

22. SCO 2025 ಶೃಂಗಸಭೆಯು ಇವುಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿತು:

- ಎ) ಎಸ್ಐಒ ಕರೆನ್ಸಿ ಒಕ್ಕೂಟ
ಬಿ) ಎಸ್ಐಒ ಶಾಂತಿಪಾಲನಾ ಪಡೆ
ಸಿ) ಎಸ್ಐಒ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್
ಡಿ) SCO ಹವಾಮಾನ ನಿಧಿ

23. 'ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಗಾಯನ' ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು 2024 ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು:

- ಎ) ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯ
ಬಿ) ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಬ್ಲಾಕ್ ಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

- ಸಿ) ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
ಡಿ) ಎಂಎಸ್‌ಎಂಇ ಸಚಿವಾಲಯ

24. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು GI-ಟ್ಯಾಗ್ ಮಾಡಲಾದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಪಶ್ಚಿಮ ಶಾಲು
ಬಿ) ತೆಲಂಗಾಣದ ಪೋಚಂಪಲ್ಲಿ ಇಕಾತ್
ಸಿ). ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಆಟಕೆಗಳು
ಡಿ) ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪ್
ಇ). ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆ

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A). a, b, c B). b, c, d
C). ಎಲ್ಲಾ D). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

25. ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟ ಜೀವನ ಸೂಚ್ಯಂಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
- ಎ). ಇದನ್ನು ಚಿಕಾಗೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಇಂಧನ ನೀತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (EPIC) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
 ಬಿ) ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಕಲುಷಿತ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವಿದೆ.
 ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
 ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
26. ಇತ್ತೀಚಿನ AQLI ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶವು ಹೆಚ್ಚು ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ?
- ಎ) ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯಾ ಬಿ) ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ
 ಸಿ) ಉಪ-ಸಹಾರನ್ ಆಫ್ರಿಕಾ ಡಿ) ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕ
27. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಜಾರೋಸೈಟ್ ಅನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು:
- ಎ) ವರ್ಕಲಾ, ಕೇರಳ
 ಬಿ) ಮಾತನೋಮದ್, ಗುಜರಾತ್
 ಸಿ) ರಝರಿಯಾ, ಜಾರ್ಖಂಡ್
 ಡಿ) ಕೊಡೈಕನಾಲ್, ತಮಿಳುನಾಡು
28. ಜಾರೋಸೈಟ್ ಖನಿಜಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ:
- ಎ) ಆಮ್ಲಜನಕ, ಸಾರಜನಕ, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ, ಸೋಡಿಯಂ
 ಬಿ) ಆಮ್ಲಜನಕ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಗಂಧಕ, ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಮ್
 ಸಿ) ಸಿಲಿಕಾನ್, ಮೆಗ್ನೀಸಿಯಮ್, ಕ್ಲೋರಿನ್, ಹೈಡ್ರೋಜನ್
 ಆ) ಕಾರ್ಬನ್, ಸೋಡಿಯಂ, ಕಬ್ಬಿಣ, ರಂಜಕ
29. ಡಿಜಿಪಿನ್ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯು ಇವರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ:
- ಎ) ಐಐಟಿ ದೆಹಲಿ ಮತ್ತು ಡಿಆರ್ಡಿಒ
 ಬಿ) ಐಐಟಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ & ಎನ್‌ಆರ್‌ಎಸ್‌ಸಿ, ಇಸ್ರೋ
 ಸಿ) ಐಐಟಿ ಕಾನ್ಪುರ್ & ಎನ್‌ಐಸಿ
 ಡಿ) ಐಐಟಿ ಬಾಂಬೆ ಮತ್ತು ನಾಸ್ರಾಮ್
30. ಡಿಜಿಪಿನ್ ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?
- ಎ) ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ
 ಬಿ) ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಂಚೆಸೂಚ್ಯಂಕಸಂಖ್ಯೆ
 ಸಿ) ವಿತರಿಸಿದ ಅಂಚೆ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ
 ಡಿ) ಡಿಜಿಟಲ್ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಗುರುತಿನ ಜಾಲ
31. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಡಿಜಿಪಿನ್ ನ ಉದ್ದೇಶಿತ ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲ?
- ಎ) ಸರಳೀಕೃತ ವಿಳಾಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
 ಬಿ) ವರ್ಧಿತ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ದಕ್ಷತೆ
 ಸಿ) ಉತ್ತಮ ತುರ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ
 ಡಿ) ನಾಗರಿಕರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಣಕಾಸು ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು
32. 2027 ರ ಜನಗಣತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
- ಎ). ಇದು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜನಗಣತಿ ಆಗಿದ್ದು, ಜಿಯೋ-ಟ್ಯಾಗ್‌ಗಿಂಗ್‌ಹಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿದೆ ಮತ್ತು ಕೈಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ ವಿನ್ಯಾಸ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಲಿದೆ.
 ಬಿ). ಡಿಜಿಟಲ್ ಟೆಟ್ಟಿಂಗ್ (DLM) ಮತ್ತು ಜಿಐಎಸ್ (GIS)

- ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಭೌಗೋಳಿಕ ಟ್ಯಾಗ್ (geo-tag) ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. (ವಸತಿ, ವಸತಿಯೇತರ, ಮಿಶ್ರ) ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
 ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
33. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
- ಎ). ICMR ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ CEREBO, ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಡೆಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣಶೀಲವಲ್ಲದ ವಿಕಿರಣ-ಮುಕ್ತ ಸಾಧನವನ್ನು ಆಫಾತಕಾರಿ ಮಿದುಳಿನ ಗಾಯಗಳ ರೋಗನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 ಬಿ) ಒಂದು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ತಲೆಬುರುಡೆಯೊಳಗಿನ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಮತ್ತು ಎಡಿಮಾವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. CT/MRI ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗದ ಅಥವಾ ಭರಿಸಲಾಗದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗನಿರ್ಣಯದ ವಿಳಂಬವನ್ನು ಇದು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ.
 ಸಿ). ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು 2 ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
 ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ). ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಮಾತ್ರ ಬಿ). ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ
 ಸಿ). ಎ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ ಡಿ). ಎಲ್ಲವೂ
34. ಪ್ರತುಷ್ ಮಿಷನ್ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
- ಎ). ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಾತ್ರದ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಆರಂಭಿಕ ಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಸುಕಾದ ರೇಡಿಯೋ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
 ಬಿ). ಚಂದ್ರನ ದೂರದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ರೇಡಿಯೋ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮತ್ತು ಅಯಾನುಗೋಳದ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ.
 ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
 ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
35. ASHNI ದಳಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:
- ಎ) ನೀರೊಳಗಿನ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು
 ಬಿ) ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು
 ಸಿ) ವಿಪತ್ತುಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
 ಡಿ) ದೀರ್ಘ-ಶ್ರೇಣಿಯ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಉಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು
36. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಭಾರತೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆ ಯು ಡ್ಹ್ ಕೌಶಲ್ ತಾಲೀಮನ್ನು ನಡೆಸಿತು?
- ಎ) ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆ
 ಬಿ) ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ
 ಸಿ) ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆ
 ಡಿ) ಭಾರತೀಯ ಕರಾವಳಿ ಪಡೆಗಳು
37. ಭಾರತಿಉಪಕ್ರಮದಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ). ಭಾರತವನ್ನು ಕೃಷಿ-ಆಹಾರನವೋದ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು APEDA ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ಬಿ). ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್, ಪತೆಹಚ್ಚುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಶೀತಸರಪಳಿ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಮುಖ ಗಮನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
- ಎ) ಕೇವಲ ಎ ಬಿ) ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
- 38. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಎ) ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ APEDA ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬಿ). APEDA ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಂತಹ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ) ಕೇವಲ ಎ ಬಿ) ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
- 39. ಬಿಬಿಎನ್ಐ ಒಪ್ಪಂದ (ಹೈ ಸೀಸ್ ಒಪ್ಪಂದ) ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಇದರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ:**
- ಎ) ಹಡಗುಗಳಿಂದ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು
- ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ
- ಸಿ) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಲ್ಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ
- ಡಿ) ಕರಾವಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು
- 40. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಚಿ) ಅತಿ ಸಮುದ್ರ ಒಪ್ಪಂದವು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ .
- ಬಿ). UNCLOS ಬಿಬಿಎನ್ಐ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು (ಹೈ ಸೀಸ್ ಒಪ್ಪಂದ) ನಿರ್ವಹಿಸಿತು ಮತ್ತು ಭಾರತವು 2024 ರಲ್ಲಿ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿತು.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
- ಎ) ಕೇವಲ ಎ ಬಿ) ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
- 41. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಎ). ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಯು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು 2018-19ರ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್ನಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಬಿ) ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಯು ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕದಿಂದ ಹಿರಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕವರೆಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಸಿ) ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಖಬಂ, ಖಿಒಖಂ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು .
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ) ಎ & ಬಿ ಮಾತ್ರ ಬಿ) ಬಿ & ಸಿ ಮಾತ್ರ
ಸಿ). ಎ & ಸಿ ಮಾತ್ರ ಡಿ). ಎಲ್ಲವೂ
- 42. ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಾ ಯಾವ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗೆ (SDG) ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ?**

- ಎ) ಎಸ್ಡಿಜಿ 3 ಬಿ) ಎಸ್ಡಿಜಿ 4
ಸಿ) ಎಸ್ಡಿಜಿ 5 ಡಿ) ಎಸ್ಡಿಜಿ 8
- 43. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಎ) ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2 ರಂದು ವಿಶ್ವ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, 2025 ರ ವಿಶ್ವ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ದಿನದ ವಿಷಯ "ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದು, ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವುದು".
- ಬಿ). ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (CDB) ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಯ ಕೊಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿದೆ .
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
- ಎ) ಕೇವಲ ಎ ಬಿ) ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎಲ್ಲಾ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
- 44. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸಮುದಾಯ (ICC) ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ:**
- A) FAO B) UNEP
C) UNESCAP D) WTO
- 45. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇರಳವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸೆನ್ನಾ ಸ್ವೆಕ್ಟಾಬಿಲಿಸ್ ಎಂಬ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಸಸ್ಯವು ಮೂಲತಃ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದ್ದು?**
- ಎ) ಆಫ್ರಿಕಾ ಬಿ) ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾ
ಸಿ) ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ ಡಿ) ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ
- 46. ನೀಲಗಿರಿ ಜೀವಗೋಳ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೆನ್ನಾ ಸ್ವೆಕ್ಟಾಬಿಲಿಸ್ ಯಾವ ಪರಿಸರ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಒಡುತ್ತದೆ?**
- ಎ) ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ
ಬಿ) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಆಹಾರ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಸಿ) ಆನೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
ಆ) ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ
- 47. ನೀರು ಹಯಸಿಂತ್, ಲಂಟಾನ ಕ್ಯಾಮರಾ, ನೈಲ್ ಟಿಲಾಪಿಯಾ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕನ್ ಕ್ಯಾಟ್‌ಫಿಶ್ ಇವುಗಳು:**
- ಎ) ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು
ಬಿ) ಪ್ರಮುಖ ಜಾತಿಗಳು
ಸಿ). ಪ್ರಮುಖ ಕಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳು
ಡಿ). ಅಗ್ರ ಪರಭಕ್ಷಕಗಳು
- 48. ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಹರಡುವಿಕೆಗೆ ಯಾವ ಅಂಶವು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ?**
- ಎ) ಜಾಗತೀಕರಣ
ಬಿ) ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ
ಸಿ) ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
ಡಿ) ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾತಿಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಯ್ಕೆ
- 49. MAITREE ತಾಲೀಮು 14 ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು:**
- ಎ) ಧೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಬಿ) ಮೇಘಾಲಯ, ಭಾರತ
ಸಿ) ನವದೆಹಲಿ, ಭಾರತ ಡಿ) ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್, ಧೈಲ್ಯಾಂಡ್
- 50. ತಾಲೀಮು MAITREE ಭಾರತ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದೇಶದ ನಡುವಿನ ಜಂಟಿ ಮಿಲಿಟರಿ ತಾಲೀಮಾಗಿದೆ?**

- ಎ) ಮ್ಯಾನ್ಯಾರ್ ಬಿ) ಧೈಲ್ಯಾಂಡ್
 ಸಿ) ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಡಿ) ವಿಯೆಟ್ನಾಂ
51. ಮೊದಲ ತರಬೇತಿ ಸ್ಟಾಡ್ಸ್ (1TS) ನ ಭಾಗವಾಗಿ ಸೀಶೆಲ್ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಭಾರತೀಯ ಹಡಗುಗಳು ಯಾವುವು?
- A) INS ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ, INS ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ, INS ಚೆನ್ನೈ
 B) ಐಎಐಎಸ್ ತೀರ್, ಐಎಐಎಸ್ ಶಾರ್ದೂಲ್, ಐಸಿಜಿಎಸ್ ಸಾರಥಿ
 C) INS ಸತ್ಪುರ, INS ಶಿವಾಲಿಕ್, INS ಐರಾವತ್
 D) INS ವಿರಾಟ್, INS ಸಿಂಧುಘೋಷ್, ICGS ವಿಕ್ರಮ್
52. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಸೀಶೆಲ್ ಯಾವ ಜಾಗತಿಕ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ?
- ಎ) ವಿಪತ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಕ್ಕೂಟ
 ಬಿ) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಒಕ್ಕೂಟ
 ಸಿ) ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ನೌಕಾ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ
 ಡಿ) ನೀಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಒಕ್ಕೂಟ
53. ಅಕಾಂತಮೀಬಾವನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ:
- ಎ) ನಿಜವಾದ ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು
 ಬಿ) ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಪ್ರೊಟೋಜೋವದ ಅಮೀಬಾಗಳು
 ಸಿ) ಲಾಡಿಹುಳುಗಳು ಡಿ) ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ
54. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಲೆನ್ಸ್ ಬಳಸುವವರಲ್ಲಿ ಅಕಾಂತಮೀಬಾದಿಂದ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ?
- ಎ) ಗ್ರಾನುಲೋಮ್ಯಾಟಿಸ್ ಅಮೀಬಿಕ ಎನ್ಸೆಫಾಲಿಟಿಸ್
 ಬಿ) ಅಕಾಂತಮೀಬಾ ಕೆರಟೈಟಿಸ್
 ಸಿ) ಟ್ರಾಕೋಮಾ
 ಡಿ) ಫಂಗಲ್ ಎಂಡೋಫ್ಥಾಲ್ಮಿಟಿಸ್
55. ಗ್ರಾನುಲೋಮ್ಯಾಟಿಸ್ ಅಮೀಬಿಕ ಎನ್ಸೆಫಾಲಿಟಿಸ್ (GAE) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ:
- ಎ) ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮಕ್ಕಳು
 ಬಿ) ಗರ್ಭಿಣಿಯರು
 ಸಿ) ರೋಗಿನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ರೋಗಿಗಳು
 ಡಿ) ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು
56. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅಕಾಂತಮೀಬಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಲ್ಲ?
- ಎ) ಮಣ್ಣು ಬಿ) ಧೂಳು
 ಸಿ) ಸಿಹಿನೀರು ಡಿ) ಮಾನವ ಕರುಳು
57. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
- ಎ) ಕೇರಳವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ರೋಬಸ್ತಾ ವಿಧದ ಕಾಫಿ ಭಾರತದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
 ಬಿ) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರೇಬಿಕಾ ಕಾಫಿ ಕೃಷಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಾಪಮಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು 15°C – 25°C ಆಗಿದೆ.
 ಸಿ) ಭಾರತೀಯ ಕಾಫಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು 1932 ರ ಕಾಫಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
- ಎ) ಎ & ಬಿ ಮಾತ್ರ ಬಿ) ಬಿ & ಸಿ ಮಾತ್ರ

- ಸಿ) ಎ & ಸಿ ಮಾತ್ರ ಡಿ) ಎಲ್ಲವೂ
58. ಪಿಎಂ ಗತಿಶಕ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿದೆ:
- ಎ) ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
 ಬಿ) ತಡೆರಹಿತ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
 ಸಿ) ಐಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
 ಡಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
59. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗತಿಶಕ್ತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ?
- ಎ) ಭಾರತಮಾಲಾ ಪರಿಯೋಜನಾ
 ಬಿ) ಸಾಗರಮಾಲಾ
 ಸಿ) ಉಡಾನ್ ಡಿ) ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ
60. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
- ಎ) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು 101ನೇ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2016 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
 ಬಿ) ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ 279A ವಿಧಿಯು ಆರ್ಬಿಐ ಗವರ್ನರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ) ಕೇವಲ ಎ ಬಿ) ಕೇವಲ ಬಿ
 ಸಿ) ಎರಡೂ ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
61. ವಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಣಹದ್ದು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರೋಟೆಕ್ಟ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು?
- ಎ) ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
 ಬಿ) ಗುವಾಹಟಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
 ಸಿ) ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
 ಡಿ) ಕೇರಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
62. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಯಾವ ಔಷಧವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ?
- ಎ) ಐಬುಪ್ರೋಫೆನ್
 ಬಿ) ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ ವಿಷ (ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ NSAID)
 ಸಿ) ಆಸ್ಪಿರಿನ್ ಡಿ) ಪ್ರಾರಸಿಟಮಾಲ್
63. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ರಣಹದ್ದುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು (EN) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ?
- ಎ) ತೆಳಗಿನ ಕೊಕ್ಕಿನ ರಣಹದ್ದು
 ಬಿ) ಕೆಂಪು ತಲೆಯ ರಣಹದ್ದು
 ಸಿ) ಈಜಿಪ್ಪಿನ ರಣಹದ್ದು
 ಡಿ) ಹಿಮಾಲಯದ ಗ್ರಿಫನ್
64. ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಬಿಳಿ ಬೆನ್ನಿನ ರಣಹದ್ದುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ:
- ಎ) ದುರ್ಬಲ
 ಬಿ) ಅಳವಡಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು
 ಸಿ) ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು
 ಡಿ) ಅಪಾಯದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ
65. 21 ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ತಾಲೀಮಾದ ಯುದ್ಧಅಭ್ಯಾಸದ ಸ್ಥಳ:

- ಎ) ಭಾರತ (ರಾಜಸ್ಥಾನ)
ಬಿ) ಅಲಾಸ್ಕಾ, ಯುಎಸ್ಎ
ಸಿ) ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಭಾರತ
ಡಿ) ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ, ಯುಎಸ್ಎ
66. ಯುದ್ಧ ಅಭ್ಯಾಸ್ ತಾಲೀಮು ಇದರ ನಡುವಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಮಿಲಿಟರಿ ತಾಲೀಮಾಗಿದೆ
ಎ) ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ
ಬಿ) ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ
(ಸಿ) ಭಾರತ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್
ಡಿ) ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್
67. ಮಲಕ್ಯಾ ಜಲಸಂಧಿಯು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ:
ಎ) ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಮತ್ತು ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರ
ಬಿ) ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ
ಸಿ) ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ
ಡಿ) ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರ
68. ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ಕಮಾಂಡ್ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು:
ಎ) ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವಾಯುಪಡೆಯ ನೆಲೆ
ಬಿ) ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ತ್ರಿ-ಸೇನಾ ಕಮಾಂಡ್
ಸಿ) ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸೈಬರ್ ಕಮಾಂಡ್
ಡಿ) ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ನೌಕಾಪಡೆ
69. ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೋರಿಕೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು:
ಎ) ಎಂ.ಜಿ. ರಾನಡೆ ಬಿ) ಆರ್.ಸಿ.ದತ್
ಸಿ) ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿ
ಡಿ) ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ
70. ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಪತ್ರಿಕೆ ಯಾವುದು?
ಎ) ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬಿ) ಕೇಸರಿ
ಸಿ) ವಾಯ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಡಿ) ದಿ ಹಿಂದೂ
71. ಪ್ರಾಚೀನ ನಳಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು ಯಾರು?
ಎ) ಅಶೋಕ ಬಿ) ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯ
ಸಿ) ಒಂದನೇಕುಮಾರಗುಪ್ತ ಡಿ) ಹರ್ಷ
72. 12 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಳಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದ ಆಡಳಿತಗಾರ ಯಾರು?
ಎ) ಕುತುಬ್ ವುದ್ದೀನ್-ದಿನ್ ಐಬಕ್
ಬಿ) ಮಹಮ್ಮದ್ ಫೋರಿ
ಸಿ) ಭಕ್ತಿಯಾರ್ ಖಿಲ್ಜಿ ಡಿ) ಅಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ
73. SAMHITA ಉಪಕ್ರಮವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ?
ಎ) ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
ಬಿ) ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು
ಸಿ) ಆಧುನಿಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು
ಡಿ) ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಸಂಶೋಧನೆ
73. 2003 ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಮಿಷನ್ (NMM) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು?
ಎ) ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವಾಲಯ
ಬಿ) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯ
ಸಿ) ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವಾಲಯ
ಡಿ) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ

74. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಭಂಡಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು?
ಎ) ಭಾರತದ ಪುರಾತತ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆ
ಬಿ) ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾ ಕೇಂದ್ರ
ಸಿ) ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ
ಡಿ) ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಗಳು
75. NIRF ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ?
ಎ) ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ
ಬಿ) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ
ಸಿ) ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವಾಲಯ
ಡಿ) ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
76. NIRF 2025 ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ?
ಎ) ಐಐಟಿ ದೆಹಲಿ
ಬಿ) ಐಐಟಿ ಬಾಂಬೆ
ಸಿ) ಐಐಟಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಡಿ) ಐಐಟಿ ಕಾನ್ಪುರ
77. NIRF 2025 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಐಐಎಸ್ಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸತತ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ?
ಎ) 5 ಬಿ) 7
ಸಿ) 10 ಡಿ) 12
78. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು NIRF ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯತಾಂಕವಾಗಿದೆ?
ಎ). ಬೋಧನೆ, ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು
ಬಿ). ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
ಸಿ). ಪದವಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು, ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಕೆ
ಜ). ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವೂ
79. ಯಾವ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಓಬಂ ಅನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು?
ಎ) 2001 ರ ಸಂಸತ್ ದಾಳಿ
ಬಿ) 26/11 ಮುಂಬೈ ದಾಳಿಗಳು NIA ಕಾಯ್ದೆ, 2008 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ
ಸಿ) ಪುಲ್ವಾಮಾ ದಾಳಿ 2019
ಡಿ) ಪಠಾಣ್ಕೋಟ್ ವಾಯುನೆಲೆ ದಾಳಿ
80. NIA (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2019 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ:
ಎ) ಭಾರತೀಯ ಪ್ರದೇಶ ಮಾತ್ರ
ಬಿ) ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಾತ್ರ
ಸಿ) ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರು/ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಗಳು
ಡಿ) ಗಡಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ
81. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದೇಶವು ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದ ಗಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ?
ಎ) ಸ್ವೀಡನ್ ಬಿ) ಫಿನ್ಲ್ಯಾಂಡ್
ಸಿ) ನಾರ್ವೆ ಡಿ) ಪೋಲೆಂಡ್
82. ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಸ್ವಭಾವವು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದಾಗಿದೆ:
ಎ) ಮಳೆನೀರು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ನೀರು

- ಬಿ) ಈಶಾನ್ಯ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಉಪ್ಪುನೀರು ಮತ್ತು ನದಿಗಳಿಂದ ಸಿಹಿನೀರು
- ಸಿ) ಹಿಮನದಿ ಕರಗುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ನೀರು
- ಆ) ಭೂಗತ ಬುಗ್ಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ನೀರು
- 83. ಎನ್‌ಫೋಲಿಮಾಬ್ ಔಷಧವು ಇದಕ್ಕೆ ನೀಡುವಚಿಕಿತ್ಸೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:**
- ಎ) ಹಂತ II ಸ್ಟನ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್
- ಬಿ) ಹಂತ III ಸಣ್ಣದಲ್ಲದ ಜೀವಕೋಶದ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್
- ಸಿ) ಹಂತ IV ಪ್ಯಾಂಕ್ರಿಯಾಟಿಕ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್
- ಡಿ) ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ಕಾಯಿಲೆ
- 84. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಎ) ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯು ಎನ್‌ಫೋಲಿಮಾಬ್‌ನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ರೋಗಿಗಳ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಔಷಧಿನೀಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.
- ಬಿ). ಕೇಂದ್ರೀಯ ಔಷಧ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆ (CDSCO) ಔಷಧಗಳ ಮೇಲಿನ GST ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
- ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
- 85. ಕೇಂದ್ರ ಔಷಧ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆ (CDSCO) ಯನ್ನು ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು?**
- ಎ) ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1897
- ಬಿ) ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1940
- ಸಿ) ಫಾರ್ಮಸಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1948
- ಡಿ) ವೈದ್ಯಕೀಯಸ್ಥಾಪನೆಕಾಯ್ದೆ, 2010
- 86. ಔಷಧ ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆದೇಶ (DPCO) ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ:**
- ಎ) ಹೊಸ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಪರಿವಾನೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು
- ಬಿ) ಅಗತ್ಯ ಔಷಧಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು
- ಸಿ) ಲಸಿಕೆಗಳ ಆಮದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು
- ಜ) ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ರಚನೆಯ ನಿಯಮಗಳು
- 87. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು 1962 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು .
- ಬಿ). ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಥವಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.
- ಸಿ) ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ನವೆಂಬರ್ 11 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ .
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- A). ಕೇವಲ ಎ & ಬಿ B). ಕೇವಲ ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ
- ಸಿ). ಎ & ಸಿ ಮಾತ್ರ ಡಿ). ಎ, ಬಿ, ಮತ್ತು ಸಿ
- 88. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ:**
- ಎ) ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
- ಬಿ) ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
- ಸಿ) ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು

- ಡಿ) ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದು
- 89. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಅಮಾನತು (SoO) ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ MHA, ಮಣಿಪುರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು _____ ನಡುವೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.**
- ಎ) 12 ಮೈಟೈ ದಂಗೆಕೋರ ಗುಂಪುಗಳು
- ಬಿ) 24 ಕುಕಿ-ಜೋ ಬಂಡಾಯ ಗುಂಪುಗಳು
- ಸಿ) 15 ನಾಗಾ ಗುಂಪುಗಳು
- ಡಿ) 30 ಬೋಡೋ ಗುಂಪುಗಳು
- 90. ಕುಕಿ-ರೋ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮುದಾಯವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ:**
- ಎ) ಮಣಿಪುರ ಬಿ) ಅಸ್ಸಾಂ
- ಸಿ) ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಡಿ) ಕೇರಳ
- 91. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು?**
- a) NRHM ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಮಿಷನ್
- b) NRHM ಮತ್ತು NUHM
- c) NUHM ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮಿಷನ್
- d) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು NUHM
- 92. "ಅಂಗಿಕಾರ್ 2025" ಅನ್ನು ಯಾವ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ?**
- a) ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಮಿಷನ್
- b) ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ - ನಗರ 2.0
- c) ಅಮೃತ್ 2.0
- d) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಿಷನ್
- 93. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಎ). PMAY-ಗ 2.0 ನ ಗುರಿಯು 1 ಕೋಟಿ ನಗರ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ.
- ಬಿ). ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ಪಕ್ಕಾ ಮನೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಬಂಜಿ-ಗ 2.0 ರ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ಸಿ). ಪಿಎಂಎವೈ-ಯು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ .
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ). ಕೇವಲ ಎ & ಬಿ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ
- ಸಿ). ಕೇವಲ ಎ & ಸಿ ಡಿ). ಕೇವಲ ಸಿ
- 94. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಎ) ಡಾ. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಅವರನ್ನು ಹಿಮಾಲಯದಕವಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಭಾರತ ರತ್ನವನ್ನು ಪಡೆದರು
- ಬಿ). ಡಾ. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಅವರಿಗೆ 1975 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ "ಚಮೇಲಿ ಮೆಮ್ಮಾಹೆಬ್" ಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ದೊರಕಿತು.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
- ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
- 95. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ ಸೇತು ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
- ಎ). ಬೋಗಿಬೀಲ್ ಸೇತುವೆ ಭಾರತದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿ ಸೇತುವೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಡಾ. ಭೂಪೇನ್ ಹಜಾರಿಕಾ

ಅವರ ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ) ಇದು ಅಸಾಂ ಮತ್ತು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

96. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂದೇಶವು ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ?

- ಎ) ಸತ್ಯ ಮಾತ್ರ ಜಯಗಳಿಸುತ್ತದೆ
ಬಿ) ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿ, ಒಂದೇ ಧರ್ಮ, ಒಬ್ಬನೇ ದೇವರು.
ಸಿ) ಮಾನವ ಸೇವೆ ಎಂದರೆ ದೇವರ ಸೇವೆ.
ಡಿ) ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮಾಜದ ಆತ್ಮ.

97. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ 1903 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರುಗಳು ಯಾವ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು?

- ಎ) ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ
ಬಿ) ಧಿಯಾಸಾಫಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ
ಸಿ) ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಧರ್ಮ ಪರಿಪಾಲನಾ ಯೋಗಮ್ (SNDP)
ಡಿ) ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ

98. ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರುಗಳು 1924-25ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಳುವಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು?

- ಎ) ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
ಬಿ) ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳುವಳಿ
ಸಿ) ವೈಕಮ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
ಡಿ) ಚಂಪಾರಣ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ

99. ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದ ನಡುವಿನ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೆ?

- ಎ) ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವನ್ನು ಬರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಸುರಕ್ಷಿತ, ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವಲ್ಲ
ಬಿ) ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವನ್ನು ಬರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸೌರಗ್ರಹಣವನಲ್ಲ
ಸಿ) ಎರಡನ್ನೂ ನೇರವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿ
ಡಿ) ಎರಡನ್ನೂ ರಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು

100. ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು ಕೆಂಪು/ರಕ್ತಬಣ್ಣವಾಗಿ ಏಕೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ?

- ಎ) ಭೂಮಿಯ ಸಾಗರಗಳ ಪ್ರತಿಫಲನ
ಬಿ) ಚಂದ್ರನಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವುದು
ಸಿ) ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣದ ಮೂಲಕ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕನ್ನು ರೇಲೀ ಚದುರಿಸುವುದು
ಆ) ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಪಸ್ಥಿತಿ

101. ಇಂಟರ್ಪೋಲ್ ಸೂಚನೆಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

ಇಂಟರ್ಪೋಲ್ ಸೂಚನೆಗಳು	ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ
ಸಿಲ್ವರ್ ನೋಟಿಸ್	ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದು

ಕೆಂಪು ಸೂಚನೆ	ಕಾಣೆಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು
ಹಳದಿ ಸೂಚನೆ	ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಬಂಧನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು
ಕಿತ್ತಳೆ ಸೂಚನೆ	ಘಟನೆಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಸನ್ನಿಹಿತ ಬೆದರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಒಂದು ಜೋಡಿ
ಬಿ). ಕೇವಲ ಎರಡು ಜೋಡಿ
ಸಿ). ಕೇವಲ ಮೂರು ಜೋಡಿಗಳು
ಡಿ) ನಾಲ್ಕು ಜೋಡಿಗಳು

102. ಇಂಟರ್ಪೋಲ್ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿ ಎಲ್ಲಿದೆ?

- ಎ) ಜಿನೀವಾ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್ ಬಿ) ಪ್ಯಾರಿಸ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್
ಸಿ) ಲಿಯಾನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಡಿ) ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್, ಬೆಲ್ಜಿಯಂ

103. ಇಂಟರ್ಪೋಲ್-ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

- ಎ) ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಿಗಳು
ಬಿ) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು
ಸಿ) ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧ ಜಾಲಗಳು
ಡಿ) ಮಾದಕವಸ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ

104. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ). ನೀಲಗಿರಿ ಚಹಾವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು 900-2,600 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ.
ಬಿ). ನೀಲಗಿರಿ ಚಹಾವು 2008 ರಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚನೆ (ಜಿಪಿ) ಟ್ಯಾಗ್ ಅನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು .

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

105. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪು ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ವಿಶ್ವದ 2 ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಆಗಿದೆ.
ಬಿ). ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸಾಂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಹಾ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ (ಸುಮಾರು 55%).

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
ಸಿ). ಎರಡೂ ಡಿ). ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

106. ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಕಡ್ಮತ್ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಯುದ್ಧನೌಕೆ?

- A) ಧ್ವಂಸಕನೌಕೆ
B) ವಿಮಾನವಾಹಕನೌಕೆ
C) ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕಾವಲುನೌಕೆ
D) ರಕ್ಷಣಾನೌಕೆ / ಫ್ರಿಗೇಟ್

107. ಬೆಂಕಿಯ ಉಂಗುರದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ:

- ಎ) ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು
- ಬಿ) ಗಾಳಿಯ ಮಾದರಿಗಳು
- ಸಿ) ಭೂ ಸಂಚಲನ ಫಲಕಗಳ ಚಲನೆ
- ಡಿ) ಚಂದ್ರನ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯ

108. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು	ಸ್ಥಳ
ಸಂಗಯ್ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ	ಈಕ್ವೆಡಾರ್
ತಾಲ್ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ	ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ
ಮೌಂಟ್ ಸಿನಾಬಂಗ್	ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್
ಬರಾಟಾಂಗ್	ಭಾರತ

ಮೇಲಿನ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಒಂದು ಜೋಡಿ
- ಬಿ). ಕೇವಲ ಎರಡು ಜೋಡಿ
- ಸಿ). ಕೇವಲ ಮೂರು ಜೋಡಿಗಳು
- ಡಿ). ನಾಲ್ಕು ಜೋಡಿಗಳು

109. "ತುರ್ತು ಮೀಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ" (CRA) ಇದರ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ

- ಎ) ಬ್ರಿಕ್ಸ್
- ಬಿ) ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್
- ಸಿ) ಐಎಂಎಫ್
- ಡಿ). ಎಸ್ಸಿಒ

110. ತಾಯಂದಿರ ಮರಣ ಅನುಪಾತ (MMR) ಎಂದರೆ:

- ಎ) ಪ್ರತಿ 1,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ ನವಜಾತ ಶಿಶುಗಳ ಮರಣ ಸಂಖ್ಯೆ
- ಬಿ) ಪ್ರತಿ 1,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ ಶಿಶು ಮರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
- ಸಿ) 1,00,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ ತಾಯಂದಿರ ಮರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
- D) 1,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ ಮೃತ ಶಿಶುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

111. SDG 3.1 ರ ಪ್ರಕಾರ, 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ತಾಯಂದಿರ ಮರಣ ಅನುಪಾತದ ಜಾಗತಿಕ ಗುರಿ:

- ಎ) 1,00,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ
- ಬಿ) 1,00,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ 70 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ
- ಸಿ) 1,00,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ
- ಡಿ) 1,00,000 ಜೀವಂತ ಜನನಗಳಿಗೆ 100 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ

112. 2005 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಜನನಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ (JSY), ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ:

- ಎ) ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಪೋಷಣೆ
- ಬಿ) ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ನವಜಾತ ಶಿಶು ಮರಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು
- ಸಿ) ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಜನನಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು
- ಡಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಆಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

113. ಲಕ್ಷ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ:

- ಎ) ಬಾಲ್ಯದ ಲಸಿಕೆ

ಬಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹೆರಿಗೆಗಳು ಸಿ) ಹೆರಿಗೆ ಕೊಠಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ರಂಗಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಆರೈಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು

ಡಿ) ಪೋಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ನವಜಾತ ಶಿಶು ಮರಣಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು

ಉತ್ತರ: ಸಿ) ಹೆರಿಗೆ ಕೊಠಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ರಂಗಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಆರೈಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು

114. ತಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 'ದಸ್ತಕ್ ಅಭಿಯಾನ' ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಸಮುದಾಯ-ಚಾಲಿತ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದೆ?

- ಎ) ತಮಿಳುನಾಡು
- ಬಿ) ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
- ಸಿ) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
- ಡಿ) ರಾಜಸ್ಥಾನ

115. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, GI ಅನ್ನು ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

- ಎ) ಗ್ಯಾಟ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ಬಿ) WTO ನ TRIPS ಒಪ್ಪಂದ
- ಸಿ) NAFTA ಒಪ್ಪಂದ
- ಡಿ) ಸಾರ್ಕ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ

ಉತ್ತರ: ಬಿ) WTO ನ TRIPS ಒಪ್ಪಂದ

116. ಭಾರತದಲ್ಲಿ GI ಟ್ಯಾಗ್ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಉತ್ಪನ್ನ:

- ಎ) ಬಾಸ್ಮತಿ ಅಕ್ಕಿ
- ಬಿ) ಕಾಂಚೀಪುರಂ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆ
- ಸಿ) ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಟೀ
- ಡಿ) ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪ್

117. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) ಯುಪಿಯುನ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 28 ನೇ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಂಚೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದುಬೈನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ಬಿ) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಂಚೆ ಒಕ್ಕೂಟವು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ .
- ಸಿ) ಭಾರತವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಂಚೆ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ). ಕೇವಲ ಎ
- ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
- ಸಿ). ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಮಾತ್ರ
- ಡಿ). ಎ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ

118. 2025 ರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ದಿನದ ಧ್ಯೇಯ ವಾಕ್ಯ:

- ಎ) ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಕ್ಷರತೆ
- ಬಿ) ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಅಂತರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು
- ಸಿ) ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
- ಡಿ) ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಜೀವಮಾನದ ಕಲಿಕೆ

119. ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಾಲ್ಕನೇ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತು:

- ಎ) ಸಿಕ್ಕಿಂ, ಗೋವಾ, ಮಿಜೋರಾಂ
- ಬಿ) ತ್ರಿಪುರ, ಮಿಜೋರಾಂ, ಗೋವಾ
- ಸಿ) ಕೇರಳ, ಗೋವಾ, ತ್ರಿಪುರ
- ಡಿ) ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಮಿಜೋರಾಂ, ತ್ರಿಪುರ

120. MQ-28A ಎಂಬ ಪದವು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ

- ಎ) ಅಮೇರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ AI ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ.
 ಬಿ) ಯುಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಏರ್ ಗನ್.
 ಸಿ) ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಫೋಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಟ್ ಡ್ರೋನ್ .
 ಡಿ) ಕೆನಡಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ.
- 121. ಪ್ರಸಾವಿತ ಬಿರ್ಮೇನಿಯಾ ರಾಕ್ ಫಾಸ್ಟೇಟಿಂಗ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:**
 ಎ) ಗುಜರಾತ್ ಬಿ) ರಾಜಸ್ಥಾನ
 ಸಿ) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಡಿ) ಭತ್ತೀಸ್ಥ
- 122. ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಟರ್ಡ್ (ಹೆಬ್ಬಕಗಳ) ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.**
 ಎ) ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮರುಭೂಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಟರ್ಡ್ ಪ್ರಮುಖ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ.
 ಬಿ). ಇದನ್ನು ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಡಬ್ಲ್ಯೂಎಲ್ವಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1972 ರ ಅನುಸೂಚಿ 1 ರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
 ಸಿ). ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು "ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಟರ್ಡ್" ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
 ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
 ಎ). ಕೇವಲ ಎ ಬಿ). ಕೇವಲ ಬಿ
 ಸಿ). ಸಿ ಮಾತ್ರ ಡಿ). ಎ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ
- 123. ಮರುಭೂಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತ GIB ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ?**
 ಎ) ಬಿಎನ್‌ಎಚ್‌ಎಸ್ ಬಿ) WWF-ಭಾರತ
 ಸಿ) ಐಯುಸಿಎನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಧ್ಯಾಯ
 ಡಿ) WII (ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಸ್ಥೆ)
- 124. ಭಾರತದ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲೇಜು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:**
 ಎ) ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತ್ರ
 ಬಿ) ಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು
 ಸಿ) ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಚುನಾಯಿತ ಮತ್ತು ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು .
 ಡಿ) ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳು
- 125. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ಮತದಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ?**
 ಎ) ಸರಳ ಬಹುಮತ
 ಬಿ) ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಬಹುಮತ
 ಸಿ) ಏಕ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತದ ಮೂಲಕ ಅನುಪಾತದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ
 ಡಿ) ಕೈ ಎತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತ ಮತಪತ್ರ
- 126. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಭಾರತದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು ಅರ್ಹತೆ ಅಲ್ಲ?**
 ಎ) ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು
 ಬಿ) ಕನಿಷ್ಠ 35 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು
 ಸಿ) ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಲು ಅರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು

- ಡಿ) ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪದವಿ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.
- 126. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ:**
 ಎ) 10 ಪ್ರಸ್ತಾಪಕರು ಮತ್ತು 10 ಅನುಮೋದಕರು
 ಬಿ) 20 ಪ್ರಸ್ತಾಪಕರು ಮತ್ತು 20 ಅನುಮೋದಕರು
 ಸಿ) 50 ಪ್ರಸ್ತಾಪಕರು ಮತ್ತು 50 ಅನುಮೋದಕರು
 ಡಿ) ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕರೇ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.
- 127. ನೇಪಾಳದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೇರ ಭದ್ರತಾ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿದೆ ಏಕೆ?**
 ಎ) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿಗೆ.
 ಬಿ) ಆಮೂಲಾಗ್ನಿ ಗುಂಪುಗಳ ಚಲನೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ರಂಧ್ರಯುಕ್ತ ಗಡಿಯಿಂದಾಗಿ .
 ಸಿ) ಭಾರತವು ನೇಪಾಳದ ಮೂಲಕ ತೈಲವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ.
 ಡಿ) ಭಾರತವು ವಿದ್ಯುತ್ಗಾಗಿ ನೇಪಾಳವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ.
- 128. ಮಹಿಳಾ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಕುರಿತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ (NARI) 2025 ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದವರು:**
 ಎ) ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ
 ಬಿ) ನೀತಿ ಆಯೋಗ
 ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ (NCW)
 ಡಿ) ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
- 129. ನಿರ್ಭಯಾ ನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ:**
 ಎ) ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳು
 ಬಿ) ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸುರಕ್ಷತಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುವುದು
 ಸಿ) ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಕಿರುಬಂಡವಾಳ ಒದಗಿಸುವುದು
 ಡಿ) ಮಾತೃತ್ವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುವುದು
- 130. ಶೀ-ಬಾಕ್ಸ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ:**
 ಎ) ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು
 ಬಿ) ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ದೂರುಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವುದು
 ಸಿ) ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಪಡೆಯುವುದು
 ಡಿ) ಮಹಿಳಾ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುವುದು
- ಉತ್ತರ: ಬಿ) ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ದೂರುಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವುದು
- 131. ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಕಾಯ್ದೆ 2013 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 10 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು:**
 ಎ) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಿತಿ (ಎಲ್ಸಿ)
 ಬಿ) ರಾಜ್ಯ ಮಹಿಳಾ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ
 ಸಿ) ಆಂತರಿಕ ಸಮಿತಿ (ಐಸಿ)
 ಡಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಕೋಶ
- 132. ಹೊಸ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಲಸಿಕೆ ಎಂಟರ್ಮಿನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಇವರಿಂದ**

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

- ಎ) ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO)
- ಬಿ) ರಷ್ಯಾದ ಫೆಡರಲ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (FMBA)
- ಸಿ) ಯುರೋಪಿನ ಔಷಧ ಸಂಸ್ಥೆ (ಇಎಂಎ)
- ಡಿ) ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (ಐಸಿಎಂಆರ್)

133. mRNA ಲಸಿಕೆಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಲಸಿಕೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳು:

- ಎ) ಬಲವಾದ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಜೀವಂತ ವೈರಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ.
- ಬಿ) ನಮ್ಮ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ವೈರಲ್ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು mRNA ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.
- ಸಿ) ಪ್ರತಿಕಾಯಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ.
- ಆ) ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದ ಸೋಂಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

134. ಲ್ಯಾಂಗ್ವೀನ್ (ಲ್ಯಾಂಗ್ವಿನ್) ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಯಾವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಆಚರಿಸುತ್ತದೆ?

- ಎ) ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಬೋಡೋಗಳು
- ಬಿ) ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿರುವ ತಿವಾಗಳು
- ಸಿ) ಮಣಿಪುರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಬಿಗಳು
- ಡಿ) ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿಸಿಂಗ್

135. ಕೋಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (CIL) ಇಒಖಿಖಿ ಗಳ ಬುಡಕಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ?

- ಎ) ಟೈಫೆಡ್ ಬಿ) ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
- ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (NSTFDC).
- ಡಿ) ನಬಾರ್ಡ್

136. SPREE ಮತ್ತು AMNESTY ಯೋಜನೆಯ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇವರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ,

- ಎ) ಇಪಿಎಫ್‌ಒ ಬಿ) ಐಆರ್‌ಡಿಎಐ
- ಸಿ) ಸೆಬಿ ಡಿ) ಇಎಸ್‌ಐಸಿ

137. SPREE-2025 ಮತ್ತು AMNESTY ಯೋಜನೆ-2025 ನಡವಿನ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದರೆ:

- ಎ) SPREE-2025 ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ AMNESTY ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬಿ) SPREE-2025 ಹೊಸ ನೋಂದಣಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಆದರೆ AMNESTY ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಾದಗಳ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸಿ) ಎರಡೂ ಯೋಜನೆಗಳು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2026 ರವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಒಂದು-ಬಾರಿಯ ಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ.
- ಆ) SPREE-2025 ನೋಂದಾಯಿತ ಉದ್ಯೋಗದಾತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ AMNESTY ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

138. SPREE-2025 ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಇಖಿಖಿ ಪೋರ್ಟಲ್, ಶ್ರಮ ಸುವಿಧಾ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ

2. ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬಹುದು .
 - ಇದು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಅನುಸರಣೆಗಿಂತ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
 3. ಉದ್ಯೋಗದಾತರಿಗೆ ನೋಂದಣಿಗೆ ಮುಂಚಿನ ಹಿಂದಿನ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ .
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- ಸಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3

139. ಗ್ಯಾಂಟ್ ಇಥಿಯೋಪಿಯದ ನವೋದಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು (ಉಇಖಿಆ) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

1. ಇದು ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ ವೈಟ್ ನೈಲ್ ನದಿಯಲ್ಲಿದೆ.
2. ಇದರ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅಗ್ರ 20 ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
3. ಇದು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2, ಮತ್ತು 3

140. ನೈಲ್ ನದಿ 11 ದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುತ್ತದೆ, ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನೈಲ್ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಗವಲ್ಲ?

- ಎ) ಟಾಂಜಾನಿಯಾ ಬಿ) ಎರಿಟ್ರಿಯಾ
- ಸಿ) ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ ಡಿ) ನೈಜೀರಿಯಾ

141. ನೈಲ್ ನದಿಯ ಹರಿವಿನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ:

1. ವಿಸ್ಕೋರಿಯಾ ಸರೋವರ
2. ಟಾನಾ ಸರೋವರ
3. ಖಾರ್ತೂಮ್
4. ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ

- ಎ) 1 → 2 → 3 → 4 ಬಿ) 2 → 1 → 3 → 4
- ಸಿ) 1 → 3 → 2 → 4 ಡಿ) 2 → 3 → 1 → 4

142. ಭಾರತೀಯ ಸರೋವರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ವೆಂಬನಾಡ್ ಸರೋವರ - ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರ
2. ವೂಲರ್ ಸರೋವರ - ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರ
3. ಚಿಲಿಕ ಸರೋವರ - ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉಪನೀರಿನ ಸರೋವರ

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆ?

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3

143. ವೆಂಬನಾಡ್ ಸರೋವರದ ಪರಿಸರ ವಿಘಟನೆಯು ಕಳವಳಕಾರಿ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ:

1. ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಮ್ಸ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಕೇರಳದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿನ್ನೀರು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಒಳನಾಡಿನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

3. ಇದು ಕುಟ್ಟನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3
- 144. ತಾಲೀಮು ZAPAD 2025 ಅನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**
- ಇದು ರಷ್ಯಾ ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಜಂಟಿ ಮಿಲಿಟರಿ ತಾಲೀಮಾಗಿದೆ.
 - ಚೀನಾ ಸೇರಿದಂತೆ 20 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.
 - ಆಪರೇಷನ್ ಸಿಂಧೂರ್ ನಂತರ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ಸೇನೆಗಳು ಒಂದೇ ಕವಾಯತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೊದಲ ನಿರ್ದೇಶನ ಇದಾಗಿದೆ.
- ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
ಸಿ) ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3
- 145. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಿಲಿಟರಿ ತಾಲೀಮು ಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆತಿಥೇಯ ದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**
- ಜಪಾಡ್ - ರಷ್ಯಾ
 - ವೋಸ್ಟಾಕ್ - ಚೀನಾ
 - ಕವಾಚ್ - ರಷ್ಯಾ
 - ಇಂದ್ರ - ಭಾರತ-ರಷ್ಯಾ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಯಾವ ಜೋಡಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿವೆ?
ಎ) 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
ಸಿ) 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
- 146. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಫೆಲೋಶಿಪ್ (NFST) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**
- ಇದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಇದು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 100% ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
 - ಯುಜಿಸಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಮತ್ತು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಹರು.
- ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3
- 147. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು SSLV ಯ ಸರಿಯಾದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ?**
- 10-500 ಕೆಜಿ ನಡುವಿನ ಪೇಲೋಡ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
 - ಸಣ್ಣ ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚ-ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಉಡಾವಣಾ ಪರಿಹಾರ.
 - ಭೂಮಿಯ ಕೆಳ ಕಕ್ಷೆಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.
 - ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಮಂಗಳ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರ ಗ್ರಹಗಳ ಅಂತರಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- 148. ಕೆಳಗಿನ ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಪೇಲೋಡ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಕಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:**
- SSLV - 10 ರಿಂದ 500 ಕೆಜಿ, ಭೂಮಿಯ ಕೆಳ ಕಕ್ಷೆ

- PSLV - ಸೂರ್ಯ-ಸಿಂಕ್ರೋನಸ್ ಧ್ರುವ ಕಕ್ಷೆಗೆ ~1,750 ಕೆಜಿ
 - GSLV Mk-III (LVM-3) - ~4,000 ಕೆಜಿ ಭೂಸ್ಥಿರ ವರ್ಗಾವಣೆ ಕಕ್ಷೆಗೆ
- ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾದವುಗಳು:
ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
ಸಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಡಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 149. 'ಎಂದಿಗೂ ಒಂಟಿಯಾಗಬೇಡಿ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**
- ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ದಿನದಂದು ದೆಹಲಿಯ ಏಮ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
 - 'ನೆವರ್ ಅಲೋನ್' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಳಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
 - ಇದು WhatsApp ಆಧಾರಿತ ವೇದಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ತಜ್ಞರೊಂದಿಗೆ 24/7 ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ತಗಲುವ ತಪಾಸಣೆವೆಚ್ಚವು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ₹1 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
ಎ) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
ಸಿ) 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2, 3, 4
- 150. NCRB 2022 ರ ದತ್ತಾಂಶದ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?**
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇ. 20 ರಷ್ಟು ಯುವಕರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
 - 1.7 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 18-30 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಸುಮಾರು ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ.
 - ಹೆಚ್ಚಿನ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು 60 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿವೆ.
 - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳಿಗೂ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿತರಣೆಗೂ ಯಾವುದೇ ಮಹತ್ವದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.
- 151. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾದ ಮೆಲಿಯೋಯಿಡೋಸಿಸ್, ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ:**
- ಬರ್ಬೋಲೋರಿಯಾ ಸ್ಯೂಡೋಮಲ್ಲಿ
 - ಲೆಪ್ಟೊಸ್ಪೈರಾ ಇಂಟರೋಗನ್ಸ್
 - ವಿಬ್ರಿಯೊ ಕಾಲರಾ
 - ಕಾಕ್ಯಿಯೆಲ್ಲಾ ಬರ್ನೆಟಿ
- 152. ಮೆಲಿಯೋಯಿಡೋಸಿಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?**
- ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬದುಕಬಲ್ಲವು.
 - ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹರಡುವಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹರಡುವಿಕೆಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
 - ಮಧುಮೇಹ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಂತಹ ಸಹವರ್ತಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಯ್ಕೆಗಳು:

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3

153. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆಗಳು ಬೆಲೆಯ ಏರಿಳಿತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿಗಳಾಗಿವೆ.
2. ಅವುಗಳನ್ನು ಫಿಯಟ್ ಕರೆನ್ಸಿಗಳು, ಸರಕುಗಳು ಅಥವಾ ಅಲಾರಿದಮ್ಗಳಿಂದ ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು.
3. ಅವುಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಹಣವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3

154. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಬಿಟ್‌ಕಾಯಿನ್‌ನಿಂದ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತದೆ?

- ಎ) ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆಗಳು ಬ್ಲಾಕ್‌ಚೈನ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಬಿಟ್‌ಕಾಯಿನ್ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ.
 ಬಿ) ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನೀಡುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಬಿಟ್‌ಕಾಯಿನ್ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 ಸಿ) ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆಗಳು ಪೆಂಗ್ವಿನ್ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಿರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಬಿಟ್‌ಕಾಯಿನ್ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಬಾಷ್ಪಶೀಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 ಡಿ) ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆಗಳು ಭೌತಿಕ ಸ್ವತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ಬಿಟ್‌ಕಾಯಿನ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಗಿದೆ.

155. ಬ್ಲಾಕ್‌ಚೈನ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಬ್ಲಾಕ್‌ಚೈನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬ್ಲಾಕ್ ಹಿಂದಿನ ಬ್ಲಾಕ್ ಕ್ರಿಪ್ಟೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ಹ್ಯಾಶ್ ಅನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
2. ಬ್ಲಾಕ್‌ಚೈನ್ ಅನ್ನು ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯದ ಇತರ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
3. ಇದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಡೇಟಾ ಟ್ರಾಂಪರಿಂಗ್ ನಿರೋಧಕವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮಾತ್ರ
 ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3

156. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ) ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಆರ್ಬಿಐ ಕಾಯ್ದೆ, 1934 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಟೆಂಡರ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
 ಬಿ) ಭಾರತವು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬ್ಲಾಕ್‌ಚೈನ್ ಆಧಾರಿತ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.
 ಸಿ) ಭಾರತವು ಕ್ರಿಪ್ಟೋ ವಹಿವಾಟುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಟೆಂಡರ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ .
 ಡಿ) ಆರ್ಬಿಐ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣೆ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

157. ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಆದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?

- ಎ) ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ 371 ನೇ ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾಗಿದೆ.
 ಬಿ) ಇದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾಗಿದೆ .
 ಸಿ) ಇದು TRIFED ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
 ಡಿ) ಇದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾದ ಮೊದಲ ಜಾಗತಿಕ ಇ-ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ.

158. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಆದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿ ಸಂಪದವಲ್ಲದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ?

- ಎ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲೆ, ನೃತ್ಯ, ಜವಳಿ, ಕಲಾಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ದಾಖಲೆಗಳ ಭಂಡಾರ.
 ಬಿ) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ 5,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಆತಿಥ್ಯವಹಿಸಿದೆ.
 ಸಿ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
 ಡಿ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಪರಂಪರೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

159. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಇತರ ಮಲೇರಿಯಾ ಲಸಿಕೆಗಳಿಂದ ಆಡ್ವಾಂಟ್ ಅನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತದೆ?

- ಎ) ಇದು ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ವೈವ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಡಿಎನ್‌ಎ ಆಧಾರಿತ ಮಲೇರಿಯಾ ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
 ಬಿ) ಇದು ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ಫಾಲ್ಸಿಪ್ಯಾರಮ್ ವಿರುದ್ಧ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಬಹು-ಹಂತದ ಮರುಸಂಯೋಜಿತ ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ .
 ಸಿ) ಇದು WHO ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಮೊನೊಕ್ಲೋನಲ್ ಪ್ರತಿಕಾಯ ಆಧಾರಿತ ಮಲೇರಿಯಾ ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
 ಡಿ) ಇದು MERA-ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆಯ ಡಿಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಜೀವಂತ-ನಿರ್ಜೀವೀಕೃತ ಲಸಿಕೆ ಆಗಿದೆ.

160. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಚೋಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆ?

1. ಇ-2025 ಉಪಕ್ರಮ - 2025 ರ ವೇಳೆಗೆ 25 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಡೆಂಗ್ಯೂ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು WHO ಉಪಕ್ರಮ.
2. HBHI ಉಪಕ್ರಮ - ಭಾರತ ಸೇರಿದಂತೆ 11 ಮಲೇರಿಯಾ ಪೀಡಿತ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
3. NFME (2016) - ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ

WHO ಜಾಗತಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಚೌಕಟ್ಟು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಆಯ್ಕೆಗಳು:

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3

161. ಮಲೇರಿಯಾ ಹರಡುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿಜವಲ್ಲ?

- ಎ) ಇದು ಸೋಂಕಿತ ಹೆಣ್ಣು ಅನಾಫಿಲಿಸ್ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಡಿತದ ಮೂಲಕ ಹರಡುತ್ತದೆ.
 ಬಿ) ಇದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹರಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
 ಸಿ) ಹಸ್ತಲಾಘವದಂತಹ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಇದು ಹರಡಬಹುದು .
 ಡಿ) ಸಕಾಲಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಮತ್ತು ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು.

162. ಭಾರತದ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ:

- ಎ) 2030ರ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ (WHO) ಗುರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ, 2027ರೊಳಗೆ ಮಲೇರಿಯಾಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೆರೆಬೀಳಿಸುವುದು ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
 ಬಿ) ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ WHO, MERA-ಇಂಡಿಯಾವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
 ಸಿ) NFME (2016) 2020 ರ ವೇಳೆಗೆ ಮಲೇರಿಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು 90% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
 ಡಿ) ಭಾರತವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ HBHI ಉಪಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿಲ್ಲ.

163. ಪಲ್ಲಾಸ್ ಬೆಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅದರ ರೋಮದ ಬಣ್ಣವು ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವಂತೆ ಋತುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ..
2. ಇದು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೆರವಾದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಹೊಂಚುದಾಳಿಯಿಂದ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಪರಭಕ್ಷಕವಾಗಿದ್ದು, ಬೇಟೆಗಾಗಿ ದಂಶಕಗಳ ಬಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ.
4. ಇದನ್ನು ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 ಸಿ) 1, 2, ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

164. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಜೋಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆ?

ಪ್ರಭೇದಗಳು	ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ
1) ಪಲ್ಲಾಸ್ ಬೆಕ್ಕು	ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿ
2) ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಸಿಂಹ	ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ
3) ಹಿಮ ಚಿರತೆ	ದುರ್ಬಲ

4) ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೆಕ್ಕು	ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ
------------------------	-------------------------

ಆಯ್ಕೆಗಳು:

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 1, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 ಸಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4

165. ಸರಿಸ್ವಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಅಲ್ವಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು 1978 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ 11 ನೇ ಹುಲಿ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.
3. ಇದನ್ನು 1982 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವಾಗಿ ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
4. ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಹುಲಿ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶ ಇದಾಗಿದೆ.

ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

- ಎ) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 ಬಿ) 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 ಸಿ) ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
 ಡಿ) ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

166. ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
2. ಗ್ರಾಮ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅವರು 1934 ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸೇವಾ ಮಂಡಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
3. ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಭೂ ಪುನರ್ವಿತರಣೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂದಾನ ಚಳವಳಿಯ (1951) ಪ್ರಾರಂಭಕರಾಗಿದ್ದರು.
4. ಅವರು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮರಾಠಿ ಅನುವಾದವಾದ ಗೀತಾಯ್ ಅನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 ಬಿ) 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 ಸಿ) ಯಾವುದೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ
 ಡಿ) ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

167. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:

ಉಪಕ್ರಮ / ಕಾರ್ಯ	ಸ್ಥಾಪಕ
1. ಗ್ರಾಮಸೇವಾ ಮಂಡಲ (1934)	ಎ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ
2. ಭೂದಾನ ಚಳವಳಿ (1951)	ಬಿ. ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ
3. ನಯಿ ತಾಲೀಮ್ (ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ)	ಸಿ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರ್
4. ಶಾಂತಿನಿಕೇತನ	ಜ. ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ

ಆಯ್ಕೆಗಳು:

A) 1-2, 2-4, 3-1, 4-3 B) 1-4, 2-2, 3-1, 4-3

C) 1-4, 2-2, 3-3, 4-1 D) 1-d, 2-b, 3-a, 4-c

168. ಈಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿ ಹಲವಾರು ವೈರಲ್ ರೋಗಗಳ ವಾಹಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಇದರಿಂದ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ?

- ಎ) ಹಳದಿ ಜ್ವರ ಬಿ) ಡೆಂಗ್ಯೂ
ಸಿ) ಚಿಕೂನ್‌ಗುನ್ಯಾ ಡಿ) ಜಪಾನೀಸ್ ಎನ್‌ಫಾಲಿಟಿಸ್

169. ಈಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- ಎ) ಇದು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಏಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಈಗ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ.
ಬಿ) ಇದು ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿದ್ದು, ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಉಷ್ಣವಲಯ, ಉಪೋಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹರಡಿದೆ .
ಸಿ) ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿದ್ದು ಖಂಡದ ಹೊರಗೆ ಹರಡಿಲ್ಲ.
ಆ) ಇದು ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿದ್ದು, ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

170. ವೋಲ್ಟಾಚಿಯಾ ಸೊಳ್ಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಧಾನದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ವೋಲ್ಟಾಚಿಯಾ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವು ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಒಳಗೆ ವೈರಸ್ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
2. ಗಂಡು ಈಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ನು ವೋಲ್ಟಾಚಿಯಾ ಜೊತೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವು ಕಾಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಫಲವತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಈ ವಿಧಾನವು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಈಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3

171. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲಿಸ್ ಯಾವ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿವೆ?

- ಎ) ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲಿಸ್ ವಿಭಾಗ ಫ್ಲೇವಿ
ಬಿ) ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲಿಸ್ ವಿಭಾಗ ನಿಗ್ರಿ (ಕಪ್ಪು ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲಿಸ್)
ಸಿ) ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲಿಸ್ ವಿಭಾಗ ಫ್ಯೂಮಿಗಾಟಿ
ಡಿ) ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲಿಸ್ ವಿಭಾಗ ನಿಡುಲಾಂಟಿಸ್

172. ಕಪ್ಪು ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲಿಸ್‌ಗಳು ಕೈಗಾರಿಕಾವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳು:

- ಎ) ಪೆನ್ಸಿಲಿನ್ ನಂತಹ ಪ್ರತಿಜೀವಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ
ಬಿ) ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಆಹಾರ ಶಿಲೀಂಧ್ರಶಾಸ್ತ್ರ, ಹುದುಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
ಸಿ) ಮಾನವ ಉಸಿರಾಟದ ಸೋಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ರೋಗಕಾರಕಗಳು
ಡಿ) ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದಕರಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ.

173. ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲಿಸ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ಸಪ್ರೊಫೈಟ್" ಎಂಬ ಪದವು ಇದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ:

- ಎ) ಮಾನವರೊಳಗೆ ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು
ಬಿ) ಸತ್ತ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಳೆಯುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು
ಸಿ) ಶಕ್ತಿಗಾಗಿ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು
ಡಿ) ಪ್ರತಿಜೀವಕಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು

174. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಥೆನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಎಥೆನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ ಎಂದರೆ ಎಥೆನಾಲ್ ಅನ್ನು ಗ್ಯಾಸೋಲಿನ್ ಜೊತೆಗೆ ಬೆರೆಸುವುದು.
2. ಎಥೆನಾಲ್ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯುಕ್ತ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು (ಕಬ್ಬು, ಕಾಕಂಬಿ) ಮತ್ತು ಪಿಷ್ಟಯುಕ್ತ ಬೆಳೆಗಳು (ಜೋಳ, ಮರಗೆಣಸು) ಸೇರಿವೆ.
3. ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ (2018) ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ನಲ್ಲಿ 20% ಎಥೆನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.
4. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು 2025-26 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ ಮತ್ತು 20% ಮಿಶ್ರಣದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
ಬಿ) 1, 2, ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
ಸಿ) ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
ಡಿ) ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿ

175. ಇಂಧನ ಸೇರ್ಪಡೆಗಳಾಗಿ ಎಥೆನಾಲ್ ಮತ್ತು ಐಸೊಬ್ಯುಟನಾಲ್ ನಡುವಿನ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಯಾವುದು?

- ಎ) ಐಸೊಬ್ಯುಟನಾಲ್ ಗಿಂತ ಎಥೆನಾಲ್ ಹೆಚ್ಚು ಸುಡುವಂತಹದ್ದು.
ಬಿ) ಐಸೊಬ್ಯುಟನಾಲ್ ಡೀಸೆಲ್ ಎಂಜಿನ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಎಥೆನಾಲ್‌ಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಸಿ) ಕಬ್ಬು ಅಥವಾ ಜೋಳದಿಂದ ಎಥೆನಾಲ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
ಆ) ಇಂಧನ ಮಿಶ್ರಣ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಐಸೊಬ್ಯುಟನಾಲ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

176. ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ಉಪಕ್ರಮವು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ:

- ಎ) ಇದು ಮಹಿಳೆಯರ ನೇತೃತ್ವದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಡಲ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾಗಿದೆ.
ಬಿ) ಇದು ತ್ರಿವಳಿ-ಸೇವೆಯ, ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನೌಕಾಯಾನ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ನಾರಿ ಶಕ್ತಿ, ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಜಂಟಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.
ಸಿ) ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕಾ ಯುದ್ಧ ತಾಲೀಮಾಗಿದೆ.
ಡಿ) ಇದು ಕಡಲ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

177. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಂಗ್ ಹೋಮ್ ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು (BWHG) ಸರಿಯಾಗಿ

- ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ?
- ಎ) ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಪೂರ್ಣ ಸಮಯದ ಸೇನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ.
- ಬಿ) ಅವರು ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದು, ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೇನೆ ಮತ್ತು ಗಡಿ ಪಡೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಸಿ) ಅವು ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ಅರೆಸೈನಿಕ ಪಡೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ಡಿ) ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಗುಪ್ತಚರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
178. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಂಗ್ ಹೋಮ್ ಗಾರ್ಡ್ ಬೆಟಾಲಿಯನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ?
- ಎ) ಪಂಜಾಬ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಗುಜರಾತ್, ಮೇಘಾಲಯ, ತ್ರಿಪುರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
- ಬಿ) ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
- ಸಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ
- ಡಿ) ಬಿಹಾರ, ಒಡಿಶಾ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು MCQ'S

1. ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (GBA) ದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
1. GBA ಅನ್ನು 5 ನಿಗಮಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ, ಪ್ರತಿ ನಿಗಮವು ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿದೆ.
2. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಗಮದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವು ಆನಿಗಮದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.
3. ಮೇಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಈಗ 5 ವರ್ಷಗಳ ಸ್ಥಿರ ಅವಧಿ ಇರುತ್ತದೆ.
4. ಬೃಹತ್ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (GBA) ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿದೆ.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ) 1,2, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- ಸಿ) 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4
2. ಸಮೃದ್ಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆಯ (SGPP) ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ?
- ಎ) ಆಪ್ಟಿಕಲ್ ಫೈಬರ್ ಕೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಯ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೈ-ಸ್ಪೀಡ್ ಬ್ರಾಡ್ಬ್ಯಾಂಡ್ ಒದಗಿಸುವುದು
- ಬಿ) ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂಧನ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ವಿದ್ಯುದೀಕರಣ
- ಸಿ) ಇ-ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ಡಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
3. ಸಮೃದ್ಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆ (SGPP) ಯ ನೋಡಲ್ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು :
- ಎ) ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಐಟಿ ಸಚಿವಾಲಯ (MeitY)
- ಬಿ) ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ

- ಸಿ) ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ
- ಡಿ) ಸಂವಹನ ಸಚಿವಾಲಯ (Gol)
4. NFHS-5 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ (15 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು) ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದ ಹರಡುವಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರತಿಶತ ಎಷ್ಟು?
- ಎ) 20% ಮಹಿಳೆಯರು, 23% ಪುರುಷರು
- ಬಿ) 25% ಮಹಿಳೆಯರು, 26.9% ಪುರುಷರು
- ಸಿ) 27% ಮಹಿಳೆಯರು, 28.5% ಪುರುಷರು
- ಡಿ) 22% ಮಹಿಳೆಯರು, 21.9% ಪುರುಷರು
5. ಕರ್ನಾಟಕದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಆರೋಗ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸದ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ?
1. ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು 2. ಹೃದಯಾಘಾತ
3. ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ವೈಫಲ್ಯ 4. ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣಗಳು
- ಆಯ್ಕೆಗಳು:
- ಎ) 1, 2, ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- ಸಿ) 1, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4
6. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವಿಎಂಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಮತಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ?
- ಎ) ಬಿಹಾರ ಬಿ) ಹರಿಯಾಣ
- ಸಿ) ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
7. 1989 ರಲ್ಲಿ ಇವಿಎಂಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲು ಭಾರತದ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗ ಹೊಂದಿತು?
- ಎ) ಡಿಆರ್‌ಡಿಒ ಮತ್ತು ಬಿಇಎಲ್
- ಬಿ) ಭಾರತ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (ಬಿಇಎಲ್) ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (ಇಸಿಐಎಲ್)
- ಸಿ) ಸಿ-ಡಾಟ್ ಮತ್ತು ಇಸಿಐಎಲ್
- ಡಿ) NIC ಮತ್ತು BEL
8. ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಬಿಡದಿ AI-ಚಾಲಿತ ಪಟ್ಟಣವು ಮಹೇಶ್ವರದ್ದಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು:
- ಎ) ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟೀಸ್ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದೆ.
- ಬಿ) ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸಿ) ಭಾರತದ ಮೊದಲ 09-ಚಾಲಿತ "ವರ್ಕ್-ಲೈವ್-ಪ್ಲೇ" ಮಾದರಿ ಟೌನ್ಶಿಪ್ ಆಗಿದೆ.
- ಡಿ) ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಐಟಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಿಟಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
9. ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದ (KIA) ಎರಡೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಈಗ ಸಂಕೀತ ಈ ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿವೆ. ಇದರರ್ಥ:
- ಎ) ಅವು ಈಗ ಬೋಯಿಂಗ್ 737 ನಂತಹ ಕಿರಿದಾದ ಆಕಾರದ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲವು.
- ಬಿ) ಅವು ಈಗ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ವಿಮಾನವಾದ ಎರ್ಬಸ್ A380 ಅನ್ನು ಹೊಂದಬಲ್ಲವು.
- ಸಿ) ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಸರಕು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ

ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಡಿ) ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು.

10. ಆರ್ಸಿಎಸ್-ಉಡಾನ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ?

ಎ) 5 ಬಿ) 7 ಸಿ) 8 ಡಿ) 9

11. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವರ್ಷ/ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ವರ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಬರೆಯಿರಿ.

ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು	ಸ್ಥಾಪನೆ/ ಉದ್ಘಾಟನಾ ವರ್ಷ
1. ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ	a. 1932
2. ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ	b. 2008
3. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ	c. 2023
4. ಮಂಗಳೂರು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ	d. 1951

ಸರಿಯಾದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A) 1→d, 2→c, 3→b, 4→a

B) 1→c, 2→d, 3→a, 4→b

C) 1→d, 2→a, 3→b, 4→c

D) 1→a, 2→b, 3→c, 4→d

12. ಬೆಂಗಳೂರಿನ NGMA ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ "ದಮಾಮಿ - ಡ್ರೀಮ್ಸ್, ಡ್ರಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೂಟ್ಸ್" ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ:

ಎ) ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶುಪಾಲಕ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಿ) ಇದು ಸಿದ್ಧಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಿ) ಇದು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಡಿ) ಇದು ಒಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯದ ಜಾನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತದೆ.

13. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು?

1. ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾಯಿದೆ, 1993

2. ಕರ್ನಾಟಕ ಪುರಸಭೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1964

3. ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಆಡಳಿತ ಕಾಯ್ದೆ, 2024

4. ಜನತಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1951

ಎ) 1, 2, ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4

14. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ 243(K) ಮತ್ತು 243(ZA) ವಿಧಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳು:

ಎ) ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ

ನೀಡುತ್ತದೆ .

ಬಿ) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಗಳಿಗೆ (SECs) ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಸಿ) ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳು ಮೀರಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಡಿ) ಪಂಚಾಯತ್ಗಳು ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.

15. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅವಳಿ ಸುರಂಗ ರಸ್ತೆಗೆ HUDCO ₹9,303.66 ಕೋಟಿ ಸಾಲವನ್ನು ಇದು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ:

ಎ) ಬಿ-ಸೈಟ್ ಬಿ) ಲಾರ್ಸೆನ್ ಮತ್ತು ಟೊಬ್ರೊ

ಸಿ) ಟಾಟಾ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಡಿ) ಅದಾನಿ ಗ್ರೂಪ್

16. BSWML ನಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ "ಟ್ಯಾಕ್ ಡ್ಯೂಟಿ" ವೇದಿಕೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಎ) ನೈಜ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಿಗಾ ಮಾಡುವುದು.

ಬಿ) ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಾಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು

ಸಿ) ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಗರಿಕ ದೂರುಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು

ಡಿ) SWM ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

17. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಂಬರುವ ಜಾತಿ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಇವರು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ:

ಎ) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗ.

ಬಿ) ಭಾರತದಪ್ರಧಾನನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿ

ಸಿ) ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರು

ಡಿ). ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಅಂಕಿಅಂಶ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

18. ಕಾಳಿ ಹುಲಿ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶವು ಯಾವ ಎರಡು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ?

ಎ) ಬಂಡೀಪುರ ಮತ್ತು ನಾಗರಹೋಳೆ

ಬಿ) ಅಂಶಿ NP & ದಾಂಡೇಲಿ WLS

ಸಿ) ಭದ್ರಾ WLS & ಕುದುರೆಮುಖಿ NP

ಡಿ) BRT ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ WLS

19. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಹುಲಿ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವರ್ಷದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜೋಡಿಸಿ:

1. ಬಂಡೀಪುರ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ

2. ಭದ್ರಾ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ

3. ದಾಂಡೇಲಿ-ಅಂಶಿ (ಕಾಳಿ) ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ

4. ನಾಗರಹೋಳೆ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ

a) 1 → 2 → 3 → 4 b) 1 → 2 → 4 → 3

c) 2 → 1 → 3 → 4 d) 1 → 4 → 3 → 2

20. "DFT-3, DLtM-5, DBrM-5,DFM-3, DKM-1, DPrM-5" ಎಂಬ ಪದಗಳು:

ಎ) ಯುಎಎಸ್ ಧಾರವಾಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ರಾಗಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು

ಬಿ) ಯುಎಎಸ್ ಧಾರವಾಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಭತ್ತದ ಪ್ರಭೇದಗಳು

ಸಿ) ಯುಎಎಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ರಾಗಿ

- ಪ್ರಭೇದಗಳು
ಆ). ಯುಎಎಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಭತ್ತದ ಪ್ರಭೇದಗಳು
21. "DSM-4" ಎಂಬ ಪದವು:
ಎ) ಎಳ್ಳು ವಿಧ ಬಿ) ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ
ಸಿ). ರಾಗಿಯ ವಿಧ ಆ). ಅಕ್ಕಿಯ ವಿಧ
22. "RSFH-700" ಎಂಬ ಪದವು:
ಎ) ಎಳ್ಳು ವಿಧ ಬಿ) ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ
ಸಿ). ರಾಗಿ ವಿಧ ಆ). ಭತ್ತದ ವಿಧ
23. ಕರ್ನಾಟಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿನ NRI ಕೋಟಾದ ಸೀಟುಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
ಎ. ಅವುಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಬಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು 15% ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
ಸಿ. ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯವು NMC ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ .
ಯಾವುದು ಸರಿ?
ಎ) ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಮಾತ್ರ ಬಿ) ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ
ಸಿ) ಎ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ ಡಿ) ಎ, ಬಿ, ಮತ್ತು ಸಿ
24. "ಗುಂಡಿ ಗಮನ" ಎಂಬುದು ಇವರ ಉಪಕ್ರಮ:
ಎ). ಬಿಡಿಎ ಬಿ) ಬೆಸ್ಕಾಂ
ಸಿ). ಬಿಎಸ್ಒಎಂಎಲ್ ಡಿ) ಜಿಬಿಎ
25. ಇ-ಆಸ್ತಿಯ ಪರಿಚಯವು ಪುರಸಭೆಯ ಆಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?
ಎ) ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಮೂಲಕ.
ಬಿ) ಆಸ್ತಿ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಆನ್ಲೈನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ.
ಸಿ) ಅನನ್ಯ ಆಸ್ತಿ ಗುರುತು ಸಂಖ್ಯೆ (Property Identity Number) ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಹಂತವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಗಮನಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ, ತಪ್ಪುತಿಥಿಗಳಾದ ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ.
ಡಿ) ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಾಗರಿಕರು ಆಸ್ತಿ ದಾಖಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಮೂಲಕ.
26. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, IMR 15 (2022) ರಿಂದ 14 (2023) ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ, ಆದರೆ ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ IMR 26 ರಿಂದ 25 ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಯಾವ ಅನುಮಾನವು ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರವಾಗಿದೆ?
ಎ) ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುಧಾರಣೆಯ ದರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿದೆ.
ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಧನೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿದೆ.
ಸಿ) ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ IMR ಅನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿವೆ.

- ಡಿ) ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಡಿಮೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು.
27. ಐಎಂಆರ್ ಕುಸಿತದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಕರ್ನಾಟಕವು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶು ಮರಣವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸಂಭಾವ್ಯ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶವಲ್ಲ?
ಎ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ನವಜಾತ ಶಿಶುಗಳ ತೀವ್ರ ನಿಗಾಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತ ಪ್ರವೇಶ.
ಬಿ) ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಲಿಂಗ ಪಕ್ಷಪಾತ.
ಸಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ದರಗಳು.
ಡಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಕಳಪೆ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿಳಂಬವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ.
28. ಕೃಷ್ಣ ಭಾಗ್ಯ ಜಲ ನಿಗಮ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (ಕೆಬಿಜಿಎನ್‌ಎಲ್) ಭಾರತದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ:
ಎ) ಇದು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದೆ.
ಬಿ) ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದ್ದು, 1956 ರ ಕಂಪನಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಶಾಸನಬದ್ಧ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲ .
ಸಿ) ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಜಲಶಕ್ತಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
ಡಿ) ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಕಾಯಿದೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
29. ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಸಿಟಿ (ಕ್ಯೂ-ಸಿಟಿ) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
ಎ) ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಳಿಯ ಹೆಸರಾಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂ-ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಬಿ). ಇದನ್ನು ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಸಂಶೋಧನೆ, ನವೋದ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆಯಾಗುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಸಿ). ಕರ್ನಾಟಕವು 2035 ರ ವೇಳೆಗೆ \$20 ಬಿಲಿಯನ್ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ.
ಜ). ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂ-ಸಿಟಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಮಿಷನ್, ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಆಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಉಪಕ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು.
ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
ಎ) ಎ, ಬಿ ಮತ್ತು ಡಿ ಮಾತ್ರ
ಬಿ) ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ
ಸಿ) ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
ಡಿ) ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ
30. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
ಎ. ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ

- ಭಾಗವಾಗಿ ಇದನ್ನು 2023 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
2. ಸೋಲಿಗ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿವೆ.
3. ಇದು ವಸತಿ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಖಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಕ್ಕಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
ಸಿ. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ ಡಿ. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
40. ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹದ ನೈಜ-ಸಮಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಯಾವ ಎರಡು ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ?
- ಎ) ASTraM ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಹರಿ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್
ಬಿ) ASTraM ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಮತ್ತು ಗುಂಡಿ ಗಮನ
ಅ) BBMP ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಗುಂಡಿ ಗಮನ
ಡಿ) ASTraM ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಮತ್ತು ಜನ ಸ್ಪಂದನ
41. ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇವರಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:
- A). KPTCL B). KPCL
C). KPWD D). KREDL
42. ಮುಂಬರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಜವಳಿ ನೀತಿ 2025-2030 ಸರಿಸುಮಾರು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:
- ಎ) 1 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಬಿ) 1.5 ಲಕ್ಷ ಜನರು
ಸಿ) 2 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಡಿ) 3 ಲಕ್ಷ ಜನರು
43. ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (GBA) ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರಿನ ಸ್ಥಿತಿಶಾಪಕತ್ವ ಯೋಜನೆ (ಮಳೆನೀರುಚರಂಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು) ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ?
- ಎ) ಏಷ್ಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಎಡಿಬಿ)
ಬಿ) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ (IMF)
ಸಿ) ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್
ಡಿ) ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಎನ್ಡಿಬಿ)
44. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಯನ್ನು "ರೈನ್ಯಾ ಡಿ ಪಿಮೆಂಟಾ" (ಮೆಣಸಿನ ರಾಣಿ) ಎಂದು ಏಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು?
- ಎ) ಅವರು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದರು
ಬಿ) ಆಕೆಯ ರಾಜ್ಯವು ಮಸಾಲೆಗಳನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೆಣಸನ್ನು ರಫ್ತಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು.
ಸಿ) ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೆಣಸಿನ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯಗೊಳಿಸಿದರು
ಡಿ) ಅವರು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರೊಂದಿಗೆ ಮೆಣಸು ವ್ಯಾಪಾರ

- ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು
45. ನೈಋತ್ಯ ರೈಲ್ವೆ (ಬಿಫಾಬಿ) ಜಾರಿಗೆ ತಂದ 'ಆಪರೇಷನ್ ಮೇರಿ ಸಹೇಲಿ', ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ:
- ಎ) ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಕಾಲಿಕ ರೈಲು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
ಬಿ) ಏಕಾಂಗಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
ಸಿ) ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವುದು
ಡಿ) ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು
46. ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಲೈಂಗಿಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಧಿಕೃತ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ?
- ಎ) ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
ಸಿ) ತಮಿಳುನಾಡು ಡಿ) ಕೇರಳ
47. "ಎಲಿವೇಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ" ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
- ಎ). ಇದು ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಅಪ್ ಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಬಿ). ಇದು ಒಬಿಒಇ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
- A) ಕೇವಲ ಎ B) ಕೇವಲ ಬಿ
C) ಎರಡೂ D) ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
48. ಎಲಿವೇಟ್ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲಿವೇಟ್ ಉನ್ನತಿ 2025 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:
- ಎ) ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಬಿ) ಎಸ್ಸಿ/ಎಸ್ತಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳು
ಸಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಡಿ) ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಉದ್ಯಮಿ
49. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮಸೂದೆ, 2025 ರ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
- ಎ) 5 ಗುಂಟೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಳತೆಯ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಫರ್ ವಲಯದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.
ಬಿ). 1 ಎಕರೆಯಿಂದ 10 ಎಕರೆಗಳವರೆಗಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ 6 ಮೀಟರ್ ಬಫರ್ ವಲಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಸಿ). 25 ಎಕರೆಗಳಿಂದ 100 ಎಕರೆಗಳವರೆಗಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು 30 ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಬಫರ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
- ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- ಎ) ಕೇವಲ ಎ & ಬಿ ಬಿ) ಕೇವಲ ಬಿ & ಸಿ
ಸಿ) ಎಲ್ಲಾ ಡಿ) ಕೇವಲ ಎ & ಸಿ
50. ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ರಾವ್ ಸಮಿತಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ:
- ಎ) ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬೆಲೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು
ಬಿ) ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ
ಸಿ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಾಣಗಳು
ಡಿ) ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದ ಹಣಕಾಸು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ

51. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ್ ವಂದನಾ (ABVV) ಯೋಜನೆಯು ಉಚಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ:

- ಎ) ಎಲ್ಲಾ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು.
 ಬಿ) 65 ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು.
 ಸಿ) ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, 70 ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು.
 ಡಿ) ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು ಮಾತ್ರ.

52. ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 8ನೇ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಶೃಂಗಸಭೆ 2025 ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ನಂದಿನಿ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾವುದು?

- ಎ) ಅಮುಲ್ ಫೆಡರೇಶನ್
 ಬಿ) ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟ (KMF)
 ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಡೈರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (ಎನ್‌ಡಿಬಿ)
 ಡಿ) ನವಿಕಾಂತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆ.

53. "ದೀಪಿಕಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ" ದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

- ಎ) ಇದು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸಹಯೋಗದ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.
 ಬಿ) ಇದು ಅರ್ಹ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ₹35,000 ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
 ಸಿ) ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ, ಪಿಯುಸಿ ಮುಗಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಪದವಿ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೊಮಾಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾದವರು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.
 ಡಿ) 2025-26 ರ ವೇಳೆಗೆ 37,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A) ಕೇವಲ ಎ & ಬಿ B) ಕೇವಲ ಬಿ & ಸಿ
 ಸಿ) ಕೇವಲ ಎ & ಡಿ ಡಿ) ಕೇವಲ ಎ & ಸಿ

54. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಎನ್.ವಿ. ಪ್ರಸಾದ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ರಚಿಸಿತು:

- ಎ) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು
 ಬಿ) ಬೈಕ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು
 ಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸುಧಾರಣೆ
 ಡಿ) ಸಾರಿಗೆ ವಿದ್ಯುದೀಕರಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು

55. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು "ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ನೋಣದ ಬಲೆ"ಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿತು?

- ಎ) ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
 ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಕೀಟ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬ್ಯೂರೋ, ಬೆಂಗಳೂರು
 ಸಿ) ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ನವದೆಹಲಿ
 ಡಿ) ಕರ್ನಾಟಕ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ

ಉತ್ತರಗಳು

1. C	31. D	61. B	91. B	121. B	151. A	1. C	31. C
2. C	32. D	62. B	92. B	122. C	152. C	2. C	32. B
3. C	33. A	63. C	93. D	123. B	153. A	3. C	33. B
4. A	34. D	64. C	94. A	124. C	154. C	4. B	34. C
5. D	35. B	65. B	95. B	125. C	155. A	5. D	35. B
6. B	36. C	66. B	96. B	126. D	156. C	6. C	36. A
7. C	37. D	67. C	97. C	127. B	157. B	7. B	37. B
8. B	38. B	68. B	98. C	128. C	158. C	8. C	38. B
9. D	39. B	69. C	99. B	129. B	159. B	9. B	39. C
10. A	40. A	70. C	100. C	130. B	160. B	10. B	40. B
11. D	41. B	71. C	101. B	131. C	161. C	11. D	41. B
12. A	42. B	72. C	102. C	132. B	162. A	12. B	42. C
13. C	43. B	73. B	103. B	133. B	163. A	13. A	43. C
14. A	44. C	74. B	104. B	134. B	164. B	14. B	44. B
15. D	45. B	75. B	105. D	135. C	165. D	15. A	45. B
16. C	46. B	76. C	106. C	136. D	166. D	16. B	46. B
17. B	47. A	77. C	107. C	137. B	167. D	17. A	47. A
18. C	48. D	78. D	108. B	138. B	168. D	18. B	48. B
19. D	49. B	79. B	109. A	139. B	169. B	19. A	49. A
20. B	50. B	80. C	110. C	140. D	170. A	20. A	50. B
21. C	51. B	81. C	111. B	141. A	171. B	21. A	51. C
22. C	52. B	82. B	112. B	142. B	172. B	22. B	52. B
23. B	53. B	83. B	113. C	143. D	173. B	23. B	53. C
24. D	54. B	84. D	114. C	144. C	174. D	24. D	54. B
25. A	55. C	85. B	115. B	145. A	175. B	25. C	55. B
26. B	56. D	86. B	116. C	146. B	176. B	26. C	
27. B	57. C	87. C	117. C	147. B	177. B	27. C	
28. B	58. B	88. B	118. C	148. D	178. A	28. B	
29. B	59. D	89. B	119. B	149. D		29. D	
30. B	60. A	90. D	120. C	150. B		30. A	

Our Initiatives

**KPSC KAS
Pre-Cum-Mains
Program**

**Samartha
& Samara
KAS Test
Series**

**YouTube
Initiatives -
Insta
Vidyamana**

**Mentorship
Program**

**Mission
Aarakshaka**

- (PSI/ESI/FDA / SDA/ALL GROUP-C CLASSES)
- RAKSHAKA - (PSI / ESI / FDA / SDA/ ALL GROUP-C TEST SERIES)

TOPPERS CORNER

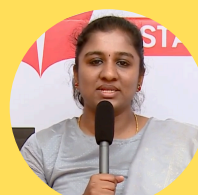
RANJITH K R
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

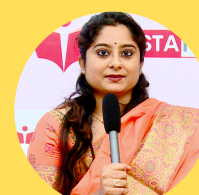
HEMA P
ASSISTANT DIRECTOR OF
CO-OPERATIVE AUDIT
KPSC TOPPER 2022

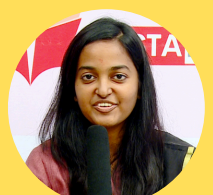
DR CHIKKAPPA NAYAK
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

RASHMI V
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

DIVYA K SHETTY
DEPUTY SUPERINTENDENT
OF EXCISE
KPSC TOPPER 2022

POORNIMA V
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

DAVANAGERE BRANCH

#1092 Jadhav Complex, Ring Road, Nijilingappa Layout, Opp to EDU ASIA School Davanagere, Karnataka - 577004

BENGALURU BRANCH

1134/1, 2nd Floor, Beside Sharavathi Hospital, Service Road, Opposite to Attiguppe Metro Station, RPC Layout, Vijayanagar, Bengaluru, Karnataka-560040

Phone: 080 69 405 206

Email: support@insightsias.com